

พฤติกรรมการณ์และแนวโน้มการละเมิดกฎหมาย/วินัยอันเกี่ยวข้องกับ
การดื่มสุราของข้าราชการตำรวจในกรุงเทพมหานคร

ศรินญา เฟ็งสุก

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (สังคมศาสตร์การแพทย์และสาธารณสุข)
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล

พ.ศ. 2556

Copyright © Mahidol University

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยมหิดล

วิทยานิพนธ์

เรื่อง

พฤติกรรมการค้าและแนวโน้มการละเมิดกฎหมาย/วินัยอันเกี่ยวข้องกับ
การค้าข้ามศูราของข้าราชการตำรวจในกรุงเทพมหานคร

.....
ศ.พงษ์สุภา พึ่งสุภา

นางสาวศรินญา พึ่งสุภา

ผู้วิจัย

.....
วิภา ศรีสุข

ผู้ช่วยศาสตราจารย์วิภา ศรีสุข, Dr.P.H.

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

.....
รองศาสตราจารย์วรรณวิภา ปสันธนาทร, Ph.D.

รองศาสตราจารย์วรรณวิภา ปสันธนาทร, Ph.D.

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

.....
ผู้ช่วยศาสตราจารย์เชษฐ รัชดาพรธมาธิกุล, Ph.D.

ผู้ช่วยศาสตราจารย์เชษฐ รัชดาพรธมาธิกุล, Ph.D.

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

.....
ศาสตราจารย์บรรจง มไหสวริยะ,

ศาสตราจารย์บรรจง มไหสวริยะ,

พ.บ., ว.ว. ออร์โทปิดิกส์

คณบดี

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล

.....
รองศาสตราจารย์สุรีย์ กาญจนวงศ์, Ph.D.

รองศาสตราจารย์สุรีย์ กาญจนวงศ์, Ph.D.

ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร

ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาสังคมศาสตร์การแพทย์และสาธารณสุข

คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์

มหาวิทยาลัยมหิดล

วิทยานิพนธ์

เรื่อง

พฤติกรรมการดื่มและแนวโน้มการละเมิดกฎหมาย/วินัยอันเกี่ยวข้องกับ
การดื่มสุราของข้าราชการตำรวจในกรุงเทพมหานคร

ได้รับการพิจารณาให้นับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (สังคมศาสตร์การแพทย์และสาธารณสุข)

วันที่ 14 มีนาคม พ.ศ. 2556

..... ศรินญา เพ็งสุก

นางสาวศรินญา เพ็งสุก
ผู้วิจัย

..... อ.ล

อาจารย์ครุณี ภูขาว, Ph.D.
ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... วิภา สิริสุข

ผู้ช่วยศาสตราจารย์วิภา สิริสุข, Dr.P.H.
กรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... พล.ต.ท. อ.ก

พลตำรวจโทประวุฒิ ถาวรศิริ, Ph.D.
กรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ร.อ.อ

รองศาสตราจารย์วรรณวิภา ปสันธนาทร, Ph.D.
กรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ร.อ.อ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์เชษฐ รัชดาพรธนาธิกุล, Ph.D.
กรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... Anna

ศาสตราจารย์บรรจง มไหสวริยะ,
พ.บ., ว.ว. ออร์โทปิดิกส์
คณบดี
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล

..... อ.อ

รองศาสตราจารย์วริยา ชินวรรโณ, Ph.D.
คณบดี
คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหิดล

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ และถือได้เป็นผลงานวิจัยที่สำคัญกับผู้วิจัยเป็นอย่างยิ่ง ทั้งนี้เกิดขึ้นได้ด้วยความกรุณาและความช่วยเหลืออย่างดียิ่งจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์.ดร.วิภา ศิริสุข อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์.ดร.วรรณวิภา ปสันธนาทร และผู้ช่วยศาสตราจารย์.ดร.เชษฐ รัชดาพรธนาธิกุล อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ที่ได้เปิดโอกาสให้ผู้วิจัยได้ขอคำปรึกษาและให้กำลังใจในการพัฒนางานชิ้นนี้จนสำเร็จลุล่วงลงได้ด้วยดี ผู้วิจัยกราบขอบพระคุณอาจารย์ทุกท่านเป็นอย่างสูง

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ อาจารย์ ดร.ดรุณี ภูขาว ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และ พลตำรวจโท ดร.ประวุฒิ ถาวรศิริ กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่ได้เสียสละเวลาเพื่อมาให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการแก้ไขปรับปรุงงานวิจัยชิ้นนี้เพื่อให้เกิดความสมบูรณ์แบบยิ่งขึ้น รวมถึงเจ้าหน้าที่คณะสังคมศาสตร์การแพทย์และสาธารณสุขทุกท่านที่คอยอำนวยความสะดวกและให้ความช่วยเหลือตลอดระยะเวลาการศึกษามา ณ ที่นี้

ขอขอบพระคุณพันตำรวจโทเสริมสุข เฟื่องสุก ที่ให้ความช่วยเหลือผู้วิจัยในการดำเนินการเก็บข้อมูลในสถานีตำรวจนครบาลทั้ง 9 แห่ง และขอขอบพระคุณข้าราชการตำรวจทุกท่านที่เสียสละเวลาอันมีค่าในการให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม และอำนวยความสะดวกในการเก็บข้อมูล ทำให้การวิจัยครั้งนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดี

ท้ายนี้ ขอกราบขอบพระคุณ คุณบิดา มารดา และคุณอาที่เป็นแรงบันดาลใจและกำลังใจที่ดีในการเรียนและการทำวิทยานิพนธ์เสมอมา ขอขอบคุณรุ่นพี่สังคมศาสตร์การแพทย์ (ภาคพิเศษ) รหัส 51 ที่คอยช่วยเหลือ ให้คำปรึกษา คำแนะนำที่ดี และขอบคุณเพื่อนๆสังคมศาสตร์การแพทย์ รหัส 52 ที่คอยให้กำลังใจ สร้างประสบการณ์และความทรงจำที่ดีทั้งในการเรียนและการทำวิทยานิพนธ์ จนทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงโดยดี

ศรินญา เฟื่องสุก

พฤติกรรมการดื่มและแนวโน้มการละเมิดกฎหมาย/วินัยอันเกี่ยวข้องกับการดื่มสุราของข้าราชการตำรวจใน กรุงเทพมหานคร

DRINKING BEHAVIOR AND TENDENCY OF DISOBEDIENCE TO THE LAWS/DISCIPLINES CONCERNING ALCOHOL CONSUMPTION AMONG POLICEMEN IN BANGKOK

ศรินญา เฟื่องสุก 5237908 SHMS/M

ศศ.ม. (สังคมศาสตร์การแพทย์และสาธารณสุข)

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ : วิชา ศิริสุข, Dr.P.H., วรรณวิภา ปสันชนาทร, Ph.D., เศรษฐ รัชดาพรธนาธิกุล, Ph.D.

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อศึกษาพฤติกรรมการดื่มสุราและแนวโน้มการละเมิดกฎหมาย/วินัยอันเกี่ยวข้องกับการดื่มสุรา มีวิธีการศึกษาเป็นการสำรวจเชิงปริมาณ (survey quantitative research) ในกลุ่มข้าราชการตำรวจนครบาล โดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอนและตามสัดส่วนขนาดประชากร สำหรับการเก็บข้อมูลได้ใช้แบบสอบถามให้ตำรวจตัวอย่างเขียนตอบเอง ได้แบบสอบถามที่สมบูรณ์สำหรับกรณีวิเคราะห์ 417 ฉบับ

การวิจัยครั้งนี้พบว่ากลุ่มตัวอย่างเกือบครึ่งหนึ่งปัจจุบันมีพฤติกรรมการดื่มสุราอยู่เป็นประจำ และเกือบหนึ่งในสามดื่มเฉพาะโอกาสพิเศษเท่านั้น กลุ่มตัวอย่างยอมรับว่าได้เริ่มลองดื่มสุราเป็นครั้งแรกเมื่ออายุเฉลี่ยประมาณ 19 ปี สามเหตุผลหลักที่ทำให้ดื่มสุราเป็นครั้งแรกคือ เพื่อการเข้าสังคม/การสังสรรค์, อยากทดลองดื่ม และตามอย่างเพื่อน/เพื่อนชวนดื่ม และเหตุผลที่ทำให้ดื่มสุราในปัจจุบันพบว่าเกือบร้อยละ 90 ดื่มเพื่อการเข้าสังคม/การสังสรรค์ สำหรับเครื่องดื่มที่นิยมมากที่สุดคือ เบียร์และสุราสียี่ห้อต่างประเทศ สถานที่ที่นิยมไปดื่มคือร้านอาหาร/ภัตตาคาร พบเพียงร้อยละ 5.7 เท่านั้นที่ดื่มในที่ทำงาน ส่วนมากกลุ่มตัวอย่างดื่มในช่วงเย็นและชอบร่วมวงกับเพื่อนที่ทำงานเดียวกัน จากการประเมินภาวะการติดแอลกอฮอล์พบว่ากลุ่มตัวอย่างร้อยละ 37.6 จัดอยู่ในกลุ่มที่ระดับการดื่มมีความเสี่ยงสูงสำหรับแนวโน้มการละเมิดฯ พบว่ากลุ่มตัวอย่างร้อยละ 53.7 มีแนวโน้มการละเมิดฯ ระดับปานกลาง และพบความสัมพันธ์ระหว่างแนวโน้มการละเมิดฯ กับระดับการดื่มสุรา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($\chi^2 = 10.146, P = .038$)

จากข้อค้นพบชี้ให้เห็นว่าพฤติกรรมการดื่มของตำรวจไทยอาจเป็นข้อจำกัดหนึ่งของการบังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการดื่มสุรา เหตุนี้เองจึงควรมีโครงการเพื่อแก้ปัญหการดื่มของตำรวจโดยเฉพาะในกลุ่มที่มีปัญหาการติดสุรา สำหรับการวิจัยในอนาคตเพื่อที่จะตอบคำถามว่า กระบวนการทางความคิดและพฤติกรรมภายนอกของตำรวจในฐานะปัจเจกได้รับอิทธิพลจากแรงงูใจภายใน บทบาททางสังคม อคติลักษณะของตำรวจ และสถานการณ์ต่างๆ ทั้งในการดำเนินชีวิตส่วนตัวและในการทำหน้าที่เป็นผู้บังคับใช้กฎหมายหรือไม่อย่างไร

คำสำคัญ: การละเมิดกฎหมาย/วินัยอันเกี่ยวข้องกับการดื่มสุรา/ พฤติกรรมการดื่มสุรา/ ข้าราชการตำรวจ

DRINKING BEHAVIOR AND TENDENCY OF DISOBEDIENCE TO THE LAWS/DISCIPLINES
CONCERNING ALCOHOL CONSUMPTION AMONG POLICEMEN IN BANGKOK

SARINYA PHENGSAK 5237908 SHMS/M

M.A. (MEDICAL AND HEALTH SOCIAL SCIENCES)

THESIS ADVISORY COMMITTEE: VEENA SIRISOOK, Dr.P.H., VANAWIPHA PASANDHANATORN, Ph.D.,
CHAT RATCHADAPUNNATHIKUL, Ph.D.

ABSTRACT

This research aims to study drinking behaviors and the tendency for disobedience to the laws/disciplines concerning alcohol consumption. The method used was quantitative research using a survey. The population was metropolitan policemen analyzed by multi-stage sampling, proportional to the population size. The data was collected by using a self-administrated questionnaire. Finally, for data analysis, there were 417 respondents who completed the questionnaire.

This study found that about 50% of the respondents regularly consumed alcohol. Approximately one-third of them drink alcohol (at present they drink only on special occasions). They started drinking alcohol for the first time at the age of approximately 19 years old. The three most common reasons for initiating drinking were to socialize, just try it, and to imitate their friends. In addition, for those presently drinking, 90% of them claimed that they had to drink because of social pressure. The most popular alcohol beverages were beers and foreign brand spirits. The most popular place for drinking was a restaurant (60.4%), and only 5.7% of them drink alcohol in their workplaces. More than half of the respondents like to drink with colleagues in the evening. Regarding the alcohol consumption assessment, it was found that 37.6% of the respondents were at a high risk of becoming an alcoholic. When considering the tendency of disobedience to the laws/disciplines concerning alcohol consumption, it was found that 53.7% of the respondents were in the moderate-level group, and there was a significant association between the tendency of disobedience to the laws/disciplines and drinking levels ($\chi^2 = 10.146$, $P = .038$).

The findings suggest that drinking behavior among Thai policemen seems to be a major constraint to law enforcement as related to alcohol consumption control. There should be a program to solve the drinking problem of the high risk group, and further studies of how the cognitive process and overt behavior of Thai policemen are influenced by intrinsic motivation, their social roles, their identities, and the situations in which they find themselves, both in their personal lives and law enforcement contexts.

KEY WORDS: DISOBEDIENCE TO THE LAWS / DISCIPLINES CONCERNING ALCOHOL
CONSUMPTION / DRINKING BEHAVIOR / POLICEMEN

165 pages

สารบัญ

	หน้า
กิตติกรรมประกาศ	ค
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
สารบัญตาราง	ฅ
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 หลักการและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 คำถามการวิจัย	5
1.3 วัตถุประสงค์ของการวิจัย	5
1.4 กรอบแนวคิดการวิจัย	6
1.5 นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย	7
บทที่ 2 ทบทวนวรรณกรรม	9
2.1 กฎหมาย/วินัยของข้าราชการตำรวจอันเกี่ยวข้องกับการดื่มสุรา	9
2.2 แนวคิดและทฤษฎีความคาดหวัง-การให้คุณค่า	21
2.3 ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับสุรา ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการดื่มสุราและผลจากการดื่มสุรา พฤติกรรมการดื่มสุรา รวมทั้งงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการดื่มสุราของข้าราชการตำรวจ	29
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	45
3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	45
3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	46
3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล	47
3.4 วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล	48

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิจัย	49
4.1 ลักษณะทางประชากรและประสบการณ์การทำงานของข้าราชการตำรวจ ตัวอย่าง	50
4.2 พฤติกรรมการดื่มสุราของข้าราชการตำรวจตัวอย่าง	54
4.3 แนวโน้มการละเมิดกฎหมาย/วินัยอันเกี่ยวข้องกับการดื่มสุราของข้าราชการ ตำรวจตัวอย่าง	66
4.4 ความคาดหวังและการให้ค่าต่อผลที่จะเกิดขึ้นเมื่อดื่มสุราภายใต้สถานการณ์ ต่างๆ	67
4.5 ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทางประชากร ประสบการณ์การทำงาน กับ พฤติกรรมการดื่มสุราและแนวโน้มการละเมิดกฎหมาย/วินัยอันเกี่ยวข้องกับการ การดื่มสุรา	81
4.6 ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการดื่มสุราและแนวโน้มการละเมิด กฎหมาย/วินัยอันเกี่ยวข้องกับการดื่มสุรา	85
บทที่ 5 อภิปรายผลการวิจัย	88
5.1 พฤติกรรมการดื่มสุรา	88
5.2 แนวโน้มการละเมิดกฎหมาย/วินัยอันเกี่ยวข้องกับการดื่มสุราของข้าราชการ ตำรวจตัวอย่าง	93
5.3 ความคาดหวังและการให้ค่าต่อผลที่เกิดขึ้นเมื่อดื่มสุราภายใต้สถานการณ์ ต่างๆ	95
บทที่ 6 สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ	98
6.1 สรุปผลการวิจัย	100
6.2 ข้อเสนอแนะ	104

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทสรุปแบบสมบูรณ์ภาษาไทย	108
บทสรุปแบบสมบูรณ์ภาษาอังกฤษ	123
บรรณานุกรม	136
ภาคผนวก	144
ภาคผนวก ก แบบสอบถามประกอบการวิจัย	145
ภาคผนวก ข การสุ่มกลุ่มตัวอย่าง	161
ประวัติผู้วิจัย	165

สารบัญตาราง

ตาราง		หน้า
4.1	จำนวนและร้อยละของลักษณะทางประชากรของข้าราชการตำรวจตัวอย่าง	51
4.2	จำนวนและร้อยละของประสิทธิภาพการทำงานของข้าราชการตำรวจตัวอย่าง	52
4.3	จำนวนและร้อยละที่แสดงถึงพฤติกรรมการดื่มสุราของกลุ่มข้าราชการตำรวจตัวอย่าง	54
4.4	จำนวนและร้อยละที่แสดงถึงระดับการดื่ม (ภาวะเสี่ยงคิดแอลกอฮอล์)	62
4.5	จำนวนและร้อยละที่แสดงถึงพฤติกรรมการดื่มสุราของกลุ่มข้าราชการตำรวจตัวอย่าง (ตามแบบประเมิน AUDIT)	63
4.6	จำนวนและร้อยละของแนวโน้มการละเมิดกฎหมาย/วินัยอันเกี่ยวข้องกับการดื่มสุราของข้าราชการตำรวจ	67
4.7	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และร้อยละของความคาดหวังต่อผลที่จะเกิดขึ้นเมื่อดื่มสุรารายได้สถานการณ์ต่างๆ	68
4.8	ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และร้อยละของการให้ค่าต่อผลที่จะเกิดขึ้นเมื่อดื่มสุรารายได้สถานการณ์ต่างๆ	75
4.9	สรุปความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทางประชากร ประสิทธิภาพการทำงานกับพฤติกรรมการดื่มสุราในกลุ่มระดับการดื่มสุราและกลุ่มลักษณะการดื่มสุรา	82
4.10	ความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มลักษณะการดื่มสุรากับกลุ่มระดับการศึกษา	83
4.11	สรุปความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทางประชากร ประสิทธิภาพการทำงานกับแนวโน้มการละเมิดกฎหมาย/วินัยอันเกี่ยวข้องกับการดื่มสุรา	84
4.12	เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยแนวโน้มการละเมิดกฎหมาย/วินัยอันเกี่ยวข้องกับการดื่มสุราของกลุ่มข้าราชการตำรวจที่จำแนกตามกลุ่มลักษณะการดื่มสุราและระดับการดื่มสุรา	86
4.13	ความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มแนวโน้มการละเมิดกฎหมาย/วินัยอันเกี่ยวข้องกับการดื่มสุรากับกลุ่มระดับการดื่มสุรา	87

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง		หน้า
1	จำนวนและร้อยละที่แสดงถึงระดับการดื่มสุรา (ภาวะเสี่ยงติดแอลกอฮอล์)	116
2	จำนวนและร้อยละของแนวโน้มการละเมิดกฎหมาย/วินัยอันเกี่ยวข้องกับการดื่มสุราของข้าราชการตำรวจ	117
3	ความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มระดับการดื่มสุราและกลุ่มแนวโน้มการละเมิดกฎหมาย/วินัยอันเกี่ยวข้องกับการดื่มสุรา	118
4	Frequency and percentage illustrated levels of drinking (Alcoholism Risk)	130
5	Frequency and percentage of the tendency of disobedience to the laws/disciplines concerning alcohol consumption of policemen	131
6	Relationship between level of drinking and tendency of disobedience to the laws/disciplines concerning alcohol consumption of policemen	132

บทที่ 1

บทนำ

1.1 หลักการและความสำคัญของปัญหา

สุราเป็นเครื่องดื่มชนิดหนึ่งที่นิยมอย่างแพร่หลายในสังคมไทย โดยพบว่าสถิติการดื่มสุราของคนไทยเพิ่มมากขึ้นตลอดมา ในปี พ.ศ.2544 พบว่าคนไทยที่ดื่มสุรามีจำนวนเพิ่มขึ้นมากกว่าปี พ.ศ. 2539 ร้อยละ 36.6 ของประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไปทั้งหมด โดยเฉพาะในเพศชาย (สุวรรณ หล่อโลหการและคณะ, 2552) และจากรายงานสถานการณ์สุราประจำปี พ.ศ. 2551 น.พ.บัณฑิต ศรีไพศาล ผู้อำนวยการศูนย์วิจัยปัญหาสุรา มูลนิธิสาธารณสุขแห่งชาติ (มสช.) กล่าวว่า ตัวเลขการดื่มสุราของประเทศไทยที่สำนักงานสถิติแห่งชาติเก็บในปี 2550 ในประชากร 15 ปีขึ้นไป พบว่าประชากรกว่า 15 ล้านคน หรือคิดเป็นร้อยละ 30 ของประชากรทั้งหมดที่ดื่มสุรา โดยเป็นเพศชายประมาณ 13 ล้านคน และหญิง 2 ล้านคน และส่วนมากเป็นบุคคลในกลุ่มวัยทำงาน (อายุ 25-59 ปี) ประมาณ 12 ล้านคน (บัณฑิต ศรีไพศาลและคณะ, 2551) และข้อมูลผลสำรวจล่าสุดของสำนักงานสถิติแห่งชาติในปี 2554 พบว่าในประชากรไทยอายุ 15 ปีขึ้นไป ดื่มสุรา 17 ล้านคน คิดเป็นร้อยละ 32 ของประชากรวัยนี้ที่มีทั้งหมด (53.9 ล้านคน) ผู้ชายดื่มมากกว่าผู้หญิงเกือบ 5 เท่า คือร้อยละ 53.4 และร้อยละ 10.9 ตามลำดับ ผู้ชายเริ่มดื่มอายุเฉลี่ย 19.4 ปี ผู้หญิงอายุเฉลี่ย 24.6 ปี (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2555) ในสังคมไทยคนไทยมักจะนิยมดื่มสุรากันในเกือบจะทุกสถานการณ์/ทุกเหตุการณ์ ไม่ว่าจะเป็นเพื่อการรื่นเริงและเข้าสังคม เช่น ในงานบวช งานแต่งงาน การฉลองความสำเร็จ หรือเพื่อลดความเครียด เช่น ในงานศพ การตกงาน รวมทั้งความผิดหวังในความรัก เป็นต้น หรือแม้แต่ในยามปกติ ไม่มีเหตุการณ์ใดให้เครียด ก็ยังคงมีการดื่มสุราเพื่อให้เจริญอาหาร โดยบางคนมีการดื่มในปริมาณมากจนรักการดื่มสุราเป็นชีวิตจิตใจ

ผลกระทบจากการดื่มสุรามีหลายประการและมากขึ้นตามปริมาณที่ดื่มด้วย จากผลการศึกษาภาวะโรคและการบาดเจ็บที่เกิดจากพฤติกรรมสุขภาพและปัจจัยเสี่ยง ของสำนึกนโยบาย และยุทธศาสตร์ กระทรวงสาธารณสุข ในปี พ.ศ. 2542 พบว่าการดื่มสุราเป็นประจำเป็นสาเหตุของการบาดเจ็บจากอุบัติเหตุ มะเร็ง ตับแข็ง การถูกทำร้ายและทำร้ายตนเอง โรคทางจิตเวช โรคหัวใจ และหลอดเลือด และโรคอื่นๆ นอกจากนี้พบว่าการดื่มสุราทำให้มีการตายถึงร้อยละ 4.0 และมีการสูญเสียปีสุขภาวะจากการตายและการพิการร้อยละ 5.8 ของการสูญเสียทั้งหมด กล่าวโดยสรุปคือ

ภาวะโรคที่มีสาเหตุจากการดื่มสุราเป็นอันดับ 2 ของการสูญเสียทางสุขภาพ โดยเป็นรองจากการมีเพศสัมพันธ์ที่ไม่ปลอดภัย (คณะทำงานภาวะโรคและการบาดเจ็บที่เกิดจากพฤติกรรมสุขภาพและปัจจัยเสี่ยง กระทรวงสาธารณสุข, 2547) สำหรับปัญหาสุขภาพเรื้อรังนั้น องค์การอนามัยโลกคาดประมาณว่าร้อยละ 30 ของการตายจากมะเร็งหลอดอาหาร โรคตับ โรคชัก อุบัติเหตุจราจร ฆาตกรรม และการบาดเจ็บโดยเจตนา มีสาเหตุมาจากการดื่มสุรา และในกลุ่มประเทศยุโรปที่มีอัตราการดื่มสุราพอๆ กับคนไทยนั้น 1 ใน 4 ของการตายในผู้ชายอายุระหว่าง 15-29 ปี นั้นมีสาเหตุมาจากการดื่มสุรา นอกจากผลกระทบต่อสุขภาพแล้ว ปัญหาสัมพันธภาพและสุขภาพจิตจากการดื่มสุรา ก็เป็นปัญหาสังคมที่มีขนาดปัญหาค่อนข้างใหญ่ซึ่งมักแต่ไม่ค่อยมีการพูดถึง ได้แก่ อัตราการติดสุรามีความสัมพันธ์กับภาวะความเครียดและอาการซึมเศร้าสูงมาก (บัณฑิต ศรีไพศาลและคณะ, 2549)

นอกจากนี้การดื่มสุรายังเป็นการสิ้นเปลืองค่าใช้จ่ายโดยไม่จำเป็น และที่ร้ายแรงที่สุดก็น่าจะเป็นการนำมาซึ่งการเกิดปัญหาสังคมต่างๆ เช่น การขาดความสัมพันธ์อันดีในครอบครัวที่นำมาซึ่งความรุนแรงในครอบครัวได้ การทะเลาะวิวาท การเกิดคดีอาชญากรรมต่างๆ ทั้งนี้เนื่องจากการดื่มสุราทำให้ผู้ดื่มขาดสติและเป็นสาเหตุนำไปสู่การกระทำผิดหรือละเมิดกฎหมายในด้านต่างๆ จากการศึกษาวิจัยของนายแพทย์ธรรมาชัย คงสกันธ์ ยืนยันอย่างชัดเจนว่า ความรุนแรงในครอบครัวมีความสัมพันธ์กับการใช้สุรา คิดเป็น 3.84 เท่าของครอบครัวที่ไม่มีปัญหาเรื่องสุรา (ธรรมาชัย คงสกันธ์, 2550) ส่วนผลกระทบต่อสังคมนั้น การดื่มสุราก็ทำให้เกิดอุบัติเหตุจราจร ปัญหาอาชญากรรม การทารุณกรรมทางเพศ การฝ่าฝืนกฎหมายในรูปแบบต่างๆ และยิ่งก่อให้เกิดความสูญเสียต่อเศรษฐกิจโดยรวม ซึ่งพบว่าค่าเสียหายรวมรายจ่ายของรัฐจากอาชญากรรมและความรุนแรงที่มีสาเหตุจากการดื่มสุราคิดเป็นจำนวนหลายล้านบาทต่อปี (จรรย์ อูสาหะ และเสริมชัย จุฬาสีรีกุล, 2548)

พฤติกรรมกรรมการดื่มสุราก็ยังคงเกิดขึ้นกับผู้คนทุกเพศทุกวัย ทุกชนชั้น ทุกสาขาอาชีพ ไม่เว้นแม้แต่กลุ่มข้าราชการตำรวจ ผู้ซึ่งมีหน้าที่ในการบังคับใช้กฎหมาย อันเกี่ยวข้องกับการรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน แม้ในประเทศไทยยังไม่มีการศึกษาในเรื่องพฤติกรรมกรรมการดื่มสุราของข้าราชการตำรวจอย่างจริงจัง แต่จากการศึกษาของ Jeremy D. Davey และคณะในปี 2544 พบว่าพฤติกรรมกรรมการดื่มสุราของข้าราชการตำรวจในประเทศออสเตรเลียมีความสัมพันธ์กับปัจจัยหลายประการ เช่น การเข้าสังคม การเลี้ยงสังสรรค์กับกลุ่มเพื่อน (Jeremy D. Davey, 2001) ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาในประเทศไทยของร้อยตำรวจเอกประสาร อิมสมบัติ ที่พบว่าร้อยละ 55.0 ของข้าราชการตำรวจชั้นประทวนจนถึงพลตำรวจชอบงานเลี้ยงสังสรรค์ นอกจากนี้ยังมีปัจจัยด้านวัฒนธรรมในองค์กรและความเครียดที่เป็นปัจจัยที่ก่อให้เกิดพฤติกรรมกรรมการดื่มสุราของข้าราชการตำรวจ (ประสาร อิมสมบัติ, 2536)

เมื่อข้าราชการตำรวจมีพฤติกรรมดื่มสุราก็ย่อมมีความเสี่ยงต่อการมีแนวโน้มในการละเมิดกฎหมายต่างๆ ได้เช่นเดียวกับประชาชนทั่วไป และอาจจะมีผลรุนแรงกว่าประชาชนโดยทั่วไป ทั้งนี้เป็นเพราะข้าราชการตำรวจได้รับอนุญาตให้พกอาวุธได้ (สำนักงานตำรวจแห่งชาติ, 2544) โดยบ่อยครั้งที่มีข่าวสารตามสื่อประเภทต่างๆ เกี่ยวกับการกระทำผิดของข้าราชการตำรวจสืบเนื่องมาจากการมีพฤติกรรมดื่มสุรา เช่น “เมื่อ 12 เมษายน 2551 ตำรวจ สน.ดินแดงก่อเหตุวิวาทกับตำรวจ สน.มักกะสัน กลางลานเบียร์แล้วยกพวกตะลุมบอนก่อนศาลกระสุนจี้บกันทั้งสองฝ่ายแต่ยังไม่มีใครรับเป็นผู้ลั่น ‘ไกปืน’” (สืบค้นเมื่อ 10 ตุลาคม 2553, จาก <http://www.manager.co.th/Crime/ViewNews.aspx?NewsID=9510000043665>), หรือข่าว “จาว ! สารวัตรทองเทียว เมาแล้วซ่า ไล่ยิงปืน-กระต๊อบวัยรุ่นนุสาศาสตร์ร้านสองสลึง” (สืบค้นเมื่อ 10 ตุลาคม 2553, จาก <http://highlight.kapook.com>) เป็นต้น จากเหตุการณ์เหล่านี้ที่เกิดขึ้นเป็นตัวอย่างเพียงเล็กน้อยเท่านั้นที่แสดงให้เห็นถึงผลที่สามารถเกิดขึ้นได้เมื่อข้าราชการตำรวจมีพฤติกรรมการดื่มสุรา

ข้าราชการตำรวจก็เช่นเดียวกับประชาชนทั่วไปที่เมื่อกระทำความผิดย่อมได้รับโทษตามกฎหมายของบ้านเมือง เช่น กฎหมายอาญาต่างๆ ยิ่งไปกว่านั้นสำหรับข้าราชการตำรวจแล้วยังได้กำหนดกฎหรือระเบียบต่างๆ เพื่อควบคุมพฤติกรรมของข้าราชการตำรวจโดยเฉพาะ คือ พระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ 2547 โดยกองวินัย สำนักงานตำรวจแห่งชาติได้รวบรวม กฎหมาย กฎ ระเบียบ คำสั่ง ที่เกี่ยวข้องกับงานวินัย เป็นคู่มือ การดำเนินการทางวินัย โดยปรับปรุงล่าสุด 2550 (กองวินัย สำนักงานตำรวจแห่งชาติ, 2550) เพื่อใช้ในการพิจารณาการกระทำผิดทางวินัยของข้าราชการตำรวจรวมทั้งที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการดื่มสุราด้วย กล่าวคือการดำเนินการทางวินัยกับข้าราชการตำรวจเมื่อเกิดการกระทำความผิดเกี่ยวกับสุรา มีลักษณะความผิดอยู่ 3 ประการ คือ

ประการที่หนึ่ง คือ เสพสุราในขณะที่ปฏิบัติหน้าที่เวรยาม หรือเมาสุราเสียราชการ หรือเมาสุราในที่ชุมชนเกิดเรื่องเสียหายหรือเสียเกียรติศักดิ์ของตำแหน่งหน้าที่ราชการ ระดับโทษที่ได้รับคือ ปลดออกหรือไล่ออกตามความร้ายแรงแห่งกรณี

ประการที่สอง คือ เมาสุรากำลังทำร้าย ทำทนายผู้บังคับบัญชา ระดับโทษที่ได้รับคือ ปลดออกหรือไล่ออกตามความร้ายแรงแห่งกรณี

ประการที่สาม คือ เมาสุราขี้ปิ้นด้วยความคึกคะนอง ระดับโทษที่ได้รับคือ ปลดออกหรือไล่ออกตามความร้ายแรงแห่งกรณี

อย่างไรก็ตามแม้มีกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ กฎเกณฑ์ คำสั่งต่างๆแล้ว แต่การกระทำผิดของข้าราชการตำรวจก็ยังคงมีอยู่นั้นหมายถึงการที่ข้าราชการตำรวจไม่อยู่ในระเบียบ วินัยอันพึงปฏิบัติ เมื่อพิจารณาแนวโน้มการละเมิดกฎหมายของข้าราชการตำรวจภายใต้ทฤษฎีการคาดหวังและการให้คุณค่าของ Rotter (Expectancy-values theory) (Rotter, 1982) จะสามารถช่วยในการคาด

ประมาณแนวโน้มการละเมิดกฎหมายของข้าราชการตำรวจเมื่อมีการดื่มสุราได้ กล่าวคือ เนื่องจากการคาดหวังว่าจะได้รับประโยชน์และโทษจากการปฏิบัติพฤติกรรมหนึ่งๆ ในสถานการณ์ต่างๆ จะเป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้บุคคลเกิดการกระทำหรือไม่กระทำพฤติกรรมนั้นๆ ในสถานการณ์นั้นๆ ประโยชน์หรือโทษจากการปฏิบัติพฤติกรรมอาจจะเป็นทั้งประโยชน์หรือโทษภายนอกและภายใน กล่าวคือ ประโยชน์หรือโทษจากภายใน เช่น การเพิ่มความตื่นตัว หรือการเพิ่มความละอายใจ ส่วนประโยชน์หรือโทษจากภายนอก เช่น การได้รับรางวัลเงินทอง คำชมเชย หรือการได้รับโทษจากการกระทำพฤติกรรมนั้น ความคาดหวังในประโยชน์และโทษ ของการแสดงพฤติกรรมหนึ่งพฤติกรรมใดนั้นอาจเพิ่มหรือลดอิทธิพลได้จากการให้คุณค่าต่อประโยชน์หรือโทษนั้นๆ กล่าวโดยสรุป คือ กฎเกณฑ์สำคัญที่ช่วยในการทำนายว่าบุคคลจะมีแนวโน้มต่อการเกิดพฤติกรรมนั้นๆ ในสถานการณ์หนึ่งใดหรือไม่ เป็นผลมาจากความคาดหวังในผลอันอาจจะเป็นประโยชน์หรือโทษร่วมกับการให้คุณค่าต่อประโยชน์หรือโทษนั้นๆ ดังนั้นการวิจัยครั้งนี้จึงใช้แนวคิดของทฤษฎีการคาดหวังและการให้คุณค่า (Expectancy-values theory) เพื่อศึกษาแนวโน้มการละเมิดกฎหมาย/วินัยอันเกี่ยวข้องกับการดื่มสุรา ซึ่งถือว่าเป็นภาวะเชิงสันนิษฐาน (construct) ที่วัดได้ยากโดยเฉพาะกับข้าราชการตำรวจที่มีควรละเมิดกฎหมายได้

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ผู้วิจัยจึงต้องการศึกษาถึงพฤติกรรมการดื่มสุราและแนวโน้มในการละเมิดกฎหมาย/วินัยอันเกี่ยวข้องกับการดื่มสุราของข้าราชการตำรวจ เนื่องจากกลุ่มข้าราชการตำรวจเป็นบุคลากรที่มีความสำคัญต่อความสงบเรียบร้อยในสังคมเป็นอย่างมาก และเป็นผู้ที่มีหน้าที่ในการบังคับใช้กฎหมายโดยตรง (law enforcement) จำเป็นต้องมีศักยภาพในทุกๆ ด้านเป็นอย่างมาก กับทั้งข้าราชการตำรวจต้องปฏิบัติหน้าที่ที่ต้องข้องเกี่ยวกับชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนอยู่ตลอดเวลา และจากการทบทวนวรรณกรรมงานวิจัยที่ผ่านมาพบว่าการศึกษาในลักษณะเช่นนี้ยังไม่มีในประเทศไทย ดังนั้นผู้วิจัยจึงต้องการศึกษาในเรื่องนี้เพื่อเป็นการให้ได้มาของข้อมูลเกี่ยวกับแนวโน้มการละเมิดกฎหมาย/วินัยที่เกี่ยวข้องกับการดื่มสุราของข้าราชการตำรวจ อันอาจเกิดผลเสียต่อสังคมและจะส่งผลเสียต่อภาพลักษณ์ของสถาบันตำรวจได้ จึงถือเป็นความจำเป็นอย่างยิ่งต้องมีการศึกษาในด้านนี้เพื่อจะได้รับทราบถึงข้อเท็จจริงในส่วนนี้ อันจะเป็นประโยชน์ต่อการแก้ปัญหาและการพัฒนาบุคลากรของสถาบันตำรวจต่อไป และขอมส่งผลถึงความสงบปลอดภัยของสังคมโดยรวมในที่สุด

1.2 คำถามการวิจัย

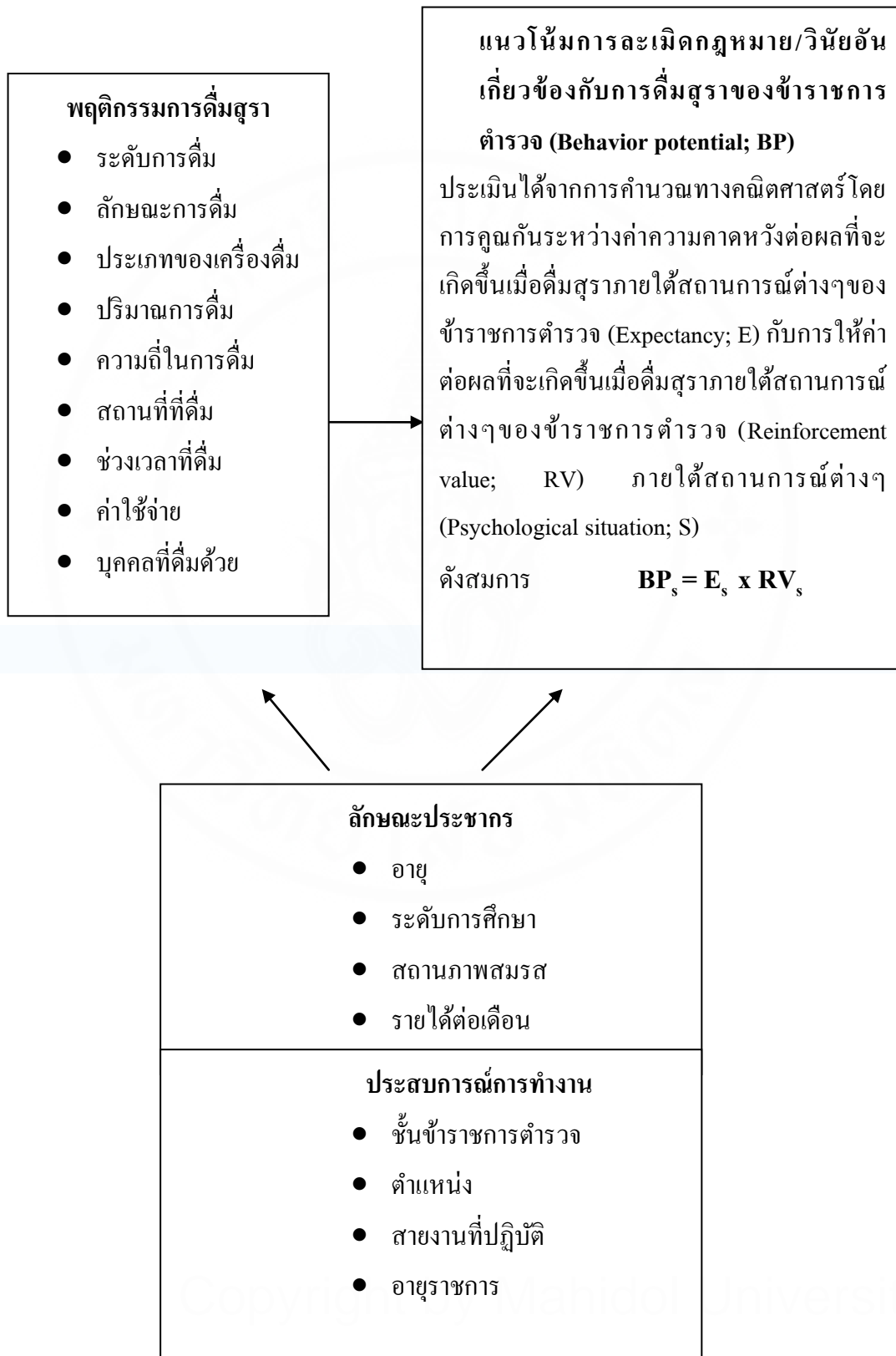
- 1.2.1 พฤติกรรมการดื่มสุราของข้าราชการตำรวจเป็นอย่างไร
- 1.2.2 แนวโน้มการละเมิดกฎหมาย/วินัยอันเกี่ยวข้องกับการดื่มสุราของข้าราชการตำรวจมีหรือไม่ เพียงใด
- 1.2.3 ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการดื่มสุราและแนวโน้มการละเมิดกฎหมาย/วินัยอันเกี่ยวข้องกับการดื่มสุราของข้าราชการตำรวจเป็นอย่างไร
- 1.2.4 ข้าราชการตำรวจมีการคาดว่าจะเกิดผลอย่างไรบ้างเมื่อดื่มสุราภายใต้สถานการณ์ต่างๆ
- 1.2.5 ข้าราชการตำรวจมีการให้ค่าต่อผลที่จะเกิดขึ้นเมื่อดื่มสุราภายใต้สถานการณ์ต่างๆ อย่างไร
- 1.2.6 ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะประชากร ประสบการณ์การทำงาน กับพฤติกรรมการดื่มสุราและแนวโน้มการละเมิดกฎหมาย/วินัยอันเกี่ยวข้องกับการดื่มสุราของข้าราชการตำรวจเป็นอย่างไร

1.3 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้มุ่งที่จะอธิบายถึงพฤติกรรมการดื่มสุราของข้าราชการตำรวจ และยังมีมุ่งที่จะหาแนวโน้มการละเมิดกฎหมาย/วินัยอันเกี่ยวข้องกับการดื่มสุรา โดยมีวัตถุประสงค์เฉพาะ เพื่อ

- 1.3.1 ศึกษาพฤติกรรมการดื่มสุราของข้าราชการตำรวจ
- 1.3.2 ศึกษาแนวโน้มการละเมิดกฎหมาย/วินัยอันเกี่ยวข้องกับการดื่มสุราของข้าราชการตำรวจ
- 1.3.3 ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการดื่มสุราและแนวโน้มการละเมิดกฎหมาย/วินัยอันเกี่ยวข้องกับการดื่มสุราของข้าราชการตำรวจ
- 1.3.4 ศึกษาความคาดหวังต่อผลที่จะเกิดขึ้นเมื่อดื่มสุราภายใต้สถานการณ์ต่างๆของข้าราชการตำรวจ
- 1.3.5 ศึกษาการให้ค่าต่อผลที่จะเกิดขึ้นเมื่อดื่มสุราภายใต้สถานการณ์ต่างๆของข้าราชการตำรวจ
- 1.3.6 ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะประชากร ประสบการณ์การทำงาน กับพฤติกรรมการดื่มสุราและแนวโน้มการละเมิดกฎหมาย/วินัยอันเกี่ยวข้องกับการดื่มสุราของข้าราชการตำรวจ

1.4 กรอบแนวคิด

1.5 นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย

1.5.1 ข้าราชการตำรวจ หมายถึง บุคคลซึ่งได้รับการบรรจุและแต่งตั้งตามพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ 2547 โดยได้รับเงินเดือนจากเงินงบประมาณหมวดเงินเดือนในสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ให้ทำหน้าที่เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ มีหน้าที่ตรวจตรารักษาความสงบ จับกุมและปราบปรามผู้กระทำความผิดกฎหมาย และให้หมายความรวมถึง ข้าราชการในสำนักงานตำรวจแห่งชาติซึ่งสำนักงานตำรวจแห่งชาติแต่งตั้งหรือสั่งให้ปฏิบัติหน้าที่ราชการตำรวจ โดยได้รับเงินเดือนจากส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานอื่นของรัฐด้วย ซึ่งในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้หมายถึง ข้าราชการตำรวจที่ปฏิบัติงานในสถานีตำรวจนครบาลเท่านั้น

1.5.2 ชั้นข้าราชการตำรวจ หมายถึง ลำดับข้าราชการตำรวจตามมาตรา 25 ในพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ 2547 โดยได้กำหนดชั้นข้าราชการตำรวจไว้เป็น 3 ชั้น คือ (1) ชั้นสัญญาบัตร ได้แก่ ผู้มียศตั้งแต่ร้อยตำรวจตรีขึ้นไป, (2) ชั้นประทวน ได้แก่ ผู้มียศสิบตำรวจตรี สิบตำรวจโท สิบตำรวจเอก จำสิบตำรวจ และดาบตำรวจ และ (3) ชั้นพลตำรวจ ได้แก่ พลตำรวจสำรอง ซึ่งในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้จะศึกษาเฉพาะข้าราชการตำรวจชั้นประทวนและชั้นสัญญาบัตรเท่านั้น

1.5.3 ตำแหน่ง หมายถึง ลำดับชั้นการบังคับบัญชาในแต่ละสายงานของข้าราชการตำรวจ ที่ได้รับมอบหมายให้ทำหน้าที่และรับผิดชอบ ซึ่งได้รับการแต่งตั้งจากสำนักงานตำรวจแห่งชาติให้ดำรงอยู่ในปัจจุบัน

1.5.4 สายงานที่ปฏิบัติ หมายถึง ลักษณะของการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจในสถานีตำรวจนครบาล โดยสำนักงานตำรวจแห่งชาติได้กำหนดหน้าที่การงาน แบ่งออกเป็น 5 งาน คือ งานป้องกันปราบปราม งานสอบสวน งานสืบสวน งานจราจร และงานอำนวยความสะดวก และในการวิจัยครั้งนี้ยังหมายถึงเฉพาะสายงานที่ข้าราชการตำรวจได้รับมอบหมายในปัจจุบัน

1.5.5 อายุราชการ หมายถึง ระยะเวลาที่ข้าราชการตำรวจ ได้รับการบรรจุแต่งตั้งเข้ารับราชการเป็นข้าราชการตำรวจจนถึงปัจจุบัน

1.5.6 ระดับการศึกษา หมายถึง ระดับการศึกษาสูงสุดในปัจจุบันของข้าราชการตำรวจ

1.5.7 สถานภาพสมรส หมายถึง ความผูกพันระหว่างข้าราชการตำรวจกับหญิงในการเป็นสามีภรรยา (โสด, สมรส, หม้าย, หย่า, และแยกกันอยู่) ตามคำรายงานของข้าราชการตำรวจ

1.5.8 รายได้ต่อเดือน หมายถึง รายได้ของข้าราชการตำรวจตัวอย่าง (เงินเดือนและเบี้ยเลี้ยง) ได้รับในแต่ละเดือนขณะที่เก็บรวบรวมข้อมูลของการศึกษานี้

1.5.9 แนวโน้มการละเมิดกฎหมาย/วินัยอันเกี่ยวข้องกับการดื่มสุราของข้าราชการตำรวจ หมายถึง โอกาสหรือความเป็นไปได้ที่ข้าราชการตำรวจจะเกิดการละเมิดกฎหมาย/วินัยอันเกี่ยวข้องกับการดื่มสุรารายได้สถานการณ์ต่างๆ ในการศึกษาครั้งนี้ การประเมินแนวโน้มต่อการ

ละเมียดกฎหมาย/วินัยอันเกี่ยวข้องกับการดื่มสุราของข้าราชการตำรวจได้จากผลคูณระหว่างค่าความคาดหวังต่อผลที่จะเกิดขึ้นเมื่อดื่มสุราภายใต้สถานการณ์ต่างๆของข้าราชการตำรวจ (Expectancy; E) กับการให้ค่าต่อผลที่จะเกิดขึ้นเมื่อดื่มสุราภายใต้สถานการณ์ต่างๆของข้าราชการตำรวจ (Reinforcement value; RV) ภายใต้สถานการณ์ต่างๆ (Psychological Situation; S) ได้แก่ การดื่มสุราก่อน/ขณะ/หลังปฏิบัติหน้าที่ การดื่มสุราก่อน/ขณะขับขี่ยานพาหนะ และการดื่มในสถานที่ต้องห้าม (ได้แก่ วัด สถานบริการสาธารณสุขของรัฐ สถานที่ราชการ สถานศึกษา สถานบริการน้ำมันเชื้อเพลิง สวนสาธารณะของทางราชการ และสถานที่อื่นตามที่คณะรัฐมนตรีกำหนด)

1.5.10 ความคาดหวังต่อผลที่จะเกิดขึ้นเมื่อดื่มสุราภายใต้สถานการณ์ต่างๆของข้าราชการตำรวจ หมายถึง ความเชื่อหรือความคิดเชิงคาดคะเน หรือคาดการณ์ล่วงหน้าถึงผลว่าควร จะเกิดขึ้นหากตนดื่มสุราภายใต้สถานการณ์ต่างๆ

1.5.11 การให้ค่าต่อผลที่จะเกิดขึ้นเมื่อดื่มสุราภายใต้สถานการณ์ต่างๆของข้าราชการตำรวจ หมายถึง การให้น้ำหนัก หรือการให้ความสำคัญต่อผลตอบแทน/รางวัลหรือการลงโทษ/บทลงโทษที่ได้รับเมื่อข้าราชการตำรวจดื่มสุราภายใต้สถานการณ์ต่างๆ

1.5.12 พฤติกรรมการดื่มสุรา หมายถึง การนำสุราทุกประเภทเข้าสู่ร่างกาย ซึ่งไม่ใช่ เนื่องจากเหตุผลทางการแพทย์ โดยในการศึกษาครั้งนี้จะประเมินเกี่ยวกับ ระดับการดื่ม ประเภทของ เครื่องดื่ม ปริมาณการดื่ม ความถี่ในการดื่ม สถานที่ที่ดื่ม ช่วงเวลาที่ดื่ม ค่าใช้จ่าย และบุคคลที่ดื่มด้วย

1.5.13 ระดับการดื่ม หมายถึง ระดับการดื่มแอลกอฮอล์ที่บ่งบอกถึงภาวะเสี่ยงต่อการ เสพติดแอลกอฮอล์ โดยแบ่งระดับการดื่มออกเป็นกลุ่มได้ 3 กลุ่ม คือ มีความเสี่ยงต่ำ การดื่ม ก่อให้เกิดอันตรายได้ และมีความเสี่ยงสูง/เสพติดแอลกอฮอล์แล้ว (ตามแบบประเมินสำเร็จรูป AUDIT ที่แปลเป็นฉบับภาษาไทยโดยกรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข)

1.5.14 ลักษณะการดื่ม หมายถึง ลักษณะการดื่มสุราในปัจจุบัน ในการเก็บข้อมูลมีการ แบ่งออกเป็น 5 ลักษณะ คือ ดื่มสุราในปัจจุบัน, เคยดื่มสุราในอดีต แต่ในปัจจุบันจะดื่มสุราเฉพาะ โอกาสสำคัญ, เคยดื่มสุราในอดีต แต่ไม่ดื่มสุราเลยในปัจจุบัน, เคยลองดื่มสุรา แต่ไม่ดื่มสุราเลยใน ปัจจุบัน และไม่เคยดื่มหรือลองดื่มสุราเลย แต่สำหรับการวิเคราะห์ลักษณะการดื่มของการศึกษานี้ นี้ได้แบ่งลักษณะการดื่ม ออกเป็น 3 กลุ่ม คือ กลุ่มดื่มเป็นประจำ กลุ่มดื่มเป็นบางครั้งบางคราว และ กลุ่มไม่เคยลอง/ไม่ดื่มเลยในปัจจุบัน

1.5.15 สุราหรือเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ หมายถึง เครื่องดื่มใดๆในรูปของของเหลวที่มี เอทิลแอลกอฮอล์ (Ethyl Alcohol) เป็นองค์ประกอบไม่น้อยกว่า 0.5 เปอร์เซ็นต์โดยปริมาตร นั่นคือมี แรงแอลกอฮอล์เกิน 0.5 ดีกรี แต่ไม่เกิน 80 ดีกรี และสามารถบริโภคได้ ในการศึกษาจะใช้คำว่า “สุรา” แทนเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ทุกประเภท

บทที่ 2

ทบทวนวรรณกรรม

การศึกษานี้เป็นการศึกษาพฤติกรรมการดื่มและแนวโน้มการละเมิดกฎหมาย/วินัยอันเกี่ยวข้องกับการดื่มสุราของข้าราชการตำรวจในกรุงเทพมหานคร ดังนั้นผู้วิจัยจึงกำหนดแนวทางในการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องเป็น 3 ส่วน โดยในส่วนแรกเป็นการทบทวนกฎหมายต่างๆที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ในสถานการณ์ต่างๆ อันได้แก่ พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พระราชบัญญัติจราจรทางบก พระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พระราชบัญญัติรถยนต์ กฎกระทรวงฉบับที่ 16 นอกจากนั้นยังรวมถึงการดำเนินการทางวินัย ซึ่งเป็นกฎระเบียบที่ใช้ควบคุม/บังคับใช้กับข้าราชการตำรวจ สำหรับส่วนที่ 2 เป็นการทบทวนแนวคิด/ทฤษฎีความคาดหวังและการให้คุณค่าของ Rotter และส่วนสุดท้ายจะเป็นส่วนของความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับสุรา ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการดื่มสุราและผลจากการดื่มสุรา พฤติกรรมการดื่มสุรา รวมทั้งงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการดื่มสุราของข้าราชการตำรวจ

2.1 กฎหมาย/วินัยของข้าราชการตำรวจอันเกี่ยวข้องกับการดื่มสุรา

สำหรับประเทศไทยมีกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์อยู่จำนวนมากด้วยกันเพื่อจะเป็นการควบคุมในทุกๆด้านที่เกี่ยวข้องกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ อันได้แก่ มาตรการจำกัดวันและเวลาจำหน่าย มาตรการจำกัดเวลาดื่ม มาตรการจำกัดบุคคลที่เข้าไปในสถานบริการ มาตรการจำกัดอายุผู้ซื้อ มาตรการควบคุมการจราจรและการขนส่ง มาตรการควบคุมการขนส่งทางบก มาตรการลดปัญหาทางสังคม มาตรการควบคุมการโฆษณา มาตรการควบคุมคุณภาพผลิตภัณฑ์ มาตรการควบคุมฉลากและคำเตือน มาตรการใบอนุญาตจำหน่าย และมาตรการจำกัดสถานที่จำหน่าย แต่ถึงแม้ว่าจะมีมาตรการในการควบคุมมากเพียงใดก็ตามยังคงมีการศึกษาพบว่า ผู้บริโภคร้อยละ 67.95 สามารถซื้อเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในช่วงเวลาห้ามจำหน่ายโดยซื้อจากร้านขายของชำ/โชห่วย และผู้จำหน่ายร้อยละ 52.51 ไม่จำกัดเวลาขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เนื่องจากไม่รู้ว่าผิดระเบียบและผลที่ตามมาคือไม่มีอะไรเกิดขึ้น รวมทั้งเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายร้อยละ 43.35 เคยพบเห็นการซื้อขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในช่วงเวลาห้ามจำหน่าย และไม่ได้ดำเนินการเพราะไม่มีอำนาจ

ไม่ได้อยู่ในหน้าที่ นอกเวลาราชการ (เชษฐ รัชดาพรธรรมาธิกุล, 2553) สิ่งเหล่านี้เป็นต้นที่แสดงให้เห็นว่าการบังคับกฎหมายเหล่านี้ยังคงหละหลวมอยู่ไม่น้อย

แต่อย่างไรก็ตามสำหรับการทบทวนวรรณกรรมในส่วนนี้ผู้วิจัยจะนำเสนอเกี่ยวกับกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับต่างๆ ที่ว่าด้วยเรื่องต่างๆเกี่ยวกับการควบคุมการดื่มแอลกอฮอล์ที่มีบังคับใช้ในประเทศไทย โดยเน้นเฉพาะที่เกี่ยวกับการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เท่านั้น

2.1.1 พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551

เนื่องจากในปัจจุบันเป็นที่ทราบกันดีอยู่แล้วว่าเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เป็นปัจจัยเสี่ยงที่ทำให้เกิดโรคต่างๆที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพหลายโรค และนอกจากผลกระทบต่อสุขภาพแล้วยังส่งผลกระทบต่อในด้านอื่นๆอีกมากมาย ไม่ว่าจะเป็นการก่อให้เกิดอุบัติเหตุ การบาดเจ็บ การใช้ความรุนแรงในครอบครัว การทำร้ายร่างกาย เป็นต้น ซึ่งผลกระทบเหล่านี้ก่อให้เกิดผลเสีย ผลกระทบต่อสังคมเป็นอย่างมาก และด้วยเหตุนี้การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ได้รับความนิยมในสังคมเป็นอย่างมาก ซึ่งดังนั้นเพื่อเป็นการควบคุมปัญหาดังกล่าวไม่ให้เกิดขึ้นอย่างมากมายนัก ประเทศไทยจึงได้มีการตรา “พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551” ขึ้น เพื่อใช้ในการควบคุมทุกเรื่องเกี่ยวกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พระราชบัญญัติฉบับนี้ตราขึ้นเพื่อบังคับใช้ เมื่อวันที่ 6 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2551 เป็นปีที่ 63 ในรัชกาลปัจจุบัน โดยเหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ

“เนื่องจากเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ได้ก่อให้เกิดปัญหาด้านสุขภาพ ครอบครัว อุบัติเหตุและอาชญากรรม ซึ่งมีผลกระทบต่อสังคมและเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศสมควรกำหนดมาตรการต่าง ๆ ในการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ รวมทั้งการบำบัดรักษาหรือฟื้นฟูสภาพผู้ติดเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เพื่อช่วยลดปัญหาและผลกระทบทั้งด้านสังคมและเศรษฐกิจ ช่วยสร้างเสริมสุขภาพของประชาชน โดยให้ตระหนักถึงพิษภัยของเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ตลอดจนช่วยป้องกันเด็กและเยาวชนมิให้เข้าถึงเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ได้โดยง่าย จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้”

(ราชกิจจานุเบกษา, หน้า 49)

ในพระราชบัญญัตินี้ ได้ให้นิยามของคำว่าเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ไว้ว่า

“เครื่องดื่มแอลกอฮอล์” หมายความว่า สุราตามกฎหมายว่าด้วยสุรา ทั้งนี้ ไม่รวมถึงยาวัตถุออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาทยาเสพติดให้โทษตามกฎหมายว่าด้วยกานั้น”

(ราชกิจจานุเบกษา, หน้า 35)

ในพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดัดมัลแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 นี้ ได้มีข้อกำหนด ข้อกำหนด เกี่ยวกับการควบคุมเครื่องดัดมัลแอลกอฮอล์ไว้อย่างมากมายหลายด้าน แต่ในที่นี้จะขอกล่าวถึงเฉพาะ ข้อกำหนด ข้อกำหนดที่ใช้ในการควบคุมเกี่ยวกับการบริโภครีโกลเครื่องดัดมัลแอลกอฮอล์เท่านั้น โดย พระราชบัญญัติฉบับนี้ ในหมวดที่ 4 มาตรา 31 ได้กำหนดห้ามไม่ให้ผู้ใดบริโภครีโกลเครื่องดัดมัลแอลกอฮอล์ในสถานที่หรือบริเวณดังต่อไปนี้

(1) วัดหรือสถานที่สำหรับปฏิบัติพิธีกรรมทางศาสนา เว้นแต่เป็นส่วนหนึ่งของ พิธีกรรมทางศาสนา

(2) สถานบริการสาธารณสุขของรัฐ สถานพยาบาลตามกฎหมายว่าด้วยสถานพยาบาล และร้านขายยาตามกฎหมายว่าด้วยยา ยกเว้นบริเวณที่จัดไว้เป็นที่พักส่วนบุคคล

(3) สถานที่ราชการ ยกเว้นบริเวณที่จัดไว้เป็นที่พักส่วนบุคคล หรือสโมสร หรือการจัด เลี้ยงตามประเพณี

(4) สถานศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ ยกเว้นบริเวณที่จัดไว้เป็นที่พัก ส่วนบุคคลหรือสโมสร หรือการจัดเลี้ยงตามประเพณี หรือสถานศึกษาที่สอนการผสมเครื่องดัดมัลแอลกอฮอล์และได้รับอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ

(5) สถานบริการน้ำมันเชื้อเพลิงตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิงหรือ ร้านค้าในบริเวณสถานบริการน้ำมันเชื้อเพลิง

(6) สวนสาธารณะของทางราชการที่จัดไว้เพื่อการพักผ่อนของประชาชนโดยทั่วไป

(7) สถานที่อื่นที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดโดยคำแนะนำของคณะกรรมการ

หากผู้ใดฝ่าฝืนบริโภครีโกลเครื่องดัดมัลแอลกอฮอล์ในสถานที่ต้องห้ามที่กล่าวมาข้างต้น ต้อง ระวังโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

นอกจากนี้ยังมีกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมการบริโภครีโกลเครื่องดัดมัลแอลกอฮอล์ของ ประเทศไทย ที่เน้นการควบคุมอุบัติเหตุจราจร ได้แก่ พระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522, พระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. 2522 และพระราชบัญญัติรถยนต์ พ.ศ. 2522 สำหรับประเทศไทย พ.ศ. 2522 นับเป็นปีที่มีการปรับเปลี่ยนและบัญญัติกฎหมายเกี่ยวกับการจราจรครั้งยิ่งใหญ่โดย มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติทั้ง 3 ประเภทนี้ เพื่อใช้เป็นหลักในการควบคุมกิจการด้าน การจราจรในประเทศมาจนถึงปัจจุบัน โดยในพระราชบัญญัติแต่ละประเภทได้มีรายละเอียดเกี่ยวกับการควบคุมการบริโภครีโกลเครื่องดัดมัลแอลกอฮอล์ดังนี้

2.1.2 พระราชบัญญัติจรรยาบรรณ พ.ศ. 2522 , พ.ศ. 2535 และ พ.ศ. 2542

พระราชบัญญัติฉบับนี้ตราขึ้นเพื่อเริ่มบังคับใช้ ณ วันที่ 18 มกราคม พ.ศ. 2522 เป็นปีที่ 34 ในรัชกาลปัจจุบัน โดยมีเหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ

“โดยที่ในปัจจุบันอุบัติเหตุที่ร้ายแรงที่เกิดขึ้นบนท้องถนนอันเป็นเหตุให้เกิดอันตรายแก่ชีวิตและทรัพย์สินของบุคคลต่างๆ นั้นมีสาเหตุส่วนหนึ่งเนื่องมาจากผู้ขับขี่เมาสุราหรือของมีนเมาอย่างอื่น แม้จะมีการจับกุมปราบปรามและป้องกันไม่ให้ผู้ขับขี่เสพหรือเมาสิ่งต่างๆดังกล่าวขณะขับรถแล้วก็ตาม แต่ก็ยังคงมีผู้ขับขี่ที่ฝ่าฝืนปรากฏอยู่อีก สมควรกำหนดให้ผู้ตรวจการตามกฎหมายว่าด้วยการขนส่งทางบกและผู้ตรวจการตามกฎหมายว่าด้วยรถยนต์มีอำนาจดำเนินการเกี่ยวกับการทดสอบหรือการตรวจสอบของมีนเมาหรือสารเสพติดดังกล่าวในผู้ขับขี่ได้เช่นเดียวกับพนักงานจราจรและพนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยการจราจรทางบกเพื่อเป็นการแบ่งเบาภาระของเจ้าพนักงานดังกล่าวและปรับปรุงอำนาจหน้าที่ของเจ้าพนักงานจราจร พนักงานสอบสวน พนักงานเจ้าหน้าที่และผู้ตรวจการให้สามารถดำเนินการทดสอบหรือตรวจสอบตลอดจนจับกุมปราบปรามผู้ขับขี่ซึ่งเมาสุราหรือของมีนเมาอย่างอื่นในขณะขับรถให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและทำให้เกิดความปลอดภัยในท้องถนนมากยิ่งขึ้น จึงจำเป็นต้องมีพระราชบัญญัติฉบับนี้ขึ้น”

(สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา, หน้า 45-46)

พระราชบัญญัติฉบับนี้เป็นกฎหมายหลักที่บัญญัติขึ้นเพื่อใช้ควบคุมอุบัติเหตุอันเนื่องมาจากการดื่มสุราของผู้ขับขี่ยานยนต์ โดยห้ามมิให้ผู้ใดขับขี่รถขณะเมาสุราหรือของมีนเมาอย่างอื่น โดยให้อำนาจพนักงานจราจรทำการตรวจสอบเมื่อมีพฤติกรรมการที่น่าสงสัยว่าผู้ขับขี่เมาสุราหรือไม่ ซึ่งมาตรการทางกฎหมายในลักษณะนี้นับเป็นการป้องกันเบื้องต้นมิให้เกิดอันตรายขึ้น โดยถือว่าความมีนเมาเป็นความผิดตั้งแต่เริ่มต้น ซึ่งบทบัญญัติแห่งกฎหมายจราจรทางบก พ.ศ. 2522 ในมาตรา 43 กล่าวไว้ว่าห้ามมิให้ผู้ขับขี่ขับรถในกรณีต่างๆ ดังนี้

- (1) ในขณะหย่อนความสามารถในอันที่จะขับ
- (2) ในขณะเมาสุราหรือของมีนเมาอย่างอื่น
- (3) ในลักษณะกีดขวางการจราจร
- (4) โดยประมาทหรือน่าหวาดเสียว อันอาจเกิดอันตรายแก่บุคคลหรือทรัพย์สิน
- (5) ในลักษณะที่ผิดปกติวิสัยของการขับรถตามธรรมดา หรือไม่อาจแลเห็นทางด้านหน้าหรือด้านหลัง ด้านใดด้านหนึ่งหรือทั้งสองด้านได้พอแก่ความปลอดภัย

(6) คร่อมหรือทับเส้นหรือแนวแบ่งช่องเดินรถ เว้นแต่เมื่อเปลี่ยนช่องเดินรถ เลี้ยวรถ หรือกลับรถ

(7) บนทางเท้าโดยไม่มีเหตุอันสมควร เว้นแต่รถลากเงินสำหรับทารก คนป่วยหรือคนพิการ

(8) โดยไม่คำนึงถึงความปลอดภัยหรือความเดือดร้อนของผู้อื่น

ตามมาตรา 43 ในข้างต้นบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับผู้ขับขี่ที่เสพสุรายังมีเพิ่มเติมอยู่ในมาตรา 43(2) กล่าวคือ

ห้ามมิให้ผู้ขับขี่รถ ตามความหมายของคำว่า “ผู้ขับขี่” ที่ได้กำหนดไว้ในมาตรา 4 (28) ของพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522 “ผู้ขับขี่” หมายความว่า ผู้ขับรถ ผู้ประจำเครื่องอุปกรณ์การขนส่งตามกฎหมายว่าด้วยการขนส่ง ผู้ลากขึ้นยานพาหนะ สำหรับ “รถ” นั้นตามพระราชบัญญัติฉบับนี้มาตรา 4 (15) หมายความว่า ยานพาหนะทางบกทุกชนิด เว้นแต่รถไฟและรถราง

นอกจากนั้นกฎหมายฉบับนี้ยังอ้างอิงถึงกฎหมายฉบับอื่นเพื่อเกิดความชัดเจนเกี่ยวกับ “ในขณะเมาสุราหรือของเมาอย่างอื่น” ดังเช่น ลักษณะทั่วไปของ “สุรา” ตามความหมายในมาตรา 4 พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. 2493 หมายความว่ารวมถึงวัตถุทั้งหลายหรือของผสมที่มีแอลกอฮอล์ซึ่งสามารถใช้ดื่มกินได้เช่นเดียวกับน้ำหรือสุราซึ่งดื่มกินไม่ได้แต่เมื่อได้ผสมกับน้ำหรือของเหลวอย่างอื่นแล้วสามารถดื่มกินได้เช่นเดียวกับน้ำสุราก็ถือว่าเป็นสุราทั้งสิ้น ส่วน “ของเมาอย่างอื่น” หมายถึง เครื่องดื่มที่เมื่อดื่มเข้าไปแล้ว โดยผู้ดื่มทราบหรือน่าจะทราบว่าดื่มเข้าไปแล้วอาจจะทำให้ตนเองมีเมามา

หากผู้ขับขี่รถในขณะเมาสุราหรือของเมาอย่างอื่น ฝ่าฝืนคำสั่งเจ้าพนักงานผู้มีอำนาจที่ให้ทดสอบว่าเมาสุราหรือของเมาอย่างอื่นหรือไม่ (มาตรา 142 วรรค 2) จะมีโทษปรับครั้งละไม่เกินหนึ่งพันบาท (มาตรา 154 (3))

ทั้งนี้ ความรับผิดชอบทางอาญาจะครบองค์ประกอบความผิด ต่อเมื่อผู้ขับขี่เมาสุราหรือของเมาอย่างอื่นแล้ว นำรถหรือยานพาหนะเคลื่อนที่จากจุดเดิมที่จอดอยู่แม้เพียงเล็กน้อยโดยเจตนา เนื่องจากกฎหมายเกี่ยวกับจราจรเกี่ยวกับการขับเคลื่อนยานพาหนะ สำหรับเรื่องมาตรการลงโทษทางอาญานั้นมีโทษตั้งแต่จำคุก หรือปรับ หรือทั้งจำทั้งปรับ ตลอดจนรื้อถอนสิทธิในการใช้รถที่นำมาใช้ลงโทษผู้ขับขี่ที่ขับรถในขณะเมาสุราหรือของเมาอย่างอื่น ตาม พระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522 แก้ไขเพิ่มเติมโดย พระราชบัญญัติจราจรทางบก (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2535 ดังนี้

1. ระวังโทษปรับและจำคุกตามมาตรา 160 วรรค 3 ดังนี้ ผู้ใดฝ่าฝืน หรือไม่ปฏิบัติตาม มาตรา 43(3) ต้องระวังโทษจำคุกไม่เกินสามเดือน หรือปรับตั้งแต่สองพันบาทถึงหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับซึ่งถือได้ว่าเป็นบทลงโทษหลัก

2. โทษยึดใบอนุญาตขับขี่ ในกรณีที่ผู้ขับขี่ผู้ใด ได้กระทำความผิดตาม พระราชบัญญัติ นี้ จะถูกยึดใบอนุญาตขับขี่มีกำหนดครั้งละไม่เกินหกสิบวัน (มาตรา 161) ซึ่งเป็นบทลงโทษ รองลงมาจากมาตรา 160 วรรค 3 ข้างต้น

3. การพักใช้หรือเพิกถอนใบอนุญาตขับขี่ (มาตรา 162) ในคดีที่ผู้ขับขี่ต้องคำพิพากษา ถึงที่สุดว่าได้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ หรือกฎหมายอันเกี่ยวกับรถนั้นๆ นอกจากจะ ได้รับโทษตามบทบัญญัติดังกล่าวแล้ว ถ้าความปรากฏแก่ศาลว่าหากให้ผู้นั้นขับรถต่อไปอาจ ก่อให้เกิดอันตรายแก่บุคคลหรือทรัพย์สินของผู้อื่นศาลมีอำนาจสั่งพักใช้หรือเพิกถอนใบอนุญาต ขี่ของผู้นั้นได้ ซึ่งถือเป็นบทลงโทษรองลงมาเช่นกัน

2.1.3 พระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. 2522

พระราชบัญญัติฉบับนี้ตราขึ้นและได้มีประกาศบังคับใช้เมื่อ วันที่ 15 มีนาคม พ.ศ. 2522 เป็นปีที่ 34 ในรัชกาลปัจจุบัน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อใช้ในการควบคุมระบบการคมนาคมทาง บกในลักษณะเดียวกับ พระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522 หากแต่ต่างกันตรงที่บุคคลที่ กฎหมายประสงค์จะบังคับใช้ คือ ผู้ขับขี่รถยนต์พาหนะที่มีความ เกี่ยวข้องกับสาธารณะ เช่น คนขับรถขนส่งทั้งประจำทางและไม่ประจำทาง เป็นต้น โดยเรื่องของสุราที่เกี่ยวข้องกับ พระราชบัญญัติฉบับนี้ ได้แก่

มาตรา 92 ผู้ประจํารถ ได้แก่ (1) ผู้ขับรถ (2) ผู้เก็บค่าโดยสาร (3) นายตรวจ (4) ผู้ บริการตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา 96 ผู้ขอรับใบอนุญาตปฏิบัติหน้าที่เป็นผู้ประจํารถตามมาตรา 93 ในประเภท การขนส่งประจำทาง การขนส่งไม่ประจำทาง หรือการขนส่งโดยรถขนาดเล็กต้องมีคุณสมบัติและ ลักษณะดังต่อไปนี้

- (1) มีสัญชาติไทย
- (2) มีความรู้และความสามารถตามที่กำหนดในกฎกระทรวง
- (3) ไม่เป็นผู้ร่างกายพิการจนเป็นที่เห็นได้ว่าไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ด้วยความเหมาะสม
- (4) ไม่เป็นผู้วิกลจริตหรือจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ
- (5) ไม่เป็นผู้มีโรคติดต่ออันเป็นที่รังเกียจ
- (6) ไม่เป็นผู้ติดสุรายาเมาหรือยาเสพติดให้โทษ

(7) ไม่เป็นผู้มีใบอนุญาตปฏิบัติหน้าที่เป็นผู้ประจำรถประเภทหรือชนิดเดียวกับที่ได้รับอนุญาตอยู่แล้ว

(8) ไม่เป็นผู้อยู่ในระหว่างถูกพักใช้หรือเพิกถอนใบอนุญาตปฏิบัติหน้าที่เป็นผู้ประจำรถ เว้นแต่การเพิกถอนใบอนุญาตนั้นพ้นกำหนดสามปีแล้วนับแต่วันที่มีคำสั่งเพิกถอนใบอนุญาต

(9) ไม่เป็นผู้เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดหรือคำสั่งที่ชอบด้วยกฎหมายให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดอันได้กระทำโดยประมาทที่มีใช้เกี่ยวกับการใช้รถในการกระทำผิดหรือความผิดลหุโทษ หรือได้พ้นโทษมาแล้วเกินสามปี

(10) ไม่เป็นผู้เคยถูกควบคุมตัวเพราะมีพฤติกรรมเป็นภัยต่อสังคม หรือเป็นอันธพาล เว้นแต่ได้พ้นจากการควบคุมตัวมาแล้วเกินหนึ่งปี

ตามมาตรา 96 ในข้างต้นบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับผู้ขับขี่ที่เสพสุราจะอยู่ในมาตรา 96 (6)

มาตรา 102 ในขณะที่ปฏิบัติหน้าที่ ผู้ที่ได้รับใบอนุญาตปฏิบัติหน้าที่เป็นผู้ประจำรถต้อง

(1) แต่งกายสะอาดเรียบร้อยตามแบบที่กำหนดในกฎกระทรวง

(2) ไม่แสดงกิริยาหรือใช้ถ้อยคำเป็นการเสียดสี ดูหมิ่น ก้าวร้าวรังแก ระบาย หรือหยาบหยามผู้หนึ่งผู้ใด หรือแสดงกิริยาวาจา หรือส่งเสียงด้วยประการหนึ่งประการใดในลักษณะไม่สมควรหรือไม่สุภาพ

(3) ไม่เสพหรือเมาสุราหรือของมีนเมาอย่างอื่น

(3 ทวิ)(2) ไม่เสพยาเสพติดให้โทษตามกฎหมายว่าด้วยยาเสพติดให้โทษ

(3 ตริ)(3) ไม่เสพวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาทตามกฎหมายว่าด้วยวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท

(4) ต้องปฏิบัติตามข้อกำหนดว่าด้วยความปลอดภัยในการขนส่งตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

ตามมาตรา 102 ในข้างต้นบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับผู้ขับขี่ที่เสพสุราจะอยู่ในมาตรา 102 (3)

มาตรา 102 ทวิ ในกรณีมีเหตุอันควรเชื่อว่าผู้ได้รับใบอนุญาตปฏิบัติหน้าที่เป็นผู้ประจำรถผู้ใด ในขณะที่ปฏิบัติหน้าที่นั้นมีสารอยู่ในร่างกายอันเกิดจากการเสพสุราหรือของมีนเมาอย่างอื่น หรือยาเสพติดให้โทษ หรือวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท ให้ผู้ตรวจการหรือพนักงานฝ่ายปกครอง หรือตำรวจมีอำนาจตรวจหรือทดสอบหรือสั่งให้รับการตรวจหรือทดสอบว่าผู้นั้นมีสารนั้น ๆ อยู่ในร่างกายหรือไม่

มาตรา 108 เมื่อปรากฏว่าผู้ได้รับใบอนุญาตปฏิบัติหน้าที่เป็นผู้ประจำรถผู้ใดขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 96 มาตรา 97 มาตรา 98 หรือมาตรา 99 หรือบกพร่องไปในภายหลังเมื่อได้รับใบอนุญาตแล้ว ให้นายทะเบียนสั่งเพิกถอนใบอนุญาตของผู้นั้นเสีย

มาตรา 109 ถ้าผู้ได้รับใบอนุญาตปฏิบัติหน้าที่เป็นผู้ประจำรถผู้ใดฝ่าฝืน หรือไม่ปฏิบัติตามบทบัญญัติทั้งหลายในหมวดนี้ ให้ผู้ตรวจการมีอำนาจยึดใบอนุญาตปฏิบัติหน้าที่เป็นผู้ประจำรถของผู้นั้น และสั่งเป็นหนังสือให้ผู้นั้น ไปรายงานตนต่อนายทะเบียนภายในเจ็ดสิบสองชั่วโมง คำสั่งนั้นให้ถือว่าเป็นใบอนุญาตปฏิบัติหน้าที่เป็นผู้ประจำรถชั่วคราวภายในกำหนดเวลาดังกล่าวนั้น

ให้นายทะเบียนมีอำนาจสั่งพักใช้ใบอนุญาตนั้นได้ไม่เกินหนึ่งร้อยแปดสิบวัน หรือจะสั่งเพิกถอนใบอนุญาตนั้นเสียก็ได้

มาตรา 127 ทวิ (ซึ่งอยู่ในหมวด 10 บทกำหนดโทษ) ผู้ได้รับใบอนุญาตปฏิบัติหน้าที่เป็นผู้ประจำรถผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา 102 (3) ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าพันบาท แต่ถ้าผู้นั้นเป็นผู้ได้รับใบอนุญาตเป็นผู้ขับรถต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามเดือน หรือปรับตั้งแต่สองพันบาทถึงหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

2.1.4 พระราชบัญญัติรถยนต์ พ.ศ. 2522

พระราชบัญญัติฉบับนี้ตราขึ้นและได้มีประกาศบังคับใช้เมื่อ วันที่ 8 พฤษภาคม พ.ศ. 2522 เป็นปีที่ 34 ในรัชกาลปัจจุบัน เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัตินี้ คือ เนื่องจากกฎหมายว่าด้วยรถยนต์ได้ประกาศใช้บังคับมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2473 นับเป็นเวลาเกือบห้าสิบปีแล้ว และในระหว่างระยะเวลาดังกล่าวมีการแก้ไขเพิ่มเติมมาแล้วประมาณยี่สิบครั้ง อย่างไรก็ตามยังมีบทบัญญัติอีกหลายมาตราที่ใช้อยู่ไม่เหมาะสมกับกาลสมัยและสภาพการณ์ของบ้านเมือง สมควรปรับปรุงเสียใหม่ให้เหมาะสมและรัดกุมยิ่งขึ้น แม้กระนั้นก็ตามพระราชบัญญัติฉบับนี้ได้ปรับปรุงแก้ไขหลายครั้งจนถึงปัจจุบัน

ในพระราชบัญญัติฉบับนี้ส่วนที่เกี่ยวข้องกับการขับขี่ขณะมีเมาสุราจะอยู่ในมาตรา 47(3) มาตรา 49(7) และมาตรา 57 ทวิ ซึ่งบทบัญญัติทั้งหมดนี้อยู่ในหมวดที่ 3 เรื่องใบอนุญาตขับรถ โดย

มาตรา 47 ผู้ขอใบอนุญาตขับรถตาม มาตรา 43 (2) (3) (4) (5) (6) และ (6/1) ต้อง

(1) ได้รับใบอนุญาตขับรถตาม มาตรา 43 (1) มาแล้วไม่น้อยกว่าหนึ่งปี

(2) มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตาม มาตรา 46 และ

(3) ไม่เคยต้องคำพิพากษาถึงที่สุดให้ลงโทษ หรือถูกเจ้าพนักงานเปรียบเทียบปรับตั้งแต่สองครั้งขึ้นไป สำหรับความผิดเกี่ยวกับการขับรถยนต์อย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้ เว้นแต่จะพ้นโทษ

ครั้งสุดท้ายไม่น้อยกว่าหกเดือนแล้ว

- (ก) ฝ่าฝืนสัญญาจนจรรยาบรรณหรือเครื่องหมายจรรยาบรรณ
- (ข) ในขณะที่เมาสุราหรือของเมาอย่างอื่น
- (ค) ในลักษณะกีดขวางการจรรยาบรรณ
- (ง) ใช้ความเร็วเกินอัตราที่กฎหมายกำหนด
- (จ) โดยประมาทหรือน่าหวาดเสียวอันอาจเกิดอันตรายแก่ทรัพย์สินหรือ

บุคคล

- (ฉ) โดยไม่คำนึงถึงความปลอดภัยหรือความเดือดร้อนของผู้อื่น

มาตรา 49 ผู้ขอใบอนุญาตขับรถตาม มาตรา 43 (4) (4) หรือ (6/1) ต้อง

- (1) ได้รับใบอนุญาตขับรถตาม มาตรา 43 (1) มาแล้วไม่น้อยกว่าหนึ่งปี
- (2) มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตาม มาตรา 46 แต่ต้องมีอายุไม่ต่ำกว่ายี่สิบสองปีบริบูรณ์ สำหรับผู้ขอใบอนุญาตขับรถตาม มาตรา 43 (4) หรือ (5) และยี่สิบปีบริบูรณ์ สำหรับผู้ขอใบอนุญาตขับรถตาม มาตรา 43 (6/1)
- (3) ไม่มีลักษณะต้องห้ามตาม มาตรา 47 (3)
- (4) มีสัญชาติไทย
- (5) รู้จักถนนและทางหลวงในจังหวัดที่ขอรับใบอนุญาตขับรถพอสมควร
- (6) ไม่เป็นผู้มีโรคติดต่อร้ายแรงตามที่กำหนดในกฎกระทรวง
- (7) ไม่เป็นผู้ติดสุรายาเมาหรือยาเสพติดให้โทษ
- (8) ไม่เคยเป็นผู้ได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุกในความผิด

ตามพระราชบัญญัตินี้หรือความผิดเกี่ยวกับความสงบสุขของประชาชน ความผิดเกี่ยวกับการก่อให้เกิดอันตรายต่อประชาชน ความผิดเกี่ยวกับเงินตรา ความผิดเกี่ยวกับเพศ ความผิดต่อชีวิต ความผิดต่อร่างกาย ความผิดต่อเสรีภาพ ความผิดฐานลักทรัพย์และวิ่งราวทรัพย์ ความผิดฐานกรรโชก ริดเอาทรัพย์ชิงทรัพย์และปล้นทรัพย์ ความผิดฐานยักยอก ความผิดฐานรับของโจร และความผิดฐานทำให้เสียทรัพย์ ตามประมวลกฎหมายอาญา หรือความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษตามกฎหมายว่าด้วยยาเสพติดให้โทษ หรือโดยคำสั่งที่ชอบด้วยกฎหมายให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ หรือพ้นโทษมาแล้วไม่น้อยกว่าสามปี

มาตรา 57 ทวิ ในกรณีมีเหตุอันควรเชื่อว่า ผู้ใดขับรถขณะเมาสุราหรือของมึนเมาอย่างอื่นหรือเสพยาเสพติดให้โทษว่าด้วยกฎหมายยาเสพติดให้โทษหรือเสพวัตถุออกฤทธิ์ต่อจิตประสาท

ตามกฎหมาย ให้ผู้ตรวจการมีอำนาจสั่งให้ผู้ขั้บรถหยุดรถเพื่อทำการตรวจสอบหรือทดสอบว่าเมาสุราหรือไม่

บทลงโทษสำหรับผู้ฝ่าฝืนมาตรา 57 ทวิ จะเป็นไปตามมาตรา 66 ทวิ ดังนี้ ผู้ขั้บรถผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของเจ้าพนักงานซึ่งอธิบดีแต่งตั้งพนักงานฝ่ายปกครอง หรือ ตำรวจ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท

อย่างไรก็ตาม นอกจากโทษปรับแล้วยังมีการสั่งเพิกถอนใบอนุญาตขั้บรถและการเรียกใบอนุญาตขั้บรถมายึดไว้ แต่ห้ามมิให้ยึดเกินหนึ่งปี ซึ่งจะเป็นไปตามมาตรา 53 และมาตรา 54 ตามลำดับ ดังนี้

มาตรา 53 ผู้ใดได้รับใบอนุญาตขั้บรถประเภทใดแล้ว หากปรากฏในภายหลังว่าเป็นผู้ขาดคุณสมบัติ หรือมีลักษณะต้องห้ามตามที่กำหนดไว้สำหรับผู้ขอรับใบอนุญาตขั้บรถประเภทนั้น ให้ นายทะเบียนสั่งเพิกถอนใบอนุญาตขั้บรถนั้น

มาตรา 54 ผู้ใดได้รับใบอนุญาตขั้บรถแล้ว หากปรากฏว่า

(1) ต้องคำพิพากษาถึงที่สุดว่าได้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้หรือ กฎกระทรวงที่ ออกตามพระราชบัญญัตินี้

(2) ไม่ปฏิบัติตามคำสั่งอันชอบด้วยกฎหมายของเจ้าพนักงานจราจร หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ ตามกฎหมายว่าด้วยการจราจรทางบก

(3) ต้องคำพิพากษาถึงที่สุดว่าได้กระทำความผิดฐานขั้บรถหรือกระทำการใด ๆ อัน น่าจะ เป็นภัยต่อประชาชน หรือ

(4) มีผู้กล่าวโทษว่าทำลายความสงบสุขของประชาชนในถนนหรือทางหลวง โดยขู่ ภัย คุกคาม รั้งแก หรือรบกวนคนขั้บรถด้วยกันหรือผู้โดยสาร

นายทะเบียนมีอำนาจเรียกใบอนุญาตขั้บรถมายึดไว้ได้ แต่ห้ามมิให้ยึดเกินหนึ่งปี

กล่าวได้ว่า พระราชบัญญัติรถยนต์ พ.ศ. 2522 ที่เกี่ยวกับสุรา คือ

(1) การออกใบอนุญาตขั้บรถ ต้องเป็นผู้ที่ไม่คิดสุราหรือต้องโทษปรับในคดีเมาแล้วขั้บ ตั้งแต่สองครั้งขึ้นไป

(2) บทลงโทษในการฝ่าฝืนขั้บขี่ในขณะที่มีเมามีโทษปรับ การเพิกถอนใบอนุญาต และสั่งยึดใบอนุญาต

ความสัมพันธ์ระหว่าง พระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522 และ พระราชบัญญัติรถยนต์ พ.ศ. 2522 ในความรับผิดชอบทางอาญาอันเกิดจากการขั้บขี่ของผู้เมาสุรา จากบทบัญญัติของกฎหมายที่นำเสนอมาทั้งหมดในข้างต้น ล้วนเป็นความรับผิดชอบที่เกิดจากการเมาสุราในขณะที่ขั้บขี่ ยวดยานพาหนะ

อย่างไรก็ตาม การทดสอบผู้ขับขี่ ตามกฎกระทรวงมหาดไทยฉบับที่ 16 (พ.ศ. 2537) ออกตามความในพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดย พระราชบัญญัติจราจรทางบก (ฉบับที่ 4) พ.ศ.2535 มาตรา 142 (รก.2537/54ก/56/8 ธันวาคม พ.ศ. 2537) ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

2.1.5 กฎกระทรวงฉบับที่ 16 (พ.ศ. 2537)

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 5 แห่งพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522 และ มาตรา 142 วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดย พระราชบัญญัติจราจรทางบก (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2535 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยจึงออกกฎกระทรวงดังต่อไปนี้

1. การทดสอบผู้ขับขี่ว่าเมาสุราหรือไม่ให้ตรวจวัดปริมาณแอลกอฮอล์ในเลือดของผู้ขับขี่โดยใช้วิธีการตามลำดับ ดังต่อไปนี้

(1) ตรวจวัดลมหายใจด้วยเครื่องมือและอุปกรณ์ที่ใช้ในการตรวจหรือทดสอบ ให้ใช้เครื่องตรวจวัดระดับแอลกอฮอล์ในเลือดโดยวิธีเป่าลมหายใจ (BREATH ANALYZER TEST) และอ่านค่าของแอลกอฮอล์ในเลือดเป็นมิลลิกรัมเปอร์เซ็นต์ วิธีการตรวจหรือทดสอบ ให้ปฏิบัติตามวิธีการตรวจสอบของเครื่องตรวจแต่ละชนิด

(2) ตรวจวัดจากปัสสาวะ

(3) ตรวจวัดจากเลือด

การตรวจวัดตาม (2) หรือ (3) ให้ใช้ในกรณีที่ไม่สามารถทดสอบตาม (1) ได้เท่านั้น

2. กรณีที่ต้องทดสอบโดยวิธีตรวจวัดจากเลือดตามข้อ 1 (3) ให้ส่งตัวผู้ขับขี่ไปยังโรงพยาบาลที่ใกล้ที่สุดหรือทำการเจาะเลือดภายใต้การกำกับดูแลของผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรม ตามกฎหมายว่าด้วยวิชาชีพเวชกรรม

3. ถ้ามีปริมาณแอลกอฮอล์ในเลือดดังต่อไปนี้ ให้ถือว่า เมาสุรา

3.1 กรณีตรวจวัดจากเลือด เกิน 50 มิลลิกรัมเปอร์เซ็นต์

3.2 กรณีตรวจวัดจากลมหายใจหรือปัสสาวะ ให้เทียบปริมาณแอลกอฮอล์โดยใช้ปริมาณแอลกอฮอล์ในเลือดเป็นเกณฑ์มาตรฐานดังนี้

(ก) กรณีตรวจวัดจากลมหายใจ ให้ใช้ค่าสัมประสิทธิ์ในการแปลงค่าเท่ากับ 2000

(ข) กรณีตรวจวัดจากปัสสาวะ ให้ใช้ค่าสัมประสิทธิ์ในการแปลงค่าเท่ากับ เศษ 1 ส่วน 1.3

ให้ไว้ ณ วันที่ 15 พฤศจิกายน พ.ศ. 2537 เป็นต้นไป (รก.2537/54ก/56/8 ธันวาคม พ.ศ. 2537)

นอกเหนือจากการตรวจหาระดับแอลกอฮอล์ในเลือดด้วยวิธีการหลัก 3 วิธีดังกล่าวมาแล้ว ยังมีวิธีการตรวจเพื่อพิสูจน์ว่า “เมาสุรา” หรือไม่นั้นได้อีกหลายวิธี และไม่ต้องใช้อุปกรณ์หรือเครื่องมือใดๆ ดังนี้

1. กลิ่นสุรา จากลมหายใจ หรือเสื้อผ้า
2. การเดินไม่ตรงทาง
3. การพูดจาอ้อแอ้ ไม่สื่อความหมาย
4. การขับรถเร็ว หรือช้า โดยไม่มีเหตุผล
5. การขับรถในอัตราเร็วไม่คงที่
6. การหยุดรถไม่ถูกจังหวะ ไม่เรียบร้อย
7. การแข่งหรือสวนรถในขณะที่ยังไม่สมควร หรือหักหลบมากเกินไปจนสมควรเมื่อมีรถ

ผ่าน

8. ไม่ปฏิบัติตามกฎจราจร
9. ขับรถในเวลากลางคืนไม่เปิดไฟ
10. ขับเกียร์ต่ำตลอด หรือเปลี่ยนเกียร์บ่อยๆ โดยไม่มีเหตุผล
11. ขับรถไม่ตรงทาง สายไปมา
12. ขับรถเปลี่ยนช่องทางบ่อยๆ

ตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามยาเสพติด พ.ศ.2519 มาตรา 14 ทวิ ประกอบประกาศคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ลง 11 ก.ค.43 เรื่องกำหนดหลักเกณฑ์วิธีการและเงื่อนไขการตรวจหรือทดสอบว่าบุคคลหรือกลุ่มบุคคลใดมีสารเสพติดอยู่ในร่างกายหรือไม่ หากบุคคลใดไม่ยินยอมให้ตรวจหรือทดสอบหาสารเสพติดจากปัสสาวะ ต้องรับโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท ตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามยาเสพติด พ.ศ.2519 (มาตรา 16)

ระดับแอลกอฮอล์ในเลือดของผู้ขับขี่แบ่งออกได้เป็น 4 ระดับ ดังนี้ (พงษ์ศักดิ์ วัฒนา, 2536 อ้างถึงใน ดร.เชษฐ รัชดาพรธนาธิกุล และวรรณมา บุญศรีเมือง, 2548)

ระดับ 1 คือ มีระดับแอลกอฮอล์ในเลือดสูง 30 มก% ผู้ดื่มจะรู้สึกสนุกสนาน

ระดับ 2 คือ มีระดับแอลกอฮอล์ในเลือดสูง 30-50 มก% มีการกระตุ้นให้ร่างกายทำงานไวกว่าปกติ มีโอกาสสูงต่อการตัดสินใจผิดพลาด เกิดความตึกะนอง กล้าแสดงออก กล้าเสี่ยง

ระดับ 3 คือ มีระดับแอลกอฮอล์ในเลือดสูงกว่า 50 มก% ทำให้อวัยวะต่างๆของร่างกายทำงานช้าลง สมอมนิ่งง

ระดับ 4 คือ มีระดับแอลกอฮอล์ในเลือดสูง 100 มก% ร่างกายจะอยู่นอกเหนือการควบคุมของสมองจนถึงหลับในหรือหมดสติได้

นอกจากข้อกำหนดทั้งหมดที่กล่าวมาในข้างต้น สำหรับข้าราชการตำรวจก็มีกฎระเบียบหรือคำสั่งต่างๆ เพื่อควบคุมพฤติกรรมของข้าราชการตำรวจโดยเฉพาะ คือ พระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ 2547 โดยกองวินัย สำนักงานตำรวจแห่งชาติได้รวบรวม กฎหมาย กฎ ระเบียบ คำสั่ง ที่เกี่ยวข้องกับงานวินัย เป็นคู่มือ การดำเนินการทางวินัย โดยปรับปรุงล่าสุด 2550 เพื่อใช้ในการพิจารณาการกระทำผิดทางวินัยของข้าราชการตำรวจรวมทั้งที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการดื่มสุรด้วย

2.1.6 การดำเนินการทางวินัยของข้าราชการตำรวจ โดยปรับปรุงล่าสุด 2550

การดำเนินการทางวินัยกับข้าราชการตำรวจเมื่อเกิดการกระทำความผิดเกี่ยวกับสุรา มีลักษณะความผิดอยู่ 3 ประการ คือ

(1) เสพสุราในขณะที่ปฏิบัติหน้าที่เวรยาม หรือเมาสุราเสียราชการ หรือเมาสุราในที่ชุมชนเกิดเรื่องเสียหายหรือเสียเกียรติศักดิ์ของตำแหน่งหน้าที่ราชการ ระดับโทษที่ได้รับ คือ ปลดออกหรือไล่ออกตามความร้ายแรงแห่งกรณี

(2) เมาสุราก้าวร้าว ทำทนายผู้บังคับบัญชา ระดับโทษที่ได้รับ คือ ปลดออกหรือไล่ออกตามความร้ายแรงแห่งกรณี

(3) เมาสุราขี้ปิ้นด้วยความคึกคะนอง ระดับโทษที่ได้รับ คือ ปลดออกหรือไล่ออกตามความร้ายแรงแห่งกรณี

นอกจากประการที่หนึ่งในข้างต้น หากเสพสุรามึนเมาจนไม่สามารถรองสติได้ซึ่งอาจทำให้เสียเกียรติศักดิ์ของตำแหน่งหน้าที่ ระดับโทษที่ได้รับ คือ ชั่วประทวนกักขัง 15 วัน ชั่วสัญญาบัตรกักขาม 15 วัน (กองวินัย สำนักงานตำรวจแห่งชาติ, 2550.)

2.2 แนวคิดและทฤษฎีความคาดหวัง-การให้คุณค่า

นักจิตวิทยาชาวอเมริกันชื่อ Julian Rotter เป็นบุคคลหนึ่งที่สนใจศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับแนวคิดหรือทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม (social learning theories) ซึ่งมีพื้นฐานมาจากแนวคิดเกี่ยวกับผลของการเสริมแรง (reinforcement) และความคาดหวังของบุคคล (expectation)

(Cartwright D., 1979) Rotter ได้เน้นถึงกระบวนการคิดที่อยู่ภายใน โดยเป็นปฏิสัมพันธ์ระหว่างความคิดของบุคคลและการเสริมแรง ทฤษฎีนี้ประกอบด้วยตัวแปรหรือโครงสร้างพื้นฐาน 4 ประการด้วยกันที่ใช้ในการประเมินหรือทำนายพฤติกรรมของบุคคลภายใต้สถานการณ์เฉพาะ กับทั้งสามารถใช้ในการทำนายพฤติกรรมที่จะเกิดขึ้นภายใต้สถานการณ์เฉพาะเหล่านั้นได้อย่างแม่นยำ โดย Rotter เชื่อว่าโครงสร้างพื้นฐานดังกล่าวประกอบด้วย ศักยภาพของพฤติกรรม (Behavior Potential), ความคาดหวัง (Expectancy) , คุณค่าของการเสริมแรง (Reinforcement Value) และสถานการณ์ทางด้านจิตวิทยา (Psychological situation) (Hjelle, L.A. and Ziegler, D.J.,1992) แนวคิดของทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม (social learning theory) ของ Rotter ที่มีชื่อว่า Expectancy-value theory อธิบายว่าผลจากการกระทำพฤติกรรมหนึ่งของบุคคล ย่อมก่อให้เกิดความคาดหวังว่าจะได้รับผลจากการกระทำเช่นเดิมจากการกระทำพฤติกรรมใหม่ ความคาดหวังเช่นนี้ก็ก่อตัวขึ้นจากพฤติกรรมหรือเหตุการณ์เฉพาะอันใดอันหนึ่งก่อนแล้วขยายไปครอบคลุมพฤติกรรมหรือเหตุการณ์อื่น ๆ จนกลายเป็นบุคลิกภาพที่สำคัญในตัวบุคคล นอกจากนั้นผลตอบแทนที่ได้รับแต่ละครั้งยังอาจทำให้ความคาดหวังครั้งต่อไปสูงขึ้นหรือต่ำลงได้อีกด้วย เช่น มีข้าราชการตำรวจนายหนึ่งเคยมาทำงานสายแล้วผลที่ได้รับคือไม่โดนเจ้านายตำหนิ ครั้งต่อมาข้าราชการตำรวจนายนี้ได้มีพฤติกรรม การดื่มสุราก่อนมาปฏิบัติหน้าที่ ผลที่ตามมาคือปฏิบัติหน้าที่ได้ไม่เต็มที่ มีการแอบหลับยาม โดยเขามีความคาดหวังว่าผลที่เขาจะได้รับจากการกระทำพฤติกรรมเช่นนี้คือเขาจะไม่โดนเจ้านายตำหนิอีก เช่นเคยเหมือนครั้งก่อน เมื่อข้าราชการตำรวจที่มีความคาดหวังในลักษณะนี้บ่อยครั้งเข้าจะทำให้เขา กลายเป็นข้าราชการที่ไม่ดี ทำงานไม่เต็มที่ เป็นต้น

นั่นคือพื้นฐานความเชื่อจากทฤษฎีความคาดหวังและการให้คุณค่า (Expectancy-value theory) เสนอว่า การรับรู้ผลของการปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมนี้เป็นความเชื่อของบุคคล โดยคาดหวังถึงผลที่จะได้รับภายหลังการปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมนั้นๆ การรับรู้ผลจากการปฏิบัติ หรือแสดงพฤติกรรมนับเป็นการเสริมแรง (reinforcement) ที่ทำให้บุคคลเกิดแรงจูงใจในการปฏิบัติ พฤติกรรมนั้น บุคคลจะปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมตามประสบการณ์ในอดีตที่พบว่าพฤติกรรมนั้น ให้ผลทางบวกต่อตนเอง หรือเกิดประโยชน์จากการปฏิบัติพฤติกรรม โดยอาจจะเป็นทั้งประโยชน์ ภายนอกและภายใน (Rotter, 1989) ยกตัวอย่าง ประโยชน์จากภายใน เช่น การเพิ่มความตื่นตัว หรือ การลดความรู้สึกเมื่อขี้ส่ำ ส่วนประโยชน์จากภายนอกนั้น เช่น การได้รับรางวัลเป็นเงินทอง หรือ ความเป็นไปได้ของการมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมที่เกิดจากผลของการปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรม นั้นๆ ปกติแล้วในระยะแรกนั้นประโยชน์จากภายนอกจะเห็นได้ชัดเจนมากกว่าประโยชน์จากภายใน แต่ประโยชน์จากภายในนั้นจะส่งผลให้เกิดแรงจูงใจในการปฏิบัติพฤติกรรมอย่างต่อเนื่องมากกว่า นอกจากนั้นขนาดของความคาดหวังว่าจะได้รับผลหรือประโยชน์นั้นๆหรือไม่ เพียงใด และแม้แต่

เป็นเพียงความสัมพันธ์ชั่วคราวระหว่างผลที่คาดว่าจะเกิดกับการปฏิบัติพฤติกรรมนั้น ก็น่าจะมีผลต่อการกระทำพฤติกรรมนั้นๆ ในอนาคต กล่าวอีกนัยหนึ่งทฤษฎีนี้อธิบายถึงแนวโน้มของพฤติกรรมอันเกิดจากความสัมพันธ์ระหว่างความคาดหวังถึงผลที่เกิดจากการกระทำพฤติกรรมนั้นๆ และการให้คุณค่าต่อสิ่งที่เกิดขึ้นจากการกระทำพฤติกรรมหรือผลของการกระทำพฤติกรรมนั่นเอง และความสัมพันธ์เหล่านี้สามารถใช้ในการทำนายแนวโน้มการกระทำพฤติกรรมของบุคคลได้

(1) ศักยภาพหรือแนวโน้มในการกระทำพฤติกรรม (Behavior Potential)

Rotter เชื่อว่าคุณค่าสำคัญที่ใช้ในการทำนายว่าบุคคลจะมีการกระทำหรือแสดงพฤติกรรมอะไร ภายใต้สถานการณ์เฉพาะต่างๆ คือ ศักยภาพหรือแนวโน้มในการกระทำพฤติกรรม (Behavior Potential) Rotter กล่าวว่า “ในการที่บุคคลจะแสดงพฤติกรรมใดภายใต้บางสถานการณ์หรือหลายสถานการณ์ก็ตาม ย่อมเป็นผลที่เกิดจากการได้รับการเสริมแรงซึ่งอาจจะเป็นการเสริมแรงเพียงครั้งเดียวหรือหลายครั้งก็ตาม” (Rotter et al., 1972) ตัวอย่างเช่น หากถามว่าถ้าคุณได้รับการพุดจาคุณถูกเหยียดหยามในสถานการณ์ภายในงานเลี้ยงงานหนึ่ง คุณอาจจะมีการตอบสนองต่อบุคคลที่พุดจาคุณถูกคุณอย่างไร ซึ่งในมุมมองของ Rotter นั้น เชื่อว่าคุณจะมีวิธีการตอบสนองต่อบุคคลดังกล่าวได้หลากหลายวิธีด้วยกัน เช่น คุณจะแสดงความคิดเห็นว่าการพุดจาคุณถูกเหยียดหยามคนอื่นแบบนี้เป็นพฤติกรรมที่ไม่ควรกระทำ เป็นเรื่องที่ไม่ดีและคุณก็ต้องการคำขอโทษจากบุคคลคนนั้น หรือ คุณอาจจะไม่ให้ความสนใจแก่บุคคลที่พุดจาดังกล่าว มองผ่านละเลยไป โดยไปสนทนากับบุคคลอื่นที่น่าสนทนาด้วยแทน หรือแม้แต่การตอบสนองของคุณอาจจะเป็นการลงโทษบุคคลที่พุดจาไม่ดีกับคุณไปเลยก็เป็นได้ พฤติกรรมการตอบสนองต่อบุคคลดังกล่าวเหล่านี้เป็นศักยภาพหรือแนวโน้มในการแสดงออกของพฤติกรรมที่แตกต่างกันของบุคคลเมื่ออยู่ภายใต้สถานการณ์ดังกล่าว ซึ่งถ้าหากคุณตัดสินใจที่จะตอบสนองโดยการไม่สนใจ ละเลยการพุดจาคุณถูกเหล่านี้ เป็นพฤติกรรมที่แสดงว่าคุณมีศักยภาพในการตอบสนองที่เข้มแข็งกว่าอีกสองวิธีที่เหลือ แต่ในความเป็นจริงศักยภาพในการเกิดพฤติกรรมที่ดูเข้มแข็งในสถานการณ์หนึ่ง อาจจะถูกอ่อนแอในอีกสถานการณ์หนึ่งก็ได้

นอกจากนี้ Rotter ยังได้อธิบายเพิ่มเติมถึงพฤติกรรมว่าเป็นการแสดงออกหรือการกระทำทุกอย่างที่บุคคลได้มีการตอบสนองต่อสิ่งเร้าที่มากระตุ้นภายใต้สถานการณ์ต่างๆ ซึ่งอาจจะเป็นทั้งการสวด/การสาบาน, การแสดงอารมณ์ออกทางสีหน้า, การร้องไห้, การหัวเราะ, และแม้แต่การต่อสู้ก็ตาม และยังรวมถึง การวางแผน, การวิเคราะห์, การเรียนรู้, การตัดสินใจ, และการผลัดผ่อน ทุกประการที่กล่าวมาล้วนแต่ถือว่าเป็นพฤติกรรมของบุคคลทั้งสิ้น กล่าวโดยสรุปคือ คำว่า “พฤติกรรม” ประกอบด้วย ลักษณะของพฤติกรรมทั้งรูปแบบที่ใช้ภาษาพุด (verbal) และไม่ใช่ภาษาพุด (nonverbal) หรือเป็นการตอบสนองทางอารมณ์ (affective) หรือทางความคิด (cognitive), การ

แสดงออกที่เป็นการตอบสนองอย่างทันทีทันใด, และอีกมากมาย ดังนั้นการตอบสนองหรือแนวโน้ม พฤติกรรมของบุคคลจึงมีความหมายที่กว้างและมีความยืดหยุ่นค่อนข้างมาก (Rotter & Hochreich, 1975)

จากข้อเสนอของ Rotter การประเมินศักยภาพหรือแนวโน้มในการกระทำพฤติกรรม สามารถทำได้ 2 วิธี คือ

วิธีที่ 1 ประเมินทางตรง (Direct measurement) กล่าวคือ เป็นประเมินจากการกระทำ หรือไม่กระทำ หรือความถี่ในการกระทำพฤติกรรมนั้นๆ ได้เลยโดยตรง

วิธีที่ 2 ประเมินทางอ้อม (Indirect measurement) กล่าวคือ เป็นการรวมเอาการไม่เกิด การกระทำพฤติกรรมนั้นๆ ในสถานการณ์เฉพาะบางสถานการณ์เข้าไปด้วย โดยวิธีการประเมินแบบนี้ได้จากการคำนวณทางคณิตศาสตร์โดยการคูณกันระหว่างค่าความคาดหวัง (expectancy) กับการให้คุณค่าต่อการเสริมแรง (reinforcement value) วิธีการประเมินศักยภาพหรือแนวโน้มในการกระทำพฤติกรรม (Behavior potential) แบบทางอ้อมนี้อาจสรุปเป็นสมการได้ คือ (Rotter, 1982)

$$B.P._{x, s1, Ra} = f(E_{x, Ra, s1} \& R.V._a)$$

$$B.P._{x, s1, Ra} = E_{x, Ra, s1} \times R.V._a$$

เมื่อ : **Behavior Potential (B.P.)** คือ ศักยภาพหรือแนวโน้มในการกระทำพฤติกรรมนั้นๆ ภายใต้อาณัติต่างๆ

Expectancy (E) คือ ความคาดหวังในรางวัล/บทลงโทษเมื่อกระทำพฤติกรรมใน สถานการณ์เฉพาะต่างๆ

Reinforcement Value (R.V.) คือ ค่าหรือน้ำหนักของรางวัล/บทลงโทษเมื่อกระทำ พฤติกรรมในสถานการณ์เฉพาะต่างๆ

Psychological situation (S) คือ สถานการณ์ทางจิตวิทยา

ศักยภาพหรือแนวโน้มในการเกิดพฤติกรรม X ภายใต้อาณัติ 1 (s1) มีความสัมพันธ์กับการเสริมแรง a (รางวัล/บทลงโทษจากการกระทำพฤติกรรม) ที่ส่งผลต่อความ คาดหวังในรางวัล/บทลงโทษเมื่อกระทำพฤติกรรม X ภายใต้อาณัติ 1 (s1) และการให้คุณค่า หรือน้ำหนักของรางวัล/บทลงโทษเมื่อกระทำพฤติกรรม X ภายใต้อาณัติ 1 (s1) (Rotter, 1982)

จากสมการศักยภาพหรือแนวโน้มในการกระทำพฤติกรรม ข้างต้นจะเห็นว่าศักยภาพใน การกระทำพฤติกรรมใดๆ ภายใต้อาณัติต่างๆ เกี่ยวข้องกับการคาดหวังและการให้คุณค่าต่อผล

ที่จะได้รับจากการกระทำหรือแสดงพฤติกรรมนั้น ภายใต้สถานการณ์ต่างๆ กล่าวคือ สำหรับการศึกษาค้นคว้านี้ หากข้าราชการตำรวจจะมีพฤติกรรมการดื่มสุรา เมื่อมีการคาดหวังว่าภายหลังการดื่มสุราของตนเองนั้น ตนจะได้รับผลประโยชน์/ผลตอบแทน/รางวัลหรือการลงโทษ/บทลงโทษบางอย่าง และผลประโยชน์/ผลตอบแทน/รางวัลหรือการลงโทษ/บทลงโทษนั้นมีความสำคัญต่อตนเองนั้นคือตนเองให้คุณค่าต่อผลที่จะเกิดขึ้นนั้นสูง ดังนั้นตัวแปรทั้งสองตัวข้างต้นย่อมจะเป็นปัจจัยที่จะก่อให้เกิดการกระทำหรือไม่กระทำพฤติกรรมนั้น ภายใต้สถานการณ์ต่างๆ ขึ้นได้ ยกตัวอย่างเช่น หากข้าราชการตำรวจคาดหวังว่าเมื่อตนดื่มสุราภายใต้สถานการณ์การเลี้ยงสังสรรค์กับกลุ่มเพื่อนแล้วตนต้องมีการขับขี่ยานพาหนะ ผลที่ตามมาจะทำให้ตนถูกจับ ถูกลงโทษทั้งทางอาญาและทางวินัยของข้าราชการตำรวจ ซึ่งถ้าหากข้าราชการตำรวจนายใดเห็นว่าตนอาจไม่ถูกจับกรณีมาแล้วขับ และถึงแม้จะถูกจับก็เป็นเรื่องที่ไม่ส่งผลเสียใดๆ ต่อตนเองและครอบครัว อาจเชื่อได้ว่าข้าราชการตำรวจที่มีความคิดแบบนี้จะเป็นผู้ที่มีแนวโน้มต่อการละเมิดกฎหมาย/วินัยอันเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมดื่มสุราของข้าราชการตำรวจสูง แต่หากข้าราชการตำรวจนายใดที่คิดว่าตนเองมีโอกาสถูกจับกุมเมื่อมีการมีเมาสุราขณะขับขี่ยานพาหนะ และนั่นจะทำให้ตนเองเสื่อมเสียชื่อเสียง ทั้งยังอาจส่งผลกระทบต่อหน้าที่การงานของตนเองในอนาคต ข้าราชการตำรวจที่มีความคิดเช่นนี้จะเป็บุคคลที่มีแนวโน้มหรือความเสี่ยงต่อการละเมิดกฎหมาย/วินัยอันเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมดื่มสุราของข้าราชการตำรวจต่ำมาก กล่าวอีกนัยหนึ่งเพราะตำรวจนายนี้เป็นบุคคลที่ให้คุณค่าต่อสิ่งที่ตนคาดหวังว่าจะได้รับจากการกระทำพฤติกรรมนั้นๆ สูงนั่นเอง หรือตัวอย่างการดื่มสุราภายใต้อีกสถานการณ์หนึ่งคือ หากมีข้าราชการตำรวจนายใดที่คาดหวังหรือคาดการณ์แล้วว่าหากตนดื่มสุราก่อนมาปฏิบัติหน้าที่ราชการจะทำให้ตนเองนั้นมีประสิทธิภาพในการปฏิบัติหน้าที่ได้ไม่เต็มที่และอาจจะทำให้เจ้านายตำหนิได้ แล้วหากตนได้รับสิ่งเหล่านี้จะเป็นสิ่งที่ทำให้เกิดผลเสียต่อตนเอง และนั่นมีความสำคัญต่อตนเองเป็นอย่างมาก ในกรณีนี้ข้าราชการตำรวจนายนี้ก็จะมีความโน้มที่จะไม่มีพฤติกรรมการดื่มสุราก่อนการปฏิบัติหน้าที่ราชการสูงมากเช่นกัน แต่หากข้าราชการตำรวจนายใดที่เห็นว่า การปฏิบัติหน้าที่ราชการได้ไม่เต็มที่ และการที่โดนเจ้านายตำหนิไม่ได้มีความสำคัญต่อตนเองมากนัก ก็จะทำให้ข้าราชการตำรวจนายนี้มีแนวโน้มในการมีพฤติกรรมการดื่มสุราก่อนการปฏิบัติหน้าที่ได้

(2) ความคาดหวัง (Expectancy)

ความคาดหวัง (expectancy) เป็นการเชื่อมโยงระหว่างพฤติกรรมของบุคคล และผลลัพธ์ที่ได้จากการกระทำหรือแสดงพฤติกรรมนั้นๆ ซึ่งก็คือการเสริมแรง กล่าวอีกนัยหนึ่งความคาดหวัง หมายถึง การประเมินความเป็นไปได้ว่าเป็นนามธรรมของแต่ละบุคคลเกี่ยวกับ

พฤติกรรมที่นำไปสู่การได้รับการเสริมแรง ในมุมมองของ Rotter นั้น ความคาดหวัง มีความหมายถึง ความคิดของแต่ละบุคคลถึงความเป็นไปได้ในการได้รับการเสริมแรงจากการแสดงหรือกระทำพฤติกรรมจำเพาะบางอย่าง หรือเป็นการกระทำหรือแสดงพฤติกรรมที่นำไปสู่สิ่งที่เป็นผลประโยชน์ต่อตนเองทำให้สิ่งที่ตนได้รับจากการแสดงพฤติกรรมนั้นอันเป็นการเสริมแรงให้บุคคลมีแนวโน้มในการเกิดการกระทำหรือแสดงพฤติกรรมนั้นสูงขึ้น สิ่งที่ได้รับเพื่อเป็นการเสริมแรงเช่น รางวัลหรือผลประโยชน์ที่ได้รับจากการแสดงพฤติกรรมนั้น Rotter กล่าวต่ออีกว่า ความคาดหวังของบุคคลนั้นมีค่าได้ตั้งแต่ 0 ถึง 100 เปอร์เซนต์ และชี้ให้เห็นว่าระดับของความคาดหวังนั้นเกิดขึ้นจากประสบการณ์ที่ได้รับในอดีต นั่นคือแต่ละบุคคลจะมีความคาดหวังต่อผลที่จะเกิดขึ้นจากการแสดงพฤติกรรมนั้นมากหรือน้อยขนาดไหนขึ้นอยู่กับประสบการณ์ที่บุคคลเคยได้รับมาจากการแสดงพฤติกรรมนั้นๆ ในอดีตภายใต้สถานการณ์ที่เหมือนหรือคล้ายคลึงกับที่เคยผ่านมา หรือกล่าวอีกนัยหนึ่ง ความคาดหวังเป็นการตั้งความปรารถนาที่พฤติกรรมนั้นๆ จะเกิดขึ้นในอนาคต หากเป็นการแสดงพฤติกรรมนั้นภายใต้สถานการณ์ใดสถานการณ์หนึ่งโดยเฉพาะจง เรียกความคาดหวังต่อผลที่จะเกิดจากการแสดงพฤติกรรมนั้นว่าเป็น “ความคาดหวังเฉพาะ (specific expectancy)” แต่ถ้าหากมีการแสดงพฤติกรรมนั้นภายใต้สถานการณ์ที่มีความคล้ายคลึงกับสถานการณ์ที่เคยได้ผ่านประสบการณ์มาในอดีต ความคาดหวังต่อผลที่จะได้รับจากการแสดงพฤติกรรมนั้นเรียกว่า “ความคาดหวังโดยทั่วไป (generalized expectancies)” (Rotter, 1966 อ้างถึงใน Hjelle, L.A. and Ziegler, D.J., 1992)

ตัวอย่างเช่น เมื่อบุคคลได้รับเชิญให้เข้าร่วมในงานเลี้ยง บุคคลจะคาดหวังว่าจะได้รับความสนุกจากงานเลี้ยงนั้น ทั้งนี้หากในอดีตที่ผ่านมาบุคคลคนนั้นเคยได้รับความสนุกสนานจากการเข้าร่วมงานเลี้ยง ความคาดหวังของบุคคลนั้นว่าการเข้าร่วมงานเลี้ยงในครั้งนี้จะทำให้ตนได้รับความสนุกสนานอีก ทำให้ความคาดหวังของคุณย่อมมีค่ามากกว่าคนที่ไม่เคยเข้าร่วมงานเลี้ยงมาก่อนหรือคนที่เคยเข้าร่วมงานเลี้ยงแต่ได้รับความน่าเบื่อหน่ายแทนความสนุกสนาน อีกตัวอย่างหนึ่ง เช่น หากคนๆ หนึ่ง ได้มีพฤติกรรมดื่มสุรากับกลุ่มเพื่อน แล้วต้องมีการขับขี่ยานพาหนะ คนนั้นก็จะมี ความคาดหวังสูงมากว่าจะไม่ถูกตรวจจับในคดีเมาแล้วขับ เพราะถนนบริเวณนี้มีด่านตรวจจับผู้ที่มาแล้วขับไม่บ่อยนักเนื่องจากที่ผ่านมาคุณไม่เคยโดนตรวจจับเลยสักครั้ง ในกรณีนี้เมื่อคุณมีความคาดหวังสูงมาก ก็จะเป็นการเสริมแรงทำให้เขามีทำพฤติกรรมเมาแล้วขับสูงมากเช่นกัน แต่ถ้าหากว่าที่ผ่านมาในอดีตเขาเคยถูกตรวจจับแอลกอฮอล์มาแล้ว ก็ทำให้ความคาดหวังที่ว่า การขับขีรถในครั้งนี้ของเขาอาจไม่ถูกตรวจจับก็จะต่ำลง จึงส่งผลให้เขามีแนวโน้มในการแสดงหรือกระทำพฤติกรรมเมาแล้วขับน้อยลงตามไปด้วย หรือหากข้าราชการตำรวจมีความคาดหวังว่าหากตนถูกตรวจจับแอลกอฮอล์ ตนก็จะสามารถรอดพ้นไปได้เนื่องจากตนเองก็เป็นข้าราชการตำรวจเช่นเดียวกัน ความ

คาดหวังในลักษณะนี้จะเป็นปัจจัยทำให้ข้าราชการตำรวจนั้นมีโอกาสสูงมากที่จะเกิดการกระทำพฤติกรรมที่เสี่ยงต่อการละเมิดกฎหมาย/วินัยอันเกี่ยวข้องกับการดื่มสุราได้ แต่ในความเป็นจริงนั้น บางครั้งสิ่งที่เกิดขึ้นกับสิ่งที่คาดหวังมักอาจไม่ตรงกันเสมอไป ดังนั้นความคาดหวังจึงอาจก่อให้เกิดแรงผลักดันหรือเป็นแรงจูงใจที่สำคัญต่อการกระทำพฤติกรรมของบุคคลได้

(3) การให้ค่าของการเสริมแรง (Reinforcement value)

การให้ค่าของการเสริมแรง หมายถึง ระดับความพึงพอใจต่อการเสริมแรง Rotter กล่าวว่าศักยภาพของพฤติกรรมที่เกิดขึ้นในสถานการณ์ต่าง ๆ นั้น เป็นผลของความคาดหวังและการให้ค่าของการเสริมแรง และจากทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมของเขาได้อธิบายว่า การเสริมแรงทำให้ความคาดหวังของบุคคลที่มีต่อพฤติกรรมที่แสดงออกหรือมีต่อสถานการณ์ที่เกิดขึ้นสูงขึ้น ถ้าได้รับการเสริมแรงภายหลังจากการแสดงพฤติกรรมหรือเกิดเหตุการณ์ และบุคคลย่อมรับรู้ว่าเป็นพฤติกรรมที่แสดงออกนั้นเชื่อมโยงหรือนำไปสู่การได้รับการเสริมแรง อย่างไรก็ตามบุคคลมักได้รับการเสริมแรงเป็นบางครั้งที่แสดงพฤติกรรมนั้นคือ ไม่ได้ได้รับการเสริมแรงอย่างสม่ำเสมอ บุคคลจะรับรู้ว่าการเสริมแรงที่เกิดขึ้นนั้นเป็นผลมาจากโชคความบังเอิญ หรืออาจจะอยู่ภายใต้การควบคุมของผู้อื่น ซึ่งไม่สามารถทำนายได้ แต่ถ้าบุคคลได้รับการเสริมแรงอย่างสม่ำเสมอ บุคคลจะรับรู้ว่าการเสริมแรงที่ได้รับนั้นเป็นผลมาจากพฤติกรรมของตนเองทั้งสิ้น ดังนั้นการให้คุณค่าต่อปัจจัยเสริมภายนอกหรือแรงเสริมภายในที่ก่อให้เกิดการแสดงพฤติกรรมนั้นๆ จึงอาจให้ความหมายว่า ระดับการให้ค่าความสำคัญต่อแรงเสริมเหล่านั้นอาจผลักดันให้เกิดการกระทำพฤติกรรมดังกล่าวขึ้น เช่น ในกรณีที่ข้าราชการตำรวจมีพฤติกรรมการดื่มสุรา เมื่อมีโอกาสยามเกิดการทะเลาะเบาะแว้ง ทำร้ายร่างกายภรรยา หากข้าราชการตำรวจคนใดเห็นว่าการทำร้ายร่างกาย การทะเลาะเบาะแว้งเป็นเรื่องธรรมดา ไม่มีความสำคัญใดๆเลย หรือไม่ได้ให้ค่าเลย ข้าราชการตำรวจคนนั้นก็ดื่มสุราและมีโอกาสทำร้ายภรรยาอีก ในทางตรงกันข้ามข้าราชการตำรวจจะไม่มีแนวโน้มการแสดงพฤติกรรมทำร้ายผู้อื่น หากมีความคิดว่าการทำร้ายร่างกายผู้อื่น โดยเฉพาะภรรยาตนเอง เป็นเรื่องที่ผิด เป็นเรื่องที่ไม่ดี และให้ความสำคัญต่อสิ่งเหล่านี้ หรือที่เรียกว่าการให้คุณค่าอันถือเป็นแรงเสริมที่ก่อให้เกิดพฤติกรรมใดพฤติกรรมหนึ่งขึ้นได้

กล่าวอีกนัยหนึ่งอาจนิยามการเสริมแรง (reinforcement) ว่าเป็น การทำให้ความถี่ของพฤติกรรมเพิ่มขึ้น อันเป็นผลเนื่องมาจากผลกรรมที่ตามหลังของการกระทำพฤติกรรมนั้น ผลกรรมที่ทำให้ พฤติกรรมมีความถี่เพิ่มขึ้น เรียกว่า ตัวเสริมแรง (reinforcer) โดยตัวเสริมแรงที่ใช้กันอยู่ จะ มี 2 ชนิดคือ (1) ตัวเสริมแรงปฐมภูมิ เป็นตัวเสริมแรงที่มีคุณสมบัติด้วยตัวของมันเองในการตอบสนองความต้องการทางชีวภาพหรือมีผลต่อผู้ได้รับโดยตรงเช่นปัจจัย 4 ในการดำรงชีวิตของ

คนเรา (2) ตัวเสริมแรงทุกติญุมิ เป็นตัวเสริมแรงที่ต้องผ่านกระบวนการพัฒนาคุณสมบัติของการเสริมแรง เช่น เงินทอง คำชม การลงโทษ เป็นต้น (ประทีป จินฉิ่ง, 2540)

นอกจากนี้การเสริมแรงยังแบ่งได้อีก 2 ลักษณะคือ (1) การเสริมแรงทางลบ (Negative Reinforcement) ซึ่งหมายถึง การเปลี่ยนสภาพการณ์หรือเปลี่ยนแปลงบางอย่างที่อาจจะทำให้บุคคลแสดงพฤติกรรมได้ โดยปกติการเสริมแรงทางลบเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมใน 2 ลักษณะคือ พฤติกรรมหลีกเลี่ยง (escape behavior) และพฤติกรรมหลีกเลี่ยง (avoidance behavior) และ (2) การเสริมแรงทางบวก (Positive Reinforcement) หมายถึง สิ่งของ คำพูด หรือสภาพการณ์ที่จะช่วยให้พฤติกรรมเกิดขึ้นอีก หรือสิ่งทำให้เพิ่มความน่าจะเป็นไปได้ของการเกิดพฤติกรรม การเสริมแรงที่มีผลทำให้พฤติกรรมที่ได้รับการเสริมแรงนั้นมีความถี่เพิ่มขึ้น (Kazdin, 1984 อ้างถึงใน สมโภชน เอี่ยมสุภายิต, 2541)

(4) สถานการณ์ทางจิตวิทยา (Psychological situation)

ตามทฤษฎีความคาดหวังและการให้ค่าของ Rotter ซึ่งเป็นตัวแปรตัวสุดท้ายที่ใช้ในการทำนายพฤติกรรมของบุคคล สถานการณ์ทางจิตวิทยา เป็นปัจจัยที่สะท้อนหรือแสดงให้เห็นถึงทัศนคติหรือมุมมองของบุคคลต่อสถานการณ์นั้น Rotter มองว่าสถานการณ์ทางสังคมเป็นเรื่องที่บุคคลแต่ละคนจะมองหรือว่าจะมีความคิดเห็นอย่างไรต่อสถานการณ์เหล่านั้นอย่างแตกต่างกัน การที่แต่ละบุคคลจะมีการรับรู้ต่อสถานการณ์หรือสภาวะแวดล้อมนั้นอย่างไรก็เป็นวิธีการรับรู้ของแต่ละคนซึ่งจะแตกต่างกันออกไป โดยการรับรู้ต่างๆของแต่ละคน ไม่มีถูกหรือไม่มีผิด ไม่ใช่สิ่งที่เป็นเรื่องแปลกประหลาดแต่อย่างใดถ้ารับรู้แตกต่างจากผู้อื่น (Hjelle, L.A. and Ziegler, D.J., 1992)

Rotter ให้ความสำคัญกับอิทธิพลของบริบทของสถานการณ์ที่มีอำนาจส่งผลกระทบต่อพฤติกรรมของมนุษย์และเหตุนี้เองที่ทำให้ Rotter สร้างทฤษฎีนี้ขึ้นมาเพื่อเป็นแนวทางในการทำนายการแสดงพฤติกรรมของบุคคลภายใต้สถานการณ์ทางสังคม โดยมีปัจจัยความคาดหวังและการให้ค่าต่อผลที่จะตามมาเป็นเงื่อนไขสำคัญรวมด้วยกับสถานการณ์เฉพาะนั้นๆ เช่น มีนักศึกษาคนหนึ่งชั้นเรียนวิชาสัมมนา ซึ่งในวันนั้นนักศึกษาคนดังกล่าวต้องออกมาพูดหน้าชั้นเรียน และเขาคิดว่าเขาเป็นคนที่พูดไม่เก่ง สิ่งที่เขาจะได้รับจากการออกไปพูดหน้าชั้นเรียน คือ ไม่เป็นที่พอใจของอาจารย์ประจำวิชา ทำให้เขาอาจได้รับคะแนนน้อย รวมทั้งเพื่อนๆในห้องต้องเยาะเย้ยเขา นี่คือการคาดหวังจากการออกไปพูดหน้าห้องของนักศึกษาคนนี้ ทำให้อาจสามารถทำนายพฤติกรรมของนักศึกษาคนนี้ได้ว่า เขาน่าจะมีการถอนการลงทะเบียนหรือขาดเรียนในวิชานี้ หรือแสดงพฤติกรรมบางอย่างเพื่อป้องกันตนเองให้รอดพ้นจากความคาดหวังอันไม่พึงปรารถนาที่ตนที่ได้คิด เป็นต้น ตัวอย่างสถานการณ์ทางจิตวิทยาอีกตัวอย่างหนึ่ง เช่น ภายใต้สถานการณ์งานเลี้ยงรุ่นของข้าราชการ

ตำรวจ ซึ่งมีแต่กลุ่มเพื่อนๆ ทำให้ข้าราชการตำรวจทุกคนยลันสนุกสนานกันอย่างเต็มที่ ดื่มสุราก็จนลืมตัวไม่ได้คำนึงถึงว่าตนต้องขับรถกลับบ้าน เนื่องจากก่อนมางานเลี้ยงนี้คาดหวังเพียงว่าต้องสนุกสนานกับกลุ่มเพื่อนๆ ให้เต็มที่ ซึ่งเป็นสิ่งที่พวกเขาให้ความสำคัญเป็นอย่างมาก ทำให้น่าจะสามารถทำนายได้ว่า ข้าราชการตำรวจกลุ่มนี้มีแนวโน้มในการกระทำการละเมิดกฎหมายเกี่ยวกับการจราจรทางบก ในข้อหาเมาแล้วขับสูงมาก แต่ถ้าหากภายใต้สถานการณ์งานเลี้ยงฉลองการเลื่อนตำแหน่งให้เจ้านาย ข้าราชการตำรวจกลุ่มนี้อาจมีความคาดหวังว่ามาเพื่อมาบริการ อำนวยความสะดวกให้แก่เจ้านาย ซึ่งจะส่งผลให้ตนนั้นเป็นที่โปรดปรานของเจ้านาย ความคาดหวังและการให้ค่าของการเสริมแรงดังกล่าวนี้ อาจจะทำให้นายตำรวจกลุ่มนี้ไม่มีหรือมีพฤติกรรมการดื่มสุราเพียงเล็กน้อยเท่านั้น ซึ่งส่งผลต่อแนวโน้มในการละเมิดกฎหมาย/วินัยอันเกี่ยวข้องกับการดื่มสุราของข้าราชการน้อยมากหรือไม่มีเลยก็เป็นได้ (Hjelle, L.A. and Ziegler, D.J., 1992) กล่าวโดยสรุปสถานการณ์เฉพาะตามการรับรู้ของบุคคล หรือที่ Rotter เรียกว่า สถานการณ์ทางจิตวิทยา (psychological situation) จึงมีความสำคัญอย่างมากต่อแนวโน้มการแสดงพฤติกรรมของบุคคล

2.3 ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับสุรา ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการดื่มสุราและผลจากการดื่มสุรา พฤติกรรมการดื่มสุรา รวมทั้งงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมกรรมการดื่มสุราของข้าราชการตำรวจ

ในปัจจุบันประเด็นเรื่องเกี่ยวกับการดื่มสุรา ได้รับความสนใจจากนักวิจัยทั้งต่างประเทศ และประเทศไทยเองก็ได้มีการศึกษาเพื่อหาข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมกรรมการดื่มสุราของประชาชนกันอย่างแพร่หลายในหลากหลายประเด็นที่เกี่ยวข้อง การทบทวนวรรณกรรมในส่วนนี้จึงจะนำเสนอเป็น 4 ส่วนย่อย ดังนี้

2.3.1 ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับสุรา

2.3.1.1 ประวัติความเป็นมาของสุรา

ความเป็นมาของสุราที่ปรากฏในคัมภีร์ทางพระพุทธศาสนามีอยู่ในอรรถกถาชาดกเรื่องกุมภชาดก (พระมหาสุนทร สุนทรธมฺโม, 2544) ใจความโดยย่อมีอยู่ว่า

“ในสมัยหนึ่ง พระพุทธเจ้าประทับอยู่วัดเชตวัน เมืองสาวัตถีทรงปรารภหญิงนักดื่มสุรา 500 คน ผู้เป็นสหายของนางวิสาขามหาอุบาสิกา ได้ตรัสอดีตนิทานมาสาธก ว่า...

กาลครั้งหนึ่งนานมาแล้ว สมัยของพระเจ้าพรหมทัตครองเมืองพาราณสี มีนายพรานป่าคนหนึ่งชื่อสุระ ได้เข้าป่าเพื่อหาของป่าค้าขาย มีต้นไม้ต้นหนึ่งลำต้นตรงสูงขนาดเท่าคนยืน มี 3 คาบ ตรงกลางมีโพรงขนาดเท่าตุ่มน้ำ เมื่อฝนตกน้ำก็จะขังเต็มเปี่ยม ลูกสมอ มะขามป้อม และพริกไทยที่ขึ้นอยู่รอบข้างต้นไม้ต้นนั้น ก็จะหล่นไปหมักอยู่ในน้ำนั้น และที่ใกล้ ๆ ต้นไม้ต้นนั้นมีข้าวสาธิตเกิดเองอยู่เมื่อนกคาบรวงข้าวสาธิตบินไปจับกินอยู่บนต้นไม้ต้น เมล็ดข้าวสาธิตก็หล่นลงไปใต้น้ำนั้น

เมื่อย่างเข้าฤดูร้อน ฝูงนกกระหายน้ำก็จะบินมากินน้ำที่ต้นไม้ต้นนั้น ก็มีคนเฝ้าปลัดตกลงไปที่โคนต้นไม้ต้นนั้น ม่อยกลับไปสักครู่หนึ่งก็บินขึ้นไปได้ ฝูงลิงก็เช่นกัน วันหนึ่งนายพรานสุระไปพบเห็นสิ่งแปลกประหลาดนั้นเข้า ก็คิดแปลกใจว่า “แปลกจริงหนอ...ถ้าน้ำนี้มีพิษ พวกสัตว์เหล่านี้คงตายไปแล้วละ แต่ทำไมมันร่วงลงมาอนสักครู่หนึ่งแล้วก็เดินหนีไปได้ น้ำนี้คงไม่มีพิษอะไร” จึงลองดื่มดูเกิดอาการมึนเมาแล้วอยากจะกินเนื้อสัตว์ จึงก่อไฟปิ้งนกที่ร่วงลงมาพื้นดินนั้นกิน มือหนึ่งฟ้อนรำ มือหนึ่งถือปิ้งนกกัดกิน เขาเป็นอยู่อย่างนี้ถึง 2 วัน จึงออกเดินทางของป่าโดยไม่ลืมหัดน้ำใส่กระบอกไม้ไผ่ไปดื่มด้วย

ในที่ที่ไม่ไกลจากนั้น มีดาบสชื่อวรุณะบำเพ็ญพรตอยู่ นายพรานสุระเมื่อเดินทางของป่าไปพบเห็นดาบสนั้นเข้า จึงชวนให้มาดื่มน้ำที่เขาใส่กระบอกไม้ไผ่ไปด้วยนั้น คนทั้งสองจึงดื่มน้ำนั้นกับเนื้ออย่างร่วมกัน เพราะเหตุนั้นน้ำนั้นเขาจึงเรียกว่าสุราบ้าง วรุณบ้าง ตามชื่อของพรานและดาบสนั้นซึ่งเป็นผู้ค้นพบก่อนใคร แต่คนส่วนมากมักคุ้นเคยกับคำว่า “สุรา” มากกว่า

เมื่อดื่มน้ำนั้นด้วยกัน คนทั้งสองจึงเกิดความคิดในการประกอบอาชีพได้อย่างหนึ่ง พวกเขาค้นหาน้ำใส่กระบอกไม้ไผ่แล้วหาบเข้าเมืองไปถวายพระราชบิดาของตนคร เมื่อพระราชบิดาเสวยแล้วเกิดติดใจในรสชาติจึงรับสั่งให้คนทั้งสองนำมาถวายอีก พร้อมกับประทานรางวัลให้พวกเขาทั้งสองไปนำน้ำนั้นมาถวายพระราชบิดาอีก เมื่อหมดก็รับสั่งให้ไปนำมาถวายอีก ในระหว่างทางคนทั้งสองจึงปรึกษากันว่า “พวกเราไม่สามารถจะเที่ยวมาเที่ยวไปได้ตลอดปี หากหาทางปรุงสุราขึ้นเองในเมืองจะดีกว่า” จึงจดจำสิ่งประกอบในน้ำนั้นแล้ว นำมาปรุงในเมืองถวายพระราชบิดา และขายให้แก่ประชาชนทั่วไป ชาวเมืองพากันดื่มสุราจนมัวเมาไม่ประกอบอาชีพ เลยยากจนเจริญใจไปตามๆ กัน ไม่นานเมืองนั้นก็เหมือนเมืองร้าง มีแต่นักเลงสุราไม่มีคนทำมาหากินอะไร

คนทั้งสองเมื่อเห็นว่าไม่มีใครจะมีกำลังทรัพย์พอจะซื้อสุราได้แล้ว จึงหนีไปอยู่เมืองพาราณสี ไม่นานเมืองพาราณสีก็เป็นเช่นกันกับเมืองร้าง จึงหนีไปอยู่เมืองสาวัตถี ในสมัยนั้นพระเจ้าสัมพัตปกครองเมือง พระองค์ได้ทำการต้อนรับคนทั้งสองเป็นอย่างดี และให้ทำการปรุงสุรามาดวาย ขณะเดียวกันก็ส่งทหารสอดแนมไปสังเกตพฤติกรรมของคนทั้งสอง

นายพรานสุระและวรุณดาบส ทำการปรุงสุราจำนวน 500 คู่ตั้งไว้ เกรงว่าหนูจะมาลงตุ่ม จึงฝักแมว 500 ตัวไว้ข้างตุ่มนั้นเมื่อแมวหิวจึงพากันคืบน้ำ นั้นมีนมเลียกลับไป พวกหนูมาแตะหู จมูกและหางแมวก็นำไม่ตื่น ขณะนั้นพวกทหารสอดแนมที่พระราชาส่งมาเฝ้าดูคนทั้งสองเห็นแมวอนตายหมด จึงไปกราบทูลพระราชาก็ให้ทรงทราบ

พระเจ้าสัมพัตเห็นว่าคนทั้งสองปรุงยาพิษหวังจะลอบปลงพระชนม์จึงมีรับสั่งให้นำไปประหารชีวิต แม้คนทั้งสองจะทูลให้ทราบว่า เป็นสุรารสอร่อยก็ไม่ทรงเชื่อฟัง เมื่อประหารชีวิตคนทั้งสองแล้ว จึงรับสั่งให้ทำลายตุ่มเหล่านั้นเสีย พวกทหารจะไปทำลายตุ่มสุรา เห็นแมวกลับมีชีวิตขึ้นมาเหมือนเดิม จึงกราบทูลพระราชาก็ให้ทรงทราบ พระราชาก็รับสั่งให้จัดเตรียมสุราขึ้นมาถวาย เพื่อจะทดลองดื่มดู

ในขณะที่พระราชาก็ดื่มสุรานั้นเอง ท้าวสักกะเห็นความพินาศจักมี แก่ชาวเมืองสาวัตถี จึงแปลงร่างเป็นพราหมณ์มือหนึ่งถือหม้อสุรา หะมาขึ้นอยู่ ต่อหน้าพระพักตร์ของพระราชาร้องขายหม้ออยู่

พระราชตรัสถามว่า “ท่านเป็นใครมาร้องขายหม้ออยู่กลางอากาศ เช่นนี้ หม้อท่านใช้ประโยชน์อะไรได้บ้าง”

พราหมณ์ตอบว่า “ขอเดชะ หม้อใบนี้มีไซ้หม้อน้ำฝิ่งเป็นหม้อที่มีโทษมาก กล่าวคือผู้ใดคืบน้ำในหม้อนี้แล้วเดิน โขชะด โขเซ ตกหลุมตกบ่อ ไม่มีกฎเกณฑ์ในใจ เทียวหยาไปไป ฟ้อนรำได้ ขับร้องได้ เดินแก้ผ้าเปลือยกายตามถนนก็ได้ นอนตื้นสาย พุดคำที่ไม่ควรพูด กินอาหารที่เหลื่อเคนสุนัขได้ นอนจมอยู่ในอาเจียนของตน มีตาขวาง เข้าใจว่าบ้านเมืองเป็นของเราผู้เดียว ทะเลาะวิวาท เสียทรัพย์สินเงินทอง ไร่นา ค้ามารดาบิดาได้ ฉ่ำสมณชีพราหมณ์ได้ ท่านจงซื้อหม้อใบนี้เสียเถิด น้ำในหม้อใบนี้ ก็เป็นสุราเช่นเดียวกัน ถ้าประสงค์จะเห็นความพินาศของตนเองและบ้านเมืองแล้ว จงดื่มเถิด”

พระราชาทรงตรัสว่า “พราหมณ์...ท่านมิใช่มารดาบิดาของเรายังหวังดีแก่เราปานนี้ ขอมอบบ้านเก็บภาษี 5 ตำบล ทาสี 500 คน วัว 700 ตัว รมม้า อาชาไนยอีก 10 คัน แก่ท่าน ขอท่านจงเป็นอาจารย์แก่ข้าพเจ้าเถิด”

พราหมณ์แสดงตนให้ทราบว่าเป็นท้าวสักกะแล้วให้โอวาทว่า “พระราช...บ้าน ทาสี วัว และรมม้าอาชาไนย จงเป็นของท่านตามเดิมเถิดเราเป็นท้าวสักกะ ขอพระองค์จงตั้งอยู่ในธรรมอย่าประมาทเถิด” เมื่อประทานโอวาทแก่พระราชแล้ว ท้าวสักกะก็เสด็จกลับยังสถานวิมานของพระองค์ทันที

ฝ่ายพระราชาก็ไม่ดื่มสุรานั้น รับสั่งให้ทำลายทิ้งทั้งหมด สมทานศีลบริจาคนแล้วในที่สุดของชีวิตไปเกิดในสวรรค์ ส่วนการดื่มสุราก็มีมาในโลกมนุษย์ แต่วันนั้นเป็นต้นมาจนถึงปัจจุบัน” (พระมหาสุนทร สุนทรธมโม, 2544)

สำหรับประเทศไทยสุราได้กำเนิดมาเมื่อประมาณ 5,000 ปีก่อน นับแต่เริ่มมีการกำเนิดมานั้นสุราก็ได้มีการนิยมกันอย่างแพร่หลาย ผู้คนใช้สุรากันอย่างหลากหลาย มีทั้งการใช้สุราในการประกอบพิธีกรรมต่างๆ เช่น การบวงสรวงเทพเจ้า รวมทั้งการสร้างสีสันและสร้างความสนุกสนานรื่นเริงในงานเทศกาลต่างๆด้วย ซึ่งต่อมาอุตสาหกรรมสุราไทยได้กำเนิดขึ้นประมาณสมัยต้นกรุงรัตนโกสินทร์ และเป็นแหล่งรายได้ของรัฐไทยมาโดยตลอด โดยมีโรงงานสุราแห่งแรกคือโรงงานบางยี่ขัน (สืบค้นเมื่อ 4 ธันวาคม 2555,

จาก http://www.surathai.net/index.php?lay=boardshow&ac=webboard_show&WBntype=1&No=1413646)

โดยมีลำดับเหตุการณ์เกี่ยวกับสุราในประเทศไทย ดังนี้

สมัยพระเจ้าปราสาททอง	เริ่มมีการเก็บอากรสุรา
รัชกาลที่ 1 และรัชกาลที่ 2	มีการกำหนดกฎหมายเรื่องน้ำสุรา (ปี 2329) ออกมาใช้ และสร้างโรงงานสุราบางยี่ขัน ซึ่งโรงงานสุราแห่งแรกของไทย เป็นของเอกชนและระบบนายอากรก็เป็นเครื่องมือในการควบคุมการบริโภคสุราของประชาชน โดยไม่ให้ผลิออกมาจำหน่ายมากเกินไป และจำกัดเขตการผลิตและเขตการจำหน่ายสุรา จนในสมัยรัชกาลที่ 2 ประชาชนก็เริ่มบริโภคกันอย่างแพร่หลาย
รัชกาลที่ 4	สุราต่างประเทศ เริ่มเข้ามาในเมืองไทย (ผลจากสนธิสัญญาเบาริ่ง)
รัชกาลที่ 5 (ปี 2492)	ได้มีการตราพระราชบัญญัติภาษีอากรสุราขึ้นในขึ้นเพื่อบังคับใช้ในการเก็บภาษีสุรา ทั้งสุราดื่มกลั่นในประเทศไทยและสุรา

	นำเข้าจากต่างประเทศให้เป็นอัตราเดียวกันและยกเลิกพระราชบัญญัติเรื่องน้ำสุราที่เคยกำหนดไว้ (ปี 2329)
รัชกาลที่ 6 (ปี 2456)	ยกเลิกสิทธิผูกขาดการเก็บภาษีสุราโดยนายอากรโดยให้รัฐจัดเก็บภาษีสุราเอง และประกาศใช้พระราชบัญญัติข้อบังคับสรรพากรทั่วประเทศ
ปี 2457	โอนโรงงานสุราบางยี่ขันมาเป็นของกระทรวงการคลัง
ปี 2470	ได้มีการเปลี่ยนชื่อ “กรมสุรา” มาเป็น “กรมสรรพสามิต” และกรมสรรพสามิตเริ่มทำการผลิตสุรา
ปี 2477	ตั้งโรงงานเบียร์ โดยบริษัทบุญรอดบริวเวอรี่ จำกัด (เบียร์สิงห์)
ปี 2484	เริ่มผลิต และจำหน่ายสุราแม่โจง
ปี 2485	โอนโรงงานสุราบางยี่ขันมาเป็นของกระทรวงอุตสาหกรรม
ปี 2503	บริษัทสุรามหาคุณ (ตระกูลมหาคุณ) ได้รับเลือกจากรัฐให้เข้ามาดำเนินการโรงงานสุราบางยี่ขัน (จากการประมูล) ต่อมาได้ร่วมทุนกับตระกูลลำชา และเดอะไพบูลย์ จนหมดสัมปทานในปี 2522 สัมปทานใหม่ตกเป็นของ บริษัทสุรามหาราษฎร์
ปี 2522	รัฐออก พรบ.จราจรทางบก 2522 และ พรบ.การขนส่งทางบก 2522 กำหนดไม่ให้ผู้ขับขี่รถขณะเมาสุรา และกำหนดระดับแอลกอฮอล์ในเลือดที่ผิดกฎหมายเป็น 50 มิลลิกรัมเปอร์เซ็นต์
ปี 2527	สัญญาสัมปทานโรงงานสุราจำนวน 32 แห่ง เดิมอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของกรมสรรพสามิต ได้เปิดโอกาสประมูลสิทธิเพื่อให้สิทธิแก่เอกชนในการผลิตและจำหน่ายสุราทั้ง 32 แห่ง
ปี 2536	รัฐบาลมีนโยบายเปิดเสรีอุตสาหกรรมเบียร์ ทำให้ตั้งแต่นั้นมาการแข่งขันในตลาดเบียร์ไทยรุนแรงมากขึ้นตามจำนวนผู้ประกอบการรายใหม่ที่เข้าตลาด ปัจจุบันมีผู้ผลิตเบียร์ 5 ราย
ปี 2539	การจัดตั้งชมรม “เมาไม่ขับ” ปรับภาษีสรรพสามิตเพิ่มขึ้นสำหรับสุรานำเข้าจากร้อยละ 24 เป็นร้อยละ 28
15 ตุลาคม 2540	ปรับภาษีสรรพสามิตเพิ่มขึ้นสำหรับสุรานำเข้า เป็นร้อยละ 35
ปี 2541	กลุ่มสิงห์ (บุญรอดบริวเวอรี่) ออก “เบียร์ลีโอ” มาแข่งกับเบียร์ช้าง

- ปี 2542 กรมสรรพสามิตเปิดเสรีการผลิตสุราและเริ่มกิจกรรมรณรงค์เมาไม่ขับ
- ปี 2543 ได้กำหนดคุณสมบัติของผู้รับอนุญาตผลิตและจำหน่าย และรัฐเปิดเสรีการผลิตสุรา (สัมปทานสุรา สิ้นสุด 31 ธันวาคม 2542)
- ปี 2544 รัฐบาลทักษิณมีนโยบายส่งเสริมเศรษฐกิจชุมชน โดยออกประกาศกระทรวงการคลัง เรื่องวิธีบริหารงานสุรา พ.ศ. 2544 (ฉบับที่ 3) อนุญาตให้มีการผลิตและขายสุราแก่ชุมชนอย่างเสรี โดยต้องขออนุญาตจากกรมสรรพสามิต
- ปี 2545 จดทะเบียนมูลนิธิเมาไม่ขับ
- ปี 2546 รัฐบาลได้ออกประกาศกระทรวงการคลัง เรื่องวิธีบริหารงานสุรา พ.ศ. 2546 (ฉบับที่ 4) เปิดเสรีการผลิตสุรากลั่นชุมชน โดยต้องขออนุญาตจากกรมสรรพสามิต
- 1 ตุลาคม 2546 กฎหมายห้ามโฆษณาและประชาสัมพันธ์สุราทางโทรทัศน์และวิทยุ ตั้งแต่ 5.00 – 22.00 น.
- 19 ตุลาคม 2547 กรม. มีมติออกมาตรการเพื่อลดการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์
- 1 ธันวาคม 2547 กฎหมายห้ามขายสุรา-บุหรี่ให้แก่เด็กอายุต่ำกว่า 18 ปี และจำหน่ายได้เฉพาะในเวลา 11.00 – 14.00 น. และ 17.00 – 24.00 น. และห้ามโฆษณาในโรงภาพยนตร์ และป้าย โฆษณา
- 6 กันยายน 2548 กรม. มีมติอนุมัติเพิ่มภาษีสุรา โดยให้กรมสรรพสามิตปรับเพิ่มภาษีเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ 2 ชนิด คือ เหล้าสีหรือสุราไทย จำพวก แม่โขง แสงโสม กับวิสกี้นำเข้าจากต่างประเทศ ระดับราคา ประหยัด โดยมีผลตั้งแต่ 7 ก.ย. 48
- 1 มกราคม 2549 กฎหมายห้ามร้านค้าปลีกขายสุราและเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ซึ่งตั้งอยู่ในบริเวณสถานศึกษา และบริเวณที่ต่อเนื่องกับสถานศึกษา ศาสนสถาน ในรัศมี 500 เมตร และในสถานบริการน้ำมัน และห้ามโชว์เหล้า ณ จุดขาย
- 1 มีนาคม 2549 กฎหมายห้ามขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในหน่วยงานราชการ (โรงพยาบาล สถานือนามัย เป็นต้น)
- 21 ธันวาคม 2550 พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ได้ผ่านการเห็นชอบของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

6 กุมภาพันธ์ 2551

มีการบังคับใช้พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์
พ.ศ. 2551

(สืบค้นเมื่อ 10 ตุลาคม 2553, จาก <http://www.ddd.or.th/data/download/9.pdf...econ.tu.ac.th/archan/nantavut>)

2.3.1.2 ประเภทของสุรา

สุราเป็นสารธรรมชาติที่ได้มาจากกระบวนการหมักน้ำตาล (เช่น จากข้าว อกุ่น ข้าวโพด) กับยีสต์ เกิดเป็นสารที่เรียกว่า เอทานอล (Ethanol) ซึ่งเป็นองค์ประกอบหลักในเครื่องดื่มประเภทสุรา แต่การที่จะดื่มเอทานอลที่บริสุทธิ์เพียงอย่างเดียวนั้นไม่สามารถดื่มได้ เพราะรสชาติแรงบาดคอ จึงต้องมีส่วนผสมเพื่อให้รสชาติดีขึ้น เราเรียกส่วนผสมนั้นว่า คอนเจเนออร์ (congener) (สืบค้นเมื่อ 10 ตุลาคม 2553, จาก http://www.m-culture.go.th/detail_page.php?sub_id=1714)

จากการทบทวนวรรณกรรม พบว่าสุรามีการจำแนกได้หลายประเภทดังนี้

(1) **สุราที่ผ่านการหมัก** (Fermented alcohol beverage) เป็นเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่ได้จากการหมักส่วนประกอบของพืช หรือผลไม้ เช่น แป้ง อกุ่น เป็นต้น ซึ่งเมื่อผ่านกระบวนการหมักแล้ว สามารถนำมาดื่มได้เลย โดยไม่ต้องมีการกลั่น เช่น เบียร์ ไวน์ สาโท เป็นต้น

(2) **สุราที่ผ่านการกลั่น** (Distilled alcohol beverage) เป็นเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่นำส่วนประกอบของพืช หรือผลไม้ เช่น แป้ง หรือน้ำตาล เป็นต้น มาผ่านกระบวนการหมักด้วยยีสต์ จากนั้นนำมากลั่น เพื่อให้ได้ปริมาณแอลกอฮอล์ที่สูงขึ้น ขณะเดียวกันอาจมีการแต่งกลิ่น สี และรส เพื่อให้ดึงดูดและถูกใจผู้ดื่มมากขึ้นได้ เช่น บรั่นดี วิสกี้ หรือเหล้าขาว เป็นต้น (เขมณัญญ์ สีนสายอ้อ, 2548)

สำหรับสุราตามความหมายของตามพระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. 2493 ได้จัดแบ่งประเภทสุราตามกรรมวิธีการผลิตเป็น 2 ประเภทใหญ่ๆ คือ สุราแช่และสุรากลั่น

(1) **สุราแช่** หมายถึง สุราที่ยังไม่ได้กลั่น และรวมถึงสุราแช่ที่ได้ผสมกับสุรากลั่นแล้วแต่ยังมีแรงแอลกอฮอล์ ไม่เกินกว่า 15 ดีกรีด้วย เช่น อกุ กระแช่ สาโท แชมเปญ เบียร์ และไวน์ ฯลฯ สุราแช่ มีหลายประเภท ดังนี้

“**สุราแช่ชนิดสุราผลไม้**” หมายถึง สุราที่ไม่ได้กลั่นซึ่งทำจากวัตถุดิบจำพวกผลไม้หรือน้ำผลไม้ ซึ่งหมักกับเชื้อสุราแล้ว มีแรงแอลกอฮอล์ไม่เกิน 15 ดีกรี

“**สุราแช่พื้นเมือง**” หมายถึง สุราที่ไม่ได้กลั่น เช่น กระแช่ หรือน้ำตาลมาซึ่งทำจากวัตถุดิบจำพวกน้ำตาล และอุ น้ำขาว หรือสาโท ซึ่งทำจากวัตถุดิบจำพวกข้าว ซึ่งหมักกับเชื้อสุราแล้วมีแรงแอลกอฮอล์ไม่เกิน 15 ดีกรี

“สุราแช่อื่น” หมายถึง สุราที่ไม่ได้กลั่น นอกจากสุราแช่ชนิดสุราผลไม้ และสุราแช่พื้นเมือง ซึ่งทำจากวัตถุดิบใดๆ ก็ตามที่เป็นผลผลิตทางการเกษตรภายในประเทศไทย ซึ่งหมักกับเชื้อสุราแล้วมีแรงแอลกอฮอล์ไม่เกิน 15 ดีกรี

“เบียร์” หมายถึง สุราแช่ที่ทำจากข้าวเมล็ดพิช เช่น มอลท์, บาร์เลย์, ข้าวสาลี, ข้าวโพด และดอกฮอป โดยวิธีการหมัก เบียร์เป็นเครื่องดื่มที่มีอายุมากที่สุดในโลก เบียร์มีจำนวนน้ำหนักแอลกอฮอล์ประมาณ 3-6 กรัมต่อปริมาณ (100 ซีซี) หรือนิยมเรียกว่า มีแอลกอฮอล์อยู่ 3-6%

“ไวน์” หมายถึง สุราที่ทำจากองุ่น ซึ่งสุราที่เก่าแก่ที่สุดที่มนุษย์รู้จัก แบ่งออกเป็นสองพวกคือ ทำจากองุ่นเขียวและทำจากองุ่นแดงแต่ละชนิดย่อย ๆ มีจำนวนอีกมากมาย โดยมากมักเรียกชื่อตามเมืองที่ทำ โดยวิธีการหมักน้ำตาลของผลไม้ จำนวนแอลกอฮอล์มีประมาณ 12-14% อาจมีไวน์ที่ทำให้เข้มข้น โดยเติมแอลกอฮอล์เข้าไปอีก ให้เป็น 18-20% ก็มี ส่วน ไวน์คูลเลอร์ (Wine Cooler) นั้นมีการผสมน้ำตาล ไวน์แดงหรือขาว เข้าไปด้วย มีปริมาณแอลกอฮอล์อยู่ 3-6% เท่ากับพวกเบียร์

(2) สุรากลั่นหรือเหล้า หมายถึง สุราที่ได้กลั่นแล้ว และให้หมายความรวมถึงสุรากลั่นที่ได้ผสมกับสุราแช่แล้วแต่มีแรงแอลกอฮอล์เกินกว่า 15 ดีกรีด้วย เช่น วิสกี้ บรั่นดี รัม วอดก้า ยินลิเคียว เป็นต้น แบ่งเป็น

“สุราสามทับ” หมายถึง เอทิลแอลกอฮอล์ ซึ่งผลิตและจำหน่ายได้โดยองค์การสุราแห่งเดียวเท่านั้น เป็นสุรากลั่นที่มีแรงระดับแอลกอฮอล์ ตั้งแต่ 80 ดีกรีขึ้นไป โดยนำไปใช้ในการแพทย์ เภสัชกรรม วิทยาศาสตร์ หรือนำไปผสมกับน้ำมันเชื้อเพลิง เพื่อใช้เป็นเชื้อเพลิง นอกจากนี้สามารถนำมาผสมน้ำให้เจือจางเพื่อใช้ดื่มแทนสุรา

“สุราขาว” หมายถึง สุรากลั่นที่ปราศจากเครื่องย้อมหรือสิ่งผสมปรุงแต่งมีระดับแอลกอฮอล์ไม่เกิน 80 ดีกรี

“สุราผสม” หมายถึง สุรากลั่นที่ใช้สุราขาวหรือสุราสามทับมาปรุงแต่งมีแรงแอลกอฮอล์ไม่เกิน 80 ดีกรี แบ่งเป็น

สุราผสมธรรมดา มีการผลิตโดยการนำสมุนไพรรองแช่ในน้ำสุราเพื่อทำให้น้ำสุราสีคลุกกลืน รสและสรรพคุณของสมุนไพรรอง โดยมีความเชื่อว่าเป็นยาบำรุงร่างกายที่มีระดับแอลกอฮอล์ ไม่เกิน 80 ดีกรี เช่น เชียงซุน แล้วแต่กรรมวิธีที่แตกต่างกัน

สุราผสมพิเศษ ทำโดยการสกัดเอาหัวน้ำเชื้อจากพืชสมุนไพรรองออกมาก่อนนำไปปรุงแต่งกับแอลกอฮอล์ เช่น หงษ์ทอง มังกรทอง

“สุราปรุงพิเศษ” หมายถึง สุรากลั่นที่ใช้สุราสามทับมาปรุงแต่งมีแรงแอลกอฮอล์ไม่เกิน 80 ดีกรี เช่น แม่โจง

“สุราพิเศษ” แบ่งเป็น

วิสกี้ คือ สุรากลั่นจากธัญพืชเช่น ข้าวมอลต์ ข้าวข้าวโพด มีการเก็บบ่มน้ำสุรา อย่างน้อย 2 ปี ก่อนปรุงแต่งออกจำหน่ายมีแรงแอลกอฮอล์ต่ำกว่า 80 ดีกรี ซึ่งเป็นสุราที่ทำแบบต่างประเทศ

บรันดี คือ สุรากลั่นจากไวน์องุ่น

-สุราจีน เช่น เกาเหลียน

“สุรากลั่นอย่างอื่น” หมายถึง สุรากลั่นจากน้ำตาล กากน้ำตาล เช่น รัม โดยใช้กระบวนการกลั่นมาจากอ้อย กากอ้อย หรือน้ำตาลอ้อย มี 2 ชนิดคือ รัมดำและรัมขาว (สืบค้นเมื่อ 10 ตุลาคม 2553, จาก <http://lab.excise.go.th/group1/spirit/smean.htm>)

2.3.1.3 แนวคิดที่เกี่ยวกับการดื่มสุรา

ในประเด็นเกี่ยวกับสุรานั้นมีคำศัพท์เฉพาะที่มักได้ยินกันเป็นประจำอยู่หลายคำดังเช่น คำว่า “ดีกรี” หมายถึง ความเข้มข้นของสุราประเภทนั้นๆ เช่น สุรา 100 ดีกรี หมายถึง สุราที่มีแอลกอฮอล์ 100 ส่วน ผสมน้ำ 100 ส่วน เช่น สุรา 80 ดีกรี หมายถึง สุราที่มีแอลกอฮอล์ 80 ส่วน ผสมน้ำ 100 ส่วน

ตามหลักสากลโดยทั่วไป คำว่า “1 ดริงก์ (Drink)” นั้น หมายถึง เครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ผสมอยู่ 12 กรัม ซึ่งเทียบเท่ากับเบียร์ (3.6% เอทานอล) ขนาด 12 ออนซ์ (1 ออนซ์ เท่ากับ 30 มิลลิลิตร) 1 กระป๋อง หรือวิสกี้ 80 ดีกรี (40% เอทานอล) 1 ออนซ์ (30 มิลลิลิตร)

โดยทั่วไปแล้วได้มีการกำหนดอย่างคร่าวๆ สำหรับชาวเอเชียว่า ผู้ชายที่ติดเหล้า คือ ผู้ที่ดื่ม 4 ดริงก์ต่อวัน และถ้าเป็นผู้หญิง ที่ติดเหล้าคือ ผู้ที่ดื่ม 3 ดริงก์ต่อวัน

ในอุตสาหกรรมสุรามีศัพท์อยู่คำหนึ่งที่ใช้กัน คือคำว่า “Proof” เช่น เหล้านี้มี 80 % proof ซึ่งเมื่อใช้จำนวน proof หารด้วย 2 จะได้จำนวนเปอร์เซ็นต์ของแอลกอฮอล์ ดังนั้น 100% proof ก็จะมีแอลกอฮอล์อยู่ 50%

การเปรียบเทียบระหว่างเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ชนิดต่างๆ ที่นิยมใช้ในการเปรียบเทียบ โดยใช้เรียกว่า "A drink" หรือ "One drink" นั้นเท่ากับ

• เบียร์ 12 ออนซ์ (4-6%) ~ 360 ซีซี = $(5\% \times 360) / 100 = 18$ กรัม แอลกอฮอล์

• ไวน์ 4.5 ออนซ์ (12-14%) ~ 140 ซีซี = $(13\% \times 140) / 100 = 18.2$ กรัม แอลกอฮอล์

• เหล้ากลั่น 1.5 ออนซ์ (40%) ~ 45 ซีซี = $(40\% \times 45) / 100 = 18$ กรัม แอลกอฮอล์

(1 ออนซ์ประมาณเท่ากับ 30 ซีซี)

ดังนั้น การดื่มเบียร์ 360 ซีซี จะเท่ากับ ดื่มไวน์ 140 ซีซี เท่ากับ ดื่มพวก วิสกี้ 45 ซีซี ในแง่ของจำนวนน้ำหนักของแอลกอฮอล์จริงๆ ที่เข้าไปในร่างกาย ปริมาณ 360 ซีซี จะประมาณเท่ากับน้ำดื่ม 1 แก้ว สำหรับ 1 เป๊ก (แก้วใบเล็กๆ หรือกริบเล็กๆ) จะเท่ากับ 45 ซีซี (<http://www.thaihealth.or.th> รวบรวมและเรียบเรียงโดย นพ.สมนึก ศรีวิศาล FRCR, FRCPC, St. Louis, MO, USA อ้างอิงใน วรรณวิภา ปสันธนาทรและคณะ, 2550)

สำหรับการดื่มสุรานั้น มีหลักการดื่มแบ่งออกเป็น 4 ประเภท คือ (1) การดื่มแบบ Straight Up ซึ่งเป็นการดื่มแบบเพียวๆ (2) การดื่มแบบ On the Rock คือการดื่มแบบเอาเหล้าผสมน้ำแข็ง (3) การดื่มแบบ With Soft Drink คือการดื่มแบบเอาเหล้าผสมกับ โซดา หรือน้ำอัดลมต่าง ๆ และ (4) การดื่มแบบ Cocktail ซึ่งการดื่มแบบนี้แบ่งออกได้หลายลักษณะตามรสชาติของตัวนำคือ

- Whisky Base มีวิสกี้เป็นตัวนำ
- Gin Base มียีนเป็นตัวนำ
- Rum Base มีรัมเป็นตัวนำ
- Vodka Base มีวอดก้าเป็นตัวนำ
- Other Cocktail มีเหล้าหลาย ๆ อย่างรวมกัน

(สืบค้นเมื่อ 10 ตุลาคม 2553, จาก <http://www.lukkidthai.com/News/news04.html>)

อย่างที่ทราบกันคืออยู่แล้วว่าสุรานั้นเป็นเป็นสิ่งเสพติด เพราะถ้าดื่มเข้าไปมาก ๆ ร่างกายจะไม่สามารถสลายกากของแอลกอฮอล์ให้หมดสิ้นได้ (กากของแอลกอฮอล์ คือ เอแซทอัลดีไฮด์) และยังเป็นปัจจัยเสี่ยงที่ทำให้เกิดโรคต่างๆ ที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพมากกว่า 60 โรค เช่น เป็นพิษต่อกระเพาะอาหารและลำไส้ เนื่องจากการระคายเคืองที่สารประเภทแอลกอฮอล์มีต่อเยื่อของกระเพาะอาหารและลำไส้ที่อยู่บ่อย ๆ เป็นเวลานาน ๆ จะทำให้เกิดแผลในกระเพาะ และลำไส้ได้ง่าย หรือพิษจากแรงดันเลือดสูง เนื่องจากการที่หัวใจบีบตัวแรง และการไหลเวียนของโลหิตดีขึ้น ถ้าความดันโลหิตสูงขึ้นมาก หรือผู้สูงอายุที่มีความเสื่อมของผนังหลอดเลือด ก็จะเป็นเหตุให้หลอดเลือดแตกได้ง่าย เช่น หลอดเลือดในสมอง ลำไส้ นัยน์ตา และหากดื่มสุราเป็นปริมาณมาก ในระยะเวลาอันนานๆจะทำให้บุคคลนั้นกลายเป็นโรคพิษสุราเรื้อรัง ดับ และไตพิการได้ และ

นอกจากอันตรายที่เกิดขึ้นเฉพาะกับบุคคลที่ดื่มแล้ว ข้อเสียของสุรายังมีอีกหลายประการ เช่น การดื่มสุรามากทำให้ขาดสติสัมปชัญญะ หมกความควบคุมตนเอง เสียบุคลิกภาพ ขาดความรับผิดชอบตนเอง ซึ่งจะนำมาสู่ปัญหาต่างๆในสังคม

ถึงอย่างไรก็ตามทุกสิ่งทุกอย่างล้วนมีทั้งข้อดีและข้อเสีย สุราก็เช่นเดียวกันถึงแม้ว่าจะมีโทษต่อร่างกายอย่างมากมายหากดื่มผิดวิธี แต่ก็ยังมียังคงมีประโยชน์ต่อร่างกายเหมือนกันหากผู้คนรู้จักวิธีการดื่มอย่างถูกต้อง เช่น การดื่มสุราเป็นการให้พลังงานแก่ร่างกาย คือ 1 กรัมของแอลกอฮอล์จะให้พลังงาน 7 แคลลอรี่ แต่เป็นพลังงานที่ไม่สามารถเก็บสำรองไว้ใช้ได้ บางคนเชื่อว่าการดื่มสุราก่อนมื้ออาหารในปริมาณเล็กน้อยนั้นช่วยให้เจริญอาหารขึ้นเนื่องจากสุราไปทำให้หลอดเลือดของกระเพาะและลำไส้ขยายตัวและช่วยทำให้การย่อยอาหารดีขึ้น และการดื่มสุราปริมาณตามกำหนดจะทำให้ชีวิตยาวกว่าผู้ที่ไม่ดื่มเนื่องจากสุราจะเพิ่มไขมัน HDL ซึ่งช่วยป้องกันหลอดเลือดแข็งและยังป้องกันการแข็งตัวของเลือด ทำให้การไหลเวียนของเลือดดีขึ้น เป็นการช่วยกระตุ้นหัวใจให้สูบฉีดเร็วขึ้น เนื่องจากการดื่มสุราช่วยให้หลอดเลือดเพียงเส้นเดียวที่ไปเลี้ยงหัวใจขยายตัว ทำให้รูกว้าง หัวใจได้รับเลือดหล่อเลี้ยงมากขึ้น และมีส่วนช่วยไม่ให้หลอดเลือดโคโรนารีตีบได้ง่าย การดื่มสุราจะได้ประโยชน์เมื่อคุณเริ่มเสี่ยงต่อหลอดเลือดตีบ ชายจะเริ่มเสี่ยงเมื่ออายุ 40 ปี ส่วนหญิงจะเสี่ยงเมื่ออย่างเข้าสู่วัยทอง การดื่มควรจะดื่มปริมาณน้อยวันละ 1-2 หน่วย นอกจากนี้การดื่มสุราเป็นการช่วยให้อายุยืนขึ้นจากการดื่มน้ำเข้าไปมาก เพราะสุรานั้นมีส่วนผสมของน้ำในสัดส่วนที่มากดังนั้นจึงถือได้ว่าสุรานั้นช่วยกระตุ้นให้ระบบขับถ่ายของเสียในร่างกายทำงานได้ดีขึ้น (สืบค้นเมื่อ 14 สิงหาคม 2553, จาก <http://www.dmh.go.th/news/view.asp?id=966>)

2.3.2 ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการดื่มสุราและผลจากการดื่มสุรา

2.3.2.1 ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการดื่มสุรา

ไม่สามารถปฏิเสธได้ว่าในปัจจุบันสุราหรือเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ทุกประเภทเป็นเครื่องดื่มที่ได้รับความนิยมเป็นอย่างมาก ซึ่งแต่ละบุคคลจะมีสาเหตุหรือเหตุผลในการดื่มสุราที่อาจจะแตกต่างกันออกไป ทั้งนี้จากการศึกษาของนักวิจัยหลายท่าน รวมถึงการสำรวจพฤติกรรมกรรมการดื่มสุราโดยรวมของประชากรไทยทั้งประเทศโดยสำนักงานสถิติแห่งชาติ (พ.ศ. 2550) กล่าวโดยสรุปพบว่าปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมกรรมการดื่มสุราออกเป็น 2 กลุ่มปัจจัยหลักๆ คือ ปัจจัยด้านวัฒนธรรม และปัจจัยด้านสังคม กล่าวคือ ปัจจัยด้านวัฒนธรรมที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมกรรมการดื่มสุรามากที่สุด คือ การเข้าสังคม การสังสรรค์ในงานเลี้ยงต่างๆ หรือการดื่มตามเทศกาลต่างๆ ส่วนปัจจัยด้านสังคมนั้น พบว่าบุคคลแวดล้อมที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมกรรมการดื่มของบุคคล คือ กลุ่มเพื่อน และสมาชิกในครอบครัว โดยเหตุผลในการดื่มสุราครั้งแรกของบุคคลส่วนมากคือ การอยาก

ทดลองดื่ม การดื่มตามอย่างเพื่อน/เพื่อนชวน (ธนิษฐ เรือการ และคณะ, 2551 และสำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2550) นอกจากนี้เหตุผลในการดื่มสุรายังมีอีกหลากหลายประการ ไม่ว่าจะเป็นดื่มสุราเพื่อผ่อนคลายความเครียดจากปัญหาครอบครัวหรือปัญหาชีวิต เพื่อต้องการความสนุกสนานและพบปะสังสรรค์กับกลุ่มเพื่อนซึ่งถือล้วนเป็นเหตุผลที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพจิตทั้งสิ้น และปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพร่างกายนั้นพบว่า เนื่องจากบางคนคิดว่าการดื่มสุราเพียงเล็กน้อยนั้นไม่เป็นไรเพราะสุราจะเป็นยาบำรุงร่างกาย บำรุงสุขภาพ ทำให้เลือดลมไหลเวียนดี เป็นต้น ซึ่งทั้งหมดนี้อาจจะทำให้ผู้ที่ดื่มสุราไม่คิดที่จะเลิกดื่มสุรา และอาจไม่ตระหนักหรือไม่รู้ตัวว่าตนนั้นกำลังตกอยู่ในสถานะ “ติดสุรา” ไม่ว่าจะทางร่างกายหรือจิตใจก็ตาม นอกจากนี้ปัจจัยทั้งสองด้านในช่วงต้นแล้วการโฆษณาชวนเชื่อต่างๆ เกี่ยวกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์หรือสุราที่มีมากมายตามสื่อต่างๆ ประเภทอาจเป็นปัจจัยร่วมที่มีอิทธิพลต่อการดื่มสุรา ดังผลการศึกษาของ ชฎิล สมรภูมิ ที่พบว่า การตลาดเครื่องดื่มแอลกอฮอล์หรือที่เรียกว่าการโฆษณานั้นเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลทางอ้อมต่อพฤติกรรมการดื่มสุรา โดยส่งผ่านทัศนคติต่อการดื่มสุราและความคาดหวังต่อผลจากการดื่มนั้นเอง (ชฎิล สมรภูมิ, 2554) และจากการศึกษาของ ประกิจ โพธิอาศน์ ที่พบว่า การรับอิทธิพลจากสื่อโฆษณาเป็นปัจจัยเสริมที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการดื่มสุราอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (ประกิจ โพธิอาศน์, 2541) นอกจากนี้มีการศึกษาจากศูนย์วิจัยความสุขชุมชน มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ พบว่า การเห็นโฆษณาที่น่าสนใจของเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ตามสื่อต่างๆ เป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้เกิดความอยากทดลองดื่มสุรา (ศูนย์เครือข่ายวิชาการเพื่อสังเกตการณ์และวิจัยความสุขชุมชน มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ, 2552) ดังนั้นจึงมีหน่วยงานต่างๆ ทั้งองค์กรของรัฐ และองค์กรอิสระล้วนมุ่งเห็นความสำคัญต่อการลดพฤติกรรมการดื่มสุรา ซึ่งค้นพบจากการศึกษาของ รศ.ดร.ปาริชาติ สถาปิตานนท์และคณะ ที่ว่า สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) สำนักงานเครือข่ายองค์กรงดเหล้า (สคล.) และภาคีพันธมิตร ประสบความสำเร็จในการขยายข้อมูลด้านการควบคุมการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ตามสื่อต่างๆ เช่น หนังสือพิมพ์ โทรทัศน์ และอินเทอร์เน็ต ดังเห็นได้จากปริมาณการนำเสนอข้อมูลต่างๆ ที่บ่งบอกถึงการประเด็นการควบคุมการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในระดับสูงจำนวนค่อนข้างมาก ทั้งรูปแบบการรณรงค์ นโยบาย และมาตรการต่างๆ (ปาริชาติ สถาปิตานนท์ และคณะ, 2549) นอกจากนี้ปัจจัยภายนอกที่ก่อให้เกิดบุคคลมีพฤติกรรมการดื่มสุราแล้วยังมีการศึกษาพบว่าปัจจัยด้านสถานะทางสังคม ใหว่พริบ/สติปัญญาและบุคลิกภาพของบุคคลก็เป็นสาเหตุหนึ่งอันนำไปสู่การมีพฤติกรรมการดื่มสุราของบุคคลด้วย (Mortensen, E. L., Jensen, H. H., Sanders, S. A. & Reinisch, J. M., 2006)

2.3.2.2 ผลจากการดื่มสุรา

เป็นที่ทราบกันดีอยู่แล้วว่าการดื่มสุรานั้นส่งผลกระทบต่อเป็นวงกว้างอย่างมากมายหลายด้าน โดยเฉพาะภัยเสี่ยงที่เกิดขึ้นในสังคม ซึ่งในปัจจุบันได้กลายเป็นปัญหาต่อสังคมค่อนข้างสูง ทั้งในประเทศกำลังพัฒนาและประเทศที่พัฒนาแล้ว ทั้งนี้ขนาดของปัญหาที่เป็นผลจากการดื่มสุรานั้นจะมากหรือน้อย จะร้ายแรงหรือไม่ ก็ขึ้นอยู่กับปริมาณของสุราที่ดื่มเข้าไป (Murray, C., Lopez, A. (1997) ปัญหาส่วนมากที่เกิดขึ้นในสังคมโดยมีสาเหตุมาจากการมีพฤติกรรมกรรมการดื่มสุรานั้น คือ การเกิดอุบัติเหตุจากการขับขี่ยานพาหนะขณะมีอาการเมามาสุรา ในช่วงปี 2541-2550 มีผู้บาดเจ็บรุนแรงจากอุบัติเหตุการขนส่ง เนื่องจากการดื่มสุราจำนวน 219,271 ราย (ร้อยละ 36.37 ของผู้บาดเจ็บรุนแรงจากอุบัติเหตุการขนส่งทั้งหมด) โดยเมื่อพิจารณาผู้ขับขี่ที่ดื่มสุราจำแนกตามกลุ่มอายุ พบว่า กลุ่มอายุ 20-24 ปี เป็นผู้ขับขี่ที่ดื่มสุราสูงที่สุด (ร้อยละ 20.65) รองลงมาคือกลุ่มอายุ 25-29 ปี (ร้อยละ 19.42) และอายุ 15-19 ปี (ร้อยละ 14.25) (บัณฑิต ศรไพศาลและคณะ, 2552) อันส่งผลถึงเสียชีวิตและทรัพย์สินทั้งของผู้ดื่มเองและบุคคลอื่น นอกจากนี้การดื่มสุราก็จะก่อให้เกิดการทะเลาะวิวาท เกิดปัญหาความรุนแรงภายในครอบครัว เกิดคดีอาชญากรรมต่างๆ เกิดการเจ็บป่วย/ตกงาน/ทำงานไม่มีประสิทธิภาพ ในที่สุดหากปัญหาต่างๆเหล่านี้มีการขยายขนาดใหญ่มากขึ้นก็จะกลายเป็นปัญหาสังคมที่แก้ไขได้ยาก และที่สำคัญการป่วยด้วยโรคที่เกิดจากมีพฤติกรรมกรรมการดื่มสุรานั้นเป็นผลกระทบต่อตัวบุคคลที่มีพฤติกรรมกรรมการดื่มสุราโดยตรง อย่างไรก็ตามก็รู้กันดีอยู่แล้วว่าการดื่มสุรานั้นเป็นสาเหตุที่ทำให้เกิดโรคภัยต่างๆ หลายโรคด้วยกัน เช่น โรคตับแข็ง โรคหัวใจและหลอดเลือด โรคสมองเสื่อม เป็นต้น โรคที่เกิดจากการมีพฤติกรรมกรรมการดื่มสุรานั้นทำให้ผู้คนเสียชีวิตสูงถึง 6.1% ของสาเหตุที่ทำให้เกิดการเสียชีวิตทั้งหมด เฉพาะอย่างยิ่งในวัยรุ่น เพศชาย (Rehm, J., Taylor, B., & Patra, J., 2006) นอกจากสุราก็ทำให้เกิดโรคทางร่างกายแล้วยังมีการศึกษาพบว่าผู้ที่ดื่มสุราในปริมาณมากนั้นมีความเสี่ยงต่อการป่วยเป็นโรคทางจิตสูง ซึ่งส่งผลกระทบต่อเนื่องไปสู่อารมณ์ได้รับการยอมรับจากสังคมต่ำและมีชีวิตที่ประสบความสำเร็จน้อยมากด้วยเช่นกัน (Mortensen, E. L., Jensen, H. H., Sanders, S. A. & Reinisch, J. M., 2006)

2.3.3 พฤติกรรมการดื่มสุรา

จากการศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมกรรมการดื่มสุราของนักวิจัยในประเทศไทย (ชินนุช เรือการ และคณะ, 2551 และจักรกฤษณ์ สุขยิ่ง, 2546) นอกจากบุคคลจะมีสาเหตุที่ทำให้เกิดพฤติกรรมกรรมการดื่มสุราที่สอดคล้องกันแล้ว ยังพบว่าพฤติกรรมกรรมการดื่มสุราของคนไทยมีลักษณะโดยรวมคล้ายคลึงกันอีกด้วย กล่าวคือ ทั้งผู้หญิงและผู้ชาย จะเริ่มมีพฤติกรรมดื่มสุราเป็นครั้งแรกตั้งแต่อายุน้อยประมาณช่วงเริ่มก้าวเข้าสู่วัยรุ่น (อายุ 12-18 ปี) ถึงแม้ผู้ชายจะเริ่มดื่มสุราในช่วงอายุน้อยกว่าผู้หญิง

ก็ตาม แต่ก็ไม่ได้แตกต่างกันมากนัก และในอนาคตยังมีแนวโน้มว่า ผู้ดื่มสุราทั้งผู้หญิงและผู้ชายจะเริ่มมีพฤติกรรมการดื่มสุราที่อายุน้อยลงเรื่อยๆ โดยส่วนมากพบว่าคนในวัยทำงาน (อายุ 25-59 ปี) จะมีความถี่ต่อเดือนในการดื่มสุร่าบ่อยครั้งกว่าวัยรุ่น กล่าวคือ จากการศึกษาของ ธนินุช เรือการ และคณะ พบว่านักศึกษาส่วนใหญ่จะดื่มเฉพาะในโอกาสพิเศษเท่านั้น ดื่มในเทศกาลต่าง ๆ เป็นบางเทศกาล ร้อยละ 53.60 และดื่มสุราในงานเลี้ยงต่าง ๆ เป็นบางงาน ร้อยละ 56.10 โดยมีส่วนใหญ่มีค่าใช้จ่ายในการดื่มเดือนละประมาณ 200 - 500 บาท (ธนินุช เรือการ และคณะ, 2551) ในขณะที่คนวัยทำงานมีการดื่มเพื่อเข้าสังคม ดื่มกับลูกค้า จากเหตุผลเหล่านี้เองที่ทำให้ผู้ใหญ่วัยทำงานมีการดื่มสุร่าบ่อยกว่าในวัยรุ่น/นักศึกษา ทั้งยังส่งผลให้ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยในการดื่มแต่ละเดือนของคนในวัยทำงานสูงกว่าของคนในวัยรุ่น/นักศึกษาโดยปริยาย ดังผลจากการสำรวจของสำนักงานสถิติแห่งชาติ ในปี 2554 พบว่า กลุ่มวัยทำงานมีค่าใช้จ่ายเฉลี่ย 1,001-2,000 บาทต่อเดือน (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2555) สำหรับประเภทของสุราที่ได้รับความนิยมในสังคมไทย พบว่า เบียร์ได้รับความนิยมมากที่สุด ทั้งในนักดื่มผู้หญิงและผู้ชาย โดยเฉพาะในเขตชุมชนเมือง นอกจากนี้เบียร์แล้วผู้หญิงยังนิยมดื่มเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์พร้อมดื่มอีกด้วย ส่วนผู้ชายมักนิยมดื่มสุร่าสียี่ห่อไทยด้วย แต่ในเขตชนบทสุราที่ได้รับความนิยม คือ สุร่าขาว/สุร่ากลั่นชุมชนและขาดอง ส่วนมากสถานที่ที่ผู้คนนิยมดื่มสุร่ากันจะเป็นที่บ้านของตนเองและบ้านเพื่อน นอกจากนี้จะดื่มที่ร้านอาหาร ร้านขายของชำบ้างเล็กน้อย แต่จากผลการสำรวจสถานที่ที่ไม่น่าจะเกิดการดื่มสุร่าขึ้น เช่น ที่ทำงาน และสถานที่สาธารณะ/วัด/โรงเรียน เป็นต้น ก็ยังพบว่ามีคนบางส่วนที่ดื่มสุร่าในสถานที่ต้องห้ามเหล่านี้ถึงแม้จะเป็นเพียงส่วนเล็กน้อยก็ตาม สำหรับสถานที่ที่ซื้อสุร่าส่วนมากซื้อมาจากร้านขายของชำ สูงถึงเกือบร้อยละ 80 ในปัจจุบันจะเห็นว่าการหาซื้อสุร่าเป็นเรื่องที่ง่ายดายมาก ถึงแม้ว่าจะมีมาตรการในการกำหนดเวลาขาย และอายุของผู้ซื้อก็ตาม (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2550)

2.3.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการดื่มสุร่าของข้าราชการตำรวจ

จากการสำรวจของสำนักงานสถิติแห่งชาติ พบว่ากลุ่มอาชีพผู้บัญชาการตำรวจ/ข้าราชการระดับอาวุโสและผู้จัดการ ซึ่งข้าราชการตำรวจก็ได้รวมอยู่ในกลุ่มอาชีพนี้ด้วย ได้มีพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ประมาณร้อยละ 7.3 ของประชากรที่ดื่มสุร่าทั่วประเทศ (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2550) ถึงจะเป็นตัวเลขที่ไม่สูงมากนักก็ตาม แต่เนื่องจากในปัจจุบันนี้สถานการณ์บ้านเมืองของเรา กำลังอยู่ในความปั่นป่วน ไม่มั่นคง เกิดเหตุการณ์ไม่สงบอยู่บ่อยครั้ง ในขณะเดียวกันก็มีข่าวคราวการกระทำความผิดของข้าราชการตำรวจอันมีสาเหตุเนื่องมาจากการมีพฤติกรรมการดื่มสุร่าออกมาให้ได้รับทราบตามสื่อต่างๆ อยู่บ่อยครั้ง โดยการทะเลาะวิวาท บางครั้งอาจรุนแรงถึงขั้นกลายเป็นคดีอาชญากรรมขณะมีอาการมึนเมาตามที่ เป็นข่าวตามสื่อต่างๆ หรือ

แม้แต่เกิดการกระทำผิดวินัยของข้าราชการตำรวจอันเกี่ยวกับการดื่มสุรา เช่น หากดื่มสุราก่อน/ขณะเวลาปฏิบัติหน้าที่ราชการ เมาสุราเสียหายหน้าที่ราชการ ละเลยการปฏิบัติหน้าที่ เมาสุราเสื่อมเสียเกียรติศักดิ์ เมาสุราประพฤติดนุญวายในสถานที่สาธารณะ เมาสุราจนไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้และอื่นๆ ดังผลการศึกษาของ ประสาร อิ่มสมบัติ ที่พบว่าข้าราชการตำรวจมีการกระทำผิดวินัยดังกล่าวประมาณร้อยละ 6.6 (ประสาร อิ่มสมบัติ, 2536) หรือแม้แต่ในต่างประเทศก็ไม่ได้แตกต่างกันไปจากประเทศไทย เนื่องจากได้มีผลการศึกษามายืนยันว่าข้าราชการตำรวจในประเทศออสเตรเลียถึงร้อยละ 25 ที่มีพฤติกรรมกรรมการดื่มสุราในเวลาที่กำลังปฏิบัติหน้าที่ราชการ นอกจากนี้ยังพบว่าทั้งตำรวจชายและตำรวจหญิง ที่มีอายุ 18-25 ปี ได้มีพฤติกรรมกรรมการดื่มสุราในปริมาณที่สูงมาก และมีความถี่ในการดื่มบ่อยกว่าช่วงอายุอื่น โดยข้าราชการตำรวจมีพฤติกรรมอยู่ในกลุ่มที่มีความเสี่ยงต่อการได้รับอันตรายจากการดื่มสุราสูงสุด (ร้อยละ 30) เป็นตำรวจชาย อายุ 18-35 ปี มีสถานภาพสมรสหย่าร้าง/แยกทางกับภรรยา และรับราชการตำรวจมาในช่วง 4-10 ปี (Davey, J. D., Obst, P. L. & Sheehan, M. C., 2000)

นอกจากการดื่มสุราทำให้เกิดการกระทำผิดวินัยของข้าราชการตำรวจอันเกี่ยวกับการดื่มสุราแล้ว และส่งผลเสียต่อตัวตำรวจเองแล้วยังก่อให้เกิดปัญหาแก่สังคมด้านต่างๆ และนำมาซึ่งปัญหาต่างๆอีกอย่างซับซ้อน ดังเช่น จากการศึกษาของ Leonor B. Johnson ที่ทำการศึกษาถึงความรุนแรงภายในครอบครัวของข้าราชการตำรวจ พบว่ามีหลายปัจจัยด้วยกันที่ส่งผลให้เกิดความรุนแรงภายในครอบครัวขึ้น โดยสาเหตุจากการเหน็ดเหนื่อยจากการทำงาน การมีภาวะเป็นผู้นำที่มากเกินไป เป็นสาเหตุหลักที่ทำให้เกิดความรุนแรงภายในครอบครัวของข้าราชการตำรวจ และนอกจากนี้ก็ยังพบว่ากรรมการดื่มสุราก็เป็นอีกสาเหตุหนึ่งที่ทำให้เกิดความรุนแรงภายในครอบครัวขึ้นอีกด้วย (Johnson, L. B., Todd, M., & Subramanian, G., 2005)

โดยอาศัยข้อมูลจากการวิจัยข้างต้น อาจทำให้สรุปได้ว่า แทนที่ผู้พิทักษ์สันติราษฎร์จะมีหน้าที่รักษาความสงบสุขของบ้านเมือง รักษากฎหมาย แต่กลับมีข้าราชการตำรวจบางส่วนที่ประพฤติปฏิบัติตัวในแง่เสื่อมเสีย มีการละเมิดกฎหมาย/วินัยอันพึงปฏิบัติเสียเองและที่น่าสนใจคือในบริบทสังคมของข้าราชการตำรวจ ปัญหาที่เกิดจากพฤติกรรมกรรมการดื่มสุราถือว่าเป็นปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อสถาบันตำรวจเป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากสถาบันตำรวจนั้นถือว่าเป็นสถาบันที่มีความสำคัญต่อการดำรงอยู่ และความสงบสุขของบ้านเมือง อาชีพข้าราชการตำรวจเป็นอาชีพที่มีความแตกต่างจากอาชีพอื่นๆ เพราะเป็นอาชีพที่มีวัฒนธรรมในองค์กร มีอำนาจในเชิงสังคมเป็นอย่างมาก อย่างไรก็ตามบ่อยครั้งที่ข้าราชการตำรวจต้องตกอยู่ในสถานการณ์ที่อันตราย และก่อให้เกิดความเครียดเป็นอย่างมาก (Pell S., 1970, Taylor S., 1976) ทั้งนี้เนื่องมาจากสภาพสังคมในปัจจุบันส่งผลให้ลักษณะงานของข้าราชการตำรวจเป็นงานที่ค่อนข้างจะสลับซับซ้อน ประกอบกับความรับผิดชอบของ

ข้าราชการตำรวจนั้นมีหลายอย่าง ตั้งแต่การรักษากฎหมาย การให้บริการในรูปแบบต่างๆ ปกป้องให้ประชาชนมีความปลอดภัยทั้งชีวิตและทรัพย์สิน มีความอยู่เย็นเป็นสุข ให้ความช่วยเหลือในยามที่มีอันตราย ลักษณะงานทั้งหมดที่ข้าราชการตำรวจต้องรับผิดชอบนั้นมีความกดดันสูงต่อข้าราชการตำรวจ ในขณะที่เดียวกันก็เป็นงานที่ต้องใกล้ชิดกับประชาชน (สุเมธ ชวนรำลึก, 2529) ความสำคัญการเข้าใจแนวโน้มการดื่มสุรารายได้สถานการณ์ต่างๆของข้าราชการตำรวจจึงย่อมทวีความสำคัญขึ้นตามลำดับ โลกในปัจจุบันมีอาชญากรรมเพิ่มขึ้นหลายรูปแบบ ทำให้รูปแบบการทำงานของข้าราชการตำรวจต้องมีการปรับเปลี่ยนกลยุทธ์ในการทำงานเพื่อให้สามารถรับมือกับอาชญากรรมในรูปแบบต่างๆที่จะเกิดขึ้นได้ตลอดเวลา (Mawby, R. C., 2002) มีการศึกษาในประเทศแคนาดา ซึ่งเป็นการศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างความพึงพอใจในหน้าที่การงาน ความเครียดจากงาน และความคิดที่จะลาออกจากงาน กับผลกระทบด้านบวกและด้านลบ รวมทั้งความพึงพอใจในชีวิต การนับถือตนเอง และพฤติกรรมการดื่มสุรา ผลที่ได้จากการศึกษานี้พบว่า ความเครียดจากการทำงานเป็นตัวแปรสำคัญที่มีความสัมพันธ์กับผลกระทบด้านลบ และพฤติกรรมการดื่มสุราของข้าราชการตำรวจ (Kohan, A., & O'Connor, B.P., 2002)

นอกจากปัจจัยด้านการทำงานที่มีส่วนทำให้ข้าราชการตำรวจมีพฤติกรรมการดื่มสุรายังมีการศึกษาของ Robyn L. Richmond ซึ่งได้ศึกษาถึงพฤติกรรมต่างๆที่ข้าราชการตำรวจชอบประพฤติปฏิบัติในชีวิตประจำวัน ผลที่ได้จากการศึกษา พบว่าพฤติกรรมต่างๆที่ตำรวจชอบประพฤติปฏิบัติในชีวิตประจำวันมีความสัมพันธ์กับปัจจัยด้านอายุและเพศ กล่าวคือ มีตำรวจชาย (ร้อยละ 48) และตำรวจหญิง (มากกว่าร้อยละ 40) ได้มีพฤติกรรมการดื่มสุราในปริมาณที่สูงมาก ซึ่งถือได้ว่าเป็นกลุ่มเสี่ยงมากที่สุดที่จะได้รับอันตรายจากการดื่มสุรา โดยส่วนมากกลุ่มเสี่ยงนี้เป็นข้าราชการตำรวจที่มีอายุน้อย ในทางกลับกันมีตำรวจชาย (ร้อยละ 8) และตำรวจหญิง (ร้อยละ 15) ซึ่งถือว่าเป็นเพียงส่วนน้อยเท่านั้นที่ไม่มีพฤติกรรมดื่มสุรา (Richmond, R. L., Wodak, A., Kehoe, L. & Heather, N., 1998) นอกจากนี้ปัจจัยเรื่องอายุแล้ว ปัจจัยอีกประการหนึ่งที่ได้ถือว่ามีความสำคัญไม่น้อยเลย คือระยะเวลาการฝึกอบรม โดยได้มีการศึกษาติดตามพฤติกรรมการดื่มสุราของข้าราชการตำรวจรุ่นใหม่ โดยเริ่มสังเกตพฤติกรรมจากวันแรกของการทำงาน จนถึงเวลาที่ผ่านการฝึกอบรม 6 เดือน และ 1 ปี ผลที่ได้พบว่า ข้าราชการตำรวจรุ่นใหม่มีโอกาสเป็นกลุ่มเสี่ยงเพิ่มมากขึ้นตามระยะเวลาที่เข้ารับการฝึกอบรม ดังนั้นถือได้ว่าการเข้าฝึกอบรมนั้นเป็นกระบวนการทำให้ข้าราชการตำรวจรุ่นใหม่เหล่านี้เข้าสู่วัฒนธรรมทางสังคมของสถาบันตำรวจไปโดยปริยาย ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อระดับการดื่มสุราของแต่ละบุคคลตามไปด้วย (Obst, P. L., Davey, J. D. & Sheehan, M. C., 2001)

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การดำเนินการวิจัยเรื่องพฤติกรรมการดื่มและแนวโน้มการละเมิดกฎหมาย/วินัยอันเกี่ยวข้องกับเครื่องดื่มสุราของข้าราชการตำรวจในกรุงเทพมหานคร ของการศึกษาครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ที่ใช้ระเบียบวิธีการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) ในบทนี้จึงนำเสนอรายละเอียดเกี่ยวกับระเบียบวิธีการวิจัย อันประกอบด้วย ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่จะศึกษา เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูลรวมทั้งสถิติที่คาดว่าจะใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ศึกษาครั้งนี้ คือข้าราชการตำรวจในกรุงเทพมหานคร โดยครอบคลุมทั้งข้าราชการตำรวจชั้นประทวนและข้าราชการตำรวจชั้นสัญญาบัตร สำหรับการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างและการสุ่มตัวอย่างจะใช้วิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage sampling) จากสถานีตำรวจนครบาล (สน.) ที่อยู่ในกรุงเทพมหานครซึ่งมีจำนวนทั้งหมด 87 สน. โดยเริ่มจากการสุ่มขั้นตอนแรกจะสุ่มสถานีตำรวจนครบาลตัวอย่าง โดยยึดหลักการแบ่งกองบังคับการตำรวจนครบาล (บก.น.) ออกเป็น 9 บก.น. คือ บก.น.1 ถึง บก.น.9 โดยจะทำการสุ่มอย่างง่ายมา บก.น. ละ 1 สน. นั่นคือ สน. ตัวอย่างมีทั้งหมด 9 สน. ในขั้นตอนที่สอง จาก สน. ทั้ง 9 แห่งที่สุ่มได้มาจะทำการกำหนดจำนวนตัวอย่างด้วยวิธีกำหนดสัดส่วนตามขนาดประชากร (proportion to size) ของแต่ละ สน. และประเภทชั้นข้าราชการตำรวจร่วมด้วย (ชั้นประทวนและชั้นสัญญาบัตร) โดยจะทำการสุ่มโดยบังเอิญ (accidental sampling) สำหรับขนาดของกลุ่มตัวอย่างคาดว่าจะมีจำนวน 377 นาย (ซึ่งเป็นขนาดของกลุ่มตัวอย่างจากขนาดของประชากรจำนวน 20,000 คน) เนื่องจากขนาดประชากรข้าราชการตำรวจของสถานีตำรวจนครบาลทั้งหมดมีจำนวนประมาณ 16,152 นาย ขนาดของตัวอย่างนี้จะสามารถเป็นตัวแทนของประชากรได้ตามข้อเสนอของ Krejcie and Morgan (คูตารางในภาคผนวก) อย่างไรก็ตาม เนื่องจากขั้นตอนการสุ่มตัวอย่างที่ใช้แบบหลายขั้นตอนและกำหนดสัดส่วนของตัวอย่างตาม

ขนาดของประชากร จำนวนตัวอย่างทั้งหมดที่คาดว่าจะสุ่มเพื่อเป็นตัวแทนของประชากรจึงเป็นจำนวนประมาณ 475 นาย อันเป็นจำนวนแบบสอบถามที่ได้ใช้ส่งเพื่อการเก็บรวบรวมข้อมูลจริง

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามเป็นเครื่องมือเพื่อศึกษาพฤติกรรม การดื่มและแนวโน้มการละเมิดกฎหมาย/วินัยอันเกี่ยวข้องกับการดื่มสุราของข้าราชการตำรวจ โดยมีขั้นตอนในการสร้างแบบสอบถาม ดังนี้

3.2.1 ศึกษาหาความรู้ที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่ทำกรวิจัย จากตำราเอกสารที่เกี่ยวข้อง ต่างๆและสอบถามจากผู้ที่มีความรู้ความชำนาญทางด้านนี้

3.2.2 กำหนดขอบเขตของเนื้อหาในคำถาม เพื่อให้ครอบคลุมตัวแปรต่างๆที่จะ ทำการศึกษา

3.2.3 นำข้อคำถามที่สร้างขึ้นเรียบร้อยแล้วให้อาจารย์ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบ วิเคราะห์ และแก้ไข เพื่อให้ได้ความตรงตามเนื้อหา (content validity)

3.2.4 นำเครื่องมือที่สร้างขึ้นไปทำการทดสอบเครื่องมือก่อนที่จะนำเครื่องมือไปใช้ เก็บข้อมูลจริง (Pretest) เพื่อหาความเที่ยง (Reliability) ของมาตรวัด จากสถานีตำรวจที่ไม่ใช่กลุ่ม ตัวอย่างจำนวน 1 สถานี โดยได้ทำการทดสอบจากข้าราชการตำรวจประมาณ 30 นาย

แบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัยนี้แบ่งออกเป็น 3 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 เป็นคำถามโดยทั่วไป เกี่ยวกับลักษณะทางประชากร และประสบการณ์ การทำงาน อันประกอบด้วยข้อคำถามเกี่ยวกับอายุ ระดับการศึกษา สถานภาพสมรส รายได้ต่อเดือน (เงินเดือน+ เบี้ยเลี้ยง) ชั้นข้าราชการตำรวจ ยศตำรวจ ตำแหน่ง สายงานที่ปฏิบัติ และอายุราชการ โดยคำถามจะมีลักษณะเป็นคำถามปลายปิดและคำถามปลายเปิด

ส่วนที่ 2 เป็นมาตรแบบ Likert's Type Scale เพื่อประเมินความคาดหวังต่อผลที่จะ เกิดขึ้นเมื่อดื่มสุรารายได้สถานการณ์เฉพาะต่างๆ และเพื่อประเมินการให้ค่าต่อผลที่จะเกิดขึ้นเมื่อดื่ม สุรารายได้สถานการณ์เฉพาะต่างๆ ซึ่งประกอบด้วยความคาดหวังและการให้ค่าต่อผลที่จะเกิดขึ้น จากการดื่มสุราทั้งส่วนที่นำมาคำนวณเป็นแนวโน้มการละเมิดฯ และส่วนอื่นๆเพิ่มเติมเพื่อ ประกอบการพิจารณา

คำถามในส่วนนี้เป็นส่วนที่นำมาคำนวณหาค่าแนวโน้มการละเมิดกฎหมาย/วินัยอัน เกี่ยวข้องกับการดื่มสุรา ซึ่งค่าความน่าเชื่อถือ (reliability) ของมาตรนี้ ได้ค่า Alpha = .9584

ในการศึกษาครั้งนี้มีการประเมินแนวโน้มการละเมิดฯ ดังกล่าวด้วยคำถามจำนวน 30 ข้อ ดังนั้นคะแนนรวมทั้งหมดจึงมีค่าตั้งแต่ -120 ถึง +120 คะแนน (เรียงตามแนวโน้มต่อการละเมิดในระดับต่ำไประดับสูง ตามลำดับ) และแบ่งออกเป็น 3 กลุ่มช่วงคะแนนเท่าๆกัน จึงได้ช่วงของคะแนนแนวโน้มการละเมิดฯ ดังนี้

-120 ถึง -41 คะแนน แนวโน้มในระดับต่ำ

-40 ถึง +40 คะแนน แนวโน้มในระดับปานกลาง

+41 ถึง +120 คะแนน แนวโน้มในระดับสูง

ส่วนที่ 3 เป็นคำถามเกี่ยวกับพฤติกรรมการดื่มสุรา แบบสอบถามในส่วนนี้จะเป็นการถามเพื่อทราบถึงประวัติและพฤติกรรมการดื่มในปัจจุบัน อันได้แก่ ระดับการดื่มสุรา ประเภทของเครื่องดื่ม ปริมาณการดื่ม ความถี่ในการดื่ม สถานที่ที่ดื่ม ช่วงเวลาที่ดื่ม ค่าใช้จ่าย และบุคคลที่ดื่มด้วย โดยคำถามจะมีลักษณะเป็นคำถามปลายปิดและคำถามปลายเปิด เช่นเดียวกับส่วนที่ 1

สำหรับแบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมการดื่มสุรา (เช่น เหตุผลในการลองดื่มเป็นครั้งแรก เหตุผลในการดื่มในปัจจุบัน ประเภทเครื่องดื่ม สถานที่ที่ดื่ม บุคคลที่ดื่มด้วย เป็นต้น) สร้างขึ้นตามการสำรวจพฤติกรรมการดื่มสุราของประชากรไทย ของสำนักงานสถิติแห่งชาติ และข้อคำถามสำหรับการวัดระดับการดื่มสุราหรือประเมินภาวะเสี่ยงติดแอลกอฮอล์นั้นเป็นการคัดกรองผู้มีปัญหาจากการดื่มสุรา ได้ใช้เครื่องมือที่เรียกว่า ALCOHOL USE DISORDERS IDENTIFICATION TEST (AUDIT) และฉบับที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นฉบับที่แปลเป็นภาษาไทยโดยกรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข โดยประกอบด้วยคำถามจำนวน 10 ข้อ คะแนนรวมทั้งหมด 0 – 40 คะแนน โดยมีการแบ่งกลุ่มระดับการดื่ม ออกเป็น 3 กลุ่มตามช่วงคะแนน ดังนี้

0 ถึง 7 คะแนน แสดงว่า ระดับการดื่มมีความเสี่ยงต่ำ

8 ถึง 12 คะแนน แสดงว่า ระดับการดื่มสามารถก่อให้เกิดอันตรายได้

13 คะแนนขึ้นไป แสดงว่า ระดับการดื่มมีความเสี่ยงสูง/เสพติดแอลกอฮอล์แล้ว

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลได้ให้ข้าราชการตำรวจผู้ตอบแบบสอบถามกรอกแบบสอบถามด้วยตนเอง โดยได้มีการทำหนังสือเพื่อขอความร่วมมือในการกรอกแบบสอบถาม และได้แนบจดหมายดังกล่าวพร้อมกับจดหมายตอบอนุมัติให้เก็บรวบรวมข้อมูลไปกับแบบสอบถาม ในการเก็บรวบรวมข้อมูลนี้ได้ใช้เวลาแก่ผู้เข้าร่วมวิจัยเป็นเวลาประมาณ 1 สัปดาห์แล้วไปปรับแบบสอบถามคืน

3.4 วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

ภายหลังการเก็บรวบรวมข้อมูล แบบสอบถามทุกฉบับได้รับการตรวจสอบความสมบูรณ์ก่อนนำมาลงรหัสและวิเคราะห์ทางสถิติเพื่อการตอบคำถามการวิจัย สำหรับสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลมีดังนี้

3.4.1 เพื่ออธิบายลักษณะทางประชากร ประสบการณ์การทำงาน และพฤติกรรมการดื่มสุราของข้าราชการตำรวจ ใช้สถิติเชิงบรรยาย (descriptive statistics)

3.4.2 ใช้สถิติเชิงบรรยาย (descriptive statistics) เพื่ออธิบายแนวโน้มการละเมิดกฎหมาย/วินัยอันเกี่ยวข้องกับการดื่มสุราของข้าราชการตำรวจ และได้คำนวณทางคณิตศาสตร์โดยการคูณกันระหว่างค่าความคาดหวัง (expectancy) กับการให้ค่าของการเสริมแรง (reinforcement value) พร้อมทั้งอธิบายความคาดหวังต่อผลที่จะเกิดขึ้นเมื่อดื่มสุรารายได้สถานการณ์ต่างๆ ของข้าราชการตำรวจ โดยใช้สถิติเชิงบรรยาย (descriptive statistic) และอธิบายการให้ค่าต่อผลที่จะเกิดขึ้นเมื่อดื่มสุรารายได้สถานการณ์ต่างๆ ของข้าราชการตำรวจ โดยใช้สถิติเชิงบรรยาย (descriptive statistics) เช่นกัน

3.4.3 อธิบายความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการดื่มและแนวโน้มการละเมิดกฎหมาย/วินัยอันเกี่ยวข้องกับการดื่มสุราของข้าราชการตำรวจ รวมทั้งความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะประชากร ประสบการณ์การทำงาน กับพฤติกรรมการดื่มและแนวโน้มการละเมิดกฎหมาย/วินัยอันเกี่ยวข้องกับการดื่มสุราของข้าราชการตำรวจ ด้วยการทดสอบไคสแควร์ (Chi-square test) รวมทั้งการวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย (t-test และ ANOVA) ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับระดับการวัดของตัวแปร (level of measurement) ที่ได้หาความสัมพันธ์

บทที่ 4

ผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาเชิงปริมาณ (quantitative research) ภายใต้กรอบแนวคิดที่แสดงถึงปัจจัยต่างๆที่ส่งผลต่อแนวโน้มต่อการละเมิดกฎหมาย/วินัยอันเกี่ยวข้องกับการดื่มสุราของข้าราชการตำรวจ (behavior potential : BP) ซึ่งครอบคลุมทั้งข้าราชการตำรวจชั้นประทวนและข้าราชการตำรวจชั้นสัญญาบัตรจากสถานีตำรวจที่อยู่ในกรุงเทพมหานคร โดยครอบคลุมทุกพื้นที่ทั้งกรุงเทพมหานครและกรุงเทพมหานครนอก ผลการวิจัยในบทนี้จะนำเสนอตามหัวข้อ ดังนี้

- 4.1 ลักษณะทางประชากรและประสบการณ์การทำงานของข้าราชการตำรวจตัวอย่าง
- 4.2 พฤติกรรมการดื่มสุราของข้าราชการตำรวจตัวอย่าง
- 4.3 แนวโน้มการละเมิดกฎหมาย/วินัยอันเกี่ยวข้องกับการดื่มสุราของข้าราชการตำรวจตัวอย่าง
- 4.4 ความคาดหวังและการให้ค่าต่อผลที่จะเกิดขึ้นเมื่อดื่มสุราภายใต้สถานการณ์ต่างๆ
- 4.5 ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทางประชากร ประสบการณ์การทำงาน กับพฤติกรรมการดื่มสุรา และแนวโน้มการละเมิดกฎหมาย/วินัยอันเกี่ยวข้องกับการดื่มสุรา
- 4.6 ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการดื่มสุราและแนวโน้มการละเมิดกฎหมาย/วินัยอันเกี่ยวข้องกับการดื่มสุรา

4.1 ลักษณะทางประชากรและประสบการณ์การทำงานของข้าราชการตำรวจตัวอย่าง

แม้ว่าการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มข้าราชการตำรวจตัวอย่างครั้งนี้ในเบื้องต้นจะได้แบบสอบถามกลับคืนทั้งสิ้น 475 ฉบับ แต่จากการตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถามจากข้าราชการตำรวจตัวอย่าง เฉพาะที่เป็นแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์เพียงพอและสามารถนำมาวิเคราะห์ได้จำนวนทั้งสิ้น 417 ฉบับ (คิดเป็นร้อยละ 87.79) จากกลุ่มตัวอย่างนี้ ข้าราชการตำรวจที่เข้าร่วมการศึกษาในครั้งนี้มีช่วงอายุ 22-58 ปี มีอายุเฉลี่ยประมาณ 41 ปี ($\bar{x} = 41.05$ ปี, S.D. = 7.271 ปี) โดยมากกว่าครึ่งหนึ่งเล็กน้อยเป็นกลุ่มตัวอย่างที่มีอายุ 41-60 ปี (ร้อยละ 53.8) และเป็นกลุ่มตัวอย่างที่มีอายุ 20-40 ปี คิดเป็นร้อยละ 46.2 กลุ่มข้าราชการตำรวจตัวอย่างที่เข้าร่วมการศึกษาประมาณครึ่งหนึ่งมีระดับการศึกษาในระดับปริญญาตรี (ร้อยละ 51.3) โดยส่วนใหญ่จบการศึกษามาจากสาขาวิชานิติศาสตร์และรัฐศาสตร์ รองลงมากลุ่มตัวอย่างมีระดับการศึกษาในระดับต่ำกว่าปริญญาตรี (ร้อยละ 38.7) อันหมายถึงจบการศึกษาในระดับตั้งแต่ชั้นมัธยมศึกษาถึงประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่มีการศึกษาในระดับปริญญาโท มีเพียงร้อยละ 10.0 เท่านั้น โดยส่วนมากจะจบการศึกษาในสาขารัฐศาสตร์การปกครองและรัฐประศาสนศาสตร์ และเมื่อพิจารณาถึงลักษณะทางประชากรของกลุ่มข้าราชการตำรวจตัวอย่างในด้านสถานภาพสมรสพบว่าเกือบร้อยละ 70 สมรสแล้วและยังคงอยู่ด้วยกันกับคู่สมรส (ร้อยละ 68.5) รองลงมาคือมีสถานภาพโสด คิดเป็นร้อยละ 26.9 ส่วนผู้ที่หย่าร้างและเป็นหม้าย/คู่สมรสเสียชีวิตมีเพียงเล็กน้อยเท่านั้น และเมื่อพิจารณาถึงรายได้ต่อเดือน (เงินเดือน + เบี้ยเลี้ยง) พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีรายได้อยู่ระหว่าง 8,000 – 55,000 บาท โดยรวมแล้วมีรายได้เฉลี่ยประมาณ 21,345 บาท ($\bar{x} = 21,345.22$ บาท, S.D. = 6,308.778 บาท) โดยร้อยละ 80.5 เป็นกลุ่มข้าราชการตำรวจตัวอย่างที่มีรายได้อยู่ในระดับปานกลาง (15,000 – 30,000 บาทต่อเดือน) รองลงมาคิดเป็นร้อยละ 13.6 มีรายได้้น้อยกว่า 15,000 บาทต่อเดือน มีเพียงร้อยละ 5.9 เท่านั้นที่ถือว่าเป็นกลุ่มข้าราชการตำรวจตัวอย่างที่มีรายได้ค่อนข้างสูง (> 30,000 บาทต่อเดือน) (ตารางที่ 4.1)

ตารางที่ 4.1 จำนวนและร้อยละของลักษณะทางประชากรของข้าราชการตำรวจตัวอย่าง

ลักษณะทางประชากร	จำนวน	ร้อยละ
อายุ (ปี)		
20 - 40 ปี	191	46.2
41 - 60 ปี	222	53.8
รวม	413	100.0
$\bar{x} = 41.05$ S.D. = 7.271 MIN = 22 MAX = 58		
ระดับการศึกษา		
ต่ำกว่าปริญญาตรี	158	38.7
ปริญญาตรี	209	51.3
ปริญญาโท	41	10.0
รวม	408	100.0
สถานภาพสมรส		
โสด	112	26.9
สมรส (อยู่ด้วยกัน)	285	68.5
หย่าร้าง	17	4.1
หม้าย / คู่สมรสเสียชีวิต	2	0.5
รวม	416	100.0
รายได้ต่อเดือน (บาท)		
< 15,000	46	13.6
15,000 – 30,000	273	80.5
> 30,000	20	5.9
รวม	339	100.0
$\bar{x} = 21,345.22$ S.D. = 6,308.778 MIN = 8,000 MAX = 55,000		

ตารางที่ 4.2 จำนวนและร้อยละของประสบการณ์การทำงานของข้าราชการตำรวจตัวอย่าง

ประสบการณ์การทำงาน	จำนวน	ร้อยละ
ชั้นข้าราชการตำรวจ		
ชั้นประทวน	327	78.4
ชั้นสัญญาบัตร	90	21.6
รวม	417	100.0
ตำแหน่ง		
รองผู้กำกับ	1	0.3
สารวัตร	32	8.5
รองสารวัตร	56	15.0
ผู้บังคับหมู่	281	74.9
รองผู้บังคับหมู่	5	1.3
รวม	375	100.0
ยศตำรวจ		
พันตำรวจโท	27	6.6
พันตำรวจตรี	3	0.7
ร้อยตำรวจเอก	27	6.6
ร้อยตำรวจโท	25	6.1
ร้อยตำรวจตรี	8	1.9
ดาบตำรวจ	229	55.7
จ่าสิบตำรวจ	33	8.0
สิบตำรวจเอก	46	11.2
สิบตำรวจโท	7	1.7
สิบตำรวจตรี	6	1.5
รวม	411	100.0

ตารางที่ 4.2 จำนวนและร้อยละของประสบการณ์การทำงานของข้าราชการตำรวจตัวอย่าง (ต่อ)

ประสบการณ์การทำงาน	จำนวน	ร้อยละ
สายงานที่ปฏิบัติ		
งานป้องกันปราบปราม	293	72.2
งานสอบสวน	31	7.6
งานสืบสวน	44	10.8
งานจราจร	24	6.0
งานอำนวยความสะดวก	14	3.4
รวม	406	100.0
อายุราชการ (ปี)		
< 10	64	15.3
10 - 25	259	62.2
26 ปีขึ้นไป	94	22.5
รวม	417	100.0
$\bar{x} = 17.42$		S.D. = 8.234
		MIN = 1
		MAX = 39

จากตารางที่ 4.2 แสดงให้เห็นว่ากลุ่มข้าราชการตำรวจตัวอย่างที่เข้าร่วมการศึกษาในครั้งนี้เป็นข้าราชการตำรวจชั้นประทวนมากถึงร้อยละ 78.4 และข้าราชการตำรวจชั้นสัญญาบัตรร้อยละ 21.6 ซึ่งเป็นไปตามการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีกำหนดสัดส่วนตามขนาดของประชากร (proportion to size) โดยในกลุ่มตัวอย่างนี้มีจำนวนประมาณสามในสี่ (ร้อยละ 74.9) เป็นข้าราชการตำรวจชั้นประทวนที่มีตำแหน่งเป็นผู้บังคับหมู่ โดยส่วนมากจะดำรงยศตำรวจเป็นนายดาบตำรวจสูงถึงร้อยละ 55.7 รองลงมาคือ สิบตำรวจเอกและจำสิบตำรวจ (ร้อยละ 11.2 และ ร้อยละ 8.0 ตามลำดับ) นอกจากนี้เป็นกลุ่มตัวอย่างที่เป็นข้าราชการตำรวจชั้นสัญญาบัตรในตำแหน่งรองสารวัตร คิดเป็นร้อยละ 15.0 รองลงมาคิดเป็นร้อยละ 8.5 มีตำแหน่งเป็นสารวัตร โดยส่วนมากจะดำรงยศตำรวจเป็นพันตำรวจโทและร้อยตำรวจเอกเป็นจำนวนเท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 6.6 รองลงมาคือร้อยตำรวจโท คิดเป็นร้อยละ 6.1 และเมื่อพิจารณาถึงสายงานที่กลุ่มข้าราชการตำรวจตัวอย่างปฏิบัติงานอยู่พบว่าส่วนใหญ่ (ร้อยละ 72.2) อยู่ในสายงานป้องกันปราบปราม รองลงมาคือสายงาน

สืบสวน คิดเป็นร้อยละ 10.8 ส่วนอีก 3 สายงานที่เหลือถือได้ว่ามีปริมาณใกล้เคียงกันคือต่ำกว่าร้อยละ 8 และมีอายุราชการตั้งแต่ 1-39 ปี (อายุราชการเฉลี่ยประมาณ 17 ปี) ประมาณร้อยละ 60 มีอายุราชการ 10-25 ปี (ร้อยละ 62.2) รองลงมาคือ อายุราชการ 26 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 22.5

4.2 พฤติกรรมการดื่มสุราของข้าราชการตำรวจตัวอย่าง

ในส่วนนี้จะจะเป็นข้อมูลที่แสดงถึงพฤติกรรมในด้านต่างๆที่บ่งบอกถึงลักษณะการดื่มสุราของกลุ่มข้าราชการตำรวจตัวอย่าง ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 4.3 จำนวนและร้อยละที่แสดงถึงพฤติกรรมการดื่มสุราของกลุ่มข้าราชการตำรวจตัวอย่าง

พฤติกรรมการดื่มสุรา	จำนวน	ร้อยละ
ลักษณะการดื่ม		
ดื่มสุราในปัจจุบัน	199	48.8
เคยดื่มสุราในอดีต แต่ในปัจจุบันจะดื่มสุราเฉพาะโอกาสสำคัญ	134	32.8
เคยดื่มสุราในอดีต แต่ไม่ดื่มสุราเลยในปัจจุบัน	35	8.6
เคยลองดื่มสุรา แต่ไม่ดื่มสุราเลยในปัจจุบัน	19	4.7
ไม่เคยดื่มหรือลองดื่มสุราเลย	21	5.1
รวม	408	100.0
อายุที่เริ่มลองดื่มสุราเป็นครั้งแรก (ปี)		
< 20	207	55.8
20 – 25	146	39.3
> 25	18	4.9
รวม	371	100.0
\bar{x} = 19.16	S.D. = 3.829	MIN = 9
		MAX = 38
		Median = 19
		Mode = 20

ตารางที่ 4.3 จำนวนและร้อยละที่แสดงถึงพฤติกรรมการดื่มสุราของกลุ่มข้าราชการตำรวจตัวอย่าง (ต่อ)

พฤติกรรมการดื่มสุรา	จำนวน	ร้อยละ
เหตุผลที่ทำให้ลองดื่มสุราเป็นครั้งแรก *		
ตามอย่างเพื่อน/เพื่อนชวนดื่ม	199	50.6
เพื่อเข้าสังคม/การสังสรรค์	190	48.3
อยากทดลองดื่ม	167	42.5
มีความเครียด/วิตกกังวล	25	6.4
เพื่อความเป็นผู้ใหญ่	15	3.8
ตามอย่างสมาชิกในครอบครัว	6	1.5
ผู้ใหญ่ใช้ให้ไปซื้อ	3	0.8
เห็นว่าเป็นเครื่องดื่มชนิดหนึ่งเป็นของธรรมดา	1	0.3
* ร้อยละคำนวณจากผู้ตอบข้อนี้จำนวน 393 คน		
เหตุผลที่สำคัญที่สุดที่ทำให้ลองดื่มสุราเป็นครั้งแรก		
ตามอย่างเพื่อน/เพื่อนชวนดื่ม	97	27.0
เพื่อเข้าสังคม/การสังสรรค์	143	39.8
อยากทดลองดื่ม	103	28.7
มีความเครียด/วิตกกังวล	11	3.1
เพื่อความเป็นผู้ใหญ่	4	1.1
เห็นว่าเป็นเครื่องดื่มชนิดหนึ่งเป็นของธรรมดา	1	0.3
รวม	359	100.0
เหตุผลที่ทำให้ดื่มสุราในปัจจุบัน **		
เพื่อเข้าสังคม/การสังสรรค์	325	86.9
เพื่อคลายความเครียด/วิตกกังวล	73	19.5
เพื่อคลายความทุกข์/ความเศร้า	46	12.3

ตารางที่ 4.3 จำนวนและร้อยละที่แสดงถึงพฤติกรรมการดื่มสุราของกลุ่มข้าราชการตำรวจตัวอย่าง (ต่อ)

พฤติกรรมการดื่มสุรา	จำนวน	ร้อยละ
เหตุผลที่ทำให้ดื่มสุราในปัจจุบัน **		
เพื่อให้เจริญอาหาร	42	11.2
เพื่อให้ผ่อนคลายสบาย	39	10.4
เพื่อใช้เป็นยาหรือส่วนผสมของยา	13	3.5
เพื่อความทันสมัยดูดี	9	2.4
** ร้อยละคำนวณจากผู้ตอบข้อนี้จำนวน 374 คน		
เหตุผลที่สำคัญที่สุดที่ทำให้ดื่มสุราในปัจจุบัน		
เพื่อเข้าสังคม/การสังสรรค์	283	82.0
เพื่อคลายความเครียด/วิตกกังวล	24	7.0
เพื่อคลายความทุกข์/ความเศร้า	9	2.6
เพื่อให้เจริญอาหาร	11	3.2
เพื่อให้ผ่อนคลายสบาย	12	3.4
เพื่อใช้เป็นยาหรือส่วนผสมของยา	3	0.9
เพื่อความทันสมัยดูดี	3	0.9
รวม	345	100.0
ประเภทของเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่ดื่ม ***		
เบียร์	291	77.6
สุราสีอื่นี่ต่างประเทศ	241	64.3
สุราสีอื่นี่ไทย	161	42.9
ไวน์/แชมเปญ	78	20.8
ยาดองเหล้า	38	10.1
สุราหมักพื้นบ้าน (อุ, กระแช่, สาโท)	31	8.3
สุราขาว/สุรากลั่นชุมชน	26	6.9

ตารางที่ 4.3 จำนวนและร้อยละที่แสดงถึงพฤติกรรมการดื่มสุราของกลุ่มข้าราชการตำรวจตัวอย่าง (ต่อ)

พฤติกรรมการดื่มสุรา	จำนวน	ร้อยละ
ประเภทของเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่ดื่ม***		
ไวน์/คูลเลอร์	23	6.1
สุราจีน (เซียงหุน, เหมาไถ)	20	5.3
*** ร้อยละคำนวณจากผู้ตอบข้อนี้จำนวน 375 คน		
ประเภทของเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่ดื่มบ่อยที่สุด		
เบียร์	149	49.8
สุราสีน้ำตาลต่างประเทศ	83	27.7
สุราสีน้ำตาลไทย	54	18.1
ไวน์/แชมเปญ	11	3.7
ไวน์/คูลเลอร์	2	0.7
รวม	299	100.0
สถานที่ที่ดื่ม ****		
ร้านอาหาร/ภัตตาคาร	223	60.4
บ้านตนเอง	213	57.7
บ้านเพื่อน	157	42.5
ผับ/บาร์/คาราโอเกะ	127	34.4
ร้านขายของชำ	37	10.0
ร้านขายสุรา/ยาดอง	27	7.3
ที่ทำงาน	21	5.7
**** ร้อยละคำนวณจากผู้ตอบข้อนี้จำนวน 369 คน		

ตารางที่ 4.3 จำนวนและร้อยละที่แสดงถึงพฤติกรรมการดื่มสุราของกลุ่มข้าราชการตำรวจตัวอย่าง (ต่อ)

พฤติกรรมการดื่มสุรา	จำนวน	ร้อยละ
สถานที่ที่ดื่มบ่อยที่สุด		
ร้านอาหาร/ภัตตาคาร	116	38.2
บ้านตนเอง	98	32.2
บ้านเพื่อน	34	11.2
ผับ/บาร์/คาราโอเกะ	39	12.8
ร้านขายของชำ	12	3.9
ร้านขายสุรา/ขาดอง	4	1.3
ที่ทำงาน	1	0.4
รวม	304	100.0
ช่วงเวลาที่ท่านชอบดื่มสุรามากที่สุด		
เช้า	2	0.6
เที่ยง	2	0.6
เย็น	228	64.6
ก่อนนอน	15	4.2
เฉพาะในงานเลี้ยงสังสรรค์	106	30.0
รวม	353	100.0
บุคคลที่ชอบดื่มสุราด้วยเป็นประจำ		
เพื่อนที่ทำงานเดียวกัน	198	61.5
เพื่อนบ้าน	48	14.9
เพื่อนต่างที่ทำงาน	38	11.8
ดื่มคนเดียว	29	9.0
บุคคลในครอบครัว	9	2.8
รวม	322	100.0

ตารางที่ 4.3 จำนวนและร้อยละที่แสดงถึงพฤติกรรมการดื่มสุราของกลุ่มข้าราชการตำรวจตัวอย่าง (ต่อ)

พฤติกรรมการดื่มสุรา	จำนวน	ร้อยละ
ค่าใช้จ่ายในการดื่ม (บาทต่อครั้ง)		
< 1,000	221	69.3
1,000 – 3,000	94	29.4
> 3,000	4	1.3
รวม	319	100.0
$\bar{x} = 722.73$ S.D. = 816.966 MIN = 40 MAX = 7,200 Mode = 500 Median = 500		
ค่าใช้จ่ายในการดื่ม (บาทต่อเดือน)		
< 3,000	172	57.1
3,000 – 5,000	99	32.9
> 5,000	30	10.0
รวม	301	100.0
$\bar{x} = 2,925.58$ S.D. = 2,765.654 MIN = 100 MAX = 20,000 Mode = 2,000 Median = 2,000		

จากตารางข้างต้นแสดงให้เห็นถึงพฤติกรรมการดื่มสุราของกลุ่มข้าราชการตำรวจตัวอย่าง โดยพบว่าเกือบครึ่งหนึ่งเป็นกลุ่มที่ในปัจจุบันยังคงมีพฤติกรรมการดื่มสุราอยู่ (ร้อยละ 48.8) รองลงมาคือเคยดื่มสุราในอดีต แต่ในปัจจุบันจะดื่มสุราเฉพาะ โอกาสสำคัญเท่านั้น คิดเป็นร้อยละ 32.8 จากข้อมูลพบว่ากลุ่มข้าราชการตำรวจตัวอย่างนั้นมีพฤติกรรมริเริ่มทดลองดื่มสุราเป็นครั้งแรก ตั้งแต่อายุเพียง 9 ปีเท่านั้น (ต่ำสุด 9 ปีและสูงสุด 38 ปี) โดยมีอายุที่เริ่มลองดื่มเฉลี่ยประมาณ 19 ปี ($\bar{x} = 19.16$ ปี, S.D. = 3.829 ปี) จากข้อมูลพบว่ากลุ่มที่เริ่มลองดื่มสุราเป็นครั้งแรกเมื่ออายุน้อยกว่า 20 ปี มีปริมาณสูงที่สุดสูงถึงร้อยละ 55.8 และรองลงมาคือเริ่มทดลองดื่มสุราเป็นครั้งแรกเมื่ออายุระหว่าง 20-25 ปี คิดเป็นร้อยละ 39.3

สำหรับเหตุผลหลัก 3 เหตุผลที่ทำให้เกิดการลองดื่มสุราขึ้นเป็นครั้งแรก คือ ดื่มตามอย่างเพื่อน/เพื่อนชวนดื่ม, ดื่มเพื่อการเข้าสังคม/การสังสรรค์ และอยากทดลองดื่ม (คิดเป็นร้อยละ

50.6, ร้อยละ 48.3 และร้อยละ 42.5 ตามลำดับ) หรือแม้แต่การที่มีความคิดว่าเครื่องดื่มแอลกอฮอล์นั้นเป็นเครื่องดื่มชนิดหนึ่งเป็นของธรรมดา (ร้อยละ 0.3) ก็เป็นเหตุผลที่ทำให้เกิดพฤติกรรมการลองดื่มสุราขึ้นเป็นครั้งแรกได้ และเหตุผล 3 ประการในช่วงต้นก็ยังคงเป็นเหตุผลที่สำคัญที่สุดที่ทำให้เกิดการลองดื่มสุราเป็นครั้งแรกด้วยเช่นกัน โดยเหตุผลเพื่อเข้าสังคม/การสังสรรค์ กลับเป็นเหตุผลที่มีผู้ให้มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 39.8 สำหรับเหตุผลว่าอยากทดลอง คิดเป็นร้อยละ 28.7 และตามอย่างเพื่อน/เพื่อนชวนดื่ม คิดเป็นร้อยละ 27.0

สำหรับเหตุผลที่ทำให้ในปัจจุบันยังคงมีการดื่มสุราอยู่ ส่วนใหญ่แล้วให้เหตุผลว่า ดื่มเพื่อการเข้าสังคม/การสังสรรค์ (ร้อยละ 86.9) รองลงมาคือ เพื่อคลายความเครียด/วิตกกังวล คิดเป็นร้อยละ 19.5 และเพื่อคลายความทุกข์/ความเศร้า คิดเป็นร้อยละ 12.3 และเมื่อกล่าวถึงเหตุผลที่สำคัญที่สุดที่ทำให้ในปัจจุบันยังคงมีพฤติกรรมการดื่มสุราอยู่นั้นพบว่า ดื่มเพื่อการเข้าสังคม/การสังสรรค์ก็ยังคงเป็นเหตุผลหลักเช่นเดียวกันที่ทำให้กลุ่มตัวอย่างยังคงนิยมดื่มสุรากัน โดยมีค่าสูงถึงร้อยละ 82.0 รองลงมาคือ เพื่อคลายความเครียด/วิตกกังวล คิดเป็นร้อยละ 7.0 เท่านั้น นอกจากนี้มีไม่ถึงร้อยละ 4 ที่ในปัจจุบันดื่มสุราเพื่อคลายความทุกข์/ความเศร้า หรือเพื่อความทันสมัย/หรือเพื่อใช้เป็นยา/ส่วนผสมของยา หรือเพื่อให้เจริญอาหาร หรือแม้แต่เพื่อให้นอนหลับสบาย

เมื่อพิจารณาถึงประเภทของเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่กลุ่มข้าราชการตำรวจตัวอย่างดื่มพบว่า เบียร์เป็นเครื่องดื่มแอลกอฮอล์อันดับหนึ่งที่กลุ่มตัวอย่างเลือกมาบริโภคกัน สูงถึงร้อยละ 77.6 รองลงมาคือสุราสียี่ห้อต่างประเทศ (ร้อยละ 64.3) และสุราสียี่ห้อไทย (ร้อยละ 42.9) ในขณะเดียวกันถ้ากล่าวถึงประเภทของเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่ได้รับความนิยมมากที่สุด ที่กลุ่มข้าราชการตำรวจตัวอย่างนิยมดื่มกันบ่อยที่สุด พบว่าเบียร์ก็ยังคงเป็นเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่ได้รับความนิยมอันดับหนึ่ง (ร้อยละ 49.8) รองลงมาคือ สุราสียี่ห้อต่างประเทศและสุราสียี่ห้อไทย (คิดเป็นร้อยละ 27.7 และร้อยละ 18.1 ตามลำดับ)

ในส่วนของสถานที่ที่กลุ่มตัวอย่างนิยมไปดื่มสุรานั้น กล่าวคือ ประมาณร้อยละ 60 จะไปดื่มสุราที่ร้านอาหาร/ภัตตาคารและที่บ้านตนเอง (คิดเป็นร้อยละ 60.4 และร้อยละ 57.7 ตามลำดับ) ประมาณร้อยละ 40 ดื่มสุรากันที่บ้านเพื่อน (ร้อยละ 42.5) นอกจากนี้มีกลุ่มข้าราชการตำรวจตัวอย่างประมาณร้อยละ 6 ที่นำสุรามาดื่มที่ทำงาน (ร้อยละ 5.7) สำหรับสถานที่ที่กลุ่มข้าราชการตำรวจตัวอย่างนิยมไปนั่งดื่มสุรากันบ่อยที่สุดนั้นก็ยังคงเป็นที่ร้านอาหาร/ภัตตาคารบ่อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 38.2 รองลงมาคือ ที่บ้านตนเอง (ร้อยละ 32.2) และที่ผับ/บาร์/คาราโอเกะ (ร้อยละ 12.8) มีเพียงร้อยละ 0.4 เท่านั้นที่ดื่มสุราที่ทำงานบ่อยที่สุด

ส่วนมากกลุ่มข้าราชการตำรวจตัวอย่างมักจะนิยมดื่มสุรากันในช่วงเวลาเย็นของวันหลังเสร็จสิ้นจากภารกิจต่างๆแล้ว คิดเป็นร้อยละ 64.6 และรองลงมาคือนิยมดื่มสุราเฉพาะในงาน

เลี้ยงสังสรรค์ คิดเป็นร้อยละ 30.0 โดยเกินกว่าครึ่งของกลุ่มข้าราชการตัวอย่างจะชอบร่วมวงดื่มสุรากับเพื่อนที่ทำงานเดียวกัน (ร้อยละ 61.5) รองลงมาคือ เพื่อนบ้าน (ร้อยละ 14.9) นอกจากการมีเพื่อนร่วมวงในการดื่มสุราแล้วจากข้อมูลพบว่ามีข้าราชการตำรวจตัวอย่างส่วนหนึ่งชอบการดื่มสุราคนเดียว โดยมีจำนวนถึงร้อยละ 9.0 แต่กลับมีเพียงร้อยละ 2.8 เท่านั้นที่มักจะร่วมวงดื่มสุรากับบุคคลในครอบครัวของตน

ในการดื่มสุราแต่ละครั้งกลุ่มข้าราชการตำรวจตัวอย่างจะมีค่าใช้จ่ายอยู่ระหว่าง 40 – 7,200 บาท อย่างไรก็ตามค่าใช้จ่ายสำหรับการดื่มสุราต่อครั้งเฉลี่ยประมาณ 700 บาท (\bar{x} = 722.73 บาท, S.D. = 816.966 บาท) แต่จากคำตอบส่วนมากกลุ่มข้าราชการตำรวจจะมีค่าใช้จ่ายในการดื่มต่อครั้งอยู่ที่ 500 บาท (Mode = 500 บาท) โดยประมาณร้อยละ 70 มีค่าใช้จ่ายน้อยกว่า 1,000 บาทต่อครั้ง (ร้อยละ 69.3) รองลงมาคือ 1,000 – 3,000 บาทต่อครั้ง และมากกว่า 3,000 บาทต่อครั้ง (ร้อยละ 29.4 และ 1.3 ตามลำดับ) เมื่อพิจารณาค่าใช้จ่ายต่อเดือนก็พบว่ากลุ่มข้าราชการตำรวจตัวอย่างมีค่าใช้จ่ายในการดื่มสุราต่อเดือนอยู่ระหว่าง 100 – 20,000 บาท มีค่าเฉลี่ยประมาณ 3,000 บาทต่อเดือน (\bar{x} = 2,925.58 บาท, S.D. = 2,765.654 บาท) และส่วนมากกลุ่มข้าราชการตำรวจจะมีค่าใช้จ่ายในการดื่มสุรา 2,000 บาทต่อเดือน (Mode = 2,000 บาท) โดยคิดเป็นร้อยละ 57.1 ที่มีค่าใช้จ่ายในการดื่มสุราน้อยกว่า 3,000 บาทต่อเดือน และประมาณร้อยละ 30 มีค่าใช้จ่ายในการดื่มต่อเดือน 3,000 – 5,000 บาท (ร้อยละ 32.9) อีกร้อยละ 10 มีค่าใช้จ่ายในการดื่มมากกว่า 5,000 บาทต่อเดือน

ในการพิจารณาถึงปริมาณการดื่มนั้นตามหลักสากลได้วัดหน่วยการดื่มเป็น 1 ดื่มมาตรฐานเท่ากับเบียร์ 1 กระป๋อง/1 แก้ว หรือ ไวน์ 1 แก้วเล็ก หรือเหล้า 1 เป๊ก (แก้วใบเล็กๆ) ตามชุดแบบวัดแบบสำเร็จ AUDIT เมื่อพิจารณาในประเด็นความถี่ในการดื่มสุราของกลุ่มตัวอย่างพบว่าส่วนใหญ่จะดื่มสุรา 2-4 ครั้งต่อเดือน ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 32.9 รองลงมาคือ เดือนละครั้งหรือน้อยกว่า และ 2-3 ครั้งต่อสัปดาห์ (คิดเป็นร้อยละ 25.1 และร้อยละ 20.1 ตามลำดับ) และเมื่อพิจารณาถึงปริมาณการดื่มสุราในแต่ละครั้งจะพบว่าการดื่มสุราครั้งละ 1 หรือ 2 ดื่มมาตรฐานเป็นปริมาณการดื่มที่กลุ่มข้าราชการตำรวจตัวอย่างส่วนใหญ่ดื่มกัน (ร้อยละ 36.5) รองลงมาคือ ดื่มครั้งละ 3 หรือ 4 ดื่มมาตรฐาน คิดเป็นร้อยละ 24.5 ในขณะที่เดียวกันก็มีกลุ่มข้าราชการตำรวจตัวอย่างมากกว่าร้อยละ 30 ที่จัดอยู่ในกลุ่มที่การดื่มสุราในแต่ละครั้งถือว่าการดื่มในปริมาณมากหรือที่ในวงการนักดื่มเรียกว่าดื่มหนักนั่นเอง (5 มาตรฐานหรือมากกว่า) (รายละเอียดดังตารางที่ 4.5)

ตารางที่ 4.4 จำนวนและร้อยละที่แสดงถึงระดับการดื่ม (ภาวะเสี่ยงติดแอลกอฮอล์)

ระดับการดื่ม (ภาวะเสี่ยงติดแอลกอฮอล์)	จำนวน	ร้อยละ
มีความเสี่ยงต่ำ	151	38.3
การดื่มก่อให้เกิดอันตรายได้	95	24.1
มีความเสี่ยงสูง/เสพติดแอลกอฮอล์แล้ว	148	37.6
รวม	394	100.0

เมื่อประเมินระดับการดื่ม (ภาวะเสี่ยงติดแอลกอฮอล์) ของกลุ่มตัวอย่างตามแบบประเมิน AUDIT พบว่ากลุ่มตัวอย่างในปริมาณใกล้เคียงกันคือประมาณร้อยละ 38 เป็นกลุ่มที่มีระดับการดื่มมีความเสี่ยงต่ำ (ร้อยละ 38.3) และในขณะเดียวกันเป็นกลุ่มที่ระดับการดื่มมีความเสี่ยงสูง/เสพติดแอลกอฮอล์แล้ว (ร้อยละ 37.6) และอีกประมาณร้อยละ 24 จัดอยู่ในกลุ่มที่ระดับการดื่มก่อให้เกิดอันตรายได้ (ร้อยละ 24.1) (ตารางที่ 4.4)

ข้อมูลจากตารางที่ 4.5 เป็นการแสดงรายละเอียดจากแบบประเมิน AUDIT พบว่าความถี่ในการดื่มสุราของกลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่จะดื่มสุรา 2-4 ครั้งต่อเดือน ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 32.9 รองลงมาคือ เดือนละครั้งหรือน้อยกว่า และ 2-3 ครั้งต่อสัปดาห์ (คิดเป็นร้อยละ 25.1 และร้อยละ 20.1 ตามลำดับ) และเมื่อพิจารณาถึงปริมาณการดื่มสุราในแต่ละครั้งจะพบว่าการดื่มสุราครั้งละ 1 หรือ 2 ดื่มมาตรฐานเป็นปริมาณการดื่มที่กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ดื่มกัน (ร้อยละ 36.5) รองลงมาคือ ดื่มครั้งละ 3 หรือ 4 ดื่มมาตรฐาน คิดเป็นร้อยละ 24.5 ในขณะเดียวกันก็มีกลุ่มตัวอย่างมากกว่าร้อยละ 30 ที่จัดอยู่ในกลุ่มที่การดื่มสุราในแต่ละครั้งถือเป็นการดื่มในปริมาณมากหรือที่ในวงการนักดื่มเรียกว่าดื่มหนักนั่นเอง (6 มาตรฐานหรือมากกว่า) โดยความถี่ในการดื่มหนักของกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ก็น้อยถึงสัปดาห์ละครั้งมากที่สุด (ร้อยละ 27.7) และอีกเกือบหนึ่งในสี่มีความถี่ในการดื่มหนักน้อยกว่าเดือนละครั้ง (ร้อยละ 24.5) นอกจากนี้กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่จะตอบว่า “ไม่เคยเลย” สำหรับช่วงปีที่แล้ว เมื่อดื่มสุราแล้วไม่สามารถหยุดดื่มได้เลย (ร้อยละ 47.1), เมื่อดื่มสุราแล้วไม่สามารถปฏิบัติกิจกรรมอย่างอื่นได้ (ร้อยละ 53.7), ที่ต้องการดื่มในตอนเช้าเพื่อทำให้รู้สึกดีขึ้น (ร้อยละ 69.4), เกิดความรู้สึกผิดหรือเสียใจหลังการดื่มสุรา (ร้อยละ 50.4), เมื่อดื่มแล้วไม่สามารถจำเหตุการณ์เมื่อคืนได้ (ร้อยละ 58.5), มีใครได้รับบาดเจ็บจากการดื่มของคุณ (ร้อยละ 68.7) และมีใครแนะนำให้คุณลดการดื่มลงบ้าง (ร้อยละ 48.8)

ตารางที่ 4.5 จำนวนและร้อยละที่แสดงถึงพฤติกรรมการดื่มสุราของกลุ่มข้าราชการตำรวจตัวอย่าง
(ตามแบบประเมิน AUDIT)

พฤติกรรมการดื่มสุรา	จำนวน	ร้อยละ
ความถี่ในการดื่มสุรา		
ไม่เคยดื่มเลย (ปัจจุบัน)	42	10.3
เดือนละครั้งหรือน้อยกว่า	102	25.1
2-4 ครั้งต่อเดือน	134	32.9
2-3 ครั้งต่อสัปดาห์	82	20.1
4 ครั้งต่อสัปดาห์หรือมากกว่า	47	11.5
รวม	407	100.0
ปริมาณในการดื่มตามปกติ (มาตรฐาน)		
1 หรือ 2	133	36.5
3 หรือ 4	89	24.5
5 หรือ 6	57	15.7
7 ถึง 9	23	6.3
10 หรือมากกว่า	62	17.0
รวม	364	100.0
ความถี่ในการดื่มหนัก (6 มาตรฐานหรือมากกว่า)		
ไม่เคยเลย	71	19.3
น้อยกว่าเดือนละครั้ง	90	24.5
เดือนละครั้ง	71	19.3
สัปดาห์ละครั้ง	102	27.7
วันละครั้งหรือเกือบทุกวัน	34	9.2
รวม	368	100.0

ตารางที่ 4.5 จำนวนและร้อยละที่แสดงถึงพฤติกรรมการดื่มสุราของกลุ่มข้าราชการตำรวจตัวอย่าง (ตามแบบประเมิน AUDIT) (ต่อ)

พฤติกรรมการดื่มสุรา	จำนวน	ร้อยละ
ช่วงปีที่แล้ว ความถี่ในการดื่มสุราแล้วไม่สามารถหยุดดื่มได้เลย		
ไม่เคยเลย	173	47.1
น้อยกว่าเดือนละครั้ง	83	22.6
เดือนละครั้ง	40	10.9
สัปดาห์ละครั้ง	56	15.3
วันละครั้งหรือเกือบทุกวัน	15	4.1
รวม	367	100.0
ช่วงปีที่แล้ว ความถี่ในการดื่มสุราแล้วไม่สามารถปฏิบัติกิจกรรม อย่างอื่นได้		
ไม่เคยเลย	196	53.7
น้อยกว่าเดือนละครั้ง	79	21.6
เดือนละครั้ง	46	12.6
สัปดาห์ละครั้ง	38	10.5
วันละครั้งหรือเกือบทุกวัน	6	1.6
รวม	365	100.0
ช่วงปีที่แล้ว ความถี่ที่ต้องการดื่มในตอนเช้าเพื่อให้รู้สึกดีขึ้น		
ไม่เคยเลย	254	69.4
น้อยกว่าเดือนละครั้ง	49	13.4
เดือนละครั้ง	28	7.7
สัปดาห์ละครั้ง	29	7.9
วันละครั้งหรือเกือบทุกวัน	6	1.6
รวม	366	100.0

ตารางที่ 4.5 จำนวนและร้อยละที่แสดงถึงพฤติกรรมการดื่มสุราของกลุ่มข้าราชการตำรวจตัวอย่าง (ตามแบบประเมิน AUDIT) (ต่อ)

พฤติกรรมการดื่มสุรา	จำนวน	ร้อยละ
ช่วงปีที่แล้ว ความถี่ในการเกิดความรู้สึกผิด/เสียใจหลังการดื่มสุรา		
ไม่เคยเลย	184	50.4
น้อยกว่าเดือนละครั้ง	85	23.3
เดือนละครั้ง	56	15.3
สัปดาห์ละครั้ง	29	8.0
วันละครั้งหรือเกือบทุกวัน	11	3.0
รวม	365	100.0
ช่วงปีที่แล้ว ความถี่ที่การดื่มของคุณทำให้คุณไม่สามารถจำเหตุการณ์เมื่อคืนได้		
ไม่เคยเลย	214	58.5
น้อยกว่าเดือนละครั้ง	73	19.9
เดือนละครั้ง	44	12.0
สัปดาห์ละครั้ง	34	9.3
วันละครั้งหรือเกือบทุกวัน	1	0.3
รวม	366	100.0
คุณ/คนอื่นๆเคยได้รับบาดเจ็บจากการดื่มของคุณหรือไม่		
ไม่เคยเลย	250	68.7
เคย แต่ไม่ใช่เมื่อปีที่แล้ว	92	25.3
เคยในช่วงปีที่แล้ว	22	6.0
รวม	364	100.0

ตารางที่ 4.5 จำนวนและร้อยละที่แสดงถึงพฤติกรรมการดื่มสุราของกลุ่มข้าราชการตำรวจตัวอย่าง (ตามแบบประเมิน AUDIT) (ต่อ)

พฤติกรรมการดื่มสุรา	จำนวน	ร้อยละ
เคยมีใครแนะนำให้คุณลดการดื่มลงบ้างหรือไม่		
ไม่เคยเลย	178	48.8
เคย แต่ไม่ใช่เมื่อปีที่แล้ว	93	25.4
เคยในช่วงปีที่แล้ว	94	25.8
รวม	365	100.0

4.3 แนวโน้มการละเมิดกฎหมาย/วินัยอันเกี่ยวข้องกับการดื่มสุราของข้าราชการตำรวจตัวอย่าง

แนวคิดของทฤษฎีความคาดหวังและการให้คุณค่าของ Rotter (Expectancy-values theory) ถือเป็นแนวทางสำคัญที่ช่วยในการทำนายว่าบุคคลจะมีแนวโน้มต่อการเกิดพฤติกรรมหนึ่งใด (Behavior Potential = BP) ในสถานการณ์หนึ่งสถานการณ์ใด Rotter เสนอว่าแนวโน้มในการแสดงพฤติกรรมเป็นผลมาจากความคาดหวัง (Expectancy = E) ในผลอันอาจจะเป็นประโยชน์หรือโทษร่วมกับการให้ค่าต่อประโยชน์หรือโทษนั้นๆ (Reinforcement value = RV) สำหรับการศึกษาครั้งนี้คำว่า “พฤติกรรม” หมายถึงการละเมิดกฎหมาย/วินัยอันเกี่ยวข้องกับการดื่มสุราของข้าราชการตำรวจตัวอย่างเมื่อดื่มสุรารายได้สถานการณ์ต่างๆ โดยแนวโน้มการละเมิดกฎหมาย/วินัยดังกล่าวนี้ได้จากการคำนวณทางคณิตศาสตร์โดยการคูณกันระหว่างการให้ค่าต่อผลที่จะเกิดขึ้นเมื่อดื่มสุรารายได้สถานการณ์ต่างๆ และค่าของรางวัลหรือผลที่จะเกิดขึ้นเมื่อดื่มสุรารายได้สถานการณ์ต่างๆ ตามสมการต่อไปนี้

$$BP = E \times RV$$

ในการศึกษาครั้งนี้มีการประเมินแนวโน้มการละเมิดดังกล่าวด้วยคำถามจำนวน 30 ข้อ ดังนั้นคะแนนรวมทั้งหมดจึงมีค่าตั้งแต่ -120 ถึง +120 คะแนน (เรียงตามแนวโน้มต่อการละเมิดในระดับต่ำไประดับสูง ตามลำดับ) และแบ่งออกเป็น 3 กลุ่มช่วงคะแนนเท่าๆกัน จึงได้ช่วงของคะแนนแนวโน้มการละเมิดฯ ดังนี้

- 120 ถึง -41 คะแนนแนวโน้มในระดับต่ำ
- 40 ถึง +40 คะแนนแนวโน้มในระดับปานกลาง
- +41 ถึง +120 คะแนนแนวโน้มในระดับสูง

ตารางที่ 4.6 จำนวนและร้อยละของแนวโน้มการละเมิดกฎหมาย/วินัยอันเกี่ยวข้องกับการดื่มสุราของข้าราชการตำรวจ

แนวโน้มการละเมิดกฎหมาย/วินัยอันเกี่ยวข้องกับการดื่มสุราของ ข้าราชการตำรวจ	จำนวน	ร้อยละ
แนวโน้มในระดับต่ำ	158	37.9
แนวโน้มในระดับปานกลาง	224	53.7
แนวโน้มในระดับสูง	35	8.4
รวม	417	100.0
$\bar{x} = -25.91$ S.D. = 44.362 Median = -30		

จากตารางที่ 4.6 ซึ่งเป็นการประเมินแนวโน้มการละเมิดกฎหมาย/วินัยอันเกี่ยวข้องกับการดื่มสุราของข้าราชการตำรวจ พบว่าค่าเฉลี่ยแนวโน้มการละเมิดฯ ของกลุ่มข้าราชการตำรวจตัวอย่างมีค่าเท่ากับ -25.91 คะแนน (S.D. = 44.362; Median = -30) กล่าวได้ว่ากลุ่มข้าราชการตำรวจตัวอย่างประมาณครึ่งหนึ่งมีแนวโน้มต่อการละเมิดในระดับปานกลาง (ร้อยละ 53.7) และมีกลุ่มตัวอย่างเกินหนึ่งในสามมีแนวโน้มการละเมิดในระดับต่ำ (ร้อยละ 37.9) มีเพียงไม่ถึงร้อยละ 10 ที่มีแนวโน้มการละเมิดในระดับสูง (ร้อยละ 8.4)

4.4 ความคาดหวังและการให้ค่าต่อผลที่จะเกิดขึ้นเมื่อดื่มสุราภายใต้สถานการณ์ต่างๆ

ในส่วนนี้จะเป็นการอธิบายเพิ่มเติมถึงองค์ประกอบ 2 ส่วนย่อยของการประเมินแนวโน้มการละเมิดกฎหมาย/วินัยอันเกี่ยวข้องกับการดื่มสุราของข้าราชการตำรวจที่ได้นำเสนอไปแล้ว (ส่วนที่ 4.3) ด้วยการพิจารณาร่วมกันระหว่าง ความคาดหวังต่อผลที่จะเกิดขึ้นเมื่อดื่มสุราภายใต้สถานการณ์ต่างๆ (E) และการให้ค่าต่อผลที่จะเกิดขึ้นเมื่อดื่มสุราภายใต้สถานการณ์ต่างๆ (RV)

4.4.1 ความคาดหวังต่อผลที่จะเกิดขึ้นเมื่อดื่มสุรารายได้สถานการณ์ต่างๆ

ความคาดหวังต่อผลที่จะเกิดขึ้นเมื่อดื่มสุรารายได้สถานการณ์ต่างๆ หมายถึง ระดับความคิดของแต่ละบุคคลถึงความเป็นไปได้ในการที่ตนจะได้รับผลต่างๆ จากการดื่มสุรารายได้สถานการณ์นั้นๆหรือไม่ มากน้อยเพียงใด ในการศึกษาครั้งนี้ระดับคะแนนของความคาดหวัง แบ่งออกเป็น 5 ช่วง คือตั้งแต่ -2 ถึง +2 คะแนน (เป็นไปได้อย่างยิ่ง ถึง เป็นไปได้อย่างยิ่ง)

ตารางที่ 4.7 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และร้อยละของความคาดหวังต่อผลที่จะเกิดขึ้นเมื่อดื่มสุรารายได้สถานการณ์ต่างๆ

ข้อความ	Mean (S.D.)	ร้อยละ				
		เป็นไปได้ อย่างยิ่ง	เป็นไปได้	เป็นไปได้และ ไม่ได้	ไม่ได้	ไม่ได้ อย่าง ยิ่ง
● ถ้าท่านดื่มสุราก่อนมาทำงาน ท่านจะถูกรู้บังคับบัญชา ตำหนิ **	1.16 (1.163)	53.2	25.4	12.0	2.4	7.0
● ถ้าท่านดื่มสุราหลังจากท่าน ปฏิบัติหน้าที่ราชการแล้ว ความเครียดจากการทำงาน จะหายไป	-0.10 (1.043)	4.6	23.5	41.4	18.0	12.5
● ท่านจะถูกรับ/จำคุกถ้าท่าน ดื่มสุราในเขตโรงพยาบาล *	0.41 (1.314)	25.4	25.7	26.1	9.9	12.9
● ถ้าท่านดื่มสุราก่อนนอนแล้ว ท่านจะนอนหลับสบาย	-0.07 (1.073)	5.5	24.0	41.5	15.6	13.4

ตารางที่ 4.7 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และร้อยละของความคาดหวังต่อผลที่จะเกิดขึ้นเมื่อ คัดสรรภายใต้สถานการณ์ต่างๆ (ต่อ)

ข้อความ	Mean (S.D.)	ร้อยละ				
		เป็นไปได้ อย่าง ยิ่ง	เป็นไปได้	เป็นไปได้ และ เป็นไปได้ พอๆ กัน	ไม่ได้	ไม่ได้ อย่าง ยิ่ง
● ถ้าท่าน <u>คัดสรรงานเสียดราชการ</u> ท่านจะ <u>ถูกปลดออก/ไล่ออก</u> จากราชการ **	0.65 (1.318)	32.1	31.0	19.2	5.0	12.7
● ท่านจะ <u>ถูกปลดออก/ไล่ออก</u> จากราชการถ้าท่าน <u>คัดสรร</u> <u>แล้วทำทนายผู้บังคับบัญชา</u> **	0.68 (1.341)	35.0	29.7	16.3	6.5	12.5
● ถ้าท่าน <u>ขับขี่ยานพาหนะ</u> <u>หลังจากคัดสรรจะทำให้เกิด</u> <u>อุบัติเหตุได้</u>	1.03 (1.051)	39.8	36.0	16.8	2.6	4.8
● ท่านจะ <u>ถูกปรับ/จำคุก</u> ถ้าท่าน <u>คัดสรรในวัด/งานศพ</u> *	0.26 (1.152)	13.9	30.5	34.0	11.0	10.6
● ท่านจะ <u>ถูกปลดออก/ไล่ออก</u> จากราชการถ้าท่าน <u>คัดสรร</u> <u>แล้วใช้ปืนยิงผู้อื่น</u> **	1.07 (1.302)	54.9	20.6	10.8	3.9	9.8
● ท่านจะ <u>ถูกยึดใบอนุญาตขับขี</u> ถ้าท่าน <u>ขับขี่ยานพาหนะ</u> <u>หลังจากคัดสรร</u> *	0.85 (1.213)	37.6	31.5	17.7	5.0	8.2
● <u>เพื่อนร่วมงานของท่านจะเกิด</u> <u>ความไม่พอใจ</u> ถ้าท่าน <u>คัดสรร</u> <u>ขณะทำงาน</u>	0.66 (1.128)	24.7	36.9	25.7	5.3	7.4

ตารางที่ 4.7 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และร้อยละของความคาดหวังต่อผลที่จะเกิดขึ้นเมื่อ คัดสรรภายใต้สถานการณ์ต่างๆ (ต่อ)

ข้อความ	Mean (S.D.)	ร้อยละ				
		เป็นไปได้ อย่าง ยิ่ง	เป็นไปได้	เป็นไปได้ และ เป็นไปได้ พอๆ กัน	ไม่ได้	ไม่ได้ อย่าง ยิ่ง
● ท่านจะเจริญอาหารถ้าท่าน <u>ดื่ม</u> <u>สุราก่อนมื้ออาหาร</u>	-0.18 (1.064)	4.8	19.2	44.1	16.6	15.3
● ท่านจะป่วยเป็นโรคเรื้อรังถ้า ท่าน <u>ดื่มสุรา</u>	0.77 (1.119)	28.5	38.8	20.4	5.8	6.5
● ท่านจะได้เป็นคนสนิทของ ผู้บังคับบัญชาถ้าท่าน <u>ได้ร่วม</u> <u>ดื่มสุรากับ</u>	-0.22 (0.997)	3.6	15.6	50.6	15.6	14.6
● ผู้อื่นจะได้รับบาดเจ็บถ้าท่าน <u>ดื่มสุราแล้วขับขี่ยานพาหนะ</u>	0.75 (1.088)	26.4	39.5	22.8	5.3	6.0
● ท่านจะทะเลาะวิวาทกับผู้อื่น ถ้าท่าน <u>ดื่มสุรา</u>	0.39 (1.125)	17.5	29.3	35.7	9.3	8.2
● ท่านจะถูกปรับ/จำคุกถ้าท่าน <u>ดื่มสุราแล้วขับขี่ยานพาหนะ</u> <u>แม้ในระยะทางใกล้ๆ *</u>	0.43 (1.077)	14.9	35.5	35.7	5.5	8.4
● ท่านจะสนุกสนานเมื่อท่าน <u>ดื่ม</u> <u>สุราในงานเลี้ยง</u>	0.41 (0.991)	9.8	41.5	35.5	6.2	7.0
● ท่านจะมีเพื่อนเพิ่มมากขึ้น จากการ <u>ดื่มสุรา</u>	0.29 (0.939)	7.0	34.8	44.8	6.7	6.7

ตารางที่ 4.7 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และร้อยละของความคาดหวังต่อผลที่จะเกิดขึ้นเมื่อดื่มสุรารายได้สถานการณ์ต่างๆ (ต่อ)

ข้อความ	Mean (S.D.)	ร้อยละ				
		เป็นไปได้ อย่าง ยิ่ง	เป็นไปได้	เป็นไปได้และ เป็นไปได้ พอๆ กัน	ไม่ได้	ไม่ได้ อย่าง ยิ่ง
● การดื่มสุราของท่านจะทำให้ เกิดปัญหาขึ้นภายในครอบครัว	0.37 (1.047)	13.9	32.4	37.2	10.3	6.2
● ท่านจะถูกปรับ/จำคุก ถ้าท่าน ดื่มสุราในบริเวณสถานที่ ราชการ *	0.53 (1.070)	18.0	36.9	31.9	6.5	6.7
● ท่านจะถูกกักขัง/ถูกกักขังถ้า ท่านดื่มสุราจนมีเมามาไม่ สามารถครองสติได้ทำให้เสีย เกียรติศักดิ์ตำแหน่งหน้าที่ **	0.81 (1.050)	26.9	42.2	21.1	4.5	5.3
● ท่านจะเป็นที่รักของกลุ่มเพื่อน ถ้าท่านร่วมดื่มสุรากับเพื่อนๆ	0.06 (0.945)	5.0	24.0	52.3	9.8	8.9
● ท่านจะถูกปรับ/จำคุก ถ้าท่าน ดื่มสุราในเขตป้อมน้ำมัน *	0.19 (1.067)	10.3	29.0	38.9	13.4	8.4
● ท่านจะถูกปลดออก/ไล่ออกจาก ราชการถ้าท่านดื่มสุราแล้วยัง ป็นโดยความผิดคะนอง **	1.06 (1.150)	45.8	30.5	13.6	3.6	6.5
● ท่านกับเพื่อนบ้านจะสนิทสนม กันมากขึ้นถ้ามีการสังสรรค์ดื่ม สุราร่วมกัน	0.31 (0.947)	7.9	35.0	42.9	8.2	6.0

ตารางที่ 4.7 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และร้อยละของความคาดหวังต่อผลที่จะเกิดขึ้นเมื่อ คืบสุราภายใต้สถานการณ์ต่างๆ (ต่อ)

ข้อความ	Mean (S.D.)	ร้อยละ				
		เป็นไปได้ อย่าง ยิ่ง	เป็นไปได้	เป็นไปได้ และ เป็นไปได้ พอๆ กัน	ไม่ได้	ไม่ได้ อย่าง ยิ่ง
● ท่านจะถูกปลดออก/ไล่ออกจาก ราชการถ้าท่านคืบสุราในขณะที่ ปฏิบัติหน้าที่ราชการ **	0.83 (1.110)	30.9	37.9	21.1	3.4	6.7
● ท่านจะถูกปรับ/จำคุก ถ้าท่าน คืบสุราในสวนสาธารณะ *	0.40 (1.051)	14.1	33.3	37.4	8.2	7.0
● ท่านกับเพื่อนร่วมงานจะสนิท สนมกันมากขึ้นถ้าได้คืบสุรา กันหลังเลิกงาน	0.24 (0.934)	5.8	32.9	48.4	5.0	7.9
● ท่านจะถูกปรับ/จำคุก ถ้าท่าน คืบสุราในเขตสถานศึกษา*	0.52 (1.047)	16.5	37.5	33.8	5.5	6.7

* ละเมิดกฎหมาย (8 ข้อ)

** ละเมิดระเบียบวินัย (7 ข้อ)

จากตารางที่ 4.7 ซึ่งแสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และร้อยละของความคาดหวังต่อผลที่จะเกิดขึ้นจากการคืบสุราภายใต้สถานการณ์ต่างๆ จะพบว่าระดับความคาดหวังของกลุ่มตำรวจตัวอย่างที่คาดว่าตนจะได้รับโทษจากการละเมิดกฎหมายอันเกี่ยวข้องกับการคืบสุรา ส่วนแรก คือการถูกปรับ/จำคุกหากคืบสุราในสถานที่ต้องห้ามตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ 2551 อันได้แก่ สถานที่ราชการ, สถานศึกษา, โรงพยาบาล/สถานบริการสาธารณสุขของรัฐ, สวนสาธารณะ, วัด และปั้มน้ำมัน กล่าวคือ กลุ่มตำรวจตัวอย่างมีความคาดหวังว่าจะรับโทษตามกฎหมาย หากละเมิดกฎหมายในสถานการณ์หรือสถานที่ต่างๆเหล่านี้ในระดับค่อนข้างต่ำ อย่างไรก็ตามค่าเฉลี่ยเหล่านี้ล้วนมีค่าเป็นบวกซึ่งแสดงว่าตำรวจตัวอย่างยังเชื่อว่าตนมีโอกาสได้รับ

โทษเช่นกัน (Mean = 0.53, 0.52, 0.41, 0.40, 0.26, 0.19 ตามลำดับ) และเมื่อพิจารณาจากค่าร้อยละ พบว่ากลุ่มตำรวจตัวอย่างส่วนใหญ่ (ประมาณหนึ่งในสาม) มีการคาดว่ามีความเป็นไปได้และเป็นไปไม่ได้พอๆกันที่ตนจะถูกปรับ/จำคุกถ้าตนดื่มสุราในสถานที่ต้องห้ามดังกล่าว อย่างไรก็ตาม มีไม่ถึงร้อยละ 20 ที่คาดว่ามีความเป็นไปได้อย่างยิ่งที่ตนจะถูกลงโทษเช่นนั้นและมีประมาณร้อยละ 10 ที่คาดว่าเป็นไปไม่ได้อย่างยิ่งที่ตนจะถูกปรับ/จำคุกหากดื่มสุราในสถานที่เหล่านั้น เมื่อพิจารณาถึงความคาดหวังต่อผลที่เป็นการละเมิดตาม พ.ร.บ. จราจรทางบก พบว่าค่าความคาดหวังของกลุ่มตำรวจตัวอย่างว่าตนจะถูกปรับ/จำคุกถ้าดื่มสุราแล้วขับจักรยานพาหนะแม้ในระยะทางใกล้ๆนั้นอยู่ในระดับต่ำเช่นเดียวกัน (Mean = 0.43) แต่ในขณะที่ค่าความคาดหวังของกลุ่มตำรวจตัวอย่างว่าตนจะถูกยึดใบอนุญาตขับขี่ยานพาหนะหลังจากดื่มสุรานั้นอยู่ในระดับปานกลาง (Mean = 0.85) โดยมีกลุ่มตำรวจตัวอย่างจำนวนประมาณหนึ่งในสามที่คาดหวังว่ามีความเป็นไปได้อย่างยิ่งที่จะถูกยึดใบอนุญาตขับขี่ยานพาหนะแล้วขับ (ร้อยละ 37.6) และเป็นไปไม่ได้และเป็นไปไม่ได้พอๆกันที่ตนจะถูกปรับ/จำคุกถ้าดื่มสุราแล้วขับจักรยานพาหนะแม้ในระยะทางใกล้ๆ (ร้อยละ 35.7)

เมื่อพิจารณาต่อไปถึงค่าความคาดหวังต่อผลจากการดื่มสุราที่เป็นการละเมิดกฎระเบียบวินัยของข้าราชการตำรวจนั้น พบว่ามีกลุ่มตำรวจตัวอย่างประมาณครึ่งหนึ่งคาดหวังว่ามีความเป็นไปได้อย่างยิ่งที่ตนจะถูกผู้บังคับบัญชาตำหนิหากดื่มสุราก่อนมาทำงาน (ร้อยละ 53.2), จะถูกปลดออก/ไล่ออกหากดื่มสุราแล้วใช้ปืนยิงผู้อื่น (ร้อยละ 54.9) และจะถูกปลดออก/ไล่ออกหากดื่มสุราแล้วยิงปืนด้วยความทึ่กคะนอง (ร้อยละ 45.8) ซึ่งกล่าวได้ค่าความคาดหวังของกลุ่มตำรวจตัวอย่างนั้นอยู่ในระดับค่อนข้างสูงว่าตนจะถูกลงโทษเมื่อกระทำความผิดดังกล่าว (Mean = 1.16, 1.07, 1.06 ตามลำดับ) นอกจากนี้การละเมิดกฎระเบียบวินัยในข้ออื่นๆ นั้นพบว่าค่าความคาดหวังของกลุ่มตำรวจตัวอย่างอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งการจะถูกปลดออก/ไล่ออกจากราชการ หากดื่มสุราในขณะที่ปฏิบัติหน้าที่, หากดื่มสุราแล้วทำทนายผู้บังคับบัญชา, หากดื่มสุราจนเสียราชการ และจะถูกกักขัง/กักขังหากดื่มสุราจนมีเมามาไม่สามารถครองสติได้ทำให้เสียเกียรติศักดิ์ตำแหน่งหน้าที่ (Mean = 0.83, 0.68, 0.65, 0.81 ตามลำดับ) และเมื่อพิจารณาจำนวนของกลุ่มตัวอย่างพบว่าประมาณร้อยละ 30 คาดหวังว่ามีความเป็นไปได้อย่างยิ่งที่ตนจะถูกปลดออก/ไล่ออกจากราชการ หากดื่มสุราในขณะที่ปฏิบัติหน้าที่ (ร้อยละ 30.9), หากดื่มสุราแล้วทำทนายผู้บังคับบัญชา (ร้อยละ 35.0), หากดื่มสุราจนเสียราชการ (ร้อยละ 32.1) และจะถูกกักขัง/กักขังหากดื่มสุราจนมีเมามาไม่สามารถครองสติได้ทำให้เสียเกียรติศักดิ์ตำแหน่งหน้าที่ (ร้อยละ 26.9)

สำหรับค่าความคาดหวังต่อผลจากการดื่มสุราในด้านสังคมและความสัมพันธ์กับผู้อื่นของกลุ่มตำรวจตัวอย่างนั้นอยู่ในระดับต่ำถึงต่ำมาก โดยผลของการคาดการณ์เหล่านี้ ได้แก่ เพื่อนร่วมงานจะเกิดความไม่พอใจถ้าตนดื่มสุราขณะทำงาน, ตนจะสนุกสนานเมื่อดื่มสุราในงานเลี้ยง,

จะเกิดการทะเลาะวิวาทกับผู้อื่นหากดื่มสุรา, การดื่มสุราของตนทำให้เกิดปัญหาขึ้นภายในครอบครัว, จะสนิทสนมกับเพื่อนบ้านมากขึ้นถ้ามีการสังสรรค์ดื่มสุรากับกัน, จะมีเพื่อนเพิ่มมากขึ้นจากการดื่มสุรา, จะสนิทสนมกับเพื่อนร่วมงานมากขึ้นถ้าได้ดื่มสุรากับกันหลังเลิกงาน, จะเป็นที่รักของกลุ่มเพื่อนถ้าร่วมวงดื่มสุรากับกัน, และจะได้เป็นคนสนิทของผู้บังคับบัญชาถ้าได้ร่วมวงดื่มสุรากับกัน (Mean = 0.66, 0.41, 0.39, 0.37, 0.31, 0.29, 0.24, 0.06, -0.22 ตามลำดับ) โดยกลุ่มตัวอย่างตัวอย่างประมาณครึ่งหนึ่งคาดหวังว่ามีความเป็นไปได้และเป็นไปไม่ได้พอๆกัน ที่จะได้เป็นคนสนิทของผู้บังคับบัญชาหากได้ร่วมวงดื่มสุรากับกัน (ร้อยละ 50.6), จะมีเพื่อนเพิ่มมากขึ้นจากการดื่มสุรา (ร้อยละ 44.8), จะเป็นที่รักของกลุ่มเพื่อนถ้าร่วมวงดื่มสุรากับกัน (ร้อยละ 52.3), จะสนิทสนมกับเพื่อนบ้านมากขึ้นถ้ามีการสังสรรค์ดื่มสุรากับกัน (ร้อยละ 42.9) และจะสนิทสนมกับเพื่อนร่วมงานมากขึ้นถ้าได้ดื่มสุรากับกันหลังเลิกงาน (ร้อยละ 48.4)

ในส่วนของความคาดหวังต่อผลและผลกระทบจากการดื่มสุราในด้านสุขภาพ/ร่างกายของตนเองนั้น พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีความคาดหวังในระดับสูงว่าถ้าขับขี่ยานพาหนะหลังจากดื่มสุราจะทำให้เกิดอุบัติเหตุได้ (Mean = 1.03) โดยมีจำนวนของกลุ่มตัวอย่างคิดเป็นร้อยละ 39.8 ที่คาดหวังว่ามีความเป็นไปได้อย่างยิ่งที่จะเกิดผลเช่นนั้นขึ้น แต่สำหรับความคาดหวังที่ว่าป่วยเป็นโรคเรื้อรังถ้าตนดื่มสุราและผู้อื่นจะได้รับบาดเจ็บถ้าตนดื่มสุราแล้วขับขี่ยานพาหนะ นั้นมีค่าความคาดหวังอยู่ในระดับปานกลาง (Mean = 0.77 และ 0.75 ตามลำดับ) โดยมีกลุ่มตัวอย่างเกือบร้อยละ 30 ที่คาดว่ามีความเป็นไปได้อย่างยิ่งว่าจะป่วยเป็นโรคเรื้อรังถ้าตนดื่มสุรา (ร้อยละ 28.5) และผู้อื่นจะได้รับบาดเจ็บถ้าตนดื่มสุราแล้วขับขี่ยานพาหนะ (ร้อยละ 26.4) นอกจากนี้กลุ่มตัวอย่างมีค่าความคาดหวังอยู่ในระดับต่ำมากสำหรับ การดื่มก่อนนอนแล้วจะทำให้นอนหลับสบาย การดื่มสุราหลังปฏิบัติหน้าที่ราชการทำให้ความเครียดจากการทำงานหายไป และการดื่มสุราก่อนมื้ออาหารจะทำให้เจริญอาหาร (Mean = -0.07, -0.10, -0.18 ตามลำดับ) โดยกลุ่มตัวอย่างประมาณร้อยละ 40 คาดหวังว่ามีความเป็นไปได้และเป็นไปไม่ได้พอๆกัน ว่าการดื่มสุราจะส่งผลเหล่านั้น (ร้อยละ 41.5, ร้อยละ 41.5 และร้อยละ 44.1 ตามลำดับ)

4.4.2 การให้ค่าต่อผลที่จะเกิดขึ้นเมื่อดื่มสุรภายใต้สถานการณ์ต่างๆ

การให้ค่าต่อผลที่จะเกิดขึ้นจากการดื่มสุรภายใต้สถานการณ์นั้นๆ หมายถึง ระดับความคิดของแต่ละบุคคลถึงการให้ความสำคัญหรือคุณค่าของผลนั้นๆที่เกิดขึ้นหรือจะเกิดขึ้นจากการดื่มสุรา กล่าวคือ การดื่มสุราย่อมก่อให้เกิดผลที่จะตามมาทั้งในทางบวกหรือเป็นรางวัล และในทางลบหรือเป็นการลงโทษ โดยอาจจะเป็นสิ่งที่จับต้องได้ เช่น เงินเดือนเพิ่มหรือลดลง หรืออาจเป็นภาวะอารมณ์และความคิด เช่น สนุกสนาน การถูกตำหนิ สำหรับการศึกษานี้มีการให้ระดับ

คะแนนการให้ค่าต่อผลที่จะเกิดขึ้นจากการดื่มสุราเป็น 5 ช่วง คือตั้งแต่ -2 ถึง +2 คะแนน (ไม่ดี/ไม่มีค่าอย่างมาก ถึง ดี/มีค่าอย่างมาก)

ตารางที่ 4.8 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และร้อยละของการให้ค่าต่อผลที่จะเกิดขึ้นเมื่อดื่มสุราภายใต้สถานการณ์ต่างๆ

ข้อความ	Mean (S.D.)	ร้อยละ				
		ดีหรือมี ค่าอย่าง มาก	ค่อนข้างดี หรือ ค่อนข้าง มีค่า	ก้ำกึ่ง ระหว่าง ดีหรือมี ค่าและ ไม่ดี หรือไม่มี ค่า	ค่อนข้าง ไม่ดี หรือ ไม่มี ค่า	ไม่ดี หรือไม่มี ค่า
● สนุกสนาน	1.14 (0.868)	37.4	44.6	14.4	1.4	2.2
● ได้รับการเลื่อน ตำแหน่ง	0.91 (1.176)	39.1	31.9	15.8	7.0	6.2
● ถูกตำหนิ	-0.56 (1.108)	2.6	14.1	34.3	22.1	26.9
● มีเพื่อนเพิ่มขึ้น	0.97 (0.866)	26.6	51.3	16.6	3.6	1.9
● นอนหลับสบาย	0.93 (1.137)	38.1	34.6	14.4	7.9	5.0
● ถูกตัดเงินเดือน	-1.12 (1.157)	3.8	7.7	15.6	18.9	54.0
● กลายเครียด	0.53 (1.174)	20.9	37.9	23.9	8.2	9.1

ตารางที่ 4.8 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และร้อยละของการให้ค่าต่อผลที่จะเกิดขึ้นเมื่อคัมสุรา ภายใต้สถานการณ์ต่างๆ (ต่อ)

ข้อความ	Mean (S.D.)	ร้อยละ				
		ดีหรือมี ค่าอย่าง มาก	ค่อนข้างดี หรือ ค่อนข้าง มีค่า	กำลัง ระหว่าง ดีหรือมี ค่าและ ไม่ดี หรือไม่ มีค่า	ค่อนข้าง ไม่ดี หรือ ข้างไม่มี ค่า	ไม่ดี หรือไม่ มีค่า อย่าง มาก
● เกิดปัญหาใน ครอบครัว	-0.92 (1.161)	3.1	10.6	21.1	21.6	43.6
● ได้เป็นคนสนิทของ ผู้บังคับบัญชา	0.25 (1.101)	9.4	36.4	36.0	6.4	11.8
● ถูกกักขัง	-1.29 (1.115)	4.1	5.3	11.5	16.0	63.1
● ได้รับ ประกาศนียบัตรจาก การปฏิบัติราชการ ดีเด่น	0.64 (1.378)	35.7	26.9	16.8	7.2	13.4
● เกิดอุบัติเหตุ	-1.23 (1.149)	4.1	6.5	13.2	15.3	60.9
● ผู้อื่นบาดเจ็บ	-1.20 (1.055)	2.6	5.8	14.4	23.2	54.0
● ป่วยด้วยโรคเรื้อรัง	-1.27 (1.123)	3.1	7.5	11.9	14.2	63.3
● ถูกปลดออก	-1.44 (1.006)	1.9	5.5	10.1	11.3	71.2

ตารางที่ 4.8 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และร้อยละของการให้ค่าต่อผลที่จะเกิดขึ้นเมื่อดื่มสุรา ภายใต้สถานการณ์ต่างๆ (ต่อ)

ข้อความ	Mean (S.D.)	ร้อยละ				
		ดีหรือมี ค่าอย่าง มาก	ค่อนข้างดี หรือ ค่อนข้าง มีค่า	กำลัง ระหว่าง ดีหรือมี ค่าและ ไม่ดี หรือไม่ มีค่า	ค่อนข้าง ไม่ดี หรือ ข้างไม่มี ค่า	ไม่ดี หรือไม่ มีค่า อย่าง มาก
● ถูกกักขาม	-1.33 (1.099)	2.9	7.2	10.3	13.4	66.2
● เจริญอาหาร	0.50 (1.213)	24.2	29.7	27.1	10.1	8.9
● ทะเลาะวิวาทกับผู้อื่น	-1.29 (1.094)	4.1	5.0	9.8	19.9	61.2
● ใช้ปืนยิงผู้อื่น	-1.34 (1.137)	3.8	6.5	10.8	9.6	69.3
● ได้เป็นที่รักของกลุ่ม เพื่อน	0.87 (1.103)	34.1	34.5	20.6	5.8	5.0
● เพื่อนร่วมงานไม่ พอใจ	-1.02 (1.063)	1.9	8.2	19.2	27.1	43.6
● ถูกปรับเงิน	-0.92 (1.324)	7.0	12.2	13.2	16.8	50.8
● สนุกสนมกับเพื่อน บ้านมากขึ้น	0.81 (0.968)	25.2	42.2	24.0	6.0	2.6

ตารางที่ 4.8 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และร้อยละของการให้ค่าต่อผลที่จะเกิดขึ้นเมื่อคัมสุรา ภายใต้สถานการณ์ต่างๆ (ต่อ)

ข้อความ	Mean (S.D.)	ร้อยละ				
		ดีหรือมี ค่าอย่าง มาก	ค่อนข้างดี หรือ ค่อนข้าง มีค่า	กำลัง ระหว่าง ดีหรือมี ค่าและ ไม่ดี หรือไม่มี ค่า	ค่อนข้าง ไม่ดี หรือ ข้างไม่มี ค่า	ไม่ดี หรือไม่มี ค่า อย่าง มาก
● ไม่ได้รับการเลื่อนขั้น	-0.88 (1.223)	5.3	10.8	17.2	24.0	42.7
● ถูกทำร้ายร่างกาย	-1.32 (1.022)	2.6	4.6	11.8	20.6	60.4
● ถูกยึดใบอนุญาตขับขี่	-1.25 (1.037)	3.1	4.8	11.3	25.9	54.9
● ถูกภาคทัณฑ์	-1.34 (1.046)	3.4	3.8	11.8	17.7	63.3
● ได้รับโล่เกียรติยศจาก การปฏิบัติราชการ	0.65 (1.392)	36.5	27.3	15.1	7.2	13.9
● ถูกไล่ออก	-1.52 (0.991)	2.6	3.9	9.1	8.1	76.3
● ถูกโทษทัณฑ์ (ด้วยการให้บำเพ็ญ ประโยชน์)	-1.28 (1.048)	2.4	6.5	11.0	21.3	58.8
● ลืมความทุกข์/ความ โศกเศร้า	0.22 (1.306)	18.2	28.3	26.4	11.85	15.6

ตารางที่ 4.8 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และร้อยละของการให้ค่าต่อผลที่จะเกิดขึ้นเมื่อคัมสุรา ภายใต้สถานการณ์ต่างๆ (ต่อ)

ข้อความ	Mean (S.D.)	ร้อยละ				
		ดีหรือมี ค่าอย่าง มาก	ค่อนข้างดี หรือ ค่อนข้าง มีค่า	กำลัง ระหว่าง ดีหรือมี ค่าและ ไม่ดี หรือไม่มี ค่า	ค่อนข้าง ไม่ดี หรือ ข้างไม่มี ค่า	ไม่ดี หรือไม่มี ค่า อย่าง มาก
● ถูกจำคุก	-1.47 (1.028)	2.4	5.8	8.6	9.3	73.9
● สนับสนุนกับเพื่อน ร่วมงานมากขึ้น	0.82 (1.056)	28.1	41.9	19.2	6.0	4.8

จากตารางที่ 4.8 ซึ่งแสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และร้อยละของการให้ค่าต่อผลที่จะเกิดขึ้นเมื่อคัมสุราภายใต้สถานการณ์ต่างๆ ผลโดยรวมพบว่ากลุ่มข้าราชการตำรวจตัวอย่างมีการแบ่งแยกค่อนข้างชัดเจนสำหรับการให้ค่าต่อผลในทางบวก/เป็นรางวัลและทางลบ/บทลงโทษ กล่าวคือ

สำหรับผลในทางลบหรือเป็นการลงโทษที่จะเกิดขึ้นตามมาจากการคัมสุรานั้นกลุ่มข้าราชการตำรวจตัวอย่างมีการให้ค่าค่อนข้างต่ำถึงต่ำมาก ทั้งผลที่เกิดขึ้นในแง่ของกฎหมาย เช่น ถูกจำคุก ถูกยึดใบอนุญาตขับขี่ และ ถูกปรับเงิน (Mean = -1.47, -1.25, -0.92 ตามลำดับ) โดยมีกลุ่มตัวอย่างมากกว่าครึ่งที่เห็นว่าสิ่งเหล่านี้เป็นสิ่งที่ไม่ดี/ไม่มีค่าอย่างมาก (เป็นการลงโทษค่อนข้างหนัก) เมื่อพิจารณาถึงผลจากการคัมสุราที่ส่งผลกระทบต่อหน้าที่การงาน ข้อค้นพบที่ได้ก็เช่นเดียวกันคือ กลุ่มข้าราชการตำรวจตัวอย่างมีการให้ค่าต่อผลเหล่านั้นต่ำถึงต่ำมาก หรือถือเป็นการลงโทษอย่างค่อนข้างหนัก อันได้แก่ ถูกเจ้านายตำหนิ ไม่ได้รับการเลื่อนขั้น ถูกตัดเงินเดือน ถูกโทษทัณฑ์กรรม (ด้วยการให้บำเพ็ญประโยชน์) ถูกกักขัง ถูกกักขาม ถูกภาคทัณฑ์ ถูกปลดออกและถูกไล่ออก (Mean = -0.56, -0.88, -1.12, -1.28, -1.29, -1.33, -1.34, -1.44, -1.52 ตามลำดับ) และเมื่อพิจารณาจากค่าร้อยละ พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นว่าสิ่งที่ส่งผลในทางลบต่อหน้าที่การงาน

ของตนนั้นเป็นสิ่งที่ไม่ดี/ไม่มีค่าอย่างมาก ทั้งจากการไม่ได้รับการเลื่อนขั้น (ร้อยละ 42.7), ถูกตัดเงินเดือน (ร้อยละ 54.0), ถูกโทษทัณฑ์กรรม (ด้วยการให้บำเพ็ญประโยชน์) (ร้อยละ 58.8), ถูกกักขัง (ร้อยละ 63.1), ถูกกักขาม (ร้อยละ 66.2), ถูกภาคทัณฑ์ (ร้อยละ 63.3), ถูกปลดออก (ร้อยละ 71.2) และถูกไล่ออก (ร้อยละ 76.3) แต่สำหรับโทษสถานเบา (ถูกตำหนิ) กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นว่าเป็นสิ่งที่กำลังระหว่างดี/มีค่าและไม่ดี/ไม่มีค่า (ร้อยละ 34.3)

สำหรับผลจากการดื่มสุราที่ส่งผลกระทบต่อความสัมพันธ์กับผู้อื่นในด้านลบนั้น ข้อค้นพบที่ได้คือ กลุ่มข้าราชการตำรวจตัวอย่างมีการให้ค่าในระดับต่ำมากด้วยเช่นกัน ผลเหล่านี้ได้แก่ การเกิดปัญหาในครอบครัว เพื่อนร่วมงานไม่พอใจ และทะเลาะวิวาทกับผู้อื่น (Mean = -0.92, -1.02, -1.29 ตามลำดับ) โดยมีกลุ่มข้าราชการตำรวจมากกว่าร้อยละ 40 ที่เห็นว่าผลที่เกิดจากการดื่มสุราเหล่านี้เป็นสิ่งที่ไม่ดี/ไม่มีค่าอย่างมาก ทั้งการเกิดปัญหาในครอบครัว (ร้อยละ 43.6), เพื่อนร่วมงานไม่พอใจ (ร้อยละ 43.6) และทะเลาะวิวาทกับผู้อื่น (ร้อยละ 61.2) และการประเมินผลประเภทสุดท้ายคือผลจากการดื่มสุราที่ส่งผลกระทบต่อชีวิต/ทรัพย์สินทั้งของตนเองและผู้อื่น เช่น ผู้อื่นได้รับบาดเจ็บ เกิดอุบัติเหตุ ป่วยด้วยโรคเรื้อรัง ถูกทำร้ายร่างกาย และ ใช้ปืนยิงผู้อื่น ซึ่งกลุ่มตัวอย่างให้ค่าต่อผลที่กล่าวมานั้นในระดับต่ำมาก นั่นคือผลเหล่านี้ถือเป็นผลที่ไม่ดี ไม่ต้องการอย่างมาก (Mean = -1.20, -1.23, -1.27, -1.32, -1.34 ตามลำดับ) โดยกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นว่าผลกระทบนั้นๆเป็นสิ่งที่ไม่ดี/ไม่มีค่าอย่างมาก ทั้งผลจากการที่ผู้อื่นได้รับบาดเจ็บ (ร้อยละ 54.0), เกิดอุบัติเหตุ (ร้อยละ 60.9), ป่วยด้วยโรคเรื้อรัง (ร้อยละ 63.3), ถูกทำร้ายร่างกาย (ร้อยละ 60.4) และ ใช้ปืนยิงผู้อื่น (ร้อยละ 69.3)

จากข้อค้นพบข้างต้นแม้ว่าผลจากการดื่มสุราเหล่านี้จะมีข้อเสียมากกว่าข้อดี แต่ในบางมุมมองโอกาสก็ยังมีข้อดีของการดื่มสุราอยู่บ้าง ไม่มากนักน้อย โดยส่วนมากข้อดีที่กล่าวมานั้นจะเป็นผลในทางสังคมมากกว่าด้านอื่นๆ ดังข้อค้นพบที่ได้ คือกลุ่มข้าราชการตำรวจตัวอย่างมีการให้ค่าของผลจากการดื่มสุราอยู่ในระดับสูงสำหรับการได้รับความสนุกสนาน (Mean = 1.14) โดยจำนวนกลุ่มตัวอย่างเกินหนึ่งในสามเห็นว่าการได้รับความสนุกสนานนั้นเป็นสิ่งที่ดี/มีค่าอย่างมาก นอกจากนี้กลุ่มตัวอย่างได้ให้ค่าในระดับปานกลางสำหรับผลในด้าน การได้สนิทสนมกับเพื่อนบ้านมากขึ้น, สนิทสนมกับเพื่อนร่วมงานมากขึ้น, ได้เป็นที่รักของกลุ่มเพื่อน และการมีเพื่อนเพิ่มขึ้น (Mean = 0.81, 0.82, 0.87, 0.97 ตามลำดับ) โดยกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นว่าเป็นสิ่งก่อนข้างดี/ก่อนข้างมีค่า ทั้งสนิทสนมกับเพื่อนบ้านมากขึ้น (ร้อยละ 42.2), สนิทสนมกับเพื่อนร่วมงานมากขึ้น (ร้อยละ 42.0), ได้เป็นที่รักของกลุ่มเพื่อน (ร้อยละ 34.5) และการมีเพื่อนเพิ่มขึ้น (ร้อยละ 51.3) นอกจากนั้นเมื่อพิจารณาผลกระทบในทางบวกต่อสุขภาพร่างกาย/สุขภาพจิตนั้น พบว่ากลุ่มตัวอย่างให้ค่าในระดับปานกลาง ทั้งการลืมความทุกข์/ความโศกเศร้า, เจริญอาหาร,

คล้ายเครียด และนอนหลับสบาย (Mean = 0.22, 0.50, 0.53, 0.93 ตามลำดับ) กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นว่าผลกระทบต่อสุขภาพร่างกาย/สุขภาพจิตเหล่านั้นเป็นสิ่งที่ค่อนข้างดี/ค่อนข้างมีค่า (ร้อยละ 28.3, ร้อยละ 29.7, ร้อยละ 37.9, ร้อยละ 34.5 ตามลำดับ) สำหรับการให้ค่าต่อผลในทางบวกต่อตำแหน่งหน้าที่พบว่ากลุ่มตำรวจตัวอย่างให้ค่าอยู่ในระดับปานกลางเช่นเดียวกัน โดยทั้งจากการได้เป็นคนสนิทของผู้บังคับบัญชา, ได้รับความศรัทธาจากการปฏิบัติราชการดีเด่น, ได้รับความโลเกียรติยศจากการปฏิบัติราชการ และได้รับการเลื่อนตำแหน่ง (Mean = 0.25, 0.64, 0.65, 0.91 ตามลำดับ) โดยกลุ่มตัวอย่างประมาณร้อยละ 30 เห็นว่าเป็นสิ่งที่ค่อนข้างดี/ค่อนข้างมีค่า ทั้งการได้เป็นคนสนิทของผู้บังคับบัญชา (ร้อยละ 36.4), ได้รับความศรัทธาจากการปฏิบัติราชการดีเด่น (ร้อยละ 26.9), ได้รับความโลเกียรติยศจากการปฏิบัติราชการ (ร้อยละ 27.3) และได้รับการเลื่อนตำแหน่ง (ร้อยละ 31.9)

4.5 ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทางประชากร ประสิทธิภาพการทำงาน กับพฤติกรรม การดื่มสุราและแนวโน้มการละเมิดกฎหมาย/วินัยอันเกี่ยวข้องกับการดื่มสุรา

ในส่วนนี้เป็นการเสนอถึงความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทางประชากร ประสิทธิภาพการทำงาน กับพฤติกรรมการดื่มสุราและแนวโน้มการละเมิดกฎหมาย/วินัยอันเกี่ยวข้องกับการดื่มสุรามีความสัมพันธ์กันหรือไม่ อย่างไร โดยใช้วิธีการวิเคราะห์ทางสถิติด้วยการทดสอบไคสแควร์ (Chi-square test) การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย (t-test และ ANOVA) ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับระดับการวัดของตัวแปร

พฤติกรรมการดื่มสุราของกลุ่มข้าราชการตำรวจตัวอย่างที่นำมาวิเคราะห์หาความสัมพันธ์กับทั้งลักษณะประชากร ประสิทธิภาพการทำงาน และแนวโน้มการละเมิดกฎหมาย/วินัยอันเกี่ยวข้องกับการดื่มสุรา นั้นเป็นพฤติกรรมการดื่มในส่วนของกลุ่มลักษณะการดื่มสุรา (ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม คือ กลุ่มดื่มเป็นประจำ กลุ่มดื่มเป็นบางครั้งบางคราว และกลุ่มไม่เคยลอง/ไม่ดื่มเลยในปัจจุบัน) และกลุ่มระดับการดื่มสุรา (ภาวะเสี่ยงติดแอลกอฮอล์)

ตารางที่ 4.9 สรุปความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทางประชากร ประสบการณ์การทำงานกับ พฤติกรรมการดื่มสุราในกลุ่มระดับการดื่มสุราและกลุ่มลักษณะการดื่มสุรา

ตัวแปร		χ^2	df	P-value	Phi or Contingency coefficient
พฤติกรรมการดื่มสุรา	ลักษณะประชากร/ ประสบการณ์การ ทำงาน				
กลุ่มระดับการดื่มสุรา	อายุ	0.311	2	.856	.028
	ระดับการศึกษา	5.205	4	.267	.116
	สถานภาพสมรส	4.856	4	.302	.111
	รายได้เฉลี่ย	3.541	4	.472	.105
	ชั้นข้าราชการ	1.382	2	.501	.059
	สายงานที่ปฏิบัติ	15.417	8	.052	.200
กลุ่มลักษณะการดื่มสุรา	อายุ	4.435	2	.109	.105
	ระดับการศึกษา	12.605	4	.013*	.178
	สถานภาพสมรส	3.299	4	.509	.090
	รายได้เฉลี่ย	2.196	4	.700	.081
	ชั้นข้าราชการ	1.107	2	.575	.052
	สายงานที่ปฏิบัติ	4.574	8	.802	.107

* $P < 0.05$

จากตารางที่ 4.9 พบว่าตัวแปรทางลักษณะประชากรและประสบการณ์การทำงานนั้นมีเพียงกลุ่มระดับการศึกษาของกลุ่มตัวอย่างเท่านั้นที่มีความสัมพันธ์กับลักษณะการดื่มสุราอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($\chi^2 = 12.065$; $P = .013$) (รายละเอียดแสดงในตารางที่ 4.10) ส่วนตัวแปรที่เหลือนั้นพบว่ามีความสัมพันธ์กับระดับการดื่มสุราและลักษณะการดื่มสุราอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ($P > 0.05$)

จากตารางที่ 4.10 เมื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มลักษณะการดื่มสุราและกลุ่มระดับการศึกษาของกลุ่มข้าราชการตำรวจตัวอย่าง พบว่ากลุ่มตัวอย่างเกือบครึ่งหนึ่งเป็นกลุ่มที่มีลักษณะการดื่มสุราเป็นประจำ (ร้อยละ 48.6) โดยกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาในระดับสูงกว่า ป.ตรี (ร้อยละ 51.2) และมีกลุ่มตัวอย่างเกือบหนึ่งในสามที่มีลักษณะการดื่มสุราเป็น

บางครั้งบางคราว (ร้อยละ 32.6) โดยส่วนมากเป็นกลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการศึกษาในระดับ ป.ตรี คิดเป็นร้อยละ 39.5 นอกจากนั้นกลุ่มตัวอย่างที่เหลือเกือบร้อยละ 20 เป็นกลุ่มที่ไม่เคยลองดื่มหรือไม่ดื่มสุราเลยในปัจจุบัน (ร้อยละ 18.8) โดยมีกลุ่มตัวอย่างเกือบหนึ่งในสี่มีระดับการศึกษาในระดับต่ำกว่า ป.ตรี (ร้อยละ 24.8) จากการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทั้งสองด้วยการทดสอบไคสแควร์ ก็พบว่ามีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P < 0.05$) สรุปผลจากการทดสอบไคสแควร์ ($\chi^2 = 12.065 ; P = .013$) แสดงว่ากลุ่มลักษณะการดื่มสุรามีความสัมพันธ์กับกลุ่มระดับการศึกษาของกลุ่มตำรวจตัวอย่าง แต่อย่างไรก็ตามเมื่อพิจารณาค่าความสัมพันธ์กลับพบว่าตัวแปรทั้งสองมีความสัมพันธ์กันในระดับต่ำ (Contingency coefficient = .178)

ตารางที่ 4.10 ความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มลักษณะการดื่มสุรากับกลุ่มระดับการศึกษา

กลุ่มลักษณะการดื่มสุรา	กลุ่มระดับการศึกษา			รวม
	ต่ำกว่า ป.ตรี	ป.ตรี	สูงกว่า ป.ตรี	
ดื่มเป็นประจำ	50.4 (77)	46.8 (96)	51.2 (21)	48.6 (194)
ดื่มเป็นบางครั้งบางคราว	24.8 (38)	39.5 (81)	26.8 (11)	32.6 (130)
ไม่เคยลอง/ไม่ดื่มเลยในปัจจุบัน	24.8 (38)	13.7 (28)	22.0 (9)	18.8 (75)
รวม	100.0	100.0	100.0	100.0
(จำนวน)	(153)	(205)	(41)	(399)

$\chi^2 = 12.065 , P = .013 , \text{Contingency coefficient} = .178$

ตารางที่ 4.11 เป็นการสรุปความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะประชากร ประสบการณ์การทำงานและแนวโน้มการละเมิดกฎหมาย/วินัยอันเกี่ยวข้องกับการดื่มสุรา พบว่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทั้งหมดทางลักษณะประชากรและประสบการณ์การทำงานของกลุ่มตำรวจตัวอย่างกับแนวโน้มการละเมิดกฎหมาย/วินัยอันเกี่ยวข้องกับการดื่มสุรานั้น ไม่มีความสัมพันธ์กันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 ($P > 0.05$)

ตารางที่ 4.11 สรุปความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทางประชากร ประสบการณ์การทำงานกับ
แนวโน้มการละเมิดกฎหมาย/วินัยอันเกี่ยวข้องกับการดื่มสุรา

ลักษณะประชากร/ประสบการณ์การทำงาน	N	\bar{x} ของแนวโน้มการละเมิด ฯ	S.D.
อายุ (ปี)			
20 - 40	191	-22.40	46.251
41 - 60	222	-29.23	42.734
$t = 1.558 ; P = .120$			
ชั้นข้าราชการ			
ชั้นประทวน	327	-26.14	44.610
ชั้นสัญญาบัตร	90	-25.07	43.682
$t = -0.203 ; P = .839$			
ระดับการศึกษา			
ต่ำกว่าปริญญาตรี	158	-25.86	47.974
ปริญญาตรี	209	-25.44	41.190
สูงกว่าปริญญาตรี	41	-29.34	48.200
$F = 0.132 ; P = .876$			
สถานภาพสมรส			
โสด	112	-17.65	49.336
สมรส (อยู่ด้วยกัน)	285	-28.41	41.708
หย่าร้าง/หม้าย	19	-36.95	48.709
$F = 3.003 ; P = .051$			
รายได้ต่อเดือน (บาท)			
< 15,000	46	-25.13	48.339
15,001-30,000	273	-28.56	42.558
> 30,000	20	-27.45	48.927
$F = 0.660 ; P = .518$			

ตารางที่ 4.11 สรุปความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทางประชากร ประสบการณ์การทำงานกับ
แนวโน้มการละเมิดกฎหมาย/วินัยอันเกี่ยวข้องกับการดื่มสุราของข้าราชการตำรวจ
(ต่อ)

ลักษณะประชากร/ประสบการณ์การทำงาน	N	\bar{x} ของแนวโน้มการละเมิด ฯ	S.D.
สายงานที่ปฏิบัติ			
งานป้องกันปราบปราม	293	-28.44	41.719
งานสอบสวน	31	-21.77	52.731
งานสืบสวน	44	-17.89	48.007
งานจราจร	24	-16.54	54.608
งานอำนวยความสะดวก	14	-30.57	46.008

F = 0.972 ; P = .423

4.6 ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมกรรมการดื่มสุราและแนวโน้มการละเมิดกฎหมาย/วินัยอันเกี่ยวข้องกับการดื่มสุรา

ในส่วนนี้จะเสนอข้อค้นพบที่บ่งบอกถึงความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมกรรมการดื่มสุราและแนวโน้มการละเมิดกฎหมาย/วินัยอันเกี่ยวข้องกับการดื่มสุราว่ามีความสัมพันธ์กันหรือไม่อย่างไร โดยใช้วิธีการวิเคราะห์ทางสถิติด้วยการทดสอบไคสแควร์ (Chi-square test) และการทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยเลขคณิต (t-test)

จากตารางที่ 4.12 แสดงให้เห็นว่าผลของการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยแนวโน้มการละเมิดกฎหมาย/วินัยอันเกี่ยวข้องกับการดื่มสุราของกลุ่มตำรวจตัวอย่างเมื่อเปรียบเทียบระหว่างกลุ่มลักษณะการดื่มสุราและกลุ่มระดับการดื่มสุราที่แตกต่างกัน ผลการวิเคราะห์ทางสถิติที่ได้ให้ผลเช่นเดียวกัน คือค่าทางสถิติที่ทดสอบได้ของกลุ่มลักษณะการดื่ม มีค่า $F = 0.745 ; P = .476$ และของกลุ่มระดับการดื่มสุรา มีค่า $F = .210 ; P = .811$ กล่าวโดยสรุป คือ ไม่พบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยแนวโน้มการละเมิดฯ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระหว่างกลุ่มย่อยๆ ในทั้งสองกลุ่มพฤติกรรมกรรมการดื่มสุรา ($P > .05$)

ตารางที่ 4.12 เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยแนวโน้มนการละเมิดกฎหมาย/วินัยอันเกี่ยวข้องกับการดื่มสุราของกลุ่มข้าราชการตำรวจที่จำแนกตามกลุ่มลักษณะการดื่มสุราและระดับการดื่มสุรา

กลุ่มพฤติกรรมการดื่มสุรา	N	\bar{x} ของแนวโน้มนการละเมิด ฯ	S.D
กลุ่มลักษณะการดื่มสุรา			
ดื่มเป็นประจำ	199	-24.38	39.944
ดื่มเป็นบางครั้งบางคราว	134	-29.92	45.745
ไม่เคยลอง/ไม่ดื่มเลยในปัจจุบัน	75	-23.73	53.496
F = 0.745 ; P = .476			
กลุ่มระดับการดื่มสุรา			
มีความเสี่ยงต่ำ	151	-27.20	50.385
ก่อให้เกิดอันตรายได้	95	-23.52	38.131
มีความเสี่ยงสูง/เสพติดแอลกอฮอล์แล้ว	148	-24.99	43.000
F = .210 ; P = .811			

ยิ่งไปกว่านั้นเมื่อพิจารณาค่าสหสัมพันธ์เพียร์สันของความสัมพันธ์ระหว่างแนวโน้มนการละเมิดกฎหมาย/วินัยอันเกี่ยวข้องกับการดื่มสุราและระดับการดื่ม (ภาวะเสี่ยงติดแอลกอฮอล์) ของกลุ่มตัวอย่างนั้นพบว่า ค่าสหสัมพันธ์เพียร์สันมีค่าเท่ากับ 0.006 (P = 0.910) ดังนั้นถือได้ว่าตัวแปรทั้งสองตัวนี้ไม่มีความสัมพันธ์กัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 จึงพิจารณาหาค่าความสัมพันธ์ของตัวแปรทั้งสองด้วยการทดสอบไคสแควร์ (Chi-square test) ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 4.13 ความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มแนวโน้มการละเมิดกฎหมาย/วินัยอันเกี่ยวข้องกับการดื่มสุรากับกลุ่มระดับการดื่มสุรา

กลุ่มแนวโน้มการละเมิดกฎหมาย/วินัยอันเกี่ยวข้องกับการดื่มสุรา	กลุ่มระดับการดื่มสุรา			รวม
	มีความเสี่ยงต่ำ	ก่อให้เกิดอันตรายได้	มีความเสี่ยงสูง/เสพติดแอลกอฮอล์แล้ว	
แนวโน้มในระดับต่ำ	44.4 (67)	29.5 (28)	36.5 (54)	37.8 (149)
แนวโน้มในระดับปานกลาง	44.4 (67)	64.2 (61)	56.1 (83)	53.6 (211)
แนวโน้มในระดับสูง	11.2 (17)	6.3 (6)	7.4 (11)	8.6 (34)
รวม (จำนวน)	100.0 (151)	100.0 (95)	100.0 (148)	100.0 (394)

$\chi^2 = 10.146$, $P = .038^*$, Contingency coefficient = .160

* $P < 0.05$

กระนั้นก็ตามเมื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างแนวโน้มการละเมิดกฎหมาย/วินัยอันเกี่ยวข้องกับการดื่มสุราและระดับการดื่มสุรา (ภาวะเสี่ยงติดแอลกอฮอล์) ด้วยการวิเคราะห์การทดสอบไคสแควร์ กลับพบความสัมพันธ์ กล่าวคือจากตารางที่ 4.13 สรุปได้ว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการดื่มสุราที่มีความเสี่ยงต่ำส่วนใหญ่มิมีแนวโน้มการละเมิดฯ ในระดับต่ำและระดับปานกลาง (ร้อยละ 44.4 และร้อยละ 44.4 ตามลำดับ) และมีเพียงร้อยละ 11.2 เท่านั้นที่มีแนวโน้มการละเมิดฯ ในระดับสูง สำหรับกลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการดื่มที่ก่อให้เกิดอันตรายได้ส่วนใหญ่มิมีแนวโน้มการละเมิดฯ ในระดับปานกลางมากถึงร้อยละ 64.2 ซึ่งมีจำนวนใกล้เคียงกับแนวโน้มการละเมิดฯ ในระดับปานกลางและระดับสูงของกลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการดื่มที่มีความเสี่ยงสูง/เสพติดแอลกอฮอล์แล้ว (ร้อยละ 63.5) และจากการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทั้งสองด้วยการทดสอบไคสแควร์ ก็พบว่ามีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P < 0.05$) สรุปผลจากการทดสอบไคสแควร์ ($\chi^2 = 10.146$, $P = .038$) แสดงว่าแนวโน้มการละเมิดฯ มีความสัมพันธ์กับระดับการดื่มสุราของข้าราชการตำรวจตัวอย่าง อย่างไรก็ตามเมื่อพิจารณาจากค่า Contingency coefficient = .160 นั้น แสดงว่าตัวแปรทั้งสองมีความสัมพันธ์กันในระดับต่ำมาก

บทที่ 5

อภิปรายผลการวิจัย

5.1 พฤติกรรมการดื่มสุรา

จากข้อค้นพบของการศึกษาในครั้งนี้ ช่วยให้ประเด็นบางประการที่เกี่ยวข้องกับปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคมไทยได้รับการยืนยันอีกครั้ง *ประการแรก* จากผลการศึกษาถึงพฤติกรรมการดื่มสุราของกลุ่มตำรวจตัวอย่างนั้นแสดงให้เห็นว่ากลุ่มข้าราชการตำรวจตัวอย่างส่วนใหญ่มีพฤติกรรมการดื่มสุรามาดังแต่ก่อนเข้ารับราชการตำรวจ โดยพบว่า อายุเฉลี่ยของการเริ่มลองดื่มสุราของกลุ่มตัวอย่างอยู่ที่ประมาณ 19 ปี และมีอายุที่เริ่มลองดื่มสุราเป็นครั้งแรกน้อยสุดเพียง 9 ปี ซึ่งถือว่าเป็นเด็กอย่างมาก โดยกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เริ่มลองดื่มสุราเป็นครั้งแรกเมื่ออายุต่ำกว่า 20 ปีมีปริมาณสูงที่สุดสูงถึงร้อยละ 55.8 และรองลงมาคือ อายุ 20-25 คิดเป็นร้อยละ 39.3 ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยเรื่องปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักศึกษาระดับอุดมศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร ซึ่งพบว่าวัยรุ่นดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ครั้งแรกตั้งแต่อายุยังน้อย และที่สำคัญมีการเพิ่มขึ้นอย่างชัดเจนในกลุ่มเยาวชนและผู้ใหญ่ตอนต้น คือกลุ่มอายุ 15-19 ปี และกลุ่มอายุ 20-24 ปี เพิ่มขึ้นร้อยละ 44-70 กับทั้งการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ครั้งแรกมักจะเป็นการนำไปสู่การดื่มในครั้งต่อไป (จักรพันธ์ กิตตินรรัตน์ และนิพิฐพนธ์ สนิทเหลือ, 2554) นอกจากนี้ยังมีงานวิจัยอีกหลายเรื่องที่มีข้อค้นพบสอดคล้องกันเกี่ยวกับประเด็นอายุเริ่มลองดื่มสุราเป็นครั้งแรก เช่น การศึกษาของกมลทิพย์ วิจิตรสุนทรกุล (2542) พบว่านักเรียนอาชีวศึกษาชายในกรุงเทพมหานครเริ่มดื่มสุราเมื่อช่วงอายุ 14-18 ปีและจะดื่มมากขึ้นเมื่อมีอายุมากขึ้น และการศึกษาของ ศรีรัช ลาภใหญ่ ในเรื่อง การศึกษาการรับรู้ ทักษะคิด และการมีส่วนร่วมของเยาวชนต่อการยับยั้งปัญหาและพฤติกรรมการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในครอบครัว กลุ่มตัวอย่างคือนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 2-6 จำนวน 1,583 คน พบว่ากลุ่มตัวอย่าง 43% ยอมรับว่าเคยลองดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์แล้ว ซึ่งน่าเป็นห่วงมากเพราะผู้ที่ให้ลองคือ บิดาหรือคนในครอบครัว สำหรับอายุเฉลี่ยที่เริ่มดื่มคือ 9 ปี ขณะที่อายุต่ำสุดที่เคยดื่มเพียงแค่ 7 ปีเท่านั้น (ศรีรัช ลาภใหญ่, 2552) และเช่นเดียวกับการศึกษาของเพ็ญหทัย กุลมาตย์ ที่ศึกษาพบว่านักเรียนมัธยมศึกษาเพศชายดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ครั้งแรกเมื่ออายุเฉลี่ย 12.3 ปี เริ่มดื่มครั้งแรกเมื่ออายุต่ำสุด 8 ปี (เพ็ญหทัย กุลมาตย์, 2550) และผลการวิจัยเรื่องปัจจัยเชิงสาเหตุและแนวทางป้องกันพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักเรียนวัยรุ่นในภาค

ตะวันออกเฉียงเหนือของ ชฎิล สมรภูมิ ที่พบว่า ช่วงอายุนักเรียนวัยรุ่นเริ่มลองดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เป็นครั้งแรกส่วนใหญ่เมื่ออายุระหว่าง 15-18 ปี และพบว่าอายุต่ำสุดที่เริ่มดื่มคือ 6 ปี (ชฎิล สมรภูมิ, 2554) และข้อมูลผลสำรวจล่าสุดของสำนักงานสถิติแห่งชาติในปี 2554 พบว่าในประเทศไทยอายุ 15 ปีขึ้นไป ผู้ชายเริ่มดื่มอายุเฉลี่ย 19.4 ปี (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2555) กล่าวโดยสรุปพฤติกรรมการดื่มสุราหรือเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ในกลุ่มประชาชนคนไทย รวมทั้งกลุ่มตำรวจผู้จะเป็นผู้บังคับใช้กฎหมายได้เริ่มต้นขึ้นตั้งแต่ยังเป็นเด็ก จึงนับเป็นประเด็นที่สำคัญยิ่งในการทำความเข้าใจและจัดโครงการหนึ่งใดเพื่อการดำเนินการแก้ไข

เมื่อพิจารณาถึงเหตุผลที่ทำให้เกิดการลองดื่มสุราเป็นครั้งแรกนั้น พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ลองดื่มสุราเพราะเหตุผลหลักสามประการ คือ ตามอย่างเพื่อน/เพื่อนชวนดื่ม การเข้าสังคม การสังสรรค์และความอยากทดลองดื่มตามความคึกคะนองในวัยเด็กและวัยรุ่น ซึ่งข้อค้นพบนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของ จินตนา วงศ์วาน (2548) ได้ศึกษาความชุกและพฤติกรรมการบริโภคแอลกอฮอล์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย สังกัดกรมสามัญศึกษา อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น พบว่า มีสาเหตุในการดื่มครั้งแรก คือ อยากลอง (ร้อยละ 49.60) รองลงมาคือเพื่อนชวนและดื่มเพื่อเข้าสังคม (ร้อยละ 16.50 และร้อยละ 12.00 ตามลำดับ) และงานวิจัยของชฎิล สมรภูมิ ที่พบว่าสาเหตุการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในครั้งแรกของนักเรียนวัยรุ่นในภาคตะวันออกเฉียงเหนือส่วนใหญ่มีสาเหตุมาจากความอยากลองดื่ม (ร้อยละ 70.3) รองลงมาเกิดจากเพื่อนชวน (ร้อยละ 40.5) (ชฎิล สมรภูมิ, 2554) และงานวิจัยของชยภรณ์ บุญเรืองศักดิ์ และมณฑา เก่งการพานิช (2550) ที่พบว่าพฤติกรรมการดื่มสุราของเยาวชนในจังหวัดลพบุรี มีเหตุผลในการลองดื่มสุราครั้งแรก เพราะเพื่อนชักชวน ร้อยละ 49.9 นอกจากเหตุผลที่กล่าวมาแล้วในข้างต้น จากข้อค้นพบที่ได้ค้นพบว่าการที่ผู้ใหญ่ใช้ให้ไปซื้อสุรา (ร้อยละ 0.8) และตามอย่างบุคคลในครอบครัว (ร้อยละ 1.5) ก็เป็นเหตุผลนำมาซึ่งการเกิดการลองดื่มสุราของกลุ่มตัวอย่างได้เช่นกันถึงแม้จะมีจำนวนไม่มากก็ตาม เนื่องจากการศึกษาพบว่าครอบครัวที่มีสมาชิกในครอบครัวติดสุรานั้นจะมีส่วนอย่างมากในการชักนำให้เด็กเกิดพฤติกรรมการดื่มสุราขึ้น (แก้ว กังสดาลอำไพ, 2533) ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของลักษณา เดิมศิริกุลชัย และคณะ ที่พบว่า การดื่มของพี่น้องเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของเยาวชนไทยอย่างมีนัยสำคัญ กล่าวคือ กลุ่มตัวอย่างที่มีญาติพี่น้องดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จะดื่มมากกว่ากลุ่มตัวอย่างที่ไม่มีญาติพี่น้องไม่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ (ลักษณา เดิมศิริกุลชัย และคณะ, 2542) และเช่นเดียวกับผลจากการศึกษาของชฎิล สมรภูมิ (2554) ที่พบว่าอิทธิพลของครอบครัวเป็นเงื่อนไขสำคัญต่อพฤติกรรมการดื่มของเด็ก โดยเหตุผลดังกล่าวนั้นจัดว่าเป็นปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมซึ่งถือเป็นปัจจัยสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ โดยสรุปจากข้อค้นพบในเรื่องเหตุผลและอายุที่เริ่มลองดื่มสุราเป็นครั้งแรกของกลุ่มตัวอย่างทั้งของการศึกษานี้และ

ของงานวิจัยที่สอดคล้องกันที่ได้กล่าวมาในช่วงต้นนั้นนับเป็นภาพที่สะท้อนให้เห็นถึงปัญหาของสังคม นั่นคือเด็กและเยาวชนของไทยมีพฤติกรรมการดื่มสุรากันอย่างแพร่หลาย อาจกล่าวได้ว่าเกิดมาจากหลายๆฝ่ายในสังคม ทั้งจากสถาบันครอบครัว สถาบันการศึกษา รวมถึงการบังคับใช้กฎหมายเพื่อควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์อย่างไม่จริงจังอีกด้วย จากการศึกษาของ สายใจ ชื่นคำ ที่ว่าปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักเรียนวัยรุ่น มีทั้งหมด 3 ตัวแปรด้วยกัน คือ (1) อิทธิพลของเพื่อนสนิท (2) ความผูกพันต่อบิดามารดา และ (3) ความผูกพันต่อครูและโรงเรียน (สายใจ ชื่นคำ, 2542) และเนื่องจากในความเป็นจริงแล้วทุกอย่างที่ตามกฎหมายได้กำหนดแล้วว่าไม่อนุญาตให้ผู้ที่อายุต่ำกว่า 20 ปีบริบูรณ์ซื้อเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ได้ จึงอาจเป็นการแสดงให้เห็นว่าประเทศไทยมีการบังคับใช้กฎหมายเพื่อควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์อย่างไม่จริงจังนัก โดยมีนักวิจัยได้ศึกษาถึงประเด็นนี้เอาไว้หลายท่าน เช่น นุชนทริกา บุญไชยแสน และคณะ (2555) ที่ศึกษาพบว่านิสิตของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม ร้อยละ 13.6 ได้มีพฤติกรรมการดื่มสุราในสถานที่ต้องห้ามตาม พ.ร.บ.ควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 และมีนิสิตที่สามารถซื้อเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในช่วงเวลาห้ามขายได้ร้อยละ 34.1 รวมถึงเด็กอายุต่ำกว่า 20 ปีสามารถซื้อเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ได้ ร้อยละ 47.0 เช่นเดียวกับการศึกษาของ พงษ์เดช สารการ ได้ประเมินผลพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในพื้นที่จังหวัดอุบลราชธานี และผลการประเมินพบว่าในกรณีผู้จำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์นั้น ส่วนใหญ่เป็นร้านขายของชำ ร้านโชห่วย โดยมีการขายแบบไม่จำกัดเวลาและอายุของผู้ซื้อ แม้จะมีการรับรู้ว่าเป็นสิ่งที่ผิดกฎหมายก็ตามแต่ไม่คิดว่าจะถูกจับดำเนินคดี และสำหรับกรณีของการประเมินในพนักงานที่บังคับใช้กฎหมาย ส่วนใหญ่ได้แก่เจ้าหน้าที่สาธารณสุขและนายตำรวจชั้นประทวน พบว่า ส่วนใหญ่เจ้าหน้าที่ตามกฎหมายเหล่านี้ได้เคยพบเห็นการซื้อหรือการดื่มในสถานที่และเวลาต้องห้าม แต่ไม่มีการดำเนินการใดๆ โดยให้เหตุผลว่าเนื่องจากไม่มีความชัดเจนในบทบาทและมาตรการการลงโทษทางกฎหมาย (พงษ์เดช สารการ, 2552) นอกจากนี้ อารีกุล พวงสุวรรณและคณะ ที่ได้ศึกษาการปฏิบัติตามกฎหมายของร้านจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในประเด็นการจำกัดอายุของผู้ซื้อ จากผลการศึกษาพบว่า เยาวชนสามารถซื้อเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ได้สำเร็จมากถึงร้อยละ 98.7 ไม่สำเร็จเพียงร้อยละ 1.3 เท่านั้น และการเข้าซื้อของเยาวชนส่วนใหญ่ร้อยละ 99.1 ไม่พบว่ามีการถามถึงอายุของผู้ซื้อ (อารีกุล พวงสุวรรณ และคณะ, 2555) แต่อย่างไรก็ตามสำหรับการเข้าถึงเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของกลุ่มตัวอย่างในการศึกษารุ่นนี้ไม่สามารถกล่าวได้ว่าเป็นการบกพร่องของการบังคับใช้ พ.ร.บ. ควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 เนื่องจาก พ.ร.บ. ดังกล่าวเพิ่งมีการบัญญัติขึ้นเมื่อประมาณ 4ปีที่ผ่านมเท่านั้น ดังนั้นครอบครัว สังคม และสิ่งแวดล้อมจึงควรช่วยกันดูแลปัญหาเรื่องนี้กันอย่างจริงจัง เพื่อเป็นการช่วยลดความเสี่ยงในการเข้าถึงเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของเด็กและเยาวชน นอกจากนี้ควร

สร้างทัศนคติ สร้างความตระหนักรู้ถึงโทษของเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ให้มากยิ่งขึ้น ดังเช่นผลจากการศึกษาของ อัมพวัลย์ วิศวธีรานนท์ กล่าวว่า

“ครอบครัวเป็นระบบย่อยที่สุด แต่มีความสำคัญมากที่สุด ในสังคมและมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับเด็กมากที่สุด ครอบครัวจึงมีบทบาทในการส่งเสริมพัฒนาการ หากมีความสัมพันธ์อันดีต่อกันในครอบครัว มีความรัก ความอบอุ่น ความห่วงใยซึ่งกันและกัน ตลอดจนการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่ที่เหมาะสม ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อรสนิยม (taste) ความนิยมการบริโภค (consumption preference) และรูปแบบการดำเนินชีวิต (lifestyle) ของเด็ก”

(อัมพวัลย์ วิศวธีรานนท์, 2541 อ้างถึงในจักรพันธ์ กิตตินรรัตน์ และนิพัทธ์พนธ์ สนิทเหลือ, 2554: หน้า 12)

จากเหตุผลที่ทำให้กลุ่มตำรวจตัวอย่างส่วนใหญ่ดื่มสุราในปัจจุบันนั้นพบว่า ส่วนใหญ่ดื่มเพื่อการเข้าสังคม/การสังสรรค์ และรองลงมาคือ เพื่อคลายความเครียด/วิตกกังวล นั้นมีความสอดคล้องกับการศึกษาของร้อยตำรวจเอกประสาร อัมสมบัติ ที่พบว่าร้อยละ 55.0 ของข้าราชการตำรวจชั้นประทวนจนถึงพลตำรวจรองงานเลี้ยงสังสรรค์ นอกจากนี้ยังมีปัจจัยด้านวัฒนธรรมในองค์กรและความเครียดที่เป็นปัจจัยที่ก่อให้เกิดพฤติกรรมการดื่มสุราของข้าราชการตำรวจ (ประสาร อัมสมบัติ, 2536) ข้อค้นพบนี้จึงไม่อาจสามารถปฏิเสธได้เลยว่าเพื่อนเป็นบุคคลสำคัญที่ทำให้เกิดพฤติกรรมการดื่มสุราขึ้นไม่ว่าจะเป็นลักษณะการดื่มเป็นประจำหรือการดื่มเป็นบางครั้งบางคราวตามโอกาสพิเศษก็ตาม ดังผลการศึกษาของ พินทูร วิรุพัตตั้งตระกูล ที่ศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาตรีในกรุงเทพมหานคร พบว่าอิทธิพลของเพื่อนเป็นปัจจัยหนึ่งที่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจดังกล่าวอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (พินทูร วิรุพัตตั้งตระกูล, 2550) สำหรับเหตุผลที่ดื่ม/ลองดื่มสุรานั้น พบว่าในการดื่มสุรา/ทดลองดื่มสุรานั้นไม่ได้เกิดจากปัจจัยใดเพียงปัจจัยเดียวเสมอไป แต่เป็นการส่งเสริมกันระหว่างหลายๆปัจจัย ตัวอย่างจากข้อค้นพบของการศึกษานี้ดังเช่น เกิดจากตามอย่างเพื่อน/เพื่อนชวนดื่มและอยากทดลองดื่มและเพื่อความทันสมัยและในขณะเดียวกันก็มีปัจจัยสิ่งแวดล้อม เช่นการเข้าสังคม/การสังสรรค์ หรือตามอย่างสมาชิกในครอบครัว เช่น พ่อ แม่ พี่ชายร่วมด้วย จากการศึกษาของ ประกิจ โทธิอาสน์ ได้พบว่าปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของวัยรุ่นนั้นเกิดจากทั้งปัจจัยนำ ปัจจัยเอื้อและปัจจัยเสริม โดยปัจจัยนำ ได้แก่ เพศ อายุ ผลการศึกษา ประเภทของการศึกษา ลักษณะที่อยู่อาศัย ทัศนคติ ค่านิยม และการรับรู้ผลกระทบของเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ส่วนปัจจัยเอื้อ ได้แก่ การเข้าถึงแหล่งซื้อขาย ความสัมพันธ์ใน

ครอบครัว และปัจจัยเสริม ได้แก่ พฤติกรรมการดื่มของเพื่อนสนิท และการรับอิทธิพลจากสื่อ เป็นต้น (ประกิจ โปธิอาสน์, 2541)

สำหรับประเภทของเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ก็เช่นเดียวกันมีกลุ่มสำรวจตัวอย่างจำนวนไม่น้อยที่ดื่มสุรามากกว่าหนึ่งประเภท เช่น ดื่มทั้งเบียร์และสุราสียี่ห้อไทย, ดื่มทั้งเบียร์และสุราสียี่ห้อต่างประเทศ และสุราสียี่ห้อไทย และอีกประการที่น่าสังเกตคือสุราสียี่ห้อต่างประเทศได้รับความนิยมมากกว่าสุราสียี่ห้อไทยค่อนข้างมาก ทั้งนี้จึงเป็นประเด็นหนึ่งที่น่าสนใจคืออาจทำให้ประเทศชาติสูญเสียรายได้ไม่น้อยจากการนิยมนิบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จากต่างประเทศ มีข้อมูลการนำเข้าเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จากกรมสรรพสามิต พบว่าในปี 2546 ประเทศไทยได้มีการนำเข้าเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จากประเทศในกลุ่มอาเซียน สูงถึง 903 ล้านบาท (กรมสรรพสามิต, 2547 อ้างถึงใน คณะกรรมการการคุ้มครองผู้บริโภค โภค สภานิติบัญญัติแห่งชาติ, 2550) และเมื่อพิจารณาจากราคาในท้องตลาด นายวรวิทย์ จรุงสมบัติ ผู้อำนวยการฝ่ายการตลาด สายธุรกิจสุรา บริษัท ไทยเบฟเวอเรจ มาร์เก็ตติ้ง จำกัด ผู้ผลิตและจัดจำหน่ายเหล้าสีแสงโสม แม่โขง หงส์ทอง และเบลนด์ 285 เปิดเผยว่า “ปัจจุบันราคาเหล้านอก ไม่ว่าจะเป็นเบนมอร์, 100 ไพเพอร์ส เหลืออยู่ที่ 350-390 บาท ส่วนเหล้าไทย เช่น แสงโสม ราคา 250 บาท” (สืบค้นเมื่อ 2 มกราคม 2556, จาก http://www.thannews.th.com/index.php?option=com_content&view=article&id=154423:4&catid=106:marketing&Itemid=456) ซึ่งจากการที่นิยมดื่มสุราราคาแพงของกลุ่มตัวอย่างส่งผลให้ค่าใช้จ่ายในการดื่มสุราของกลุ่มตัวอย่างเฉลี่ยประมาณ 700 บาทต่อครั้ง (เฉลี่ยประมาณ 3,000 บาทต่อเดือน) จะเห็นว่าเป็นค่าใช้จ่ายที่ค่อนข้างสูง เมื่อพูดถึงเรื่องค่าใช้จ่ายที่เกิดจากการดื่มสุรานอกจากค่าใช้จ่ายที่เกิดจากการซื้อเครื่องดื่มแอลกอฮอล์แล้ว การดื่มสุราอาจจะนำมาซึ่งค่าใช้จ่ายอื่นๆอีกมากมาย ดังเช่นจากการศึกษาของนิพนธ์ พัวพงศกร ที่พบว่าการดื่มสุรานั้นนำมาซึ่งค่าความเสียหายหรือต้นทุนอื่นๆอีกมากมาย เช่น ค่าใช้จ่ายในการรักษาโรคที่เกิดจากการดื่มสุรา ต้นทุนด้านเวลาทั้งจากการขาดงานและการรักษาโรค เป็นต้น (นิพนธ์ พัวพงศกร, 2548) นอกจากนี้พฤติกรรมกรรมการดื่มสุรานั้นไม่เพียงเป็นภาระค่าใช้จ่ายที่สิ้นเปลืองแก่ครอบครัวของตนเองเท่านั้น ยังพบว่าเป็นการสูญเสียทางเศรษฐกิจของประเทศอีกด้วย จากการศึกษาของ ดิเรก ปัทมสิริวัฒน์ พบว่า ประเทศไทยมีการสูญเสียทางเศรษฐกิจอย่างมหาศาลจากอุบัติเหตุจราจรที่มีสาเหตุจากการเมาสุรา มีมูลค่าถึง 69,656.2 ล้านบาทในปี 2536 และคิดเป็นสัดส่วนถึงร้อยละ 2.23 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมประชาชาติ (GNP) หากสามารถลดอุบัติเหตุดังกล่าวได้ร้อยละ 50 จะสามารถลดการสูญเสียทางเศรษฐกิจของประเทศได้ถึง 13,975 ล้านบาทต่อปี (ดิเรก ปัทมสิริวัฒน์, 2537)

ในส่วนของสถานที่ที่กลุ่มตัวอย่างนั่งดื่มสุรานั้น ถึงแม้กลุ่มสำรวจตัวอย่างส่วนใหญ่จะไปดื่มสุราที่ร้านอาหาร/ภัตตาคารและที่บ้านตนเอง (ร้อยละ 60.4 และร้อยละ 57.7 ตามลำดับ) แต่ยังมี

กลุ่มตำรวจตัวอย่างจำนวนถึงเกือบร้อยละ 6 ที่ดื่มสุราในสถานที่ทำงาน (ร้อยละ 5.7) ซึ่งถือว่าเป็นตัวเลขที่มีความสำคัญเมื่อเกิดขึ้นในสถานที่ที่บ่งบอกถึงการกระทำผิดกฎหมายของข้าราชการตำรวจ สำหรับช่วงเวลาที่กลุ่มตำรวจตัวอย่างนิยมดื่มสุรากัน ส่วนใหญ่มักจะดื่มกันในเวลาเย็น และในงานเลี้ยงสังสรรค์ (ร้อยละ 64.6 และร้อยละ 30.0 ตามลำดับ) ซึ่งถือว่าเป็นปรากฏการณ์ที่ดีที่บ่งบอกว่ากลุ่มตำรวจตัวอย่างจะดื่มสุรากันนอกเหนือเวลาปฏิบัติหน้าที่ แต่อย่างไรก็ตามยังคงพบข้อมูลที่แสดงให้เห็นถึงกลุ่มตำรวจตัวอย่างที่แม้จะเป็นเพียงจำนวนเล็กน้อยก็ตามกลับนิยมดื่มสุราในตอนเช้าและตอนเที่ยง (ร้อยละ 1.1) และน่าจะเป็นไปได้ว่ากลุ่มตัวอย่างเหล่านี้อาจจะเป็นผู้ที่มีแนวโน้มการละเมิดกฎหมายได้ ข้อค้นพบนี้สอดคล้องกับผลการศึกษาในต่างประเทศ ที่พบว่าข้าราชการตำรวจในประเทศออสเตรเลีย ถึงร้อยละ 25 ที่มีพฤติกรรมการดื่มสุราในเวลาที่กำลังปฏิบัติหน้าที่ราชการ (Jeremy D. Davey, 2000) และจากข้อค้นพบในส่วนของบุคคลที่กลุ่มตำรวจนิยมร่วมวงดื่มสุรานั้นประมาณร้อยละ 60 มักจะร่วมวงดื่มกับเพื่อนที่ทำงานเดียวกัน จึงเป็นการยืนยันให้เห็นค่อนข้างชัดเจนว่ากลุ่มตำรวจนิยมดื่มสุรากัน อย่างไรก็ตามยังพบกลุ่มตัวอย่างเกือบร้อยละ 10 ที่ชอบนั่งดื่มสุราคนเดียว ในจำนวนของกลุ่มตัวอย่างนี้อาจจะบ่งบอกให้เห็นว่าเป็นกลุ่มที่มีความเสี่ยงต่อการเสพติดสุราเช่นกัน จากการศึกษาถึงพฤติกรรมการดื่มสุราของพนักงานในภาคอุตสาหกรรม ของจุฑามาศ แก้วพิจิตร (2549) ให้ผลการศึกษาที่สอดคล้องกัน เนื่องจากพบว่าพนักงานในภาคอุตสาหกรรมนิยมดื่มเป็นกลุ่มมากกว่าดื่มคนเดียว โดยวัฒนธรรมแฝงในองค์กรมีส่วนสนับสนุนให้พนักงานดื่มแอลกอฮอล์ ไม่ว่าจะเป็นการเลี้ยงเครื่องดื่มแอลกอฮอล์แก่พนักงานในการเลี้ยงสังสรรค์ของที่ทำงาน รวมทั้งมีความเชื่อว่าการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จะทำให้ความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงานดีขึ้น สิ่งเหล่านี้เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลอย่างมากในการชักนำให้คนในองค์กรมีพฤติกรรมการดื่มสุรา

5.2 แนวโน้มการละเมิดกฎหมาย/วินัยอันเกี่ยวข้องกับการดื่มสุราของข้าราชการตำรวจตัวอย่าง

จากข้อค้นพบทั้งหมดเกี่ยวกับพฤติกรรมการดื่มสุราของกลุ่มตำรวจตัวอย่างในข้างต้น ไม่อาจปฏิเสธได้เลยว่าข้าราชการตำรวจเป็นสาขาอาชีพหนึ่งที่มีพฤติกรรมการดื่มสุรากันค่อนข้างมาก เนื่องจากข้อค้นพบของพฤติกรรมการดื่มสุราและผลสรุปการประเมินภาวะการติดแอลกอฮอล์ของกลุ่มตำรวจตัวอย่างที่ได้จากการศึกษานี้พบว่า เกือบร้อยละ 40 เป็นกลุ่มที่มีความเสี่ยงสูง/เสพติดแอลกอฮอล์แล้ว เช่นเดียวกับการศึกษาของ Robyn L. Richmond ซึ่งได้ศึกษาถึงพฤติกรรมต่างๆที่ข้าราชการตำรวจชอบประพฤติปฏิบัติในชีวิตประจำวัน ผลที่ได้จากการศึกษา

พบว่า มีตำรวจชาย (ร้อยละ 48) และตำรวจหญิง (มากกว่าร้อยละ 40) ได้มีพฤติกรรมการดื่มสุราในปริมาณที่สูงมาก ซึ่งถือได้ว่าเป็นกลุ่มเสี่ยงมากที่สุดที่จะได้รับอันตรายจากการดื่มสุรา โดยส่วนมากกลุ่มเสี่ยงนี้เป็นตำรวจที่มีอายุน้อย (Richmond, R. L., Wodak, A., Kehoe, L. & Heather, N., 1998) ข้อค้นพบที่กล่าวมาทั้งหมดแสดงให้เห็นว่าพฤติกรรมการดื่มสุรานี้กลายเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการดำเนินชีวิตประจำวันของกลุ่มตำรวจตัวอย่างค่อนข้างมาก เป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมทางสังคมและวัฒนธรรมองค์กรแม้ไม่เป็นทางการนัก ข้อสรุปนี้อาจยืนยันได้จากการศึกษาที่พบว่าระยะเวลาการฝึกอบรมถือเป็นปัจจัยอีกประการหนึ่งที่ได้มีความสำคัญต่อพฤติกรรมการดื่มสุราของอาชีพตำรวจ โดยในการศึกษานี้ได้มีการศึกษาติดตามพฤติกรรมการดื่มสุราของตำรวจน้องใหม่ โดยเริ่มสังเกตพฤติกรรมจากวันแรกของการทำงาน จนถึงเวลาที่ผ่านการฝึกอบรม 6 เดือน และ 1 ปี ผลที่ได้พบคือ ตำรวจน้องใหม่นั้นมีโอกาสเป็นกลุ่มเสี่ยงเพิ่มมากขึ้นตามระยะเวลาที่เข้ารับการฝึกอบรม ดังนั้นจึงถือได้ว่าการเข้าฝึกอบรมนั้นเป็นกระบวนการทำให้ข้าราชการตำรวจน้องใหม่เหล่านี้เข้าสู่วัฒนธรรมทางสังคมของสถาบันตำรวจไปโดยปริยาย และจะส่งผลกระทบต่อระดับการดื่มสุราของแต่ละบุคคลตามไปด้วย (Obst, P. L., Davey, J. D. & Sheehan, M. C., 2001) และจากการประเมินแนวโน้มการละเมิดกฎหมาย/วินัยอันเกี่ยวข้องกับการดื่มสุราของกลุ่มข้าราชการตำรวจตัวอย่างในการศึกษารุ่นนี้ พบว่ามีแนวโน้มการละเมิดฯ ดังกล่าวเกิดขึ้นถึงแม้จะพบกลุ่มตำรวจตัวอย่างที่มีแนวโน้มการละเมิดฯ ในระดับสูงไม่ถึงร้อยละ 10 ก็ตาม แต่ในขณะที่เดียวกันก็พบจำนวนกลุ่มตำรวจตัวอย่างเกินครึ่งที่มีแนวโน้มการละเมิดฯ ในระดับปานกลาง ข้อค้นพบนี้ก็พบในการศึกษาของ ประสาร อิ่มสมบัติ ที่พบว่าข้าราชการตำรวจมีการกระทำผิดวินัยเกี่ยวกับการดื่มสุรา ร้อยละ 6.6 (ประสาร อิ่มสมบัติ, 2536) ทั้งๆที่ในความเป็นจริงแล้วกลุ่มข้าราชการตำรวจเป็นผู้พิทักษ์สันติราษฎร์ เป็นผู้ที่ทำหน้าที่ในการบังคับใช้กฎหมายโดยตรง ซึ่งโดยหลักการแล้วไม่ควรพบข้อมูลการละเมิดเลยแม้แต่น้อย แต่ในเมื่อกลุ่มตำรวจยังคงมีพฤติกรรมการดื่มสุราอยู่ การให้คำร้องซึ่งหน้าที่อย่างเต็มความสามารถ อย่างเต็มประสิทธิภาพก็ย่อมมีทางเป็นไปได้น้อยลง และจากข้อมูลที่พบว่ากลุ่มแนวโน้มการละเมิดฯ กับกลุ่มระดับการดื่มสุราของข้าราชการตำรวจตัวอย่างมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P < .05$) โดยถึงแม้ตัวแปรทั้งสองนี้จะมีความสัมพันธ์กันในระดับต่ำด้วยตำรวจส่วนใหญ่จะไม่ละเมิดฯ ก็ตาม แต่ก็ยังเป็นข้อมูลที่บ่งบอกได้ว่าหากกลุ่มตัวอย่างมีระดับการดื่มสุราลดลง แนวโน้มการละเมิดก็จะน้อยลงตามไปด้วยตามลำดับ ดังนั้นการจัดให้มีแผนการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการดื่มสุราของข้าราชการตำรวจจึงน่าจะมีความจำเป็นอย่างมาก

5.3 ความคาดหวังและการให้ค่าต่อผลที่จะเกิดขึ้นเมื่อดื่มสุรภายใต้สถานการณ์ต่างๆ

สำหรับข้อค้นพบในเรื่องความคาดหวังต่อผลที่จะเกิดขึ้นเมื่อดื่มสุรภายใต้สถานการณ์ต่างๆ จะสังเกตเห็นว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่จะมีความลังเลเกี่ยวกับผลของการดื่มสุราที่ส่งผลต่อสุขภาพร่างกาย กล่าวคือกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีพฤติกรรมการดื่มสุราไปต่างๆที่ตนเองก็ไม่แน่ใจ/ ก้ำกึ่งว่าการดื่มสุรานั้นจะช่วยแก้ไขปัญหาหรือส่งผลต่อร่างกายของตนตามที่คาดไว้ได้จริงหรือไม่ มากน้อยเพียงใด กลุ่มตัวอย่างมีความคาดหวังในระดับค่อนข้างต่ำว่าการดื่มสุราหลังจากการทำงาน จะทำให้ความเครียดนั้นหายไป (Mean = - 0.10) หรือการดื่มสุราก่อนนอนทำให้นอนหลับสบาย (Mean = -0.07) หรือการดื่มสุราก่อนมีอาหารทำให้เจริญอาหารมากขึ้น (Mean = - 0.18) กล่าวคือมีกลุ่มตัวอย่างเพียงประมาณร้อยละ 5 เท่านั้นที่คาดว่ามีความเป็นไปได้อย่างยิ่งที่จะเกิดผลเหล่านั้นขึ้น หากตนดื่มสุรา กระนั้นก็ตามหากผลจากการดื่มสุรานั้นเป็นผลค่อนข้างรุนแรง กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ก็จะมีคามคาดคิดถึงผลเหล่านั้นสูงมากขึ้น เช่น กลุ่มตัวอย่างเกือบร้อยละ 40 คาดว่ามีความเป็นไปได้ที่การดื่มสุราทำให้ป่วยเป็นโรคเรื้อรังได้ (Mean = 0.77) หรือคาดว่าเป็นไปได้อย่างยิ่งหากขับขี่ยานพาหนะหลังการดื่มสุราทำให้เกิดอุบัติเหตุได้ (Mean = 1.03) หรือจะถูกยึดใบอนุญาตขับขี่หากขับขี่ยานพาหนะหลังการดื่มสุรานั้นค่อนข้างสูง อาจเป็นเพราะได้มีการเชื่อมโยงมาจากมีการรณรงค์เกี่ยวกับเรื่องเมาแล้วขับค่อนข้างมากในประเทศไทย ทำให้กฎหมายข้อบังคับในด้านนี้ค่อนข้างมีการบังคับใช้กันอย่างจริงจัง รวมทั้งมีหลายๆหน่วยงานหรือองค์กรอื่นเข้ามาควบคุมดูแลร่วมกับผู้บังคับใช้กฎหมายโดยตรง เช่น สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) และองค์กรเอกชนอื่นๆ เป็นต้น

เป็นที่น่าสังเกตว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่คิดว่าโอกาสที่ตนจะถูกลงโทษหนักๆ จากกฎหมายข้อบังคับว่าด้วยเรื่องการดื่มสุรานั้นจะมีไม่มากนักโดยเฉพาะในประเด็นของการดื่มสุราในสถานที่ต้องห้ามตามประกาศในพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 อันได้แก่ สถานที่ราชการ, สถานศึกษา, โรงพยาบาล/สถานบริการสาธารณสุขของรัฐ, สวนสาธารณะ, วัด และบ่อน้ำมัน กล่าวคือ ค่าความคาดหวังของกลุ่มตัวอย่างที่ตนจะถูกลงโทษจัดอยู่ในระดับปานกลางเท่านั้น โดยพิจารณาจากจำนวนของกลุ่มตัวอย่างที่ส่วนมากจะคาดว่ามีความเป็นไปได้ และเป็นไปไม่ได้พอๆกันที่ตนจะถูกปรับ/จำคุกหากดื่มสุราในบริเวณสถานที่ต้องห้ามดังที่กล่าวในข้างต้น รวมทั้งการจะถูกปรับ/จำคุกหากดื่มสุราแล้วขับขี่ยานพาหนะแม้ในระยะทางใกล้ๆ ด้วยการที่กลุ่มตัวอย่างมีความคาดหวังเพียงในระดับปานกลางต่อผลการกระทำดังกล่าวว่าจะถูกลงโทษหากดื่มสุราในสถานที่ดังกล่าวอาจจะเป็นเพราะมีความคิดว่าเป็นความผิดที่ไม่รุนแรงหรือการบังคับใช้กฎหมายของประเทศไทยในประเด็นเหล่านี้ไม่มีความเข้มแข็งเท่าที่ควร มีความหละหลวมอยู่บ้าง

ไม่มีการบังคับใช้กันอย่างจริงจังมากพอ ทั้งนี้ด้วยมีข้อค้นพบที่ว่ามียุทธศาสตร์ตัวอย่างเกือบร้อยละ 6 นำสู่รามาคึ่งในสถานที่ทำงาน (ร้อยละ 5.7) ซึ่งมีความสอดคล้องกับผลของความคาดหวัง นั่นคือมีกลุ่มตัวอย่างเกือบร้อยละ 7 มีความคาดหวังว่าเป็นไปไม่ได้อย่างยิ่งที่ตนจะถูกปรับ/จำคุกหากตนดื่มสุราในสถานที่ราชการ (ร้อยละ 6.7) แต่ในทางกลับกันหากผลจากการดื่มสุรารายได้สถานการณ์นั้นๆ ส่งผลกระทบต่อตำแหน่งหน้าที่การงาน กลุ่มตัวอย่างจะตระหนักถึงความสำคัญค่อนข้างมาก ให้ค่าความคาดหวังต่อผลที่จะเกิดขึ้นจากการกระทำพฤติกรรมนั้นๆ ในระดับค่อนข้างสูง แม้กระทั่งเพียงการถูกเจ้านายตำหนิหากดื่มสุราก่อนมาทำงาน (Mean = 1.16) กลุ่มตัวอย่างเกินครึ่งคิดว่ามีความเป็นไปได้อย่างยิ่งที่ตนจะถูกตำหนิหากมีพฤติกรรมเช่นนั้น ในขณะที่เดียวกันกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ก็มีความคาดหวังในระดับเดียวกันนั้นว่าตนจะถูกปลดออก/ไล่ออกจากราชการหากดื่มสุราจนเสียราชการ (Mean = 0.65) หากดื่มสุราแล้วทำทนายผู้บังคับบัญชา (Mean = 0.68), หากดื่มสุราในขณะที่ปฏิบัติหน้าที่ราชการ (Mean = 0.83), หากดื่มสุราแล้วใช้ปืนยิงผู้อื่น (Mean = 1.07), หากดื่มสุราแล้วยิงปืนด้วยความคึกคะนอง (Mean = 1.06), รวมทั้งมีกลุ่มตัวอย่างประมาณร้อยละ 40 ที่คิดว่ามีความเป็นไปได้ที่ตนจะถูกกักขัง/กักขังถ้าดื่มสุราจนมึนเมาไม่สามารถครองสติได้ทำให้เสียเกียรติศักดิ์ตำแหน่งหน้าที่ (Mean = 0.81) จากความคาดหวังของกลุ่มตัวอย่างในข้างต้นจะตั้งข้อสังเกตได้ว่ากลุ่มตัวอย่างตั้งค่าความคาดหวังต่อการถูกปลดออก/ไล่ออกต่ำกว่าหรือน้อยกว่าการถูกตำหนิและการถูกกักขัง/กักขัง อันแสดงให้เห็นว่าในกลุ่มอาชีพข้าราชการตำรวจการถูกปลดออก/ไล่ออกจากราชการนั้นเกิดขึ้นได้ไม่ถ่วงน้ำหนักเท่าการถูกตำหนิและการถูกกักขัง/กักขัง แต่หากเป็นผลที่เกิดจากการใช้อาวุธปืนกลุ่มตัวอย่างจะมีความคาดหวังสูงเป็นพิเศษกว่าผลจากการดื่มประการอื่นๆ ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะความผิดจากการใช้อาวุธปืนนั้นเป็นความผิดทั้งทางวินัยและทางอาญาควบคู่กันไป

สำหรับข้อค้นพบเกี่ยวกับการให้ค่าต่อผลที่จะเกิดขึ้นจากการดื่มสุรารายได้สถานการณ์ต่างๆ นั้นจะเห็นว่ากลุ่มตัวอย่างให้ค่าต่อผลที่จะเกิดขึ้นจากการดื่มสุราค่อนข้างชัดเจน กล่าวคือ สำหรับผลในแง่ไม่ดีทั้งที่ส่งผลต่อตำแหน่งหน้าที่การงาน ส่งผลต่อชีวิตและทรัพย์สินทั้งของตนเองและผู้อื่น กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ให้ค่าต่อสิ่งที่เกิดขึ้นนั้นน้อยมากๆ เช่น ถูกไล่ออก, ถูกปลดออก, ถูกกักขัง, ถูกจับ, ป่วยด้วยโรคเรื้อรัง, ผู้อื่นบาดเจ็บ, ถูกทำร้ายร่างกาย, ทะเลาะวิวาทกับผู้อื่น, ถูกยึดใบอนุญาตขับขี่, ใช้ปืนยิงผู้อื่น เป็นต้น กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่จะให้ค่าต่อสิ่งที่กล่าวมานั้นว่าเป็นสิ่งที่ไม่ดี/ไม่มีค่าอย่างมาก ข้อค้นพบนี้เป็นสิ่งที่ดีที่สะท้อนให้เห็นถึงความรู้สึกนึกคิดของกลุ่มตัวอย่างได้เป็นอย่างดี ว่าพื้นฐานแล้วกลุ่มตัวอย่างไม่ได้มีความจงใจในการกระทำพฤติกรรมบางอย่างที่เป็นการแสดงถึงการละเมิดกฎหมายดังกล่าว อีกประการหนึ่งที่สังเกตเห็นได้คือ กลุ่มตัวอย่างจะให้ค่าต่อผลที่เกิดขึ้นที่เกี่ยวข้องกับการเข้าสังคมหรือความรู้สึกของกลุ่ม

เพื่อนค่อนข้างมาก กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นว่าเป็นสิ่งที่ดี/มีค่าอย่างยิ่งหรือค่อนข้างดี/ค่อนข้างมีค่า เช่น ความสนุกสนาน, มีเพื่อนเพิ่มขึ้น, ได้เป็นที่รักของกลุ่มเพื่อน, สนุกสนมกับเพื่อนบ้านมากขึ้น, สนุกสนมกับเพื่อนร่วมงานมากขึ้น เป็นต้น ข้อค้นพบนี้เสริมกับข้อค้นพบส่วนอื่นๆ เช่น พบว่า ตำรวจตัวอย่างมักดื่มสุราในงานเลี้ยง และกลุ่มเพื่อนเป็นกลุ่มที่ชักจูงให้ริเริ่มลองดื่มในอดีต

บทที่ 6

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มุ่งที่จะอธิบายถึงพฤติกรรมการดื่มสุราของข้าราชการตำรวจ โดยมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อที่จะหาแนวโน้มการละเมิดกฎหมาย/วินัยอันเกี่ยวข้องกับการดื่มสุราของข้าราชการตำรวจกลุ่มนี้ภายใต้กรอบแนวคิดทฤษฎีความคาดหวังและการให้คุณค่า (Expectancy-value Theory) ของ Rotter รวมถึงพยายามอธิบายความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการดื่มสุรากับแนวโน้มการละเมิดฯ ดังกล่าวด้วย

เพื่อเป้าหมายข้างต้น ระเบียบวิธีการวิจัยจึงเป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (quantitative research) ที่ใช้วิธีการวิจัยเชิงสำรวจ (survey method) ประชากรที่ศึกษาในครั้งนี้ คือข้าราชการตำรวจที่ปฏิบัติหน้าที่ในกรุงเทพมหานคร โดยครอบคลุมทั้งข้าราชการตำรวจชั้นประทวนและชั้นสัญญาบัตร สำหรับการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างและการสุ่มตัวอย่างได้ใช้วิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (multi-stage sampling) จากสถานีตำรวจนครบาลจำนวนทั้งสิ้น 87 สถานี โดยขั้นตอนแรกทำการสุ่มสถานีตำรวจนครบาลตัวอย่าง โดยยึดหลักจากการแบ่งสถานีตำรวจนครบาลทั้งหมดออกเป็น 9 กองบัญชาการตำรวจนครบาล (บก.น.) คือ บก.น.1 ถึง บก.น.9 โดยได้ทำการสุ่มอย่างง่ายมา บก.น.ละ 1 สถานี นั่นคือ สถานีตำรวจนครบาลตัวอย่างที่ได้มีทั้งหมด 9 สถานี ในขั้นตอนที่สอง จากสถานีตำรวจตัวอย่างทั้ง 9 แห่งที่สุ่มมานั้น ได้กำหนดจำนวนตัวอย่างด้วยวิธีกำหนดสัดส่วนตามขนาดของประชากรของสถานีตำรวจนครบาลและประเภทชั้นยศของข้าราชการตำรวจในสถานีตำรวจนครบาล (ชั้นประทวนและชั้นสัญญาบัตร) (proportion to size) และได้ทำการสุ่มโดยบังเอิญ (accidental sampling) สำหรับขนาดของกลุ่มตัวอย่าง จากการคำนวณคาดว่าจะมีจำนวน 377 นาย ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% (ซึ่งเป็นขนาดของกลุ่มตัวอย่างจากขนาดของประชากรจำนวน 20,000 คน) และเนื่องจากขนาดประชากรข้าราชการตำรวจของสถานีตำรวจนครบาลทั้งหมดมีจำนวนประมาณ 16,152 นาย ขนาดของตัวอย่างของการวิจัยครั้งนี้จึงสามารถเป็นตัวแทนของประชากรได้ตามข้อเสนอของ Krejcie and Morgan (1970) แต่สำหรับการเก็บข้อมูลจริงนั้นผู้วิจัยได้กระจายแบบสอบถามไปแต่ละสถานีตำรวจนครบาลเพิ่มขึ้นอีกประมาณร้อยละ 25 (รวม 475 ฉบับ) อย่างไรก็ตามภายหลังจากการเก็บรวบรวมข้อมูลเสร็จสิ้นแล้ว แบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์เพียงพอและสามารถนำมาวิเคราะห์ได้มีจำนวนทั้งสิ้น 417 ฉบับ ซึ่งถือว่าขนาดของตัวอย่างนี้สามารถเป็นตัวแทนของประชากรได้ ซึ่งได้ใช้ช่วงเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นระยะเวลา 5 เดือน คือเดือน

สิงหาคม พ.ศ. 2554 ถึงเดือนธันวาคม พ.ศ. 2554 โดยในการเก็บรวบรวมข้อมูลได้ให้ข้าราชการตำรวจตัวอย่างตอบแบบสอบถามด้วยตนเอง และเพื่อหาแนวโน้มการละเมิดกฎหมาย/วินัยอันเกี่ยวข้องกับการดื่มสุราของข้าราชการตำรวจ ในการประเมินแนวโน้มการละเมิดฯ จึงได้ใช้การวัดโดยอ้อมโดยได้จากการคำนวณทางคณิตศาสตร์ด้วยการคูณกันระหว่างค่าความคาดหวัง (expectancy = E) กับการให้คุณค่าต่อการเสริมแรง (reinforcement value = RV) วิธีการประเมินแนวโน้มในการกระทำพฤติกรรม (Behavior potential = BP) แบบทางอ้อมนี้อาจสรุปเป็นสมการได้คือ

$$BP_{SIRI} = E_{SI} \times RV_{SI}$$

ดังนั้นเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้จึงเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการค้นคว้าเอกสาร ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อตอบวัตถุประสงค์ของการวิจัยแบบสอบถามประกอบด้วย 3 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับความคาดหวังและการให้คุณค่าต่อผลที่จะเกิดขึ้นจากการดื่มสุรารายได้สถานการณ์ต่างๆ

ส่วนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมการดื่มสุรา

การวิเคราะห์ข้อมูลได้ใช้โปรแกรมสถิติสำเร็จรูปทางสังคมศาสตร์ SPSS (Statistical Package for the Social Sciences/Personal Computer Plus) เพื่อทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงบรรยายเพื่ออธิบายลักษณะทางประชากร ประสิทธิภาพการทำงาน พฤติกรรมการดื่มสุรา และแนวโน้มการละเมิดกฎหมาย/วินัยอันเกี่ยวข้องกับการดื่มสุราของข้าราชการตำรวจ รวมทั้งความคาดหวังและการให้ค่าต่อผลที่จะเกิดขึ้นเมื่อดื่มสุรารายได้สถานการณ์ต่างๆ ของข้าราชการตำรวจ ในส่วนของการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทางประชากร ประสิทธิภาพการทำงาน กับพฤติกรรมการดื่มสุรา (ลักษณะการดื่มสุราและระดับการดื่มสุรา) รวมทั้งความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการดื่มและแนวโน้มการละเมิดกฎหมาย/วินัยอันเกี่ยวข้องกับการดื่มสุราของข้าราชการตำรวจ ได้อธิบายด้วยการทดสอบไคสแควร์ (Chi-square test) และทำการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยแนวโน้มการละเมิดฯ ของตำรวจตัวอย่างเมื่อมีลักษณะทางประชากร ประสิทธิภาพการทำงาน และพฤติกรรมการดื่มที่แตกต่างกัน (t-test และ ANOVA) ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับระดับการวัดของตัวแปรแต่ละตัว

6.1 สรุปผลการวิจัย

ข้อค้นพบของการศึกษาค้างนี้ สรุปได้ว่า

6.1.1 ลักษณะทางประชากรและประสบการณ์การทำงานของข้าราชการตำรวจตัวอย่าง

ข้าราชการตำรวจที่เข้าร่วมการศึกษาในครั้งนี้มีอยู่ในช่วงอายุ 22-58 ปี มีอายุเฉลี่ยประมาณ 41 ปี ($\bar{x} = 41.05$ ปี, S.D. = 7.271 ปี) ประมาณครึ่งหนึ่งมีระดับการศึกษาในระดับปริญญาตรี (ร้อยละ 51.3) โดยส่วนใหญ่จบการศึกษามาจากสาขาวิชานิติศาสตร์และรัฐศาสตร์ รองลงมา มีระดับการศึกษาในระดับต่ำกว่าปริญญาตรี (ร้อยละ 38.7) และร้อยละ 10.0 จบการศึกษาในระดับปริญญาโท ส่วนใหญ่จบมาจากสาขาวิชารัฐศาสตร์การปกครองและรัฐประศาสนศาสตร์ สำหรับสถานภาพสมรสพบว่าเกือบร้อยละ 70 สมรสแล้วและยังคงอยู่ด้วยกันกับคู่สมรส (ร้อยละ 68.5) รองลงมาคือมีสถานภาพโสด คิดเป็นร้อยละ 26.9 และเมื่อพิจารณาถึงรายได้ต่อเดือน (เงินเดือน + เบี้ยเลี้ยง) พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีรายได้อยู่ระหว่าง 8,000–55,000 บาท โดยรวมแล้วมีรายได้เฉลี่ยประมาณ 21,345 บาท ($\bar{x} = 21,345.22$ บาท, S.D. = 6,308.778 บาท) โดยร้อยละ 80.5 เป็นกลุ่มข้าราชการตำรวจตัวอย่างที่มีรายได้อยู่ในระดับปานกลาง (15,000–30,000 บาทต่อเดือน) มีเพียงร้อยละ 5.9 เท่านั้นที่ถือว่าเป็นกลุ่มข้าราชการตำรวจตัวอย่างที่มีรายได้ค่อนข้างสูง (> 30,000 บาทต่อเดือน)

กลุ่มตัวอย่างเป็นข้าราชการตำรวจชั้นประทวนร้อยละ 78.4 และชั้นสัญญาบัตรร้อยละ 21.6 จำนวนประมาณสามในสี่ (ร้อยละ 74.9) เป็นข้าราชการตำรวจชั้นประทวนที่มีตำแหน่งเป็นผู้บังคับหมู่ โดยส่วนมากจะดำรงยศตำรวจเป็นนายดาบตำรวจสูงถึงร้อยละ 55.7 รองลงมาคือ สิบตำรวจเอกและจ่าสิบตำรวจ (ร้อยละ 11.2 และ ร้อยละ 8.0 ตามลำดับ) ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่เป็นข้าราชการตำรวจชั้นสัญญาบัตรมีตำแหน่งรองสารวัตรมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 15.0 รองลงมาคิดเป็นร้อยละ 8.5 มีตำแหน่งเป็นสารวัตร โดยส่วนมากจะดำรงยศตำรวจเป็นพันตำรวจโทและร้อยตำรวจเอกเป็นจำนวนเท่ากัน (ร้อยละ 6.6) รองลงมาคือร้อยตำรวจโท คิดเป็นร้อยละ 6.1 กลุ่มข้าราชการตำรวจตัวอย่างส่วนใหญ่ ปฏิบัติงานอยู่ในสายงานป้องกันปราบปราม (ร้อยละ 72.2) รองลงมาคือสายงานสืบสวน (ร้อยละ 10.8) อายุราชการของกลุ่มตัวอย่างอยู่ระหว่างน้อยกว่า 1 ปี ถึง 39 ปี (อายุราชการเฉลี่ยประมาณ 17 ปี) ร้อยละ 62.2 ของกลุ่มตัวอย่างมีอายุราชการ 10-25 ปี

6.1.2 พฤติกรรมการดื่มสุราของข้าราชการตำรวจตัวอย่าง

ในประเด็นเกี่ยวกับพฤติกรรมการดื่มสุราของข้าราชการตำรวจของการศึกษาค้างนี้ พบว่ากลุ่มข้าราชการตำรวจตัวอย่างประมาณครึ่งหนึ่งปัจจุบันมีพฤติกรรมการดื่มสุราอยู่เป็นประจำ (ร้อยละ 48.8) และจำนวนเกือบหนึ่งในสามเคยดื่มสุราในอดีต แต่ในปัจจุบันจะดื่มสุราเฉพาะโอกาส

สำคัญเท่านั้น (ร้อยละ 32.8) จากข้อมูลยังพบอีกว่ากลุ่มข้าราชการตำรวจตัวอย่างนั้นมีพฤติกรรมริเริ่มทดลองดื่มสุราเป็นครั้งแรกตั้งแต่อายุเพียง 9 ปีเท่านั้น (ต่ำสุด 9 ปีและสูงสุด 38 ปี) โดยมีอายุที่เริ่มลองดื่มเฉลี่ยประมาณ 19 ปี ($\bar{x} = 19.16$ ปี, S.D. = 3.829 ปี) สามเหตุผลหลักที่สำคัญที่สุดที่ทำให้ลองดื่มสุราเป็นครั้งแรก คือ ดื่มเพื่อการเข้าสังคม/การสังสรรค์, อยากทดลองดื่ม และตามอย่างเพื่อน/เพื่อนชวนดื่ม และเมื่อก้าวถึงเหตุผลที่สำคัญที่สุดที่ทำให้ในปัจจุบันยังคงมีพฤติกรรมการดื่มสุราอยู่พบว่าเกือบร้อยละ 90 ดื่มสุราเพื่อการเข้าสังคม/การสังสรรค์ สำหรับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่ได้รับความนิยมมากที่สุดได้แก่ เบียร์ รองลงมาคือ สุราสียี่ห้อต่างประเทศและสุราสียี่ห้อไทย ตามลำดับ สำหรับสถานที่ที่กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่นิยมไปดื่มสุรากัน คือที่ร้านอาหาร/ภัตตาคาร (ร้อยละ 60.4) และยังพบว่ามีกลุ่มตัวอย่างร้อยละ 5.7 ดื่มสุราในสถานที่ทำงาน โดยส่วนมากกลุ่มข้าราชการตำรวจตัวอย่างมักจะนิยมดื่มสุรากันในช่วงเวลาเย็นของวันหลังเสร็จสิ้นจากภารกิจต่างๆแล้วและรองลงมาคือนิยมดื่มสุราเฉพาะในงานเลี้ยงสังสรรค์ เกินครึ่งของกลุ่มข้าราชการตำรวจตัวอย่างจะชอบร่วมวงดื่มสุรากับเพื่อนที่ทำงานเดียวกัน โดยค่าใช้จ่ายสำหรับการดื่มสุราต่อครั้งเฉลี่ยประมาณ 700 บาท และจากการประเมินภาวะการติดแอลกอฮอล์ตามแบบประเมินของกรมสุขภาพจิต พบว่ากลุ่มข้าราชการตำรวจตัวอย่างในปริมาณใกล้เคียงกันเป็นกลุ่มที่มีระดับการดื่มมีความเสี่ยงต่ำ (ร้อยละ 38.3) และเป็นกลุ่มที่ระดับการดื่มมีความเสี่ยงสูง/เสพติดแอลกอฮอล์แล้ว (ร้อยละ 37.6) ที่เหลืออีกร้อยละ 24.1 อยู่ในกลุ่มที่ระดับการดื่มก่อให้เกิดอันตรายได้

6.1.3 แนวโน้มการละเมิดกฎหมาย/วินัยอันเกี่ยวข้องกับการดื่มสุราของข้าราชการตำรวจและความสัมพันธ์ระหว่างระดับการดื่มสุรากับแนวโน้มการละเมิดกฎหมาย/วินัยอันเกี่ยวข้องกับการดื่มสุราของข้าราชการตำรวจ

เมื่อพิจารณาถึงแนวโน้มต่อการละเมิดกฎหมาย/วินัยอันเกี่ยวข้องกับการดื่มสุราพบว่าค่าเฉลี่ยแนวโน้มการละเมิดดังกล่าวของกลุ่มข้าราชการตำรวจตัวอย่างมีค่าเท่ากับ -25.91 (S.D. = 44.362; Median = -30) กล่าวได้ว่ากลุ่มตำรวจตัวอย่างประมาณครึ่งหนึ่งมีแนวโน้มต่อการละเมิดในระดับปานกลาง (ร้อยละ 53.7) และมีกลุ่มตัวอย่างเกินหนึ่งในสามมีแนวโน้มการละเมิดในระดับต่ำ (ร้อยละ 37.9) มีเพียงไม่ถึงร้อยละ 10 เท่านั้นที่มีแนวโน้มการละเมิดในระดับสูง (ร้อยละ 8.4)

ในการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างระดับการดื่มสุรากับแนวโน้มการละเมิดฯ พบว่ามีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แต่ระดับความสัมพันธ์นั้นต่ำมาก ($\chi^2 = 10.146, P = .038$, Contingency coefficient = .160) ทั้งนี้เนื่องจากโดยภาพรวมแล้วกลุ่มข้าราชการตำรวจตัวอย่างส่วนใหญ่มีแนวโน้มในการละเมิดกฎหมาย/วินัยอันเกี่ยวข้องกับการดื่มสุราในระดับปานกลางและระดับต่ำ อย่างไรก็ตามสำหรับกลุ่มที่มีพฤติกรรมการดื่มสุราแบบมีความเสี่ยงสูง/เสพติดแอลกอฮอล์มีมาก

ถึงร้อยละ 37.6 ซึ่งถือเป็นกลุ่มที่มีโอกาสต่อการละเมิดกฎหมาย/วินัยอันเกี่ยวข้องกับการดื่มสุราได้มากกว่ากลุ่มตัวอย่างที่เหลือ พฤติกรรมการดื่มสุราของกลุ่มนี้จึงน่าจะเป็นผลเสียต่อการบังคับใช้กฎหมายและภาพลักษณ์ขององค์กรได้

6.1.4 ความคาดหวังและการให้ค่าต่อผลที่จะเกิดขึ้นเมื่อดื่มสุรารายได้สถานการณ์ต่างๆ

6.1.4.1 ความคาดหวังต่อผลที่จะเกิดขึ้นเมื่อดื่มสุรารายได้สถานการณ์ต่างๆ

สำหรับค่าความคาดหวังผลผลที่จะเกิดขึ้นเมื่อดื่มสุรารายได้สถานการณ์

ต่างๆนั้นพบว่า ระดับความคาดหวังของกลุ่มตำรวจตัวอย่างที่คาดว่าตนจะได้รับโทษจากการละเมิดกฎหมายอันเกี่ยวข้องกับการดื่มสุรา ส่วนแรก คือการถูกปรับ/จำคุกหากดื่มสุราในสถานที่ต้องห้ามตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ 2551 (สถานที่ราชการ, สถานศึกษา, โรงพยาบาล/สถานบริการสาธารณสุขของรัฐ, สวนสาธารณะ, วัด และปั้มน้ำมัน) โดยกลุ่มตำรวจตัวอย่างมีความคาดหวังว่าจะรับโทษตามกฎหมาย หากละเมิดกฎหมายในสถานการณ์หรือสถานที่ต่างๆเหล่านี้ในระดับค่อนข้างต่ำ แต่อย่างไรก็ตามค่าเฉลี่ยเหล่านี้ล้วนมีค่าเป็นบวกซึ่งแสดงว่าตำรวจตัวอย่างยังเชื่อว่าตนมีโอกาสได้รับโทษเช่นกัน (Mean = 0.53, 0.52, 0.41, 0.40, 0.26, 0.19 ตามลำดับ) และเมื่อพิจารณาจากค่าร้อยละ พบว่ากลุ่มตำรวจตัวอย่างส่วนใหญ่ (ประมาณหนึ่งในสาม) มีการคาดว่าจะมีความเป็นไปได้และเป็นไปไม่ได้พอๆกันที่ตนจะถูกปรับ/จำคุกถ้าตนดื่มสุราในสถานที่ต้องห้ามดังกล่าว ส่วนความคาดหวังต่อผลที่เป็นการละเมิดตาม พ.ร.บ. จราจรทางบก พบว่าค่าความคาดหวังของกลุ่มตำรวจตัวอย่างว่าตนจะถูกปรับ/จำคุกถ้าดื่มสุราแล้วขับขี่ยานพาหนะแม้ในระยะทางใกล้ๆนั้นอยู่ในระดับต่ำเช่นเดียวกัน (Mean = 0.43) แต่ค่าความคาดหวังของกลุ่มตำรวจตัวอย่างว่าตนจะถูกยึดใบอนุญาตขับขี่ยานพาหนะหลังจากดื่มสุรานี้เองอยู่ในระดับปานกลาง (Mean = 0.85) โดยมีกลุ่มตำรวจตัวอย่างจำนวนประมาณหนึ่งในสามที่คาดว่าจะมีความเป็นไปได้อย่างยิ่งที่จะถูกยึดใบอนุญาตขับขี่ยานพาหนะแล้วขับ (ร้อยละ 37.6) กับทั้งเป็นไปได้และเป็นไปไม่ได้พอๆกันที่ตนจะถูกปรับ/จำคุกถ้าดื่มสุราแล้วขับขี่ยานพาหนะแม้ในระยะทางใกล้ๆ (ร้อยละ 35.7) เมื่อพิจารณาต่อไปถึงค่าความคาดหวังต่อผลจากการดื่มสุราที่เป็นการละเมิดกฎระเบียบวินัยของข้าราชการตำรวจนั้น พบว่ามีกลุ่มตัวอย่างประมาณครึ่งหนึ่งคาดว่าจะมีความเป็นไปได้อย่างยิ่งที่ตนจะถูกผู้บังคับบัญชาตำหนิหากดื่มสุราก่อนมาทำงาน (ร้อยละ 53.2), จะถูกปลดออก/ไล่ออกหากดื่มสุราแล้วใช้ปืนยิงผู้อื่น (ร้อยละ 54.9) และจะถูกปลดออก/ไล่ออกหากดื่มสุราแล้วยิงปืนด้วยความคึกคะนอง (ร้อยละ 45.8) จึงอาจกล่าวได้ว่าค่าความคาดหวังของกลุ่มตำรวจตัวอย่างนั้นอยู่ในระดับค่อนข้างสูงว่าตนจะถูกลงโทษทางวินัยเมื่อกระทำความผิดอันเกี่ยวข้องกับการดื่มสุรดังกล่าว (Mean = 1.16, 1.07, 1.06 ตามลำดับ) นอกจากนี้ยังพบว่าค่าความคาดหวังของ

กลุ่มสำรวจตัวอย่างอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งการจะถูกปลดออก/ไล่ออกจากราชการ หากดื่มสุรา ในขณะที่ปฏิบัติหน้าที่, หากดื่มสุราแล้วทำทนายผู้บังคับบัญชา, หากดื่มสุราจนเสียราชการ และจะถูกกักขัง/กักขามหากดื่มสุราจนมีเมามาไม่สามารถครองสติได้ทำให้เสียเกียรติศักดิ์ตำแหน่งหน้าที่ (Mean = 0.83, 0.68, 0.65, 0.81 ตามลำดับ) โดยมีกลุ่มตัวอย่างประมาณร้อยละ 30 คาดหวังว่ามีความเป็นไปได้อย่างยิ่งที่ตนจะได้รับโทษทางวินัยเช่นนั้น สำหรับค่าความคาดหวังต่อผลจากการดื่มสุราในด้านสังคมและความสัมพันธ์กับผู้อื่นของกลุ่มสำรวจตัวอย่างนั้นกลับอยู่ในระดับต่ำถึงต่ำมาก ในส่วนของความคาดหวังต่อผลและผลกระทบจากการดื่มสุราในด้านสุขภาพ/ร่างกายของตนเอง พบว่ากลุ่มตัวอย่าง มีความคาดหวังในระดับสูงว่าถ้าขับขี่ยานพาหนะหลังจากดื่มสุราจะทำให้เกิดอุบัติเหตุได้ (Mean = 1.03) แต่สำหรับความคาดหวังที่ว่าจะเป็น โรคเรื้อรังถ้าตนดื่มสุรา และผู้อื่นจะได้รับบาดเจ็บถ้าตนดื่มสุราแล้วขับขี่ยานพาหนะ นั้นมีค่าความคาดหวังอยู่ในระดับปานกลาง (Mean = 0.77 และ 0.75 ตามลำดับ) นอกจากนี้กลุ่มตัวอย่างยังมีค่าความคาดหวังอยู่ในระดับต่ำมาก ว่าการดื่มสุราก่อนนอนแล้วจะทำให้หลับสบาย การดื่มสุราหลังปฏิบัติหน้าที่ราชการ ทำให้ความเครียดจากการทำงานหายไป และการดื่มสุราก่อนมีอาหารจะทำให้เจริญอาหาร (Mean = -0.07, -0.10, -0.18 ตามลำดับ)

6.1.4.2 การให้ค่าต่อผลที่จะเกิดขึ้นเมื่อดื่มสุราภายใต้สถานการณ์ต่างๆ

ผลโดยรวมแล้วสรุปได้ว่ากลุ่มข้าราชการสำรวจตัวอย่างมีการแบ่งแยกค่อนข้างชัดเจนสำหรับการให้ค่าต่อผลในทางบวก/เป็นรางวัลและทางลบ/บทลงโทษ กล่าวคือ สำหรับผลในทางลบหรือเป็นการลงโทษที่จะเกิดขึ้นตามมาจากการดื่มสุรานั้นกลุ่มข้าราชการสำรวจตัวอย่างมีการให้ค่าค่อนข้างต่ำถึงต่ำมาก ทั้งผลที่เกิดขึ้นในแง่ของกฎหมาย เช่น ถูกจำคุก ถูกยึดใบอนุญาตขับขี่ และ ถูกปรับเงิน (Mean = -1.47, -1.25, -0.92 ตามลำดับ) เมื่อพิจารณาถึงผลจากการดื่มสุราที่ส่งผลกระทบต่อหน้าที่การงาน ข้อค้นพบที่ได้ก็เช่นเดียวกันคือ *กลุ่มข้าราชการสำรวจตัวอย่างมีการให้ค่าต่อผลเหล่านั้นต่ำถึงต่ำมาก หรือถือเป็นการลงโทษอย่างค่อนข้างหนัก* อันได้แก่ ถูกเจ้านายตำหนิ ไม่ได้รับการเลื่อนขั้น ถูกตัดเงินเดือน ถูกโทษทัณฑ์กรรม (ด้วยการให้บำเพ็ญประโยชน์) ถูกกักขัง ถูกกักขาม ถูกภาคทัณฑ์ ถูกปลดออกและถูกไล่ออก (Mean = -0.56, -0.88, -1.12, -1.28, -1.29, -1.33, -1.34, -1.44, -1.52 ตามลำดับ) สำหรับผลจากการดื่มสุราที่ส่งผลกระทบต่อความสัมพันธ์กับผู้อื่นในด้านลบนั้น ข้อค้นพบที่ได้คือ กลุ่มข้าราชการสำรวจตัวอย่างมีการให้ค่าในระดับต่ำมากด้วยเช่นกัน ผลเหล่านี้ได้แก่ การเกิดปัญหาในครอบครัว เพื่อนร่วมงานไม่พอใจ และทะเลาะวิวาทกับผู้อื่น (Mean = -0.92, -1.02, -1.29 ตามลำดับ) และการประเมินผลประเภทสุดท้ายคือผลจากการดื่มสุราที่ส่งผลกระทบต่อชีวิต/ทรัพย์สินทั้งของตนเองและผู้อื่น เช่น ผู้อื่นได้รับบาดเจ็บ เกิดอุบัติเหตุ ป่วยด้วยโรคเรื้อรัง ถูกทำร้ายร่างกาย และใช้ปืนยิงผู้อื่น ซึ่งกลุ่มตัวอย่างได้ให้

ค่าต่อผลที่กล่าวมานั้นในระดับต่ำมาก นั่นคือผลเหล่านี้ถือเป็นผลที่ไม่ดี ไม่ต้องการอย่างมาก (Mean = -1.20, -1.23, -1.27, -1.32, -1.34 ตามลำดับ)

จากข้อค้นพบข้างต้นแม้ว่าผลจากการดื่มสุราเหล่านี้จะมีชื่อเสียงมากกว่าข้อดี แต่ในบางมุมมองโอกาสก็ยังมีข้อดีของการดื่มสุราอยู่บ้างไม่มากก็น้อย โดยส่วนมากข้อดีที่กล่าวมานั้นจะเป็นผลในทางสังคมมากกว่าด้านอื่นๆ ดังข้อค้นพบที่ได้ คือกลุ่มข้าราชการตำรวจตัวอย่างมีการให้ค่าของผลจากการดื่มสุราอยู่ในระดับสูงสำหรับการได้รับความสนุกสนาน (Mean = 1.14) นอกจากนี้กลุ่มตำรวจตัวอย่างได้ให้ค่าในระดับปานกลางสำหรับผลในด้าน การได้สนิทสนมกับเพื่อนบ้านมากขึ้น, สนิทสนมกับเพื่อนร่วมงานมากขึ้น, ได้เป็นที่รักของกลุ่มเพื่อน และการมีเพื่อนเพิ่มขึ้น (Mean = 0.81, 0.82, 0.87, 0.97 ตามลำดับ) โดยกลุ่มตำรวจตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นว่าเป็นสิ่งก่อนข้างดี/ก่อนข้างมีค่า นอกจากนี้เมื่อพิจารณาผลกระทบในทางบวกต่อสุขภาพร่างกาย/สุขภาพจิตนั้น พบว่ากลุ่มตัวอย่างให้ค่าในระดับปานกลาง ทั้งการดื่มความทุกข์/ความ โศกเศร้า, เจริญอาหาร, คลายเครียด และนอนหลับสบาย (Mean = 0.22, 0.50, 0.53, 0.93 ตามลำดับ) กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นว่าผลกระทบต่อสุขภาพร่างกาย/สุขภาพจิตเหล่านี้เป็นสิ่งที่ก่อนข้างดี/ก่อนข้างมีค่าแม้ไม่มากนัก สำหรับการให้ค่าต่อผลในทางบวกต่อตำแหน่งหน้าที่พบว่ากลุ่มตำรวจตัวอย่างให้ค่าอยู่ในระดับปานกลางเช่นเดียวกัน โดยทั้งจากการได้เป็นคนสนิทของผู้บังคับบัญชา, ได้รับประกาศนียบัตรจากการปฏิบัติราชการดีเด่น, ได้รับโล่เกียรติยศจากการปฏิบัติราชการ และได้รับการเลื่อนตำแหน่ง (Mean = 0.25, 0.64, 0.65, 0.91 ตามลำดับ) โดยกลุ่มตัวอย่างประมาณร้อยละ 30 เห็นว่าเป็นสิ่งที่ก่อนข้างดี/ก่อนข้างมีค่า

6.2 ข้อเสนอแนะ

6.2.1 ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

6.2.1.1 จากข้อค้นพบที่ว่ากลุ่มข้าราชการตำรวจตัวอย่างมีพฤติกรรมการดื่มที่ก่อนข้างมาก เพราะเกือบร้อยละ 40 เป็นกลุ่มที่มีความเสี่ยงสูง/เสพติดแอลกอฮอล์ กับทั้งยังพบแนวโน้มการละเมิดกฎหมาย/วินัยอันเกี่ยวข้องกับการดื่มสุราในระดับสูงเกือบร้อยละ 10 โดยพบว่ากลุ่มที่มีพฤติกรรมการดื่มแบบมีความเสี่ยงสูงมีแนวโน้มการละเมิดกฎหมาย/วินัยอันเกี่ยวข้องกับการดื่มสุราในระดับสูงตามไปด้วย เนื่องจากตัวแปรทั้งสองนั้นมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P < 0.05$) ดังนั้นจึงควรดำเนินโครงการเพื่อณรงค์การลด ละ เลิกพฤติกรรมการดื่มสุรา โดยให้ข้าราชการตำรวจเข้าร่วมกันอย่างจริงจังเพื่อเป็นการแก้ไขหรือป้องกันการเกิดปัญหาดังกล่าว

ขึ้น และที่สำคัญคือควรจัดกิจกรรมที่เป็นการเสริมสร้างการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของข้าราชการตำรวจโดยเฉพาะกลุ่มที่มีความเสี่ยงสูง

6.2.1.2 จากข้อค้นพบเกี่ยวกับสาเหตุที่ทำให้ข้าราชการตำรวจตัวอย่างดื่มสุราในปัจจุบันพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ดื่มสุราเพื่อการเข้าสังคม/การสังสรรค์กับกลุ่มเพื่อนที่ทำงานเดียวกัน ดังนั้นจึงถือได้ว่าเพื่อนเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้มีพฤติกรรมการดื่มสุราขึ้นจนอาจเป็นวัฒนธรรมประจำกลุ่ม จึงควรมีการรณรงค์ให้เพื่อนๆในกลุ่มข้าราชการตำรวจปะสังสรรค์กันแบบปลอดสุรา จนถึงการสร้างวัฒนธรรมองค์กรตำรวจที่เหมาะสมด้วย

6.2.1.3 จากข้อค้นพบที่ว่าโดยส่วนมากกลุ่มข้าราชการตำรวจตัวอย่างมักจะนิยมดื่มสุรากันในช่วงเวลาเย็นของวันหลังเสร็จสิ้นจากภารกิจต่างๆ ดังนั้นภายในองค์กรจึงควรมีการจัดกิจกรรมอย่างอื่นที่เป็นการส่งเสริมสุขภาพร่างกายให้แข็งแรงในตอนเย็น เช่น จัดให้มีการแข่งขันกีฬา มีลานกีฬา/ห้องสำหรับการให้ออกกำลังกาย และเมื่อตรวจสุขภาพประจำปีควรนำผลการตรวจนั้นมาประกอบการแก้ไขเรื่องปัญหาหรือปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพของข้าราชการตำรวจแต่ละคน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเด็นปัญหาสุขภาพอันเกี่ยวข้องกับการดื่มสุรา

6.2.1.4 จากข้อค้นพบในส่วนของ การให้ค่าต่อผล/ผลกระทบที่จะเกิดขึ้นเมื่อดื่มสุรารายได้สถานการณ์ต่าง ๆ นั้น พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีการให้ค่า/ให้ความสำคัญต่อผลกระทบต่อหน้าที่การงาน (ทั้งรางวัลและการลงโทษ) มากกว่าผลกระทบต่อสุขภาพกาย/สุขภาพจิต และความสัมพันธ์ต่อบุคคลอื่นทั้งในครอบครัวของตนเองและผู้ใกล้ชิด ดังเช่น กลุ่มตัวอย่างจะให้ค่าของการถูกกักขัง/ถูกกักขังมากกว่าการเกิดปัญหาในครอบครัว การให้ค่าของได้รับการเลื่อนตำแหน่งมากกว่าการคลายเครียด เป็นต้น สิ่งเหล่านี้ อาจเป็นการสะท้อนให้เห็นว่ากลุ่มตัวอย่างมีความมุ่งมั่นและเคร่งครัดกับรางวัลหรือการลงโทษของการทำงานเป็นอย่างมากจนในบางครั้งอาจจะลืมหรือไม่สนใจกับตนเองและสิ่งแวดล้อมรอบตัวซึ่งอาจนำไปสู่ปัญหาอื่นๆได้ไม่มากนักน้อย โดยปัญหาที่กล่าวมานั้น อาจจะเป็นปัญหาในครอบครัวที่เกิดจากช่องว่างระหว่างบุคคลในครอบครัว ดังนั้นจึงควรมีการดำเนินการใดใดเพื่อให้กลุ่มข้าราชการตำรวจเกิดความตระหนักว่าการดื่มสุรานั้นมีความเชื่อมโยงกับปัญหาต่างๆในชีวิตของตำรวจ โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัญหาในครอบครัวและปัญหาสุขภาพ

6.2.1.5 จากข้อค้นพบในส่วนความคาดหวังต่อผล/ผลกระทบเมื่อดื่มสุรารายได้สถานการณ์ต่าง ๆ นั้น ด้วยพบว่ากลุ่มตำรวจตัวอย่างมีความคาดหวังว่าตนจะได้รับโทษทางอาญาจากการละเมิดกฎหมายในประเด็นเรื่องการดื่มสุราในสถานที่ต้องห้าม (เช่น วัด โรงพยาบาล สถานศึกษา เป็นต้น) ตาม พ.ร.บ.ควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 ในระดับต่ำ ซึ่งคงเป็นไปได้ไม่น้อยมากที่กลุ่มตำรวจจะไม่รู้กฎหมายในประเด็นเหล่านี้ แต่เหตุผลที่ทำให้แนวโน้มการละเมิด

กฎหมายในข้อนี้ค่อนข้างสูง อาจจะเนื่องมาจากกฎหมายเหล่านี้มิได้มีการบังคับใช้กันอย่างจริงจังในสังคมขณะนี้ ทั้งนี้จึงควรต้องมีการวางมาตรการที่เข้มงวดในการบังคับใช้กฎหมายเหล่านี้มากขึ้น

6.2.1.6 จากการประเมินแนวโน้มการละเมิดกฎหมาย/วินัยอันเกี่ยวข้องกับการดื่มสุราซึ่งพบว่ากลุ่มตำรวจตัวอย่างเกือบร้อยละ 10 ที่มีแนวโน้มการละเมิดฯในระดับสูง และถึงแม้ว่าจะเป็นตัวเลขที่ไม่มากนัก แต่สำหรับการละเมิดกฎหมาย/วินัยแล้วถือว่าเป็นสิ่งที่ไม่น่าเกิดขึ้นในกลุ่มผู้ที่มีหน้าที่ในการบังคับใช้กฎหมายโดยตรง ดังนั้นจึงควรมีการกวดขันเกี่ยวกับพฤติกรรมกรรมการดื่มสุราของข้าราชการตำรวจและการบังคับใช้กฎหมายกับกลุ่มข้าราชการตำรวจด้วยกันเองให้มากยิ่งขึ้นเพื่อป้องกันปัญหาการละเมิดฯดังกล่าวที่ผูกพันเกี่ยวเนื่องกันอย่างไม่อาจแยกจากกันได้

6.2.2 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในอนาคต

6.2.2.1 จากข้อค้นพบที่ว่ากลุ่มตำรวจตัวอย่างมีอายุเฉลี่ยของการเริ่มลองดื่มสุราประมาณ 19 ปี และมีอายุที่เริ่มลองดื่มสุราเป็นครั้งแรกน้อยสุดเพียง 9 ปีเท่านั้น และในปัจจุบันก็เช่นเดียวกันยังคงพบเห็นว่ามีเด็กในสังคมจำนวนไม่น้อยที่มีพฤติกรรมดังกล่าว จึงเป็นที่น่าสนใจอย่างยิ่งที่จะได้ทำการวิจัยประเด็นต่างๆอันเกี่ยวข้องกับการดื่มสุราในเด็กและวัยรุ่นให้เข้าใจชัดเจนและลึกซึ้งยิ่งขึ้น

6.2.2.2 เนื่องจากการศึกษาแนวโน้มการละเมิดกฎหมาย/วินัยอันเกี่ยวข้องกับการดื่มสุราในงานวิจัยนี้ได้นำเพียงทฤษฎีความคาดหวังและการให้คุณค่าของ Rotter มาใช้ซึ่งเป็นการประเมินแนวโน้มการเกิดพฤติกรรมเท่านั้น แต่อาจไม่ช่วยให้เข้าใจถึงกระบวนการทางความคิดของข้าราชการตำรวจอย่างลึกซึ้งและมีรายละเอียดเชิงสาเหตุมากนัก การทำความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการทางความคิดอันสัมพันธ์กับพฤติกรรมของข้าราชการตำรวจในประเด็นปัญหานี้ จึงควรได้ทำความเข้าใจเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเด็นอันเชื่อมโยงไปถึงบทบาทหน้าที่ทางสังคมของตำรวจ อัตลักษณ์แห่งตนของตำรวจ แรงจูงใจภายในของตำรวจ และวัฒนธรรมองค์กรของตำรวจ เป็นต้น ทั้งนี้ควรใช้ได้ทั้งระเบียบวิธีการวิจัยทั้งในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพพร้อมกัน โดยอาจนำวิธีการวิเคราะห์ทางสถิติด้วยการวิเคราะห์เชิงพหุ (multivariate analysis) มาใช้ในการทำนายพฤติกรรมดังกล่าวร่วมด้วยการวิจัยเชิงปริมาณวิธีการต่างๆ เช่น การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (indepth interview) และการสนทนากลุ่ม (focus group discussion) เป็นต้น

6.2.2.3 เนื่องจากการศึกษาครั้งนี้ กลุ่มตัวอย่าง คือข้าราชการตำรวจที่สังกัดสถานีตำรวจนครบาลเท่านั้น (พื้นที่กรุงเทพมหานคร) จึงอาจไม่สามารถอธิบายถึงพฤติกรรมการดื่มสุราและแนวโน้มการละเมิดกฎหมาย/วินัยอันเกี่ยวข้องกับการดื่มสุราในกลุ่มข้าราชการ

ตำรวจที่สังกัดสถานีตำรวจในภูมิภาคอื่นได้ จึงควรได้มีการศึกษาเกี่ยวกับข้าราชการตำรวจในภูมิภาค
อื่นๆ โดยคำนึงถึงวัฒนธรรมของท้องถิ่นนั้นๆเพิ่มเติมด้วยในอนาคต

พฤติกรรมการดื่มและแนวโน้มการละเมิดกฎหมาย/วินัยอันเกี่ยวข้องกับการดื่มสุราของข้าราชการ
ตำรวจในกรุงเทพมหานคร

DRINKING BEHAVIOR AND TENDENCY OF DISOBEDIENCE TO THE LAWS/DISCIPLINES
CONCERNING ALCOHOL CONSUMPTION AMONG POLICEMEN IN BANGKOK

ศรินญา เฟ็งสุก 5237908 SHMS/M

ศศ.ม. (สังคมศาสตร์การแพทย์และสาธารณสุข)

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ : วิชา ศิริสุข, Dr.P.H., วรรณวิภา ปสันธนาทร, Ph.D.,
เชษฐ รัชดาพรธนาธิกุล, Ph.D.

บทสรุปแบบสมบูรณ

หลักการและเหตุผล

สุราเป็นเครื่องดื่มชนิดหนึ่งที่นิยมอย่างแพร่หลายในสังคมไทย โดยพบว่าสถิติการดื่มสุราของคนไทยเพิ่มมากขึ้นตลอดมา โดยในปี พ.ศ.2544 พบว่าคนไทยที่ดื่มสุรามีจำนวนเพิ่มขึ้นมากกว่าปี พ.ศ. 2539 ถึงร้อยละ 36.6 (สุวรรณ หล่อโลหการและคณะ, 2552) และจากรายงานสถานการณ์สุราประจำปี พ.ศ. 2551 น.พ.บัณฑิต ศรีไพศาล ผู้อำนวยการศูนย์วิจัยปัญหาสุรา มูลนิธิสาธารณสุขแห่งชาติ (มสช.) กล่าวว่า ตัวเลขการดื่มสุราของประเทศไทย ที่สำนักงานสถิติแห่งชาติเก็บในปี 2550 ในประชากร 15 ปีขึ้นไป พบว่าประชากรกว่า 15 ล้านคน หรือคิดเป็นร้อยละ 30 ของประชากรทั้งหมดที่ดื่มสุรา โดยเป็นเพศชายประมาณ 13 ล้านคน และหญิง 2 ล้านคน และส่วนมากเป็นบุคคลในกลุ่มวัยทำงาน (อายุ 25-59 ปี) ประมาณ 12 ล้านคน (บัณฑิต ศรีไพศาลและคณะ, 2551) ในสังคมไทยคนไทยมักจะนิยมดื่มสุรากันในเกือบจะทุกสถานการณ์/ทุกเหตุการณ์ไม่ว่าจะเป็นเพื่อการรื่นเริงและเข้าสังคม เช่น ในงานบวช งานแต่งงาน การฉลองความสำเร็จ หรือเพื่อลดความเครียด เช่น ในงานศพ การตกงาน รวมทั้งความผิดหวังในความรัก เป็นต้น หรือแม้แต่ในยามปกติ ไม่มีเหตุการณ์ใดให้เครียด ก็ยังคงมีการดื่มสุราเพื่อให้เจริญอาหาร โดยบางคนมีการดื่มในปริมาณมากจนรักการดื่มสุราเป็นชีวิตจิตใจ

ผลกระทบจากการดื่มสุรามีหลายประการและมากขึ้นตามปริมาณที่ดื่ม จากผลการศึกษาภาวะโรคและการบาดเจ็บที่เกิดจากพฤติกรรมสุขภาพและปัจจัยเสี่ยง ของสำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ กระทรวงสาธารณสุข ในปี พ.ศ. 2542 พบว่า การดื่มสุราเป็นประจำเป็นสาเหตุของการบาดเจ็บจากอุบัติเหตุ มะเร็ง ตับแข็ง การถูกทำร้ายและทำร้ายตนเอง โรคทางจิตเวช โรคหัวใจ และหลอดเลือด และโรคอื่นๆ นอกจากนี้ยังพบว่า การดื่มสุราทำให้มีการตายถึงร้อยละ 4.0 และมีการสูญเสียปีสุขภาวะจากการตายและการพิการร้อยละ 5.8 ของการสูญเสียทั้งหมด กล่าวโดยสรุปคือ ภาวะโรคที่มีสาเหตุจากการดื่มสุราเป็นอันดับ 2 ของการสูญเสียทางสุขภาพ โดยเป็นรองจากการมีเพศสัมพันธ์ที่ไม่ปลอดภัย (คณะทำงานภาวะโรคและการบาดเจ็บที่เกิดจากพฤติกรรมสุขภาพและปัจจัยเสี่ยง กระทรวงสาธารณสุข, 2547) สำหรับปัญหาสุขภาพเรื้อรังนั้น องค์การอนามัยโลกคาดประมาณว่าร้อยละ 30 ของการตายจากมะเร็งหลอดอาหาร โรคตับ โรคชก อุบัติเหตุจราจร ฆาตกรรม และการบาดเจ็บโดยเจตนา มีสาเหตุมาจากการดื่มสุรา นอกจากผลกระทบทางสุขภาพแล้ว ปัญหาสัมพันธภาพและสุขภาพจิตจากการดื่มสุรา ก็เป็นปัญหาสังคมที่มีขนาดปัญหาค่อนข้างใหญ่แต่ไม่ค่อยมีการพูดถึง เนื่องจากพบความสัมพันธ์ระหว่างอัตราการติดสุรากับภาวะความเครียดและอาการซึมเศร้าสูงมาก (บัณฑิต ศรีไพศาลและคณะ, 2549) นั่นคือการดื่มสุราน่าจะเป็นการนำมาซึ่งการเกิดปัญหาสังคมต่างๆ เช่น การขาดความสัมพันธ์อันดีในครอบครัวที่นำพามาซึ่งความรุนแรงในครอบครัวได้ การทะเลาะวิวาท การเกิดคดีอาชญากรรมต่างๆ ทั้งนี้เนื่องจากการดื่มสุราทำให้ผู้ดื่มขาดสติและเป็นสาเหตุนำไปสู่การกระทำผิดหรือละเมิดกฎหมายในด้านต่างๆ จากการศึกษาวิจัยของนายแพทย์รณชัย คงสกนธ์ ยืนยันอย่างชัดเจนว่า ความรุนแรงในครอบครัวมีความสัมพันธ์กับการใช้สุรา คิดเป็น 3.84 เท่าของครอบครัวที่ไม่มีปัญหาเรื่องสุรา (รณชัย คงสกนธ์, 2550) ส่วนผลกระทบต่อความปลอดภัยในสังคมนั้น พบว่าการดื่มสุราก็ทำให้เกิดอุบัติเหตุจราจร ปัญหาอาชญากรรม การทารุณกรรมทางเพศ การฝ่าฝืนกฎหมายในรูปแบบต่างๆ ทั้งยังก่อให้เกิดความสูญเสียต่อเศรษฐกิจโดยรวม โดยพบว่าค่าเสียหายรวมซึ่งคือรายจ่ายของรัฐจากอาชญากรรมและความรุนแรงที่มีสาเหตุจากการดื่มสุราคิดเป็นจำนวนหลายล้านบาทต่อปี (จुरีย์ อุสาหะ และเสริมชัย จุฬาศรีกุล, 2548) ดังเช่นที่พบเห็นในข่าวตามสื่อต่างๆ ในปัจจุบันอยู่เป็นประจำเกี่ยวกับปัญหาที่เกิดจากการเมาแล้วขับ ซึ่งนับว่าเป็นปัญหาที่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อสังคมอย่างมาก

พฤติกรรมกรรมการดื่มสุราเกิดขึ้นกับผู้คนทุกเพศ ทุกวัย ทุกชนชั้น ทุกสาขาอาชีพ ไม่เว้นแม้แต่กลุ่มข้าราชการตำรวจ ผู้ซึ่งมีหน้าที่ในการบังคับใช้กฎหมาย อันเกี่ยวข้องกับการรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน แม้ในประเทศไทยยังไม่มีการศึกษาในเรื่องพฤติกรรมกรรมการดื่มสุราของข้าราชการตำรวจอย่างจริงจัง แต่จากการศึกษาของ Jeremy D. Davey และคณะในปี 2544 พบว่า พฤติกรรมการดื่มสุราของข้าราชการตำรวจในประเทศออสเตรเลียมีความสัมพันธ์กับ

ปัจจัยหลายประการ เช่น การเข้าสังคม การเลี้ยงสังสรรค์กับกลุ่มเพื่อน (Davey, 2001) ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาในประเทศไทยของร้อยตำรวจเอกประสาร อิ่มสมบัติ ที่พบว่า ร้อยละ 55.0 ของข้าราชการตำรวจชั้นประทวนจนถึงพลตำรวจชอบงานเลี้ยงสังสรรค์ นอกจากนี้ยังมีปัจจัยด้านวัฒนธรรมในองค์กรและความเครียดที่เป็นปัจจัยที่ก่อให้เกิดพฤติกรรมการดื่มสุราของข้าราชการตำรวจ (ประสาร อิ่มสมบัติ, 2536) เมื่อข้าราชการตำรวจมีพฤติกรรมดื่มสุราก็ย่อมมีความเสี่ยงต่อการมีแนวโน้มในการละเมิดกฎหมายต่างๆ ได้เช่นเดียวกับประชาชนทั่วไป และอาจจะมีผลรุนแรงกว่าประชาชนโดยทั่วไป ทั้งนี้เป็นเพราะข้าราชการตำรวจได้รับอนุญาตให้พกอาวุธได้ ข้าราชการตำรวจก็เช่นเดียวกับประชาชนทั่วไปเมื่อมีการกระทำความผิดก็ย่อมได้รับโทษตามกฎหมายกำหนดไว้ ยิ่งไปกว่านั้นสำหรับข้าราชการตำรวจแล้วจะถูกลงโทษเพิ่มเติมขึ้นเนื่องจากมีพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ 2547 เป็นบทบัญญัติเพื่อควบคุมพฤติกรรมของข้าราชการตำรวจโดยเฉพาะ

ผู้วิจัยจึงต้องการศึกษาถึงพฤติกรรมการดื่มสุราและแนวโน้มในการละเมิดกฎหมาย/วินัยอันเกี่ยวข้องกับการดื่มสุราของข้าราชการตำรวจ เนื่องจากกลุ่มข้าราชการตำรวจเป็นบุคลากรที่มีความสำคัญต่อความสงบเรียบร้อยในสังคมเป็นอย่างมาก และเป็นผู้ที่มีหน้าที่ในการบังคับใช้กฎหมายโดยตรง (law enforcement) ดังนั้นเพื่อจะได้รับทราบถึงข้อเท็จจริงในส่วนนี้ การศึกษานี้จะเป็นประโยชน์อย่างมากต่อการแก้ปัญหาและการพัฒนาบุคลากรของสถาบันตำรวจต่อไป และย่อมส่งผลถึงความสงบปลอดภัยของสังคมโดยรวมในที่สุด

วัตถุประสงค์

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อ

- (1) ศึกษาพฤติกรรมการดื่มสุราของข้าราชการตำรวจ
- (2) ศึกษาแนวโน้มการละเมิดกฎหมาย/วินัยอันเกี่ยวข้องกับการดื่มสุราของข้าราชการตำรวจ
- (3) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการดื่มสุราของข้าราชการตำรวจและแนวโน้มการละเมิดกฎหมาย/วินัยอันเกี่ยวข้องกับการดื่มสุราของข้าราชการตำรวจ

แนวคิดทฤษฎี

Rotter ได้เน้นถึงกระบวนการคิดที่อยู่ภายในกระบวนการทางจิตของบุคคลแต่ละคน โดยเป็นปฏิสัมพันธ์ระหว่างความคิดของบุคคลและการเสริมแรง และ Rotter เชื่อว่า ในการประเมินหรือทำนายพฤติกรรมของบุคคลภายใต้สถานการณ์เฉพาะมีองค์ประกอบ 4 องค์ประกอบ ประกอบด้วย ศักยภาพเชิงพฤติกรรม (Behavior Potential), ความคาดหวัง (Expectancy), คุณค่าของการเสริมแรง (Reinforcement Value) และสถานการณ์เชิงจิตวิทยา (Psychological Situation) (Hjelle, L.A. and Ziegler, D.J., 1992) ซึ่งทั้ง 4 องค์ประกอบนี้ Rotter ได้เสนอเป็นทฤษฎีชื่อว่า Expectancy-value Theory อันเป็นแนวคิดเกี่ยวกับการเรียนรู้ทางสังคมที่เขาได้เสนอไว้ โดยเขาอธิบายว่าผลจากการกระทำพฤติกรรมหนึ่งของบุคคล ร่วมกับความคาดหวังว่าจะได้รับผลจากการกระทำหนึ่งใดที่มีค่าสำหรับบุคคลนั้นจะส่งผลให้บุคคลมีแนวโน้มที่จะกระทำพฤติกรรมหนึ่งใดภายใต้สถานการณ์เฉพาะหนึ่งๆ ยกตัวอย่างเช่น ในการกระทำพฤติกรรมใหม่ ความคาดหวังก็ก่อตัวขึ้นจากพฤติกรรมหรือเหตุการณ์เฉพาะอันใดอันหนึ่งก่อนแล้วซึ่งขยายไปครอบคลุมพฤติกรรมหรือเหตุการณ์อื่นๆ ด้วย นอกจากนั้นผลตอบแทนที่คาดว่าจะได้รับแต่ละครั้งยังอาจทำให้เกิดพฤติกรรมครั้งต่อไปสูงขึ้นหรือต่ำลงได้อีกด้วย เช่น มีข้าราชการตำรวจนายหนึ่งเคยมาทำงานสายแล้วผลที่ได้รับคือไม่ถูกเจ้านายตำหนิ ครั้งต่อมาข้าราชการตำรวจนายนี้ก็อาจมีพฤติกรรมการดื่มสุราก่อนมาปฏิบัติหน้าที่ ผลที่ตามมาคือปฏิบัติหน้าที่ได้ไม่เต็มที่ มีการแอบหลับยาม โดยเขามีความคาดหวังว่าผลที่เขาจะได้รับจากการกระทำพฤติกรรมเช่นนี้คือเขาจะไม่ถูกเจ้านายตำหนิอีกเช่นเคยเหมือนครั้งก่อน เมื่อข้าราชการตำรวจที่มีความคาดหวังในลักษณะนี้บ่อยครั้งเขาจะทำให้เขากลายเป็นข้าราชการที่ทำงานไม่เต็มที่และอาจจะเมิดกฎหมาย/วินัยต่างๆตามมา เป็นต้น

นั่นคือพื้นฐานความเชื่อจากทฤษฎีความคาดหวังและการให้คุณค่า (Expectancy-value Theory) ที่เสนอว่า การรับรู้ผลของการปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมนี้เป็นความเชื่อของบุคคล โดยคาดหวังถึงผลที่จะได้รับภายหลังการปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมนั้นๆ การรับรู้ผลจากการปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมนับเป็นการเสริมแรง (reinforcement) ที่ทำให้บุคคลเกิดแรงจูงใจในการปฏิบัติพฤติกรรมนั้นๆ บุคคลจะปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมตามประสบการณ์ในอดีตที่พบว่าพฤติกรรมนั้นให้ผลทางบวกต่อตนเอง หรือเกิดประโยชน์จากการปฏิบัติพฤติกรรม โดยอาจจะเป็นทั้งประโยชน์ภายนอกและภายใน (Rotter, 1989) ยกตัวอย่าง ประโยชน์จากภายใน เช่น การเพิ่มความตื่นตัว หรือการลดความรู้สึกเมื่อขี้กลัว ส่วนประโยชน์จากภายนอกนั้น เช่น การได้รับรางวัลเป็นเงินทอง หรือความเป็นไปได้ของการมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมที่เกิดจากผลของการปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมนั้นๆ ปกติแล้วในระยะแรกนั้นประโยชน์จากภายนอกจะเห็นได้ชัดเจนมากกว่าประโยชน์จากภายใน แต่ประโยชน์จากภายในนั้นจะส่งผลให้เกิดแรงจูงใจในการปฏิบัติพฤติกรรมอย่าง

ต่อเนื่องมากกว่า นอกจากนั้นระดับของความคาดหวังว่าจะได้รับผลหรือประโยชน์นั้นๆหรือไม่เพียงใด และแม้แต่เป็นเพียงความสัมพันธ์ชั่วคราวระหว่างผลที่คาดว่าจะเกิดกับการปฏิบัติพฤติกรรมนั้นๆ ก็น่าจะมีผลต่อแนวโน้มการกระทำพฤติกรรมนั้นๆในอนาคต กล่าวอีกนัยหนึ่ง ทฤษฎีนี้อธิบายถึงแนวโน้มของพฤติกรรมอันเกิดจากความสัมพันธ์ระหว่างความคาดหวังถึงผลที่เกิดจากการกระทำพฤติกรรมนั้นๆ และการให้คุณค่าต่อสิ่งที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการกระทำพฤติกรรมหรือผลของการกระทำพฤติกรรมนั่นเอง และความสัมพันธ์เหล่านี้สามารถใช้ในการทำนายแนวโน้มการกระทำพฤติกรรมของบุคคลในอนาคตได้ สำหรับการศึกษานี้ได้ใช้การประเมินทางอ้อม (Indirect measurement) เพื่อได้ทราบถึงแนวโน้มการละเมิดกฎหมาย/วินัยอันเกี่ยวข้องกับการดื่มสุราของข้าราชการตำรวจ การประเมินแบบนี้ได้จากการคำนวณทางคณิตศาสตร์โดยการคูณกันระหว่างค่าความคาดหวัง (expectancy) กับการให้คุณค่าต่อการเสริมแรง (reinforcement value) วิธีการประเมินแนวโน้มในการกระทำพฤติกรรม (Behavior potential) แบบทางอ้อมนี้อาจสรุปเป็นสมการได้ คือ

$$BP_{SIRI} = E_{SI} \times RV_{SI}$$

เมื่อ : Behavior Potential (BP) คือ ศักยภาพหรือแนวโน้มในการกระทำพฤติกรรมภายใต้สถานการณ์หนึ่งๆ

Expectancy (E) คือ ความคาดหวังในรางวัล/บทลงโทษเมื่อกระทำพฤติกรรมในสถานการณ์หนึ่งๆ

Reinforcement Value (RV) คือ ค่าหรือน้ำหนักของรางวัล/บทลงโทษเมื่อกระทำพฤติกรรมในสถานการณ์หนึ่งๆ

Psychological Situation (S) คือ สถานการณ์หนึ่งๆ (Rotter, 1982)

วิธีการศึกษา

การดำเนินการวิจัยเรื่องพฤติกรรมการดื่มและแนวโน้มการละเมิดกฎหมาย/วินัยอันเกี่ยวข้องกับการดื่มสุราของข้าราชการตำรวจในกรุงเทพมหานคร ของการศึกษานี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ที่ใช้ระเบียบวิธีการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยมีรายละเอียดดังนี้

ประชากรที่ศึกษาครั้งนี้ คือข้าราชการตำรวจในกรุงเทพมหานคร โดยครอบคลุมทั้งข้าราชการตำรวจชั้นประทวนและข้าราชการตำรวจชั้นสัญญาบัตร สำหรับการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างและการสุ่มตัวอย่างได้ใช้วิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (multi-stage sampling) จากสถานีดำรวจที่อยู่ในกรุงเทพมหานครอันประกอบไปด้วยสถานีดำรวจนครบาล (สน.) จำนวน 87 สน. ในการสุ่ม

ขั้นตอนแรกได้สุ่มสถานีตำรวจนครบาลตัวอย่าง โดยยึดหลักจากการแบ่งกองบังคับการตำรวจนครบาล (บก.น.) ออกเป็น 9 บก.น. คือ บก.น.1 ถึง บก.น.9 และได้ทำการสุ่มอย่างง่ายมา บก.น. ละ 1 สน. นั่นคือ สถานีตำรวจนครบาลตัวอย่างมีทั้งหมด 9 แห่ง ในขั้นตอนที่สอง จากสถานีตำรวจนครบาลทั้ง 9 แห่งที่สุ่มได้มา ได้ทำการกำหนดจำนวนตัวอย่างด้วยวิธีกำหนดสัดส่วนตามขนาดของประชากร (proportion to size) ของสถานีตำรวจนครบาลและประเภทชั้นยศของข้าราชการตำรวจในสถานีตำรวจนครบาล (ชั้นประทวนและชั้นสัญญาบัตร) โดยได้ทำการสุ่มโดยบังเอิญ (accidental sampling) สำหรับขนาดของกลุ่มตัวอย่างในการศึกษานี้ได้คำนวณขนาดของตัวอย่างได้จำนวน 377 ตัวอย่าง ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% (Krejcie and Morgan, 1970) ในการเก็บรวบรวมข้อมูลได้กระจายแบบสอบถามไปแต่ละสถานีตำรวจนครบาลเพิ่มขึ้นประมาณร้อยละ 25 (รวม 475 ฉบับ) อย่างไรก็ตามภายหลังการเก็บรวบรวมข้อมูลเสร็จสิ้นแล้ว แบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์และสามารถนำมาวิเคราะห์ได้มีจำนวนทั้งสิ้น 417 ฉบับ ซึ่งถือว่าขนาดของตัวอย่างนี้สามารถเป็นตัวแทนของประชากรได้

ช่วงเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูลทั้งหมดมีระยะเวลา 5 เดือน คือเดือนสิงหาคม พ.ศ. 2554 ถึงเดือนธันวาคม พ.ศ. 2554 โดยในการเก็บรวบรวมข้อมูลได้ให้ข้าราชการตำรวจตัวอย่างตอบแบบสอบถามด้วยตนเอง โดยชุดแบบสอบถามนี้ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการค้นคว้าเอกสาร ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อตอบวัตถุประสงค์ของการวิจัย แบบสอบถามประกอบด้วย 3 ส่วน คือ ส่วนแรกเป็น ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม, ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับความคาดหวังและการให้คุณค่า และส่วนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมการดื่มสุรา

ขอบเขตการศึกษา

การศึกษานี้ศึกษาเฉพาะในข้าราชการตำรวจที่สังกัดสถานีตำรวจนครบาล (พื้นที่ในกรุงเทพมหานครเท่านั้น) ข้อค้นพบที่ได้จึงไม่สามารถอธิบายถึงพฤติกรรมการดื่มสุราและแนวโน้มการละเมิดฯ ในกลุ่มข้าราชการตำรวจที่สังกัดสถานีตำรวจในภูมิภาคอื่นได้ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากมีเรื่องของวัฒนธรรมของท้องถิ่นนั้นๆ เข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องที่อาจส่งผลต่อพฤติกรรมของบุคคลในแต่ละภูมิภาคได้ รวมทั้งข้อค้นพบที่ได้นั้นอาจจะไม่สามารถอธิบายถึงพฤติกรรมดังกล่าวของกลุ่มตัวอย่างได้เสมอไปเมื่อเวลาได้เปลี่ยนแปลงไป การเปลี่ยนแปลงของเวลาอาจส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมได้ ทั้งนี้เนื่องจากในปัจจุบันได้มีการรณรงค์ กฎหมายควบคุมเข้มงวดมากยิ่งขึ้น

การวิเคราะห์ข้อมูล

(1) ใช้สถิติบรรยาย เช่น การแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน เพื่ออธิบายถึงพฤติกรรมการดื่มสุราของข้าราชการตำรวจและแนวโน้มการละเมิดกฎหมาย/วินัยอันเกี่ยวข้องกับการดื่มสุราของข้าราชการตำรวจ

(2) อธิบายความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการดื่มและแนวโน้มการละเมิดกฎหมาย/วินัยอันเกี่ยวข้องกับการดื่มสุราของข้าราชการตำรวจ ด้วยการทดสอบไคสแควร์ (Chi-square test)

ข้อค้นพบ

จากการตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถามจากข้าราชการตำรวจตัวอย่างจำนวนทั้งสิ้น 417 ฉบับเพื่อวิเคราะห์ข้อมูล พบว่ากลุ่มข้าราชการตำรวจตัวอย่างที่เข้าร่วมการศึกษาในครั้งนี้อายุระหว่าง 22-58 ปี โดยมีอายุเฉลี่ยประมาณ 41 ปี ประมาณครึ่งหนึ่งมีระดับการศึกษาในระดับปริญญาตรี (ร้อยละ 51.3) มีรายได้อยู่ระหว่าง 8,000 – 55,000 บาท โดยมีรายได้เฉลี่ยประมาณ 21,345 บาท และเกือบร้อยละ 70 สมรสแล้วและยังคงอยู่ด้วยกันกับคู่สมรส (ร้อยละ 68.5)

กลุ่มข้าราชการตำรวจตัวอย่างเป็นข้าราชการตำรวจชั้นประทวนร้อยละ 78.4 และข้าราชการตำรวจชั้นสัญญาบัตรร้อยละ 21.6 จำนวนประมาณสามในสี่ (ร้อยละ 74.9) เป็นข้าราชการตำรวจชั้นประทวนที่มีตำแหน่งเป็นผู้บังคับหมู่ และเกินกว่าร้อยละ 50 ดำรงยศตำรวจเป็นนายดาบตำรวจ (ร้อยละ 55.7) สำหรับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นข้าราชการตำรวจชั้นสัญญาบัตร คิดเป็นร้อยละ 15 มีตำแหน่งเป็นรองสารวัตร และประมาณร้อยละ 9 มีตำแหน่งเป็นสารวัตร (ร้อยละ 8.5) ซึ่งส่วนมากจะดำรงยศตำรวจเป็นพันตำรวจโทและร้อยตำรวจเอกเป็นจำนวนเท่ากัน (ร้อยละ 6.6) และเมื่อพิจารณาถึงสายงานที่กลุ่มข้าราชการตำรวจตัวอย่างปฏิบัติงานอยู่พบว่าส่วนใหญ่ (ร้อยละ 72.2) อยู่ในสายงานป้องกันปราบปราม และมีอายุราชการตั้งแต่ 1-39 ปี (อายุราชการเฉลี่ยประมาณ 17 ปี) ประมาณร้อยละ 60 มีอายุราชการ 10-25 ปี (ร้อยละ 62.2)

พฤติกรรมการดื่มสุราของข้าราชการตำรวจตัวอย่าง

จากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่าเกือบครึ่งหนึ่งเป็นกลุ่มที่ในปัจจุบันยังคงมีพฤติกรรมการดื่มสุราอยู่ (ร้อยละ 48.8) รองลงมาคือเคยดื่มสุราในอดีต แต่ในปัจจุบันจะดื่มสุราเฉพาะโอกาสสำคัญเท่านั้น คิดเป็นร้อยละ 32.8 จากข้อมูลยังพบอีกว่ากลุ่มข้าราชการตำรวจตัวอย่างมีพฤติกรรม

ริเริ่มทดลองดื่มสุราเป็นครั้งแรกเมื่ออายุเฉลี่ยประมาณ 19 ปี และมีอายุน้อยที่สุดที่เริ่มลองดื่ม เครื่องดื่มแอลกอฮอล์เพียง 9 ปีเท่านั้น (พิสัย = 9 – 38 ปี)

สำหรับเหตุผลหลัก 3 ประการที่ทำให้เกิดการลองดื่มสุราขึ้นเป็นครั้งแรก ได้แก่ ตามอย่างเพื่อน/เพื่อนชวนดื่ม, ดื่มเพื่อการเข้าสังคม/การสังสรรค์ และอยากทดลองดื่ม (คิดเป็นร้อยละ 50.6, ร้อยละ 48.3 และร้อยละ 42.5 ตามลำดับ) และเป็นที่น่าสนใจว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนหนึ่งแม้เพียงจำนวนน้อยมีความคิดว่าเครื่องดื่มแอลกอฮอล์นั้นเป็นเครื่องดื่มชนิดหนึ่งที่เป็นของธรรมดา (ร้อยละ 0.3) และเหตุผล 3 ประการในข้างต้นก็ยังคงเป็นเหตุผลที่สำคัญที่สุดที่ทำให้เกิดการลองดื่มสุราเป็นครั้งแรกด้วยเช่นกัน (เพื่อเข้าสังคม/การสังสรรค์ คิดเป็นร้อยละ 39.8, อยากทดลอง คิดเป็นร้อยละ 28.7 และตามอย่างเพื่อน/เพื่อนชวนดื่ม คิดเป็นร้อยละ 27.0)

สำหรับเหตุผลที่ทำให้ในปัจจุบันยังคงมีการดื่มสุราอยู่ ส่วนใหญ่แล้วให้เหตุผลว่าดื่มเพื่อการเข้าสังคม/การสังสรรค์ (ร้อยละ 86.9) รองลงมาคือ เพื่อคลายความเครียด/วิตกกังวล คิดเป็นร้อยละ 19.5 และเพื่อคลายความทุกข์/ความเศร้า คิดเป็นร้อยละ 12.3 และเมื่อก้าวถึงเหตุผลที่สำคัญที่สุดที่ทำให้ในปัจจุบันยังคงมีพฤติกรรมการดื่มสุรายุ่่นั้นพบว่า ดื่มเพื่อการเข้าสังคม/การสังสรรค์ ยังคงเป็นเหตุผลหลักเช่นเดียวกันสูงถึงร้อยละ 82.0 รองลงมาคือ เพื่อคลายความเครียด/วิตกกังวล คิดเป็นร้อยละ 7.0

เมื่อพิจารณาถึงประเภทของเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่กลุ่มข้าราชการตำรวจตัวอย่างดื่มพบว่า เบียร์เป็นเครื่องดื่มแอลกอฮอล์อันดับหนึ่งที่กลุ่มตัวอย่างเลือกมาบริโภคกัน (ร้อยละ 77.6) รองลงมาคือสุราสีน้ำตาลต่างประเทศ (ร้อยละ 64.3) และสุราสีน้ำตาลไทย (ร้อยละ 42.9) ในขณะเดียวกัน ถ้ากล่าวถึงประเภทของเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่ได้รับความนิยมมากที่สุด ที่กลุ่มข้าราชการตำรวจตัวอย่างนิยมดื่มกันบ่อยที่สุด ก็พบว่าเบียร์ก็ยังคงเป็นเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่ได้รับความนิยมอันดับหนึ่ง (ร้อยละ 49.8) รองลงมาคือ สุราสีน้ำตาลต่างประเทศและสุราสีน้ำตาลไทย (คิดเป็นร้อยละ 27.7 และร้อยละ 18.1 ตามลำดับ)

ในส่วนของสถานที่ที่กลุ่มตัวอย่างนิยมไปดื่มสุรานี้ พบว่าประมาณร้อยละ 60 จะไปดื่มสุราที่ร้านอาหาร/ภัตตาคารและที่บ้านตนเอง (คิดเป็นร้อยละ 60.4 และร้อยละ 57.7 ตามลำดับ) ประมาณร้อยละ 40 ดื่มสุรากับที่บ้านเพื่อน (ร้อยละ 42.5) นอกจากนี้มีกลุ่มข้าราชการตำรวจตัวอย่างประมาณร้อยละ 6 ที่นำสุรามาดื่มที่ทำงาน (ร้อยละ 5.7) สำหรับสถานที่ที่กลุ่มข้าราชการตำรวจตัวอย่างนิยมไปนั่งดื่มสุรากับบ่อยที่สุดนั้นก็ยังคงเป็นที่ร้านอาหาร/ภัตตาคาร คิดเป็นร้อยละ 38.2 รองลงมาคือ ที่บ้านตนเอง (ร้อยละ 32.2) และที่ผับ/บาร์/คาราโอเกะ (ร้อยละ 12.8) มีเพียงร้อยละ 0.4 เท่านั้นที่นิยมดื่มสุราที่ทำงาน โดยส่วนมากกลุ่มข้าราชการตำรวจตัวอย่างมักจะนิยมดื่มสุรากับในช่วงเวลาเย็นของวันหลังเสร็จสิ้นจากภารกิจต่างๆแล้ว คิดเป็นร้อยละ 64.6 และรองลงมาคือนิยมดื่ม

สุราเฉพาะในงานเลี้ยงสังสรรค์ คิดเป็นร้อยละ 30.0 และเกินกว่าครึ่งของกลุ่มข้าราชการตัวอย่างจะชอบร่วมวงดื่มสุรากับเพื่อนที่ทำงานเดียวกัน (ร้อยละ 61.5) รองลงมาคือ เพื่อนบ้าน (ร้อยละ 14.9) สำหรับค่าใช้จ่ายในการดื่มสุรามีค่าเฉลี่ยประมาณ 700 บาทต่อครั้ง และค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อเดือนประมาณ 3,000 บาท และพบว่ากลุ่มตัวอย่างเกือบหนึ่งในสามมีความถี่ในการดื่มสุรา 2-4 ครั้งต่อเดือน (ร้อยละ 32.9) โดยปริมาณการดื่มสุราในแต่ละครั้งมีปริมาณ 1 หรือ 2 มาตรฐานการดื่ม (ร้อยละ 36.5)

เมื่อประเมินระดับการดื่ม (ภาวะเสี่ยงติดแอลกอฮอล์) ของกลุ่มตำรวจตัวอย่างจากชุดแบบวัดแบบสำเร็จของกรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข พบว่ากลุ่มตำรวจตัวอย่างในปริมาณใกล้เคียงกันคือประมาณร้อยละ 38 เป็นกลุ่มที่ระดับการดื่มมีความเสี่ยงต่ำ (ร้อยละ 38.3) และเป็นกลุ่มที่ระดับการดื่มมีความเสี่ยงสูง/เสพติดแอลกอฮอล์แล้ว (ร้อยละ 37.6) และอีกประมาณร้อยละ 24 จัดอยู่ในกลุ่มที่ระดับการดื่มก่อให้เกิดอันตรายได้ (ร้อยละ 24.1) (ตารางที่ 1)

ตารางที่ 1 จำนวนและร้อยละที่แสดงถึงระดับการดื่มสุรา (ภาวะเสี่ยงติดแอลกอฮอล์)

ระดับการดื่มสุรา (ภาวะเสี่ยงติดแอลกอฮอล์)	จำนวน	ร้อยละ
มีความเสี่ยงต่ำ	151	38.3
การดื่มก่อให้เกิดอันตรายได้	95	24.1
มีความเสี่ยงสูง/เสพติดแอลกอฮอล์แล้ว	148	37.6
รวม	394	100.0

แนวโน้มการละเมิดกฎหมาย/วินัยอันเกี่ยวข้องกับการดื่มสุราของข้าราชการตำรวจตัวอย่าง

ตามแนวคิดของทฤษฎีความคาดหวังและการให้คุณค่าของ Rotter (Expectancy-values theory) แนวโน้มการละเมิดกฎหมาย/วินัยอันเกี่ยวข้องกับการดื่มสุราของข้าราชการตำรวจตัวอย่างนั้น ได้จากการคำนวณทางคณิตศาสตร์โดยการคูณกันระหว่างค่าความคาดหวังต่อผลที่จะเกิดขึ้นเมื่อดื่มสุรภายใต้สถานการณ์ต่างๆ (E) และการให้ค่าต่อผลที่จะเกิดขึ้นเมื่อดื่มสุรภายใต้สถานการณ์ต่างๆ (RV) ในการศึกษาครั้งนี้มีการประเมินแนวโน้มการละเมิดดังกล่าวด้วยคำถามจำนวน 30 ข้อ คะแนนรวมทั้งหมดยกตั้งแต่ -120 ถึง +120 คะแนน (เรียงตามแนวโน้มต่อการละเมิดในระดับต่ำ

ไประดับสูงตามลำดับ) จากตารางที่ 2 พบว่าค่าเฉลี่ยแนวโน้มการละเมิดดังกล่าวของกลุ่มข้าราชการตำรวจตัวอย่างมีค่าเท่ากับ -25.91 คะแนน (S.D. = 44.362; Median = -30) กล่าวได้ว่ากลุ่มตำรวจตัวอย่างส่วนใหญ่มีแนวโน้มต่อการละเมิดในระดับปานกลาง (ร้อยละ 53.7) และมีกลุ่มตัวอย่างเกินหนึ่งในสามมีแนวโน้มการละเมิดในระดับต่ำ (ร้อยละ 37.9) และมีไม่ถึงร้อยละ 10 ที่มีแนวโน้มการละเมิดในระดับสูง (ร้อยละ 8.4)

ตารางที่ 2 จำนวนและร้อยละของแนวโน้มการละเมิดกฎหมาย/วินัยอันเกี่ยวข้องกับการดื่มสุราของข้าราชการตำรวจ

แนวโน้มการละเมิดกฎหมาย/วินัยอันเกี่ยวข้องกับการดื่มสุราของ ข้าราชการตำรวจ	จำนวน	ร้อยละ
แนวโน้มในระดับต่ำ	158	37.9
แนวโน้มในระดับปานกลาง	224	53.7
แนวโน้มในระดับสูง	35	8.4
รวม	417	100.0
$\bar{x} = -25.91$ S.D. = 44.362 Median = -30		

จากตารางที่ 3 แสดงให้เห็นว่ากลุ่มตำรวจตัวอย่างที่มีระดับการดื่มสุราที่มีความเสี่ยงต่ำส่วนใหญ่มีแนวโน้มการละเมิดฯ ในระดับต่ำและระดับปานกลางด้วยเช่นกัน (ร้อยละ 44.4 และร้อยละ 44.4) และมีเพียงร้อยละ 11.2 ที่มีแนวโน้มการละเมิดฯ ในระดับสูง สำหรับกลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการดื่มที่ก่อให้เกิดอันตรายได้ มีแนวโน้มการละเมิดฯ ในระดับปานกลางมากถึงร้อยละ 64.2 ซึ่งมีจำนวนใกล้เคียงกับแนวโน้มการละเมิดฯ ทั้งระดับสูงและปานกลางของกลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการดื่มที่มีความเสี่ยงสูง/เสพติดแอลกอฮอล์แล้ว (ร้อยละ 63.5) และจากการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทั้งสองด้วยการทดสอบไคสแควร์ ก็พบว่ามีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P < 0.05$) สรุปผลจากการทดสอบไคสแควร์ ($\chi^2 = 10.146$, $P = .038$) แสดงว่าแนวโน้มการละเมิดฯ มีความสัมพันธ์กับระดับการดื่มสุราของข้าราชการตำรวจตัวอย่าง อย่างไรก็ตามเมื่อพิจารณาจากค่า contingency coefficient = .160 นั้นแสดงว่าตัวแปรทั้งสองมีความสัมพันธ์กันในระดับต่ำมาก

ความสัมพันธ์ระหว่างระดับการดื่มสุราและแนวโน้มการละเมิดกฎหมาย/วินัยอันเกี่ยวข้องกับการดื่มสุราของข้าราชการตำรวจ

ตารางที่ 3 ความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มระดับการดื่มสุราและกลุ่มแนวโน้มการละเมิดกฎหมาย/วินัยอันเกี่ยวข้องกับการดื่มสุรา

กลุ่มแนวโน้มการละเมิดกฎหมาย/วินัยอันเกี่ยวข้องกับการดื่มสุรา	กลุ่มระดับการดื่มสุรา			รวม
	มีความเสี่ยงต่ำ	ก่อให้เกิดอันตรายได้	มีความเสี่ยงสูง/เสพติดแอลกอฮอล์แล้ว	
แนวโน้มในระดับต่ำ	44.4	29.5	36.5	37.8
แนวโน้มในระดับปานกลาง	44.4	64.2	56.1	53.6
แนวโน้มในระดับสูง	11.2	6.3	7.4	8.6
รวม	100.0	100.0	100.0	100.0
	(151)	(95)	(148)	(394)

$\chi^2 = 10.146$, $P = .038$, contingency coefficient = .160

ข้ออภิปราย

จากผลการศึกษาถึงพฤติกรรมการดื่มสุราของกลุ่มตำรวจตัวอย่างนั้นพบว่าอายุเฉลี่ยของการเริ่มลองดื่มสุราประมาณ 19 ปี และมีอายุที่เริ่มลองดื่มสุราเป็นครั้งแรกน้อยสุดเพียง 9 ปีเท่านั้นซึ่งเป็นเด็กอย่างมากด้วยเหตุผลเพียงเพราะตามอย่างเพื่อน/เพื่อนชวนดื่มและความอยากรทดลองดื่มตามความคึกคะนองในวัยเด็ก ทั้งนี้อาจจะเป็นภาพสะท้อนให้เห็นถึงปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคมไทยได้ กล่าวคือตามกฎหมายแล้วไม่อนุญาตให้ผู้ที่มิอายุต่ำกว่า 20 ปีบริบูรณ์ซื้อเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ด้วยซ้ำไป แต่จากการศึกษาครั้งนี้สิ่งที่พบคือกลุ่มที่เริ่มลองดื่มสุราเป็นครั้งแรกมีอายุต่ำกว่า 20 ปีซึ่งมีปริมาณสูงที่สุดสูงถึงร้อยละ 55.8 ทั้งนี้จึงน่าอภิปรายว่าเมื่อกฎหมายไทยได้มีการกำหนดอายุของผู้ซื้อเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ หากกฎหมายมีการบังคับใช้ที่เข้มแข็งมากพอเด็กอายุต่ำกว่ากฎหมายกำหนดก็คงจะหาซื้อเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ได้ไม่ถนัดนัก หรือหากเด็กหาซื้อเครื่องดื่ม

แอลกอฮอล์เอง ไม่ได้ การที่เด็กได้ลองดื่มสุราอาจจะเป็นเพราะความหละหลวมของการดูแลเด็กของพ่อแม่ผู้ปกครองอันอาจเป็นเพราะเวลาและความใกล้ชิดมีน้อย หรือแม้แต่การเป็นตัวอย่างที่ไม่ดีนัก

ผลจากการศึกษาในประเด็นเหตุผลที่ทำให้กลุ่มตำรวจตัวอย่างส่วนใหญ่ดื่ม/ลองดื่มสุรานั้นส่วนใหญ่ดื่มเพราะเพื่อการเข้าสังคม/การสังสรรค์นั้นพบว่ามีความสอดคล้องกับการศึกษาของร้อยตำรวจเอกประสาร อิมสมบัติ ที่พบว่าร้อยละ 55.0 ของข้าราชการตำรวจชั้นประทวนจนถึงพลตำรวจรองงานเลี้ยงสังสรรค์ นอกจากนี้จากข้อค้นพบที่ว่ามีเหตุผลหลัก 3 ประการที่ทำให้เกิดการดื่ม/ลองดื่มสุรา (เพื่อการเข้าสังคม/การสังสรรค์, อยากรทดลองดื่ม และตามอย่างเพื่อน/เพื่อนชวนดื่ม) แสดงให้เห็นว่าปัจจัยในการดื่มสุรา/ทดลองดื่มสุรานั้นไม่ได้เกิดจากปัจจัยใดเพียงปัจจัยเดียว แต่เป็นการส่งเสริมกันระหว่างหลายๆปัจจัย ตัวอย่างเช่น เกิดจากตามอย่างเพื่อน/เพื่อนชวนดื่มและอยากรทดลองดื่ม ในขณะที่เดียวกันก็มีสิ่งแวดล้อม เช่นการเข้าสังคม/การสังสรรค์ หรือตามอย่างสมาชิกในครอบครัว เช่น พ่อ แม่ พี่ชาย นอกจากเหตุผลในการดื่ม/ลองดื่มสุราแล้ว ในส่วนของสถานที่ที่กลุ่มตัวอย่างนั่งดื่มสุรานั้น ถึงแม้กลุ่มตำรวจตัวอย่างส่วนใหญ่จะไปดื่มสุราที่ร้านอาหาร/ภัตตาคารและที่บ้านตนเอง แต่ยังมีกลุ่มตำรวจตัวอย่างจำนวนถึงประมาณร้อยละ 6 ที่นำสุรามาดื่มที่ทำงาน (ร้อยละ 5.7) ซึ่งถือว่าเป็นตัวเลขที่มีความสำคัญเมื่อเกิดขึ้นในสถานที่ที่บ่งบอกถึงการกระทำผิดกฎหมายของข้าราชการตำรวจ

ประเภทของเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ก็เช่นเดียวกันมีกลุ่มตำรวจตัวอย่างจำนวนไม่น้อยที่ดื่มสุรามากกว่าหนึ่งประเภท เช่น ดื่มทั้งเบียร์และสุราสียี่ห่อไทย, ดื่มทั้งเบียร์และสุราสียี่ห่อต่างประเทศและสุราสียี่ห่อไทย และอีกประการที่น่าสังเกตคือสุราสียี่ห่อต่างประเทศได้รับความนิยมมากกว่าสุราสียี่ห่อไทยค่อนข้างมาก ทั้งนี้จึงเป็นอีกประเด็นหนึ่งที่น่าสนใจด้วยอาจทำให้ประเทศชาติสูญเสียรายได้ไม่น้อย

จากข้อค้นพบข้างต้น ไม่อาจปฏิเสธได้เลยว่าข้าราชการตำรวจเป็นสาขาอาชีพหนึ่งที่มีพฤติกรรมการดื่มสุรากันค่อนข้างมาก เนื่องจากข้อค้นพบของพฤติกรรมการดื่มสุราและผลสรุปการประเมินภาวะเสี่ยงติดแอลกอฮอล์ของกลุ่มตำรวจตัวอย่างที่ได้จากการศึกษานี้เป็นข้อมูลที่ยืนยันได้ค่อนข้างชัดเจน ข้อค้นพบที่กล่าวมาทั้งหมดในข้างต้นแสดงให้เห็นว่าพฤติกรรมการดื่มสุรานั้นกลายเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการดำเนินชีวิตประจำวันของกลุ่มตำรวจตัวอย่างค่อนข้างมาก ด้วยอาจเป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมทางสังคมและวัฒนธรรมองค์กรแม้ไม่เป็นทางการนัก และจากการประเมินแนวโน้มการละเมิดฯ ก็พบว่าแนวโน้มการละเมิดฯ ดังกล่าวเกิดขึ้นถึงแม้จะพบกลุ่มตำรวจตัวอย่างที่มีแนวโน้มการละเมิดในระดับสูงไม่ถึงร้อยละ 10 ก็ตาม แต่ในขณะที่เดียวกันก็พบจำนวนกลุ่มตำรวจตัวอย่างเกินครึ่งที่มีแนวโน้มในระดับปานกลางที่อาจละเมิดกฎหมายเกี่ยวกับบริโภคแอลกอฮอล์ ทั้งๆที่ในความเป็นจริงแล้วกลุ่มข้าราชการตำรวจเป็นผู้พิทักษ์สันติราษฎร์ เป็นผู้ที่มี

หน้าที่ในการบังคับใช้กฎหมายโดยตรง ซึ่งโดยหลักการแล้วไม่ควรพบข้อมูลการละเมิดเลยแม้แต่น้อย แต่ในเมื่อกลุ่มตำรวจยังคงมีพฤติกรรมการดื่มสุราอยู่ การให้ตำรวจซึ่งหน้าที่อย่างเต็มความสามารถ อย่างเต็มประสิทธิภาพก็ย่อมมีทางเป็นไปได้น้อยลง และจากข้อมูลที่พบว่ากลุ่มแนวโน้มการละเมิดฯ กับกลุ่มระดับการดื่มสุราของข้าราชการตำรวจตัวอย่างมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ถึงแม้ตัวแปรทั้งสองนี้จะมีความสัมพันธ์กันในระดับต่ำด้วยตำรวจส่วนใหญ่จะไม่ละเมิดฯ ก็ตาม แต่ก็ยังเป็นข้อมูลที่บ่งบอกได้ว่าหากกลุ่มตัวอย่างมีระดับการดื่มน้อยลง แนวโน้มการละเมิดก็จะน้อยลงตามไปด้วยตามลำดับ ดังนั้นการจัดให้มีแผนการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการดื่มสุราของข้าราชการตำรวจจึงน่าจะเป็นอย่างมาก

เหตุผลในการเลือกใช้ทฤษฎีความคาดหวังและการให้คุณค่า (Expectancy-value Theory) ของ Rotter มาใช้ในการศึกษาครั้งนี้เพราะการประเมินแนวโน้มการละเมิดกฎหมาย/วินัยอันเกี่ยวข้องกับการดื่มสุราของข้าราชการตำรวจนั้นต้องใช้วิธีการประเมินทางอ้อม จึงจะได้ข้อมูลที่ค่อนข้างเชื่อถือได้มากกว่าการประเมินทางตรง

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

(1) จากข้อค้นพบที่ว่ากลุ่มข้าราชการตำรวจตัวอย่างมีพฤติกรรมการดื่มที่ค่อนข้างมาก เพราะเกือบร้อยละ 40 เป็นกลุ่มที่มีความเสี่ยงสูง/เสพติดแอลกอฮอล์ กับทั้งยังพบแนวโน้มการละเมิดกฎหมาย/วินัยอันเกี่ยวข้องกับการดื่มสุราในระดับสูงเกือบร้อยละ 10 โดยพบว่ากลุ่มที่มีพฤติกรรมการดื่มแบบมีความเสี่ยงสูงมีแนวโน้มการละเมิดกฎหมาย/วินัยอันเกี่ยวข้องกับการดื่มสุราในระดับสูงตามไปด้วย เนื่องจากตัวแปรทั้งสองนี้มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P < 0.05$) ดังนั้นจึงควรดำเนินโครงการเพื่อรณรงค์การลด ละ เลิกพฤติกรรมการดื่มสุรา โดยให้ข้าราชการตำรวจเข้าร่วมกันอย่างจริงจังเพื่อเป็นการแก้ไขหรือป้องกันการเกิดปัญหาดังกล่าวขึ้น และที่สำคัญคือควรจัดกิจกรรมที่เป็นการเสริมสร้างการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของข้าราชการตำรวจโดยเฉพาะกลุ่มที่มีความเสี่ยงสูง

(2) จากข้อค้นพบเกี่ยวกับสาเหตุที่ทำให้ข้าราชการตำรวจตัวอย่างดื่มสุราในปัจจุบันพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ดื่มสุราเพื่อการเข้าสังคม/การสังสรรค์กับกลุ่มเพื่อนที่ทำงานเดียวกัน ดังนั้นจึงถือได้ว่าเพื่อนเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้มีพฤติกรรมการดื่มสุราขึ้นจนอาจเป็นวัฒนธรรมประจำกลุ่ม จึงควรมีการรณรงค์ให้เพื่อนๆ ในกลุ่มข้าราชการตำรวจพบปะสังสรรค์กันแบบปลอดสุรา จนถึงการสร้างวัฒนธรรมองค์กรตำรวจที่เหมาะสมด้วย

(3) จากข้อค้นพบที่ว่าโดยส่วนมากกลุ่มข้าราชการตำรวจตัวอย่างมักจะนิยมดื่มสุรากันในช่วงเวลาเย็นของวันหลังเสร็จสิ้นจากภารกิจต่างๆ ดังนั้นภายในองค์กรจึงควรมีการจัดกิจกรรมอย่างอื่นที่เป็นการส่งเสริมสุขภาพร่างกายให้แข็งแรงในตอนเย็น เช่น จัดให้มีการแข่งขันกีฬา มีลานกีฬา/ห้องสำหรับการให้ออกกำลังกาย และเมื่อตรวจสุขภาพประจำปีควรมีผลการตรวจนั้นมาประกอบการแก้ไขเรื่องปัญหาหรือปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพของข้าราชการตำรวจแต่ละคน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเด็นปัญหาสุขภาพอันเกี่ยวข้องกับการดื่มสุรา

(4) จากการประเมินแนวโน้มนการละเมิดกฎหมาย/วินัยอันเกี่ยวข้องกับการดื่มสุราซึ่งพบว่ากลุ่มตำรวจตัวอย่างเกือบร้อยละ 10 ที่มีแนวโน้มนการละเมิดฯในระดับสูง และถึงแม้ว่าจะเป็นตัวเลขที่ไม่มากนัก แต่สำหรับการละเมิดกฎหมาย/วินัยแล้วถือว่าเป็นสิ่งที่ไม่น่าเกิดขึ้นในกลุ่มผู้ที่มีหน้าที่ในการบังคับใช้กฎหมายโดยตรง ดังนั้นจึงควรมีการกวดขันเกี่ยวกับพฤติกรรมกรรมการดื่มสุราของข้าราชการตำรวจและการบังคับใช้กฎหมายกับกลุ่มข้าราชการตำรวจด้วยกันเองให้มากยิ่งขึ้น เพื่อป้องกันปัญหาการละเมิดฯดังกล่าวที่ผูกพันเกี่ยวเนื่องกันอย่างไม่อาจแยกจากกันได้

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในอนาคต

(1) จากข้อค้นพบที่ว่ากลุ่มตำรวจตัวอย่างมีอายุเฉลี่ยของการเริ่มลองดื่มสุราประมาณ 19 ปี และมีอายุที่เริ่มลองดื่มสุราเป็นครั้งแรกน้อยสุดเพียง 9 ปีเท่านั้น และในปัจจุบันก็เช่นเดียวกันยังคงพบเห็นว่ามีเด็กในสังคมจำนวนไม่น้อยที่มีพฤติกรรมดังกล่าว จึงเป็นที่น่าสนใจอย่างยิ่งที่จะได้ทำการวิจัยประเด็นต่างๆอันเกี่ยวข้องกับการดื่มสุราในเด็กและวัยรุ่นให้เข้าใจชัดเจนและลึกซึ้งยิ่งขึ้น

(2) เนื่องจากการศึกษาแนวโน้มนการละเมิดกฎหมาย/วินัยอันเกี่ยวข้องกับการดื่มสุราในงานวิจัยนี้ได้นำเพียงทฤษฎีความคาดหวังและการให้คุณค่าของ Rotter มาใช้ซึ่งเป็นการประเมินแนวโน้มนการเกิดพฤติกรรมเท่านั้น แต่อาจไม่ช่วยให้เข้าใจถึงกระบวนการทางความคิดของข้าราชการตำรวจอย่างลึกซึ้งและมีรายละเอียดเชิงสาเหตุมากนัก การทำความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการทางความคิดอันสัมพันธ์กับพฤติกรรมของข้าราชการตำรวจในประเด็นปัญหานี้ จึงควรได้ทำความเข้าใจเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเด็นอันเชื่อมโยงไปถึงบทบาทหน้าที่ทางสังคมของตำรวจ อัตลักษณ์แห่งตนของตำรวจ แรงจูงใจภายในของตำรวจ และวัฒนธรรมองค์กรของตำรวจ เป็นต้น ทั้งนี้ควรใช้ได้ทั้งระเบียบวิธีการวิจัยทั้งในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพร่วมกัน โดยอาจนำวิธีการวิเคราะห์ทางสถิติด้วยการวิเคราะห์เชิงพหุ (multivariate analysis) มาใช้ในการทำนายพฤติกรรมดังกล่าวร่วมด้วยการวิจัยเชิงปริมาณวิธีการต่างๆ เช่น การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (indepth interview) และการสนทนากลุ่ม (focus group discussion) เป็นต้น

(3) เนื่องจากการศึกษาครั้งนี้ กลุ่มตัวอย่าง คือข้าราชการตำรวจที่สังกัดสถานีตำรวจนครบาลเท่านั้น (พื้นที่กรุงเทพมหานคร) จึงอาจไม่สามารถอธิบายถึงพฤติกรรมกรรมการดื่มสุราและ

แนวโน้มนการละเมิดกฎหมาย/วินัยอันเกี่ยวข้องกับการดื่มสุราในกลุ่มข้าราชการตำรวจที่สังกัดสถานีตำรวจในภูมิภาคอื่นได้ จึงควรได้มีการศึกษากับข้าราชการตำรวจในภูมิภาคอื่นๆโดยคำนึงถึงวัฒนธรรมของท้องถิ่นนั้นๆเพิ่มเติมด้วยในอนาคต

DRINKING BEHAVIOR AND TENDENCY OF DISOBEDIENCE TO THE
LAWS/DISCIPLINES CONCERNING ALCOHOL CONSUMPTION AMONG
POLICEMEN IN BANGKOK

SARINYA PHENGSIK 5237908 SHMS/M

M.A. (MEDICAL AND HEALTH SOCIAL SCIENCES)

THESIS ADVISORY COMMITTEE: VEENA SIRISOOK, Dr.P.H., VANAWIPHA
PASANDHANATORN, Ph.D., CHAT RATCHADAPUNNATHIKUL, Ph.D.

EXTENDED SUMMARY

Rationale

Liquor is kind of drinks and very popular amid the Thai societies. The statistics of drinks among the Thais are endlessly surging. In 2001, it has been found that number of Thai drinkers was more than in 1996 at 36.6% (Suwantha Lhorlohakarn et al., 2009). Reports on liquor in 2008, Bandit Sornphaisarn, MD the director of Liquor Research Center: Foundation of National Public Health claimed that drinks of the Thais by statistical collections in 2007 conducted with samples aged older than 15 years and found that 15 million population or 30% drank liquors. Male were 13 million while women were 2 million. Most or 12 million population was among the working age group (25-29 years old) (Bandit Sornphaisarn, 2008). Within the Thai societies, the Thais tend to drink in all situations/ in all events regardless being jubilation tide or socialization such as monkhood ceremony, wedding ceremony, success cheers, and during stress reduction such as cremation, occasion of joblessness, and heartbrokenness, and so on. Even though during normal time and without any stressful situation; the Thais still drink for appetizing and some drink so much as if totally in high spirited love with drinking.

There are many and increasing impacts of drinking by quantity. Reports of diseases and injuries found with health behavior and risk factors of Office of Policy and strategy, Ministry of Public health in 1999 revealed that regular drinking led to accidents, cancer, liver cirrhosis, assaults and self-injuries, psychiatric disorders, cardiovascular diseases and other diseases. Besides, it was also found that drinking caused death at 4.0%, health damages from death and disability at 5.8% of the total damages. In short, diseased burden from drinking is the second to health damages and second to the unsafe sexual affairs (Working Group on Diseased Burdens and Injuries from Health Behavior and Risk Factors, Ministry of Public Health, 2004). Regarding the chronic physical problems, WHO estimated 30% of death, came from the cancer of esophagus, liver disease, seizure disorders, traffic accidents, and homicide. And intended injuries came from drinking which was likely a gigantic problem but unlikely spoken of because there was a high relationship between alcoholism with stress and Down syndrome (Bandit Sornphaisarn, 2006). Meaning, drinking should have led to variety of social problems such as poor family relation which lead to family violence, quarrels, and crimes. Due to drinking turns drinkers senseless and leads offending or law violations. The study of Ronnachai Kongsakhon, MD, evidently asserted that the family violence had relationship with liquor uses at 3.84 times of the families free from liquor problems (Ronnachai Kongsakhon, 2007). Regarding the social safe impact, it was found that drinking made traffic accidents, crime, sexual abuses, variety of forms in law violations and also damaged economy at large. It was found that the total damages values paid by the government to crimes and violence caused by drinking reached many millions a year (Juree Utsaha and Seranee Julasereekul, 2005) as being regularly posted in many media currently on problems of Drunken and Drive which has been so much affecting societies.

Drinking behavior rose within any person of all genders, ages, classes and occupations without exceptions even among the police officials who enforced laws of security of life and property of people. Though there were no extensive studies of drinking behavior among police but from the works of Jeremy D. Davey et al in 2001, they found that the drinking behavior of the Australian police had relationship with many factors such as socialization, and peer parties (Davey et al, 2001). It was corresponded with the study of Pol. Capt. Prasarn Im-sombat who found that 55.0% of

the noncommissioned police to police constables favored parties. In additions, the corporate culture and stress were factors cultivating drinking behavior among police (Prasarn Im-sombat, 1993). When, police having drinking behavior, it was risky to violate laws like common people and it might contribute violent consequences to people in general because police were permitted to carry arms and weapons. Similarly, police if guilty, they had to undergo legal punishment. Moreover, police would meet addition punishment subject to the National Police Act 2004 (BE 2547) coded to specifically control the police.

The researcher needed to study the drinking behavior and tendency of disobedience to the laws/disciplines concerning alcohol consumption of the police because they are the personnel group who was so important to the social peace and order and had direct law enforcement. To recognize this fact, this study would be so useful to solve the problem and to further develop police personnel in the police institution which would finally be beneficial to the social peace and order at large.

Objectives

This study was to:

- (1) Study drinking behavior of policemen.
- (2) Study the tendency of disobedience to the laws/disciplines concerning alcohol consumption of policemen, and
- (3) Study the relationship between the drinking behavior and the tendency of disobedience to the laws/disciplines concerning alcohol consumption of policemen.

Theoretical concepts

Rotter focused on the thinking process within each individual mental process through interactions between individual thinking and reinforcement. Rotter believed that in evaluating and predicting individual behavior under specific situation had four elements, i.e. behavioral potential, expectancy, reinforcement value and psychological situation (Hjelle, L.A. and Ziegler, D.J., 1992). With these four elements, Rotter theorized into Expectancy-value Theory, which related to the social

learning as he proposed. Rotter explained that consequences of an individual act expecting to gain consequences worth for oneself would affect the person a tendency to behave in a specific situation. For example, in newly behaving expectancy was formed from a specific behavior or a situation first and broadened to also cover other behaviors or other situations. In addition, each expected returns might lead to behaving at very high or very low potential. For example, a police was late to work and the immediate supervisor did not reprimand. Later this police might get drunken before coming to work which he was disable to fully work, slept over duty, expecting that such his behavior might not be reprimanded by his boss as before. When the police often expected as such; he then became an official who unlikely fulfilled his works and might breach laws or rules in the aftermath.

That was the conviction foundation from the Expectancy-value Theory by proposing that perceptions of performance or behaviors were personal belief expecting results gained later after action. Perceptions of performance or behaviors are a reinforcement driving individual to act or to behave by experiences of the past finding that such behaving yielded positive results for them or gained benefits from behaving either internally or externally (Rotter, 1989). For example, internal benefits were such as increasing awareness or reducing fatigue while the external benefits were such as monetary rewards or possibility of having social interaction of such behaving. Generally, the external benefits would be more evident than the internal ones but the latter more affected the reinforcement to continuously behaving than the former. In addition, levels of expectancy whether to gain results or benefits and even though it was just a temporal relationship between the expected results and the behaviors; they could affect the tendency of such behaving in the future. In other words, this theory explained the tendency of a behavior was coming from a relationship between an expected result of behaving and giving values to what was expected from the behavior or it was between the results of the behavior and the their relationship which could be used for predicting the tendency of the individual to behave in future. This study applied an indirect measurement to know the tendency of violating laws/disciplines regarding drinking of police. Such evaluation was from mathematical calculation between the values of expectancy and the reinforcement value. The evaluation methods of the indirect behavior potential could be concluded as below equation, i.e.

$$BP_{S1R1} = E_{S1} \times RV_{S1}$$

Whereas: Behavior Potential (BP) is the ability or the tendency of behaving under a certain situation.

Expectancy (E) is the expectancy of a reward or punishment when behaving in a certain situation.

Reinforcement Value (RV) is the value or weight of the rewards or the punishment when behaving in a certain situation

Psychological Situation (S) is a certain condition (s) (Rotter, 1982)

Methodology

Method in the study of the drinking behavior and tendency of disobedience to the laws/disciplines concerning alcohol consumption of policemen in Bangkok was a quantitative research applying a survey research with the following details.

The population was the policemen in Bangkok covering the non-commissioned officers and the commissioned officers. The selection of samples was through multi-stage sampling from 87 police stations. The first multi-stage sampling was applied with the metropolis police stations by dividing them into nine Metropolitan Divisions and in each division, a police station was sampled. Therefore there were nine police stations as the station samples. In the second stage, a proportion to size of samples was designed to each selected station while ranks (non-commission and commission) and applied with the accidental sampling. The sample size was 377 samples with 95% for the level of reliability (Krejcie and Morgan, 1970). The data collection was through distribution of the questionnaire to each sampled police station by marking up other 25% or 475 sets of the questionnaire. However, after the collection and it was found that only 417 sets were valid for future analysis and it was accountable that this number of the sample size could represent the entire population.

The duration of data collection consumed five months from August 2011 To December 2011. All police samples responded the questions by themselves. The questionnaire was prepared by the researcher through exploring documents, theories and related researches to meet the research objectives. It contained three parts, i.e. Part

I involved general information of the respondents. Part II involved data of expectancy and value; and Part III involved the alcoholic drinking behavior.

Scope of the study

This study was restricted among the metropolitan police (Bangkok Metropolitan areas) only. Findings might be inexplicable to the drinking behavior and the tendency of breaching laws/disciplines of police in other regions because it might have been from the local cultures which might affect individual behavior in each region. Moreover, the findings were unlikely inexplicable such behavior always upon time change, which might affect their behavior change since extensive campaign and more strict laws were currently enforced.

Data analysis

(1) A descriptive statistics was used in the distribution of frequencies, percentage, median, standard deviation to explain the alcoholic drinking behavior and the tendency of disobedience to the laws/disciplines concerning alcohol consumption of the police.

(2) The Chi-square test was applied to explain the relationship between the alcoholic drinking behavior of the police and the tendency of disobedience to the laws/disciplines concerning alcohol consumption.

Findings

Checking the validity of each set of the questionnaire, it was found that only 417 sets were valid for the analysis. The study revealed that the sample group was 22-58 years of age with the average age at 41 years. Around half of them were baccalaureates (51.3%) with income around 8,000-515,000 Baht or 21,345 Bat by average. Almost 70% of the samples were married and cohabitation (68.5%)

78.4% were the non-commissioned officers while 21.6% were commissioned officers. Around three fourth (74.9%) were the squad leaders and more

than 50% were the Police Senior Sergeant Major (55.7%). 15% were the commissioned officers and around 9% were sub-inspectors (8.5%). There was similar number of the Police Lieutenant Colonel and the Police Captain (6.6%0 . Considering jobs, it was found that majority (72.2%) of the police worked in the suppression with years of work from 1-39 years (17 years by average and around 60% worked for 10-25 years (62.2%).

Alcoholic Drinking Behavior of the Police

Almost half of the samples currently drank (48.8%) followed by the group drinking in the past but currently drank is special occasion which was 32.8%. The survey revealed that some police began to experiment their first drink at the age of 19 years while the youngest age to experience drinking was 9 years old (range =9-38 years).

Three major reasons of the first experimenting drinking were imitation/persuasion, socialization/ party and wants to test (50.6%, 48.3% and 42.5% respectively). It was interested though little number was that the alcohol beverage was just a kind of a common drink (0.3%). Other three reasons were keys to their first experimenting in drinking, i.e. socialization/party at 39.8%; trial at 28.7% and imitation/persuasion at 27.0%.

Reasons of current drinking were mainly on socialization/party (86.9%) followed by to reduce stress/ worries (19.5%) and for relief/sorrow (12.3%). The most important reason for the current drinking was socialization/party which was 82.0% followed by reduction of stress/worries which was at 7.0%.

Type of drinks among police was primarily the beer which was 77.6% followed by foreign liquor brands at 64.3% and Thai liquor brands at 42.9%. At the meantime, the most popular type of drinks among police was beer (49.8%) followed by foreign liquor brands and Thai liquor brands (27.7% and 18.1% respectively).

Popular place for drink was over 60% at food shop/restaurant and home (60.4% and 57.7%, respectively). Around 40% drank with friends at home (42.5%). Moreover, around 6% brought drinks to office (5.7%). The most frequent place for police to drink was still at the food shop/restaurant which was 38.2% followed by home (32.2%) and pub/bar/ karaoke (12.8%0. Only 0.4% was at their office. Majority

of police favored to drink was in the evening after their missions which were 64.6% followed by during parties which was 30.0%. And more than half of the police drank with friends from the same station (61.5%) followed by with neighbors (14.9%). Expenses of drinking were around 700 Baht a time and it was 3000 Bath a month by average for this spending. It was also found that almost one three of the police drank 2-4 times a month (32.9%) and the volume of each drinking was 1 or 2 time for standard of drinking (36.5%).

Estimating alcoholism risk among the police from the achievement test of the Department of Mental Health, Ministry of Public Health, it was found that the relative number of police or around 38% had low level of drinking risk (38.3%) while the high alcoholism risk was 37.6%. Around 24% was classified in the dangerous level (24.1%). (Table 4)

Table 4 Frequency and percentage illustrated levels of drinking (Alcoholism Risk)

Level of Drinking (Alcoholism Risk)	Frequency	Percentage
Low risk	151	38.3
Endangering risk	95	24.1
High risk / alcoholism	148	37.6
Total	394	100.0

Tendency of disobedience to the laws/disciplines concerning alcohol consumption of policemen

By the Expectancy-value Theory of Rotter, the tendency based on mathematics calculation of “ $BP_{SIR1} = E_{S1} \times RV_{S1}$ ” and from 30 questions in this study; the total scores were worth -120 to +120 marks (the tendency by respective order from low level to high level); in Table 5, it was found that the value of median of the tendency among the police was worth - 25.91 scores (S.D.= 44.362; Median= - 30).

It was assumed that most police had a tendency to moderately breach the laws/disciplines (53.7%) and more than one third tended to lowly breach

laws/disciplines (37.9%) while not more than 10% had high tendency to breach laws/disciplines (8.4%).

Table 5 Frequency and percentage of the tendency of disobedience to the laws/disciplines concerning alcohol consumption of policemen

Tendencies of disobedience to the laws/disciplines concerning alcohol consumption of policemen	Frequency	Percentage
Low risk level	158	37.9
Moderate risk level	224	53.7
High risk level	35	8.4
Total	417	100.0
$\bar{x} = -25.91$ S.D. = 44.362 Median = -30		

Relationship between level of drinking and tendency of disobedience to the laws/disciplines concerning alcohol consumption of policemen

From table 6, it demonstrated that police with low risk level of drinking had the tendency to lowly and moderately breach laws/disciplines (44.4% and 44.4%) but only just 11.2% tended to highly breach laws/disciplines. The samples with endangering risk group had much moderate level of risk at 64.2% which was almost relative to the tendencies of high and moderate risk of breach among the police who had high risk of alcoholism/ alcohol addiction (63.5%). With the relationship test between the two variables by Chi-square test, it was found that there was statistical significance relationship ($P < .05$). It was concluded from the test of Chi-square ($\chi^2 = 10.146$, $P = .038$) that the tendency of breach had relationship with police drinking. However, considering the contingency coefficient = .160, it revealed that both variables had low level of relationship.

Table 6 Relationship between level of drinking and tendency of disobedience to the laws/disciplines concerning alcohol consumption of policemen

Tendency of disobedience to the laws/disciplines concerning alcohol consumption	Groups of drinking levels			Total
	Low	Endangering	High/alcoholism	
Low	44.4	29.5	36.5	37.8
Moderate	44.4	64.2	56.1	53.6
High	11.2	6.3	7.4	8.6
total	100.0	100.0	100.0	100.0
	(151)	(95)	(148)	(394)

$\chi^2 = 10.146$, $P = .038$, contingency coefficient = .160

Discussions

The study of police drinking behavior showed that the test age of drinking was 19 years and the first test with the lowest age was 9 years only with reason of imitating friends or being persuaded and aspiration to test by childish prank. This might reflect problems risen in the Thai societies. Meaning, the law prohibited the very underage of 20 years to buy alcoholic drinks. However, this study revealed that there was a group of test drinking with the underage of 20 years which reached 55.8%. It could be discussed that Thai laws enacted age for the alcohol buyers but had it been strictly enforced children of the underage should find hard time to buy it or could not buy it. Children testing drinks might be from the looseness of parents which might be affected from the time for closeness was unlikely or it is also possible from their likely bad models.

Results of exploring reasons allowing police to drink/ to test drink were mostly for socialization/party, which showed that it was corresponded with the study of Pol. Capt. Prasarn Im-sombat who found that 55.0% of the non-commissioned police to police constables favored parties. In addition, there were three major findings

driving to drink/to test drink (socialization/party, want to test drink, and imitation/persuasion). It showed that factors of drinking/test drinking were not coming from a source but reciprocity among many factors, e.g. from imitation/persuasion to drink and want to test. At the meantime, there were environments such as socialization/party, imitating family members such as father, mother, and elder brother. Besides reasons to drink/test drink; the popular places for drinking among most police was food shop/restaurant and their own home. However, around 6% of police brought liquor to office to drink (5.7%). This figure was critical since it pinpointed the place where police breached laws.

The typical kind of alcohol beverage was the foreign brands were more likely popular than the Thai brands. This was another point to interest that turned the country lose more revenues.

The above findings gave no dispute that police was another profession likely involving more in drinking because the findings of drinking and the summary of evaluating alcoholism among police could likely evidently be justified. All the above findings displayed that the drinking behavior became more likely influential to the daily lifestyle of the police. It could have been partially coming from social and organizational cultures though informally. And, by evaluating the tendency of breach, it was found that though the level did not reach 10% but it was also found that more than half of the police had the tendency to breach laws of drinking even though they were the personnel to keep peace and order with duty of law direct enforcement. By principle, least breach should not be found but when it was still found they drank and to abide by duty at full ability and efficiency was then likely minimized. The results revealing that there was relationship between tendency to breach and level of drinking among police by statistical significance though at low level and the majority of police did not breach but it displayed that if the police less drink, the breach would be lessened respectively. It was therefore necessary to plan behavioral change on police drinking.

Recommendations

Recommendations for the implementation of the findings

(1) Police likely drink at almost 40% had high risk/alcoholism and high risk of breaching laws/disciplines at almost 10%. The high risk group has high risk of breaching laws/disciplines while they had statistical significance relationship ($p < 0.05$); It is necessary to launch campaign the project of Less-Leave-Let-go Alcoholic Drinks to be seriously participated by police to solve or to prevent such problems. Essentially, activities should be organized to reinforce behavioral change among the high risk police group.

(2) Reasons of drinking among police were socialization/party among colleagues, which was counted a critical factor for drinking behavior which might be turned to be the routine culture. Campaigns should be launched among friends for liquor-free association until proper culture has been instilled.

(3) Findings revealed that most police preferred to drink during the evening after works. Therefore, the organization should organize other in-house activities to promote vigorous health during the evening such as sports competition, and playgrounds/ fitness room. Results of the annual medical check-ups should be compliment for solving problems or changes of health behavior among each police especially the issues of drinking.

(4) Results of evaluating breach of laws/ disciplines related to drinking liquor; it was found that almost 10% of police tended to violate laws /disciplines at high level. Though the figure was unlikely much but breach of law /disciplines should not rise among personnel who directly enforced laws. Therefore, there should be restrictions about drinking behavior among police themselves amore and stronger enforcement in order to prevent violating laws/disciplines which both were coherent and inseparable.

Recommendations for future studies

(1) The findings show that the police by average first experiment on drinking at 19 years old and the youngest tried drinking at the age of 9 years only. Currently, it has been found too that countless number of children behaves as such. It

is really interested to conduct researches on various factors related to drinking among children and youth for their clearer and deeper understanding.

(2) The Expectancy-value Theory of Rotter has been evaluated the tendency to breach laws/disciplines only, it might help to deeply understand the thinking process of the police and unlikely have details on the causes. To understand the process of thinking which is related with behaviors of the police in this matter; it is necessary to deeper to understand it especially the issues which link the social roles and duties of the police, their identities, their motivation and the police organization cultures and so on. The qualitative approach and the quantitative approach should be unitarily used. The multivariate analysis should be adopted to predict such behaviors with in-depth interviews and the focus group discussion of the qualitative approach and so forth.

(3) Since this study has been focused on the police from the metropolitan police stations only (Bangkok areas); they might be able to explain the drinking behavior of the police and tendency to breach laws/disciplines related to their drinking behavior in other regions. Future researches on police in other regions should be conducted by additionally considering the local cultures, too.

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

- กมลทิพย์ วิจิตรสุนทรกุล. (2542). **ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักเรียนอาชีวศึกษาชายในกรุงเทพมหานคร**. วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาสุศึกษาและพฤติกรรมศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล.
- กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข. (2547). **คู่มือการให้การปรึกษาสำหรับผู้ประสบปัญหาแอลกอฮอล์**. (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพฯ : สำนักงานกิจการโรงพิมพ์ องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก.
- กองวินัย สำนักงานตำรวจแห่งชาติ. (2550). **การดำเนินการทางวินัย ฉบับรวบรวมกฎหมาย กฎระเบียบ คำสั่ง ที่เกี่ยวข้องกับงานวินัย**. (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพฯ : ห้างหุ้นส่วนจำกัด อุดมศึกษา.
- แก้ว กังสดาลอำไพ. (2533). **ปีศาจแอลกอฮอล์**. นิตยสารหมอชาวบ้าน, 11(29 มกราคม 2533), หน้า 18-25.
- เขมณัฐ์ สีนสายออ. (2548). **การมีส่วนร่วมของชุมชนในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในเทศหญิง หมู่บ้านแห่งหนึ่งในจังหวัดนครราชสีมา**. วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาอนามัยสิ่งแวดล้อม บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- คณะกรรมการการคุ้มครองผู้บริโภค สภานิติบัญญัติแห่งชาติ. (2550). **การศึกษาปัญหาผลกระทบที่เกิดจากเครื่องดื่มที่มีส่วนผสมแอลกอฮอล์ต่อสุขภาพ เศรษฐกิจและสังคม และมาตรการแก้ไข**. รายงาน. กรุงเทพฯ: สภานิติบัญญัติ.
- คณะทำงานภาวะโรคและการบาดเจ็บที่เกิดจากพฤติกรรมสุขภาพและปัจจัยเสี่ยง สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ กระทรวงสาธารณสุข. (2547). **ภาวะโรคและปัจจัยเสี่ยงของประชาชนไทย พ.ศ.2542**. (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพฯ: Bask Digital Co.,Ltd.
- จักรกฤษณ์ สุขยิ่ง. (2546). **สารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ เล่มที่ 27**

- จักรพันธ์ กิตตินรรัตน์ และนิพิฐพนธ์ สนิทเหลือ. (2554). **ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักศึกษาระดับอุดมศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร**, รายงานฉบับสมบูรณ์. กรุงเทพฯ : ศูนย์วิจัยปัญหาสุรา และสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.).
- จินตนา วงศ์วาน. (2548). **ความรู้และพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย สังกัดกรมสามัญศึกษาอำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น**. วิทยานิพนธ์ปริญญาสาธารณสุขศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาโภชนาการชุมชน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- จุฑามาศ แก้วพิจิตร. (2549). **ปัจจัยที่มีผลต่อการดื่มแอลกอฮอล์ของพนักงานในโรงงานอุตสาหกรรมใน 5 นิคมอุตสาหกรรม**. Thailand HR Journal. 1, หน้า 10-29.
- จรรย์ อุสาหะ และเสริมชัย จุฬาสรีกุล. (2548). **สถานการณ์บริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในสังคมไทย**. วารสารวิชาการสาธารณสุข, 14(1), หน้า 1-7.
- ชฎิล สมรภูมิ. (2554). **ปัจจัยเชิงสาเหตุและแนวทางป้องกันพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักเรียนวัยรุ่น ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ**. วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต, สาขาวิชาการศึกษาและการพัฒนาสังคม บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ชยภรณ์ บุญเรืองศักดิ์ และมณฑา เก่งการพานิช. (2550). **ผลของการใช้มาตรการทางกฎหมายในการควบคุมพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของเยาวชนในจังหวัดลพบุรี**. วารสารสุขภาพศึกษา, 30(105), หน้า 63-72.
- เชษฐ รัชดาพรธนาธิกุล. (2553). **การสังเคราะห์การประเมินผลการบังคับใช้กฎหมายตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 ของประเทศไทย**. วารสารสหศาสตร์, 10(1) มีนาคม-สิงหาคม, หน้า 152-187.
- เชษฐ รัชดาพรธนาธิกุลและวรรณมา บุญศรีเมือง. (2548). **การทบทวนองค์ความรู้เกี่ยวกับมาตรการป้องกันแก้ไขเพื่อลดผลกระทบจากการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์**. รายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์. กรุงเทพฯ : สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) กรมสุขภาพจิต, สถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข (สวรส.) และศูนย์วิจัยปัญหาสุรา(ศวส.)
- ดิเรก ปัทมสิริวัฒน์ และสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย. (2537). **ความสูญเสียทางเศรษฐกิจเนื่องจากอุบัติเหตุจราจร**. สมุดปกขาวที่ดิอาร์ไอ. ฉบับที่ 9 (เดือนกรกฎาคม).

- ธนิษฐ เร็วการ, กนกอร รักเพื่อน และแสงเดือน กุณา. (2551). **ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการดื่มสุราของนักศึกษาคณะบริหารธุรกิจและศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา เขตพื้นที่เชียงราย**. รายงานการวิจัย. เชียงราย : มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา เขตพื้นที่เชียงราย.
- นิพนธ์ พัวพงศกรและคณะ. (2548). **โครงการวิจัยพัฒนารูปแบบเพื่อการป้องกันการดื่มสุราและเครื่องดื่มแอลกอฮอล์**, รายงานฉบับสมบูรณ์. กรุงเทพฯ ฯ : สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) และมูลนิธิสาธารณสุขแห่งชาติ.
- บัณฑิต ศรีไพศาล. (2549). **การบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของประเทศไทย**. วารสารคลินิก, 22 (1มกราคม 2549). หน้า 7-13.
- บัณฑิต ศรีไพศาล, จุฑาภรณ์ แก้วมุงคุณ, กมลลา วัฒนาพร, โสภิต นาสีบ, แหวดาว พิมพ์พันธ์ดี และกัณณพนธ์ ภักดีเศรษฐกุล.(2551). **รายงานสถานการณ์สุราปี 2551**. กรุงเทพฯ: ศูนย์วิจัยปัญหาสุรา.
- บัณฑิต ศรีไพศาล และคณะ. (2552). **รายงานสถานการณ์สุราปี 2552**. กรุงเทพฯ: บริษัท พิมพ์ดีการพิมพ์ จำกัด.
- บุษกริกา บุญไชยแสน และคณะ. (2555). **การเข้าถึงแอลกอฮอล์ การรับรู้ และการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่ม แอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 ของนิสิตมหาวิทยาลัยมหาสารคามและ ผู้จำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์รอบเขตมหาวิทยาลัยมหาสารคาม**. กรุงเทพฯ: ศูนย์วิจัยปัญหาสุรา.
- ปาริชาติ สถาปิตานนท์ และคณะ. (2549). **การขับเคลื่อนทางสังคมด้านการควบคุมการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ : ผลการประเมินปี 2548-2549**. (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพฯ : ห้างหุ้นส่วนจำกัดเหรียญบุญการพิมพ์ (1988)
- ประกิจ โพธิอาสน์. (2541). **ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ของวัยรุ่น จังหวัดพระนครศรีอยุธยา**. วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต , สาขา สุขศึกษาและพฤติกรรมศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ประทีป จินฉิ่ง.(2540). **การวิเคราะห์พฤติกรรมและการปรับพฤติกรรม (เอกสารประกอบการสอน)**. กรุงเทพมหานคร: สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ประสาร อิมสมบัติ. (2536). **ปัจจัยที่มีผลต่อความแตกต่างของการกระทำผิดวินัยของข้าราชการตำรวจชั้นประทวนและพลตำรวจ ในสังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาลธนบุรี**. วิทยานิพนธ์ปริญญาสังคมศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาอาชญาวิทยาและงานยุติธรรม บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล.

- พระมหาสุนทร สุนทรธมโม. (2544). นิทานชาดก. ขอนแก่น: มหาอัคร.
- พินทุอร วิรุฬห์ตั้งตระกูล. (2550). ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาตรีที่ศึกษาในมหาวิทยาลัย เขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาเศรษฐศาสตร์การจัดการ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- เพียงหทัย กุลมาตย์. (2550). การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ครั้งแรกและการดื่มแบบเม้าท์วอร์มน้ำในนักเรียนมัธยมศึกษาแห่งหนึ่ง อำเภอเมือง จังหวัดลำปาง. วิทยานิพนธ์ปริญญาสาธารณสุขศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาสาธารณสุขศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- พงษ์เดช สารการ. (2552). การประเมินผลพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในพื้นที่จังหวัดอุบลราชธานี. กรุงเทพฯ : ศูนย์วิจัยปัญหาสุรา.
- ราชกิจจานุเบกษา. (2551). พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551: หน้า 34-49
- รณชัย คงสกนธ์ และนฤมล โพธิ์แจ่ม. (2550). การดื่มสุรแบบอันตรายกับปัญหาความรุนแรงในครอบครัวไทย : ศึกษาเปรียบเทียบระหว่างกลุ่มศึกษาและกลุ่มควบคุมแบบจับคู่. วารสารสมาคมจิตแพทย์แห่งประเทศไทย 2550, 52(3), หน้า 296-305.
- ลักขณา เต็มศิริกุลชัย และคนอื่นๆ. (2542). การศึกษาพฤติกรรมและปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในเยาวชนไทย. วารสารนโยบายและแผนสาธารณสุข.2(4) หน้า 54.
- วรรณวิภา ปสันชนาท และวราพร ศรีสุพรรณ. (2550). คู่มือจัดทำหน่วยการเรียนรู้ เรื่องการลดพฤติกรรมเสี่ยงจากการดื่มสุรา: สำหรับโรงเรียนในลุ่มน้ำแควใหญ่ตอนล่าง จ.กาญจนบุรี. นครปฐม: MisterKopy (Thailand) Co.,Ltd.
- ศรีรัช ลาภใหญ่. (2552). การศึกษา การรับรู้ ทักษะคติ และความต่อการมีส่วนร่วมของเยาวชนต่อการยับยั้ง ปัญหาและพฤติกรรมบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในครอบครัว. กรุงเทพฯ: คณะนิเทศศาสตร์มหาวิทยาลัยรังสิต.
- สายใจ ชื่นคา. (2542). พฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของวัยรุ่นในสังคมไทย. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา. (2537). กฎกระทรวง ฉบับที่ 16 (พ.ศ. 2537) ออกตามความในพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522.
- สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา. (2553). พระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522.
- สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา. (2553). พระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. 2522.

- สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา. (2553). พระราชบัญญัติรถยนต์ พ.ศ. 2522.
- สำนักงานตำรวจแห่งชาติ. (2544). ประมวลระเบียบการตำรวจไม่เกี่ยวกับคดี. กรุงเทพฯ: ศูนย์
ไพศาล.
- สำนักงานสถิติแห่งชาติ. (2550). บทสรุปการสำรวจพฤติกรรม การสูบบุหรี่และดื่มสุราของประชากร
ปี 2550.
- สำนักงานสถิติแห่งชาติ. (2555). สรุปผลที่สำคัญ การสำรวจพฤติกรรม การสูบบุหรี่และการดื่มสุรา
ของประชากร พ.ศ. 2554. กรุงเทพฯ : บริษัท เท็กซ์ แอนด์ เจอร์นัล พับลิเคชั่น จำกัด.
สุขเมธ ชวนรำลึก. (2529). ความวิตกกังวลในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ตำรวจนครบาล.
วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาอาชญาวิทยาและงานยุติธรรม
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล.
- สุวรรณ หล่อโลหการ, ประพรศรี นรินทร์รักษ์ และเสาวนีย์ รัตนคิดถ ก ภูเก็ต. (2552). การเฝ้า
ระวังพฤติกรรมที่สัมพันธ์กับการติดเชื้อเอชไอวีในกลุ่มเยาวชนจังหวัดภูเก็ต ปี 2550.
วารสารสุขศึกษา, 32(112), หน้า 62.
- สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต. (2541). ทฤษฎีและเทคนิคการปรับพฤติกรรม. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ:
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อารีกุล พวงสุวรรณ, กัณณพนธ์ ภักดีเศรษฐกุล และทักษพล ธรรมรังสี. (2555). การปฏิบัติตาม
กฎหมายของร้านจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เกี่ยวกับการจำกัดอายุของผู้ซื้อ.
กรุงเทพฯ : ศูนย์วิจัยปัญหาสุรา.

ภาษาอังกฤษ

- Cartwright D. (1979). Contemporary Social Psychology in Historical Perspective. **Social Psychology Quarterly**, 42(1), pp 82-93.
- Davey, J. D., Obst, P. L. & Sheehan, M. C. (2000). **Developing a Profile of Alcohol Consumption Patterns of Profile Officers in a Large Scale Sample of an Australian Police Service**. European Addiction Research; 6: pp. 205-212.
- Davey, J. D., Obst, P. L. & Sheehan, M. C. (2001). It Goes with the Job: officers' insights into the impact of stress and culture on alcohol consumption within the policing occupation. **Drugs: education, prevention and policy**, 8(2), pp 141-149.
- Johnson, L. B., Todd, M. & Subramanian, G. (2005). Violence in Police Families : Work-Family Spillover. **Journal of Family Violence**, 20(1) February 2005, pp 3-12.
- Hjelle, L.A. and Ziegler, D.J. (1992). Personality Theories: Basic Assumption, Research, and Application. (3rd Eds.), **Chapter 8 The social cognitive perspective in personality theory : Albert Bandura and Julian Rotter** (pp 336-385). New York: McGraw-Hill
- Hochreich, D. J. (1975). Sex-role stereotypes for internal-external control and interpersonal trust. **Journal of Consulting and Clinical Psychology**, 43, pp 273.
- Kohan, A., & O'Connor, B.P. (2002). Police Officer Job Satisfaction in Relation to Mood, Well-Being, and Alcohol Consumption. **The Journal of Psychology**, 136(3), pp.307-318.
- Krejcie, R. V. & Morgan, D. W. (1970). Determining sample size for research activities. **Educational and Psychological Measurement**, 30, pp 607-610.
- Mawby, R. C. (2002). Policing Image : Policing, communities and legitimacy. **International Journal of Police Science & Management**, 5(4), pp 298-300.
- Mortensen, E. L., Jensen, H. H., Sanders, S. A. & Reinisch, J. M. (2006). Associations between volume of alcohol consumption and social status, intelligence, and personality in a sample of young adult Danes. **Scandinavian Journal of Psychology**, 47, pp 387-398.
- Murray, C., Lopez, A. (1997). Global mortality, disability, and the contribution of risk factors: Global Burden of Disease Study. **Lancet**, 349, pp 1436-1442

- Obst, P. L., Davey, J. D. & Sheehan, M. C. (2001). Does Joining the Police Service Drive You to Drink? A longitudinal study of the drinking habits of police recruits. **Drugs: education, prevention and policy**, 8(4), pp 347-357.
- Pell, S. & D'Alonzo, C. (1970). Sickness absenteeism of alcoholics. **Journal of Occupational Alcoholism** , 12, pp. 198-210.
- Rehm, J., Taylor, B., & Patra, J. (2006). Volume of alcohol consumption, patterns of drinking and burden of disease in the European region 2002. **Research report addiction**, 101, pp 1086-1095.
- Rotter, J. B. (1975). Some problems and misconceptions related to the construct of internal versus external control of reinforcement. **Journal of Consulting and Clinical Psychology**, 43, pp 56-67.
- Richmond, R. L., Wodak, A., Kehoe, L. & Heather, N. (1998). How healthy are the police? A survey of life-style factors. **Research report addiction**, 93(11), pp 1729-1737.
- Rotter, J. B., Chance, J. E., & Phares, E. J. (1972). **Applications of a social learning theory of personality**. New York: Holt, Rinehart, & Winston.
- Rotter, J. B. (1982). The development and application of social learning theory. **Social Learning and Clinical Psychology**, pp 40-80.
- Rotter, J. B. (1989). Internal versus external control of reinforcement : A case history of a variable. **American Psychologist**, 45(4), pp 489-493.
- Taylor, S., Gammon, D., & Capaso, D. (1976). Aggression as a function of alcohol and threat. **Journal of Personality and Social Psychology**, 34, pp. 938-941.

อินเทอร์เน็ต

กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข. (2548). ผลกระทบเนื่องมาจากการดื่มแอลกอฮอล์. สืบค้นเมื่อ

14 สิงหาคม 2553, จาก <http://www.dmh.go.th/news/view.asp?id=966>

ฉาว! สารวัตรท่องเที่ยว เมาแล้วซ่า ไปยิงปืน-กระบี่บัยรูนเสาห้ศรั้งานสองสลึง. สืบค้นเมื่อ 10 ตุลาคม

2553, จาก <http://highlight.kapook.com>.

ประวัติความเป็นมาของเหล้า. สืบค้นเมื่อ 10 ตุลาคม 2553, จาก <http://www.lukkidthai.com/News/news04.html>

ผู้จัดการออนไลน์. 12 เมษายน 2551. ตำรวจ เมาเบียร์!! ยกพวกตะลุมบอนก่อนยิงกันเจ็บ. สืบค้นเมื่อ

10 ตุลาคม 2553, จาก <http://www.manager.co.th/Crime/ViewNews.aspx?NewsID=9510000043665>

มัทนา พุกษะรัตนนท์. ทิศทางการพัฒนาคุณภาพสุราชุมชน. สืบค้นเมื่อ 10 ตุลาคม 2553, จาก

<http://lab.excise.go.th/group1/spirit/smean.htm>

ลำดับเหตุการณ์เกี่ยวกับสุราในประเทศไทย. เมษายน 2549. เอกสารประกอบการประชุมระดมสมอง

เพื่อพัฒนาทิศทางการลดอุบัติเหตุอันเนื่องมาจากการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์.

สืบค้นเมื่อ 10 ตุลาคม 2553, จาก <http://www.ddd.or.th/data/download/9.pdf...econ.tu.ac.th/archan/nantavut>

สุวพันธ์. (2555). ตามหาด้านานสุราไทย. สืบค้นเมื่อ 4 ธันวาคม 2555, จาก http://www.surathai.net/index.php?lay=boardshow&ac=webboard_show&WBntype=1&No=1413646

สำนักงานสถิติแห่งชาติ. (2550). การสำรวจพฤติกรรมการสูบบุหรี่และการดื่มสุราของประชากร

พ.ศ. 2550. สืบค้นเมื่อ 10 ตุลาคม 2553, จาก http://service.nso.go.th/nso/nso_center/project/search/result_by_department-th.jsp

หนังสือพิมพ์ฐานเศรษฐกิจ ปีที่ 32 ฉบับที่ 2,793 วันที่ 18-21 พฤศจิกายน พ.ศ. 2555. ไทยเบฟฯขน4

แบรนด์ เหล้าไทยสู่ตลาดโลก. สืบค้นเมื่อ 2 มกราคม 2556, จาก

http://www.thanews.th.com/index.php?option=com_content&view=article&id=154423:4&catid=106:-marketing&Itemid=456

อมรรัตน์ เทพกำปนาท และกลุ่มประชาสัมพันธ์สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ

กระทรวงวัฒนธรรม. (2553). เล่าเรื่อง “เหล้า” เมื่อคนกินเหล้า แล้วเหล้าก็กินคน.

สืบค้นเมื่อ 10 ตุลาคม 2553, จาก http://www.m-culture.go.th/detail_page.php?sub_id=1714

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
แบบสอบถามประกอบการวิจัย

COA.No.2011/157.0108

Documentary Proof of The Committee for Research Ethics (Social Sciences)

Title of Project: Drinking Behavior and Tendency of Disobedience to the Laws/Disciplines Concerning Alcohol Consumption among Policemen in Bangkok
(Thesis for Master Degree)

Principal Investigator: Miss Sarinya Phangsuk

Name of Institution: Faculty of Social Sciences and Humanities, Mahidol University

Approval includes:

- 1) MU-SSIRB Submission form version received date 14 July 2011
- 2) Participant Information sheet for Police Non-commissioned Officer version date 14 July 2011
- 3) Participant Information sheet for Police Thread Officer version date 14 July 2011
- 4) Informed Consent form version date 24 May 2011
- 5) Questionnaire version received date 24 May 2011

The Committee for Research Ethics (Social Sciences) is in full compliance with International Guidelines of Human Research Protection such as Declaration of Helsinki, The Belmont Report, CIOMS Guidelines and the International Conference on Harmonization in Good Clinical Practice (ICH-GCP)

Date of Approval: 01 August 2011

Date of Expiration: 31 July 2012

Signature of Chairman:.....
(Emeritus Professor Santhat Semsri)

Signature of Head of the Institute:.....
(Assoc. Prof. Dr.Wariya Chinwanno)
Dean of Faculty of Social Sciences and Humanities

Office of The Committee for Research Ethics (Social Sciences), Faculty of Social Sciences and Humanities,
Mahidol University, Phuttamonthon 4 Rd., Salaya, Phuttamonthon District, Nakhon Pathom 73170. Tel.(662) 441 9080 Fax.(662) 441 9081

หนังสือแสดงเจตนายินยอมเข้าร่วมการวิจัยโดยได้รับการบอกกล่าวและเต็มใจ

วันที่..... เดือน..... พ.ศ.....

ข้าพเจ้า.....อายุ.....ปี อาศัยอยู่บ้านเลขที่.....
 ถนน.....ตำบล.....อำเภอ.....
 จังหวัด.....รหัสไปรษณีย์..... โทรศัพท์

ขอแสดงเจตนายินยอมเข้าร่วม โครงการวิจัยเรื่อง “พฤติกรรมการดื่มและแนวโน้มการละเมิดกฎหมาย/วินัยอัน
 เกี่ยวข้องกับการดื่มสุราของข้าราชการตำรวจในกรุงเทพมหานคร”

โดยข้าพเจ้าได้รับทราบรายละเอียดเกี่ยวกับที่มาและจุดมุ่งหมายในการทำวิจัยรายละเอียดขั้นตอนต่างๆ ที่จะต้อง
 ปฏิบัติหรือได้รับการปฏิบัติ ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับของการวิจัยและความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นจากการเข้าร่วมการวิจัย
 รวมทั้งแนวทางป้องกันและแก้ไขหากเกิดอันตราย โดยได้อ่านข้อความที่มีรายละเอียดอยู่ในเอกสารชี้แจงผู้เข้าร่วมการวิจัย
 โดยตลอด อีกทั้งยังได้รับคำอธิบายและตอบข้อสงสัยจากหัวหน้าโครงการวิจัยเป็นที่เรียบร้อยแล้ว

ข้าพเจ้าจึงสมัครใจเข้าร่วมในโครงการวิจัยนี้

ข้าพเจ้าได้ทราบถึงสิทธิที่ข้าพเจ้าจะได้รับข้อมูลเพิ่มเติมทั้งทางด้านประโยชน์และโทษจากการเข้าร่วมการวิจัย และ
 สามารถถอนตัวหรืองดเข้าร่วมการวิจัยได้ทุกเมื่อ โดยจะไม่ผลกระทบบใดๆ ต่อหน้าที่การงานและการปฏิบัติงานของข้าพเจ้า
 แต่อย่างใด และยินยอมให้ผู้วิจัยใช้ข้อมูลส่วนตัวของข้าพเจ้าที่ได้รับจากการวิจัย แต่จะไม่เผยแพร่ต่อสาธารณะเป็นรายบุคคล
 โดยจะนำเสนอเป็นข้อมูล โดยรวมจากการวิจัยเท่านั้น

หากข้าพเจ้ามีข้อข้องใจเกี่ยวกับขั้นตอนของการวิจัย หรือการตอบแบบสอบถาม ข้าพเจ้าจะสามารถติดต่อกับ
 นางสาวศรีริญา เฟ็งสุก เบอร์โทรศัพท์ 08 6690 9708 ได้ตลอดเวลา

หากข้าพเจ้า ได้รับการปฏิบัติไม่ตรงตามที่ระบุไว้ในเอกสารชี้แจงผู้เข้าร่วมการวิจัย ข้าพเจ้าสามารถติดต่อกับ
 ประธานคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในคน สาขาสังคมศาสตร์ หรือผู้แทนได้ที่สำนักงานคณะกรรมการจริยธรรมการ
 วิจัยในคน สาขาสังคมศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล ถนนพุทธมณฑล สาย 4 ตำบลศาลายา
 อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม 73170 โทรศัพท์ 0 2441 9180 โทรสาร 0 2441 9181

ข้าพเจ้าเข้าใจข้อความในเอกสารชี้แจงผู้เข้าร่วมการวิจัย และหนังสือแสดงเจตนายินยอมนี้โดยตลอดแล้ว จึงลง
 ลายมือชื่อไว้

ลงชื่อ.....ผู้เข้าร่วมการวิจัย
 (.....) วันที่.....

ลงชื่อ.....ผู้ให้ข้อมูลและขอความยินยอม/หัวหน้าโครงการวิจัย
 (.....) วันที่.....

เอกสารชี้แจงผู้เข้าร่วมการวิจัย
(สำหรับเจ้าหน้าที่ตำรวจชั้นประทวน)
(Participant Information Sheet)

ในเอกสารนี้อาจมีข้อความที่ท่านอ่านแล้วยังไม่เข้าใจ โปรดสอบถามหัวหน้าโครงการวิจัย หรือผู้แทนให้ช่วยอธิบายจนกว่าจะเข้าใจดี ท่านจะได้รับเอกสารนี้ 1 ฉบับ นำกลับไปอ่านที่บ้านเพื่อปรึกษาหารือกับญาติพี่น้อง เพื่อนสนิทของท่าน หรือผู้อื่นที่ท่านต้องการปรึกษา เพื่อช่วยในการตัดสินใจเข้าร่วมการวิจัย

ชื่อโครงการ: พฤติกรรมการดื่มและแนวโน้มนการละเมิดกฎหมาย/วินัยอันเกี่ยวข้องกับการดื่มสุราของข้าราชการตำรวจในกรุงเทพมหานคร

ชื่อผู้วิจัย: นางสาวศรินญา เฟ็งสุก

สถานที่วิจัย: สถานีตำรวจนครบาล กรุงเทพมหานคร

สถานที่ทำงาน และหมายเลขโทรศัพท์ที่ติดต่อได้ทั้งในและนอกเวลาราชการ:

ศูนย์พัฒนาวัคซีน มหาวิทยาลัยมหิดล 25/25 ถนนพุทธมณฑล สาย 4 ตำบลศาลายา
อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม 73170
เบอร์โทรศัพท์: 08 6690 9708

โครงการวิจัยนี้ทำขึ้นเพื่อ ศึกษาพฤติกรรมการดื่มสุราของข้าราชการตำรวจ และศึกษาแนวโน้มนการละเมิดกฎหมาย/วินัยอันเกี่ยวข้องกับการดื่มสุราของข้าราชการตำรวจ ซึ่งจะมีประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับคือ จะได้นำข้อมูล/ข้อเท็จจริงไปใช้ประโยชน์ต่อการแก้ปัญหาและการพัฒนาบุคลากรของสถาบันตำรวจ และส่งผลถึงความปลอดภัยของสังคมโดยรวม

ท่านได้รับเชิญให้เข้าร่วมการวิจัยนี้เพราะ ท่านเป็นเจ้าหน้าที่ตำรวจชั้นประทวน
จะมีผู้เข้าร่วมการวิจัยนี้ทั้งสิ้นประมาณ 329 คน ระยะเวลาที่จะทำวิจัยทั้งสิ้น 8 เดือน

หากท่านตัดสินใจเข้าร่วมการวิจัยแล้ว จะมีขั้นตอนการวิจัยดังต่อไปนี้คือ

ผู้วิจัยจะขอนัดวัน เวลา และสถานที่ที่ท่านสะดวกเพื่อตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับ “พฤติกรรมการดื่มและแนวโน้มนการละเมิดกฎหมาย/วินัยอันเกี่ยวข้องกับการดื่มสุราของข้าราชการตำรวจในกรุงเทพมหานคร” รวมทั้งหมดจำนวน 59 ข้อ โดยใช้เวลาในการตอบแบบสอบถามประมาณ 1 สัปดาห์ ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป	จำนวน 10 ข้อ
ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับความเชื่อทั่วไป	จำนวน 34 ข้อ
ส่วนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมการดื่มสุรา	จำนวน 15 ข้อ

ข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถาม ผู้วิจัยจะใช้รหัสแทนชื่อและข้อมูลส่วนตัวของท่าน ผู้วิจัยจะดำเนินการทำลายข้อมูลทั้งหมด ตลอดจนข้อมูลอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องของท่านภายหลังเสร็จสิ้นการวิจัย

ความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นเมื่อเข้าร่วมการวิจัย ท่านอาจรู้สึกอึดอัด หรืออาจรู้สึกไม่สบายใจอยู่บ้างกับบางคำถาม ท่านมีสิทธิ์ที่จะไม่ตอบคำถามเหล่านั้นได้ รวมถึงท่านมีสิทธิ์ถอนตัวออกจากโครงการนี้เมื่อใดก็ได้ โดยไม่ต้องแจ้งให้ทราบล่วงหน้า และการไม่เข้าร่วมวิจัยหรือถอนตัวออกจากโครงการวิจัยนี้ จะไม่มีผลกระทบต่อหน้าที่การงานและการปฏิบัติงานของท่านแต่ประการอย่างใด

เอกสารชี้แจงผู้เข้าร่วมการวิจัย
(สำหรับเจ้าหน้าที่ตำรวจยศชั้นสัญญาบัตร)
(Participant Information Sheet)

ในเอกสารนี้อาจมีข้อความที่ท่านอ่านแล้วยังไม่เข้าใจ โปรดสอบถามหัวหน้าโครงการวิจัย หรือผู้แทนให้ช่วยอธิบายจนกว่าจะเข้าใจดี ท่านจะได้รับเอกสารนี้ 1 ฉบับ นำกลับไปอ่านที่บ้านเพื่อปรึกษาหารือกับญาติพี่น้อง เพื่อนสนิทของท่าน หรือผู้อื่นที่ท่านต้องการปรึกษา เพื่อช่วยในการตัดสินใจเข้าร่วมการวิจัย

ชื่อโครงการ: พฤติกรรมการดื่มและแนวโน้มน้ำการละเมิดกฎหมาย/วินัยอันเกี่ยวข้องกับการดื่มสุราของข้าราชการตำรวจในกรุงเทพมหานคร

ชื่อผู้วิจัย: นางสาวศรินญา เฟ็งสุก

สถานที่วิจัย: สถานีตำรวจนครบาล กรุงเทพมหานคร

สถานที่ทำงาน และหมายเลขโทรศัพท์ที่ติดต่อได้ทั้งในและนอกเวลาราชการ:
ศูนย์พัฒนาวัคซีน มหาวิทยาลัยมหิดล 25/25 ถนนพุทธมณฑล สาย 4 ตำบลศาลายา
อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม 73170
เบอร์โทรศัพท์: 08 6690 9708

โครงการวิจัยนี้ทำขึ้นเพื่อ ศึกษาพฤติกรรมการดื่มสุราของข้าราชการตำรวจ และศึกษาแนวโน้มน้ำการละเมิดกฎหมาย/วินัยอันเกี่ยวข้องกับการดื่มสุราของข้าราชการตำรวจ ซึ่งจะมีประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับคือ จะได้นำข้อมูล/ข้อเท็จจริงไปใช้ประโยชน์ต่อการแก้ปัญหาและการพัฒนาบุคลากรของสถาบันตำรวจ และส่งผลถึงความปลอดภัยของสังคมโดยรวม

ท่านได้รับเชิญให้เข้าร่วมการวิจัยนี้เพราะ ท่านเป็นเจ้าหน้าที่ตำรวจยศชั้นสัญญาบัตร
จะมีผู้เข้าร่วมการวิจัยนี้ทั้งสิ้นประมาณ 77 คน ระยะเวลาที่จะทำวิจัยทั้งสิ้น 8 เดือน
หากท่านตัดสินใจเข้าร่วมการวิจัยแล้ว จะมีขั้นตอนการวิจัยดังต่อไปนี้คือ

ผู้วิจัยจะขอนัดวัน เวลา และสถานที่ที่ท่านสะดวกเพื่อตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับ “พฤติกรรมการดื่มและแนวโน้มน้ำการละเมิดกฎหมาย/วินัยอันเกี่ยวข้องกับการดื่มสุราของข้าราชการตำรวจในกรุงเทพมหานคร” รวมทั้งหมดจำนวน 59 ข้อ โดยใช้เวลาในการตอบแบบสอบถามประมาณ 1 สัปดาห์ ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1	ข้อมูลทั่วไป	จำนวน 10 ข้อ
ส่วนที่ 2	ข้อมูลเกี่ยวกับความเชื่อทั่วไป	จำนวน 34 ข้อ
ส่วนที่ 3	ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมการดื่มสุรา	จำนวน 15 ข้อ

ข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถาม ผู้วิจัยจะใช้รหัสแทนชื่อและข้อมูลส่วนตัวของท่าน ผู้วิจัยจะดำเนินการทำลายข้อมูลทั้งหมด ตลอดจนข้อมูลอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับท่านภายหลังเสร็จสิ้นการวิจัย

ความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นเมื่อเข้าร่วมการวิจัย ท่านอาจรู้สึกอึดอัด หรืออาจรู้สึกไม่สบายใจอยู่บ้างกับบางคำถาม ท่านมีสิทธิ์ที่จะไม่ตอบคำถามเหล่านั้นได้ รวมถึงท่านมีสิทธิ์ถอนตัวออกจากโครงการนี้เมื่อใดก็ได้ โดยไม่ต้องแจ้งให้ทราบล่วงหน้า และการไม่เข้าร่วมวิจัยหรือถอนตัวออกจากโครงการวิจัยนี้ จะไม่มีผลกระทบต่อหน้าที่การงานและการปฏิบัติงานของท่านแต่ประการอย่างใด

คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

คำชี้แจง

เรียน ข้าราชการตำรวจผู้เข้าร่วมการวิจัยทุกท่าน

แบบสอบถามนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสอบถาม พฤติกรรมการดื่มสุราของข้าราชการตำรวจ โดยเอกสารฉบับนี้ประกอบไปด้วย 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับความเชื่อทั่วไป

ส่วนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมการดื่มสุรา

ขอความกรุณาผู้เข้าร่วมการวิจัยทุกท่านตอบแบบสอบถามให้ครบทุกข้อ โดยข้อมูลเหล่านี้ใช้ในการประกอบการทำวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา สาขาสังคมศาสตร์การแพทย์และสาธารณสุข คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล ผู้วิจัยจึงใคร่ขอความร่วมมือจากท่าน โปรดตอบคำถามให้ครบทุกข้อตามความเป็นจริง ตามความคิดเห็นและความรู้สึกของท่าน คำตอบและข้อมูลที่ท่านให้กับงานวิจัยครั้งนี้มีคุณค่าเป็นอย่างยิ่ง ด้วยจะเป็นข้อมูลที่จะเป็นประโยชน์ต่อโครงการอันเกี่ยวข้องกับสุขภาพและการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ต่อไป ผู้วิจัยจะเก็บข้อมูลเป็นความลับ ผลการวิจัยจะไม่มีการนำเสนอเป็นรายบุคคล แต่จะนำเสนอเป็นภาพรวมเท่านั้น

ขอขอบคุณเป็นอย่างสูง

นางสาวศรินญา เฟื่องสุก

ผู้วิจัย

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

กรุณากรอกข้อมูลของท่านและ/หรือเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่กำหนดให้ตามความเป็นจริงเกี่ยวกับตัวท่าน

อายุ.....ปี

ระดับการศึกษาสูงสุดในปัจจุบัน

- มัธยมศึกษา
- ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.)
- ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.)
- ปริญญาตรี โปรรະນุສາขາ.....
- ปริญญาโท โปรรະນุສາขາ.....
- ปริญญาเอก โปรรະນุສາขາ.....
- อื่นๆ โปรรະນุ.....

1.3 สถานภาพสมรส

- โสด สมรส
- หย่าร้าง หม้าย/คู่สมรสเสียชีวิต
- อื่นๆ โปรรະນุ.....

1.4 จำนวนบุตร.....คน

1.5 เงินเดือนของท่านต่อเดือนประมาณบาท

1.6 ไม่มีเบี่ยเลี้ยง มีเบี่ยเลี้ยง โปรรະນุ.....บาท

1.7 ชั้นข้าราชการตำรวจ (ปัจจุบัน)

ชั้นประทวน

- โปรรະນุສคตํารวจ ดาบตำรวจ
- จำสิปตํารวจ
- สิปตํารวจเอก
- สิปตํารวจโท
- สิปตํารวจตรี

ชั้นสัญญาบัตร

- โปรรະນุສคตํารวจ พลตํารวจเอก
- พลตํารวจโท
- พลตํารวจตรี
- พันตํารวจเอก
- พันตํารวจโท
- พันตํารวจตรี
- ร้อยตํารวจเอก
- ร้อยตํารวจโท ร้อยตํารวจตรี

1.8 ตำแหน่ง (ปัจจุบัน)

☐ ผู้กำกับการ	☐ พนักงานสอบสวนผู้ทรงคุณวุฒิ
☐ รองผู้กำกับการ	☐ พนักงานสอบสวนผู้ชำนาญการพิเศษ
☐ สารวัตร	☐ พนักงานสอบสวนผู้ชำนาญการ
☐ รองสารวัตร	☐ พนักงานสอบสวน
☐ ผู้บังคับหมู่	☐ อื่นๆ โปรดระบุ.....
☐ รองผู้บังคับหมู่	

1.9 สายงาน (ปัจจุบัน)

- งานป้องกันปราบปราม
- งานสอบสวน
- งานสืบสวน
- งานจราจร
- งานอำนวยความสะดวก
- อื่นๆ โปรดระบุ.....

1.10 อายุราชการ.....ปี

ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับความเชื่อทั่วไป

คำชี้แจง โปรดอ่านและพิจารณาข้อความแต่ละข้อทางด้านซ้ายมือ แล้วพิจารณาว่าสิ่งนั้นเป็นสิ่งที่ดีหรือไม่ดี เพียงใดตามความคิดของท่าน จากนั้นให้ทำเครื่องหมาย ✓ ลงในตารางทางขวามือให้ตรงกับการประเมินของท่าน ในแต่ละข้อให้ตอบเพียงคำตอบเดียว

โปรดประเมินตามความคิด ความรู้สึกของท่านว่าสิ่งนั้นดี/มีค่าสำหรับท่านหรือสิ่งนั้นไม่ดี/ไม่มีค่าสำหรับท่าน คำตอบของท่านไม่มีถูกไม่มีผิด และโปรดตรวจดูว่าท่านได้ตอบครบทุกข้อ

ข้อ	ข้อความ	ดีหรือ มีค่า อย่าง มาก	ค่อนข้าง ดีหรือ ค่อนข้าง มีค่า	ก้ำกึ่ง ระหว่าง ดีหรือมี ค่าและ ไม่ดี หรือไม่ มีค่า	ค่อนข้าง ไม่ดี หรือ ค่อนข้าง ไม่มี ค่า	ไม่ดี หรือ ไม่มี ค่า อย่าง มาก
1.	สนุกสนาน					
2.	ได้รับการเลื่อนตำแหน่ง					
3.	ถูกตำหนิ					
4.	มีเพื่อนเพิ่มขึ้น					
5.	นอนหลับสบาย					
6.	ถูกตัดเงินเดือน					
7.	คลายเครียด					
8.	เกิดปัญหาในครอบครัว					
9.	ได้เป็นคนสนิทของผู้บังคับบัญชา					
10.	ถูกกักขัง					
11.	ได้รับประกาศนียบัตรจากการปฏิบัติราชการดีเด่น					
12.	เกิดอุบัติเหตุ					
13.	ผู้อื่นบาดเจ็บ					
14.	ป่วยด้วยโรคเรื้อรัง					
15.	ถูกปลดออก					
16.	ถูกกักขาม					
17.	เจริญอาหาร					
18.	ถูกจับ					
19.	ทะเลาะวิวาทกับผู้อื่น					
20.	ใช้ปิ่นยิงผู้อื่น					
21.	ได้เป็นที่รักของกลุ่มเพื่อน					

ข้อ	ข้อความ	ดีหรือ มีค่า อย่าง มาก	ค่อนข้าง ดีหรือ ค่อนข้าง มีค่า	กำลัง ระหว่าง ดีหรือมี ค่าและ ไม่ดี หรือไม่ มีค่า	ค่อนข้าง ไม่ดี หรือ ค่อนข้าง ไม่มี ค่า	ไม่ดี หรือ ไม่มี ค่า อย่าง มาก
22.	เพื่อนร่วมงานไม่พอใจ					
23.	ถูกปรับเงิน					
24.	สนิทสนมกับเพื่อนบ้านมากขึ้น					
25.	ไม่ได้รับการเลื่อนขั้น					
26.	ถูกทำร้ายร่างกาย					
27.	ถูกยึดใบอนุญาตขับขี่					
28.	ถูกภาคทัณฑ์					
29.	ได้รับโล่เกียรตินิยมจากการปฏิบัติราชการ					
30.	ถูกไล่ออก					
31.	ถูกโทษทัณฑ์กรรม (ด้วยการให้บำเพ็ญประโยชน์)					
32.	ลืมห่วงทุกข์/ความโศกเศร้า					
33.	ถูกจำคุก					
34.	สนิทสนมกับเพื่อนร่วมงานมากขึ้น					

ส่วนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมการดื่มสุรา

กรุณากรอกข้อมูลของท่านและ/หรือเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่กำหนดให้ตามความเป็นจริงเกี่ยวกับตัวท่าน

3.0 ท่านเคยลองดื่มหรือ/และดื่มสุราในปัจจุบันหรือไม่อย่างไร (ตอบเพียงคำตอบเดียว)

- ดื่มสุราในปัจจุบัน
- เคยดื่มสุราในอดีต แต่ในปัจจุบันจะดื่มสุราเฉพาะโอกาสสำคัญ
- เคยดื่มสุราในอดีต แต่ไม่ดื่มสุราเลยในปัจจุบัน
- เคยลองดื่มสุรา แต่ไม่ดื่มสุราเลยในปัจจุบัน
- ไม่เคยดื่มหรือลองดื่มสุราเลย

3.1 ท่านลองดื่มสุราครั้งแรกเมื่ออายุ.....ปี

University

- 3.2 เหตุผลที่ทำให้ท่านลองดื่มสุราเป็นครั้งแรก คือ (ตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ)
- ตามอย่างเพื่อน/เพื่อนชวนดื่ม
 - อยากทดลองดื่ม
 - มีความเครียด/วิตกกังวล
 - เพื่อความเป็นผู้ใหญ่
 - ตามอย่างสมาชิกในครอบครัว
 - ผู้ใหญ่ใช้ให้ไปซื้อ
 - เพื่อเข้าสังคม/การสังสรรค์
 - อื่นๆ โปรดระบุ.....
- 3.3 จากเหตุผลของข้อ 3.2 อะไรคือเหตุผลที่สำคัญที่สุด (ตอบเพียงคำตอบเดียว) คือ
-
- 3.4 เหตุผลที่ทำให้ท่านดื่มสุราในปัจจุบัน คือ (ตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ)
- เพื่อคลายเครียด/วิตกกังวล
 - เพื่อคลายความทุกข์/ความเศร้า
 - เพื่อเข้าสังคม/การสังสรรค์
 - เพื่อความทันสมัย/ดูดี
 - เพื่อใช้เป็นยาหรือส่วนผสมของยา
 - เพื่อให้เจริญอาหาร
 - เพื่อให้นอนหลับสบาย
 - อื่นๆ โปรดระบุ.....
- 3.5 จากเหตุผลของข้อ 3.4 อะไรคือเหตุผลที่สำคัญที่สุด (ตอบเพียงคำตอบเดียว) คือ
-
- 3.6 โดยปกติท่านดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์อะไรบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ)
- เบียร์
 - ไวน์/แชมเปญ
 - ไวน์คูลเลอร์
 - สุราขาว/สุรากลั่นชุมชน
 - สุราสีี่ห้อต่างประเทศ
 - สุราสีี่ห้อไทย
 - สุราหมักพื้นบ้าน (อุ, กระแช่, สาโท)
 - สุราจีน (เจียงซุน, เหมาไถ)
 - ชาดองเหล้า
 - อื่นๆ โปรดระบุ.....
- 3.7 จากข้อ 3.6 ประเภทเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่ท่านดื่มบ่อยที่สุด (ตอบเพียงคำตอบเดียว) คือ
-

- 3.8 โดยปกติท่านนั่งดื่มสุราที่ใดบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ)
- ที่บ้านของตนเอง
 - ที่บ้านเพื่อน
 - ร้านอาหาร/ภัตตาคาร
 - ที่ร้านขายของชำ
 - ที่ทำงาน
 - ผับ/บาร์/คาราโอเกะ
 - ร้านขายสุรา/ชาดอง
 - อื่นๆ โปรดระบุ.....
- 3.9 จากข้อ 3.8 สถานที่ที่ท่านนั่งดื่มสุราบ่อยที่สุด (ตอบเพียงคำตอบเดียว) คือ
-
- 3.10 ช่วงเวลาที่ท่านชอบดื่มสุรามากที่สุด (ตอบเพียงคำตอบเดียว) คือ
- เช้า
 - เที่ยง
 - เย็น
 - ก่อนนอน
 - เฉพาะในงานเลี้ยงสังสรรค์
 - อื่นๆ โปรดระบุ.....
- 3.11 บุคคลที่ท่านชอบดื่มสุราด้วยเป็นประจำ (ตอบเพียงคำตอบเดียว) คือ
- ดื่มคนเดียว
 - เพื่อนที่ทำงานเดียวกัน
 - เพื่อนต่างที่ทำงาน
 - เพื่อนบ้าน
 - บุคคลในครอบครัว โปรดระบุ.....
 - อื่นๆ โปรดระบุ.....
- 3.12 ท่านเสียค่าใช้จ่าย (เฉพาะสุราและ mixer) ในการดื่มต่อครั้งประมาณ.....บาท
- 3.13 โดยรวมท่านเสียค่าใช้จ่ายในการดื่มต่อเดือนประมาณ.....บาท

3.14 โปรดตอบคำถามต่อไปนี้ (ข้อ 1 ถึงข้อ 10) ตามความเป็นจริงโดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน [] หน้าคำตอบที่ตรงกับท่านมากที่สุด

1) คุณดื่มสุราบ่อยแค่ไหน

☐	ไม่เคยเลย	☐	เดือนละครั้งหรือน้อยกว่า
☐	2-4 ครั้งต่อเดือน	☐	2-3 ครั้งต่อสัปดาห์
☐	4 ครั้งต่อสัปดาห์หรือมากกว่า		

1 ดื่มมาตรฐาน =		หรือ		หรือ	
	เบียร์ 1 แก้ว/1 กระป๋อง		ไวน์ 1 แก้วเล็ก		เหล้า 1 แก้ว
	(285 ม.ล.)		(100 ม.ล.)		(30 ม.ล.)
	มีแอลกอฮอล์ 5%		มีแอลกอฮอล์ 12%		มีแอลกอฮอล์ 40%

หมายเหตุ*** โปรดใช้ข้อมูลเกี่ยวกับมาตรฐานการดื่มในกรอบสี่เหลี่ยมข้างล่างนี้ เพื่อตอบคำถามในข้อ 2) และข้อ 3)

2) ในวันที่คุณดื่มตามปกตินั้น คุณดื่มกี่มาตรฐาน

☐	1 หรือ 2	☐	3 หรือ 4
☐	5 หรือ 6	☐	7 ถึง 9
☐	10 หรือมากกว่า		

3) คุณดื่ม 6 มาตรฐานหรือมากกว่าในคราวเดียวกันบ่อยแค่ไหน

☐	ไม่เคยเลย	☐	น้อยกว่าเดือนละครั้ง
☐	เดือนละครั้ง	☐	สัปดาห์ละครั้ง
☐	วันละครั้งหรือเกือบทุกวัน		

4) ในช่วงปีที่แล้ว มีบ่อยครั้งแค่ไหนที่คุณพบว่าเมื่อคุณได้เริ่มต้นแล้วคุณจะไม่สามารถหยุดดื่มได้

☐	ไม่เคยเลย	☐	น้อยกว่าเดือนละครั้ง
☐	เดือนละครั้ง	☐	สัปดาห์ละครั้ง
☐	วันละครั้งหรือเกือบทุกวัน		

- 5) ในช่วงปีที่แล้ว มีบ่อยครั้งแค่ไหนที่การดื่มของคุณเป็นสาเหตุทำให้คุณไม่สามารถทำสิ่งต่างๆ ที่ตามปกติแล้วคุณเคยทำได้มาก่อน
☐	ไม่เคยเลย	☐	น้อยกว่าเดือนละครั้ง
☐	เดือนละครั้ง	☐	สัปดาห์ละครั้ง
☐	วันละครั้งหรือเกือบทุกวัน		
- 6) ในช่วงปีที่แล้ว มีบ่อยครั้งแค่ไหนที่คุณต้องการจะดื่มในตอนเช้าเพื่อให้คุณรู้สึกดีขึ้นหลังจากที่ได้ดื่มจัดมาก่อนหน้านี้
☐	ไม่เคยเลย	☐	น้อยกว่าเดือนละครั้ง
☐	เดือนละครั้ง	☐	สัปดาห์ละครั้ง
☐	วันละครั้งหรือเกือบทุกวัน		
- 7) ในช่วงปีที่แล้ว มีบ่อยครั้งแค่ไหนที่คุณรู้สึกผิด หรือเกิดความรู้สึกเสียใจภายหลังการดื่มของคุณ
☐	ไม่เคยเลย	☐	น้อยกว่าเดือนละครั้ง
☐	เดือนละครั้ง	☐	สัปดาห์ละครั้ง
☐	วันละครั้งหรือเกือบทุกวัน		
- 8) ในช่วงปีที่แล้ว มีบ่อยครั้งแค่ไหนที่การดื่มของคุณทำให้คุณไม่สามารถจะจำได้ว่าเกิดอะไรขึ้นบ้างในคืนที่ผ่านมา
☐	ไม่เคยเลย	☐	น้อยกว่าเดือนละครั้ง
☐	เดือนละครั้ง	☐	สัปดาห์ละครั้ง
☐	วันละครั้งหรือเกือบทุกวัน		
- 9) คุณหรือใครบางคนเคยได้รับบาดเจ็บจากการดื่มของคุณหรือไม่
☐	ไม่เคยเลย	☐	เคย แต่ไม่ใช่เมื่อปีที่แล้ว
☐	เคยในช่วงปีที่แล้ว		
- 10) เคยมีเพื่อน ญาติพี่น้อง แพทย์หรือเจ้าหน้าที่สาธารณสุขอื่นๆ แสดงความห่วงใยเกี่ยวกับการดื่มของคุณหรือเคยแนะนำให้คุณลดการดื่มลงบ้างหรือไม่
☐	ไม่เคยเลย	☐	เคย แต่ไม่ใช่เมื่อปีที่แล้ว
☐	เคยในช่วงปีที่แล้ว		

3.15 **คำชี้แจง** โปรดอ่านและพิจารณาข้อความแต่ละข้อทางด้านซ้ายมือ แล้วพิจารณาว่าข้อความแต่ละข้อความมีความเป็นไปได้ที่จะได้รับผลหรือโอกาสที่จะเกิดผลนั้นๆ กับตัวท่านหรือไม่อย่างน้อยเพียงใดตามความคิดของท่านหากท่านกระทำพฤติกรรมแต่ละพฤติกรรมนั้นๆ จากนั้นให้ทำเครื่องหมาย ✓ ลงในตารางทางขวามือให้ตรงกับกรประเมินของท่าน ในแต่ละข้อให้ตอบเพียงคำตอบเดียว

โปรดประเมินตามความคิด ความรู้สึกของท่านว่าสิ่งนั้นมี**ความเป็นไปได้ที่จะได้รับผลหรือโอกาสที่จะเกิดผลนั้นๆ**กับตัวท่านหรือไม่อย่างน้อยเพียงใดตามความคิดของท่านหากท่านกระทำพฤติกรรมแต่ละพฤติกรรมนั้นๆ คำตอบของท่านไม่มีถูกไม่มีผิด และโปรดตรวจสอบว่าท่านได้ตอบครบทุกข้อ

ข้อ	ข้อความ	เป็นไปได้ อย่าง ยิ่ง	เป็นไปได้	เป็นไปได้ และ เป็นไปได้ ไม่ได้ พอๆ กัน	เป็นไปได้ ไม่ได้	เป็นไปได้ ไม่ได้ อย่างยิ่ง
1.	ถ้าท่านดื่มสุราก่อนมาทำงานท่านจะถูกผู้บังคับบัญชาตำหนิ					
2.	ถ้าท่านดื่มสุราหลังจากท่านปฏิบัติหน้าที่ราชการแล้วความเครียดจากการทำงานจะหายไป					
3.	ท่านจะถูกปรับ/จำคุกถ้าท่านดื่มสุราในเขตโรงพยาบาล					
4.	ถ้าท่านดื่มสุราก่อนนอนแล้วท่านจะนอนหลับสบาย					
5.	ถ้าท่านดื่มสุราจนเสีขราชการท่านจะถูกปลดออก/ไล่ออกจากราชการ					
6.	ท่านจะถูกปลดออก/ไล่ออกจากราชการถ้าท่านดื่มสุราแล้วทำทนายผู้บังคับบัญชา					
7.	ถ้าท่านขับขี่ยานพาหนะหลังจากดื่มสุราจะทำให้เกิดอุบัติเหตุได้					
8.	เพื่อนของท่านจะไม่พอใจ เมื่อชวนท่านดื่มสุราแล้วท่านปฏิเสธ					
9.	ท่านจะถูกปรับ/จำคุกถ้าท่านดื่มสุราในวัด/งานศพ					

ข้อ	ข้อความ	เป็นไปได้ อย่างยิ่ง	เป็นไปได้	เป็นไปได้ และเป็นไป ไม่ได้ พอๆ กัน	เป็นไปได้ ไม่ได้	เป็นไปได้ อย่างยิ่ง
10.	ท่านจะถูกปลดออก/ไล่ออกจากราชการถ้าท่านดื่มสุราแล้วใช้ปืนยิงผู้อื่น					
11.	ท่านจะถูกยึดใบอนุญาตขับขี่ถ้าท่านดื่มสุราแล้วขับขี่ยานพาหนะ					
12.	เพื่อนร่วมงานของท่านจะเกิดความไม่พอใจถ้าท่านดื่มสุราขณะทำงาน					
13.	ท่านจะเจริญอาหารถ้าท่านดื่มสุราก่อนมื้ออาหาร					
14.	ท่านจะป่วยเป็นโรคเรื้อรังถ้าท่านดื่มสุรา					
15.	ท่านจะได้เป็นคนสนิทของผู้บังคับบัญชาถ้าท่านได้ร่วมดื่มสุรากับ					
16.	ผู้อื่นจะได้รับบาดเจ็บถ้าท่านดื่มสุราแล้วขับขี่ยานพาหนะ					
17.	ท่านจะทะเลาะวิวาทกับผู้อื่นถ้าท่านดื่มสุรา					
18.	ท่านจะถูกปรับ/จำคุกถ้าท่านดื่มสุราแล้วขับขี่ยานพาหนะในระยะทางไกลๆ					
19.	ท่านจะสนุกสนานเมื่อท่านดื่มสุราในงานเลี้ยง					
20.	ท่านจะมีเพื่อนเพิ่มมากขึ้นจากการดื่มสุรา					
21.	การดื่มสุราของท่านจะทำให้เกิดปัญหาขึ้นภายในครอบครัว					
22.	ท่านจะถูกปรับ/จำคุก ถ้าท่านดื่มสุราในบริเวณสถานที่ราชการ					
23.	ท่านจะถูกกักขัง/ถูกกักขังถ้าท่านดื่มสุราจนมึนเมาไม่สามารถครองสติได้ทำให้เสียเกียรติศักดิ์ตำแหน่งหน้าที่					
24.	ท่านจะเป็นที่รักของกลุ่มเพื่อนถ้าท่านร่วมดื่มสุรากับเพื่อนๆ					

ข้อ	ข้อความ	เป็นไปได้ อย่างยิ่ง	เป็นไปได้	เป็นไปได้ และเป็นไป ไม่ได้ พอๆ กัน	เป็นไปได้ ไม่ได้	เป็นไปได้ ไม่ได้ อย่างยิ่ง
25.	ท่านจะถูกปรับ/จำคุก ถ้าท่านดื่มสุราในเขต ปั๊มน้ำมัน					
26.	ท่านจะถูกปลดออก/ไล่ออกจากราชการถ้าท่าน ดื่มสุราแล้วยิงปืนโดยความทึกคะนอง					
27.	ท่านกับเพื่อนบ้านจะสนิทสนมกันมากขึ้นถ้ามี การสังสรรค์ดื่มสุรากัน					
28.	ท่านจะถูกปลดออก/ไล่ออกจากราชการถ้าท่าน ดื่มสุราในขณะที่ปฏิบัติหน้าที่ราชการ					
29.	ท่านจะถูกปรับ/จำคุก ถ้าท่านดื่มสุราใน สวนสาธารณะ					
30.	ท่านกับเพื่อนร่วมงานจะสนิทสนมกันมากขึ้น ถ้าได้ดื่มสุรากันหลังเลิกงาน					
31.	ท่านจะถูกปรับ/จำคุก ถ้าท่านดื่มสุราในเขต สถานศึกษา					

โปรดตรวจสอบดูว่าท่านได้ตอบอย่างสมบูรณ์ครบถ้วนแล้วทุกข้อ

ขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

นางสาวศรินญา เฟ็งสุก (ผู้วิจัย)

ภาคผนวก ข

การสุ่มกลุ่มตัวอย่าง

EDUCATIONAL AND PSYCHOLOGICAL MEASUREMENT
1970, 30, 607-610.

DETERMINING SAMPLE SIZE FOR RESEARCH ACTIVITIES

ROBERT V. KREJCIE
University of Minnesota, Duluth

DARYLE W. MORGAN
Texas A. & M. University

The ever increasing demand for research has created a need for an efficient method of determining the sample size needed to be representative of a given population. In the article "Small Sample Techniques," the research division of the National Education Association has published a formula for determining sample size. Regrettably a table has not been available for ready, easy reference which could have been constructed using the following formula.

$$s = X^2 NP(1 - P) \div d^2(N - 1) + X^2 P(1 - P).$$

s = required sample size.

X^2 = the table value of chi-square for 1 degree of freedom at the desired confidence level (3.841).

N = the population size.

P = the population proportion (assumed to be .50 since this would provide the maximum sample size).

d = the degree of accuracy expressed as a proportion (.05).

No calculations are needed to use Table 1. For example, one may wish to know the sample size required to be representative of the opinions of 9000 high school teachers relative to merit pay increases. To obtain the required sample size enter Table 1 at $N = 9000$. The sample size representative of the teachers in this example is 368. Table 1 is applicable to any defined population.

The relationship between sample size and total population is illustrated in Figure 1. It should be noted that as the population increases the sample size increases at a diminishing rate and remains relatively constant at slightly more than 380 cases.

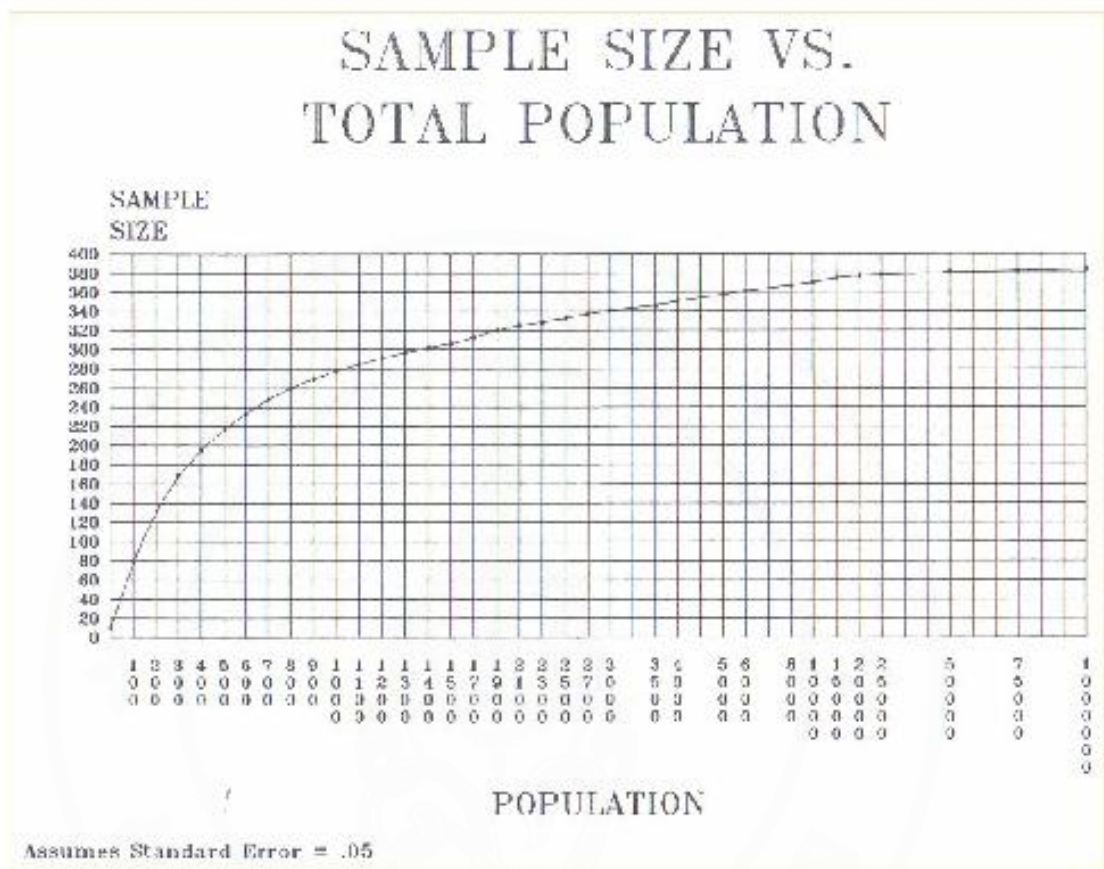
REFERENCE

Small-Sample Techniques. *The NEA Research Bulletin*, Vol. 38 (December, 1960), p. 99.

TABLE 1
Table for Determining Sample Size from a Given Population

<i>N</i>	<i>S</i>	<i>N</i>	<i>S</i>	<i>N</i>	<i>S</i>
10	10	220	140	1200	291
15	14	230	144	1300	297
20	19	240	148	1400	302
25	24	250	152	1500	306
30	28	260	155	1600	310
35	32	270	159	1700	313
40	36	280	162	1800	317
45	40	290	165	1900	320
50	44	300	169	2000	322
55	48	320	175	2200	327
60	52	340	181	2400	331
65	56	360	186	2600	335
70	59	380	191	2800	338
75	63	400	196	3000	341
80	66	420	201	3500	346
85	70	440	205	4000	351
90	73	460	210	4500	354
95	76	480	214	5000	357
100	80	500	217	6000	361
110	86	550	226	7000	364
120	92	600	234	8000	367
130	97	650	242	9000	368
140	103	700	248	10000	370
150	108	750	254	15000	375
160	113	800	260	20000	377
170	118	850	265	30000	379
180	123	900	269	40000	380
190	127	950	274	50000	381
200	132	1000	278	75000	382
210	136	1100	285	1000000	384

Note.—*N* is population size.
S is sample size.

FORMULAE FOR DETERMINING NEEDED SAMPLE SIZES

POPULATION SIZE UNKNOWN:

$$\text{SAMPLE SIZE} = \frac{\left(\frac{\text{RANGE}}{2} \right)^2}{\left(\frac{\text{ACCURACY LEVEL}}{\text{CONFIDENCE LEVEL}} \right)^2}$$

Confidence Levels:

	α	$\alpha/2$
.10 level =	1.28	1.64
.05 level =	1.64	1.96
.01 level =	2.33	2.58
.001 level =	3.09	3.29

Accuracy Levels:

Range X	Desired Level of Accuracy (expressed as a proportion)

POPULATION SIZE KNOWN:

$$\text{SIZE} = \frac{X^2 NP (1-P)}{d^2 (N-1) + X^2 P (1-P)}$$

X^2 = table value of Chi-Square @ $d.f. = 1$ for desired confidence level
 .10 = 2.71 .05 = 3.84 .01 = 6.64 .001 = 10.83

N = population size

P = population proportion (assumed to be .50)

d = degree of accuracy (expressed as a proportion)

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ – นามสกุล	นางสาวศรินญา เฟ็งสุก
วัน เดือน ปีเกิด	21 เมษายน พ.ศ. 2527
สถานที่เกิด	จังหวัดกระบี่ ประเทศไทย
วุฒิการศึกษา	มหาวิทยาลัยมหิดล, พ.ศ. 2546-2550 วิทยาศาสตร์บัณฑิต (วท.บ) สาขาวิชาเทคโนโลยีชีวภาพ มหาวิทยาลัยมหิดล, พ.ศ. 2552-2556 ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (ศศ.ม.) สาขาวิชาสังคมศาสตร์การแพทย์และสาธารณสุข
ที่อยู่ปัจจุบัน	21/1 ม.5 ต.ลำทับ อ.ลำทับ จ.กระบี่ 81120
เบอร์โทรศัพท์	086-6909708
E-mail address	iamaone@hotmail.com